

**Nederlandse Vereniging
voor Raadsleden**

Raad & Regionale samenwerking 2021

Derde landelijk Raadsledenonderzoek over grip en controle op regionale samenwerking, gemeenschappelijke taken en herindeling

Eindrapportage December 2021

Inhoudsopgave

1. Samenvatting & Duiding	2
2. Onderzoeksverantwoording	8
2.1 Methodiek	8
2.2 Leeswijzer	8
3. Respons versus populatie	9
4. Resultaten	15
4.1 Gemeenschappelijke regelingen in het algemeen	15
4.2 Efficiëntie gemeenschappelijke regelingen	30
4.3 Informatievoorziening	38
4.4 Positie van de gemeenteraad	41
4.5 Controlefunctie gemeenteraad	48
4.6 Financiële situatie	53
4.7 Regionaal samenwerken en herindelen	56
4.8 Tot slot	65
5. Bijlage: toelichtingen	66
6. Overheid in Nederland	151

1. Samenvatting & Duiding

Gemeenschappelijke regelingen in het algemeen

Ongeveer twee derde van de raadsleden is volledig of grotendeels bekend met de inhoud van gemeenschappelijke regelingen, waarin de gemeente participeert. Het overige deel is enigszins, niet of nauwelijks bekend met de inhoud.

De voornaamste reden die wordt genoemd door raadsleden die niet of nauwelijks bekend zijn met de inhoud van gemeenschappelijke regelingen is het gebrek aan tijd.

De Nederlandse Vereniging voor Raadsleden vindt dit een herkenbare uitkomst. Tijdsdruk betekent evenwel het stellen van prioriteiten. Wanneer raadsleden het verschil willen maken, gaat het om het maken van keuzes. Gemeenschappelijke regelingen zijn geen sexy onderwerpen en blijken minder geschikt voor raadsleden om zich mee te profileren.

Raadsleden zien zichzelf in relatie tot de gemeenschappelijke regelingen voornamelijk als controleur (71%). Drie op de tien raadsleden geeft aan als raadslid de opdrachtgever te zijn en 'slechts' 9% van de raadsleden geeft aan de baas te zijn over de gemeenschappelijke regelingen.

De Nederlandse Vereniging voor Raadsleden vindt deze wijze van kijken naar gemeenschappelijke regelingen een zorgelijke uitkomst. In een gemeenschappelijke regeling wordt de uitvoering van gemeentelijke taken op afstand gezet maar dat betekent niet dat de raad geen baas is over de uitvoering. Daarom heeft de Nederlandse Vereniging voor Raadsleden ook een handreiking uitgebracht waarin het eigenaarschap van de raad wordt benadrukt, zie: <https://www.raadsleden.nl/actueel/nieuws/meer-grip-op-regionale-samenwerking>. De raad bepaalt het wat, het hoe wordt neergelegd binnen colleges en de directie van de gemeenschappelijke regeling.

43% van de raadsleden vindt de deelname aan gemeenschappelijke regelingen wenselijk. Daarnaast geeft ongeveer de helft van de respondenten aan sommige gemeenschappelijke regelingen wel wenselijk te vinden en anderen niet.

De Nederlandse Vereniging voor Raadsleden vindt dit een zorgelijke constatering. Het betekent dat meer dan de helft van de raadsleden de toegevoegde waarde van een gemeenschappelijke regeling niet onderkent. Een verklaring daarvoor is het gevoelde gebrek aan eigenaarschap over gemeenschappelijke taken.

Gemeenschappelijke regelingen zijn voornamelijk wenselijk op de beleidsterreinen 'Milieu en duurzaamheid', 'Sociaal domein' en 'Economie, werkgelegenheid en arbeidsmarkt'. Bij andere beleidsterreinen zien we dat veiligheid vaak genoemd wordt.

Efficiëntie gemeenschappelijke regelingen

45% van de raadsleden geeft te kennen dat de beleidsdoelen enigszins/ gedeeltelijk gehaald worden bij de uitvoering van gemeenschappelijke regelingen. Een vergelijkbare groep respondenten geeft aan dat deze volledig of grotendeels gehaald worden.

Een derde van de raadsleden heeft vertrouwen in de eensgezindheid over de doelen van de gemeenschappelijke regelingen.

Bijna de helft van de raadsleden geeft aan (zeer) tevreden te zijn over de bijdrage van hun gemeente in de gemeenschappelijke regelingen voor de aanpak van lokale en regionale vraagstukken.

44% van de raadsleden is (zeer) tevreden over de bijdrage van hun gemeente in de gemeenschappelijke regelingen voor de aanpak van lokale en regionale vraagstukken specifiek door hun burgemeester en wethouders.

Bijna de helft van de raadsleden (48%) is van mening dat leden van het Dagelijks Bestuur (ruim) voldoende tijd, kennis en ervaring hebben om gemeenschappelijke regelingen aan te sturen. Het vertrouwen dat Algemeen Bestuursleden voldoende tijd, kennis en ervaring hebben is lager (een derde van de raadsleden heeft hier vertrouwen in).

De Nederlandse Vereniging voor Raadsleden constateert dat slechts de grootst mogelijke minderheid van de raadsleden vertrouwen heeft dat bestuurders (burgemeesters en wethouders) voldoende tijd, kennis en ervaring heeft voor de aansturing van de gemeenschappelijke regelingen en dat nauwelijks de helft van de raadsleden (zeer) tevreden is over de bijdrage van hun burgemeesters en wethouders in de besturen van de gemeenschappelijke regelingen.

Informatievoorziening

Ruim een derde van de raadsleden geeft aan zich te weinig of niet betrokken te voelen bij de koers van de regionale samenwerking. Bijna de helft van de raadsleden voelt zich (volledig) betrokken.

Ruim twee derde van de raadsleden blijft op de hoogte van de inhoud van de gemeenschappelijke regeling via de begroting en jaarrekening van de gemeente. Daarnaast blijft ruim de helft van de raadsleden op de hoogte via informatievoorzieningen vanuit de griffie.

De Nederlandse Vereniging voor Raadsleden constateert dat regionale samenwerking over gemeentelijke taken voor raadsleden kennelijk geen vanzelfsprekend onderdeel is van het werk van de gemeenteraad.

Positie van de gemeenteraad

60% van de respondenten is van mening dat de gemeenteraad in hun ogen het meest invloedrijke bestuursorgaan is van de gemeente. Dit is 5% lager ten opzichte van de resultaten uit eerdere jaren.

De helft van de raadsleden geeft te kennen dat de invloed op gemeenschappelijke regelingen vergroot kan worden door verplichte jaarlijkse 'verantwoordingsbijeenkomsten'. Ruim een derde van de raadsleden geeft aan dat dit ook kan door (meer) raadsleden in het bestuur van gemeenschappelijke regelingen op te nemen.

43% van de raadsleden is van mening dat de gemeenteraad, door gemeenschappelijke regelingen, (veel) minder belangrijk wordt bij de vorming van gemeentelijk beleid. 17% van de raadsleden geeft aan dat de gemeenteraad, door gemeenschappelijke regelingen, juist (veel) belangrijker wordt bij de vormgeving van gemeentelijk beleid. Dit percentage (17%) is lager in vergelijking met eerdere jaren.

Ruim een kwart van de raadsleden vindt de regionale belangen ondergeschikt aan de lokale belangen in de gemeenschappelijke regelingen. Daar tegenover staat de helft van de raadsleden die juist aangeven dat regionale belangen niet ondergeschikt zijn aan lokale belangen. Dit percentage (50%) is hoger dan in eerdere jaren.

De meerderheid van de raadsleden (60%) is van mening dat het toenemend aantal gemeenschappelijke regelingen een bedreiging is voor de lokale democratie. 19% van de raadsleden is het hiermee (sterk) oneens.

Controlefunctie gemeenteraad

Ruim de helft van de raadsleden geeft aan dat de gemeenteraad controle uitvoert op regionale samenwerkingen en verbonden partijen. Daarnaast geeft 23% van de raadsleden aan dat dit niet gebeurt.

Ruim de helft van de raadsleden is ontevreden of zeer ontevreden over de mogelijkheden om regionale besluitvorming te beïnvloeden.

De Nederlandse Vereniging voor Raadsleden vindt dat er sprake is van een zorgelijke ontwikkeling: de informatievoorziening vanuit de gemeenschappelijke regeling is een verantwoordelijkheid van het college. Burgemeester en wethouders dienen rekening en verantwoording af te leggen aan de gemeenteraad. De actieve informatieplicht geldt ook voor de uitvoering van gemeenschappelijke taken die op afstand van de gemeente zijn belegd en worden uitgevoerd!

Een kwart van de raadsleden heeft, in deze raadsperiode, geen instrumenten gebruikt om meer grip en controle te krijgen op regionale samenwerking. De helft van de raadsleden heeft een zienswijzeprocedure gebruikt om meer grip en controle te krijgen op regionale samenwerking.

Ruim een kwart van de raadsleden ontvangt klachten of veel klachten over de uitvoering van taken van gemeenschappelijke regelingen.

Financiële situatie

30% van de raadsleden is van mening dat de financiële positie van de gemeente is verslechterd door gemeenschappelijke regelingen. De helft van de raadsleden is neutraal bij deze vraagstelling.

De Nederlandse Vereniging voor Raadsleden vindt dat raadsleden een signaal afgeven dat zorgen baart. De conclusie zou kunnen worden getrokken dat het overgrote deel van de raadsleden van mening is dat deelname aan een gemeenschappelijke regeling niet leidt tot de gewenste winst aan efficiency, terwijl dat vaak juist een van de uitgangspunten is om tot gemeenschappelijke regelingen te komen.

Tegelijkertijd geeft bijna twee derde van de raadsleden aan dat de gemeente met de huidige middelen niet in staat is om zelfstandig de haar toegewezen taken uit te voeren (d.w.z. zonder samenwerking met andere gemeenten). 20% van de raadsleden geeft aan dat de gemeente hier wel toe in staat is.

De Nederlandse Vereniging voor Raadsleden constateert dat raadsleden dus vinden dat gemeenschappelijke regelingen de gemeente kunnen ontlasten bij het uitvoeren van taken.

Regionaal samenwerken en herindelen

Bij gemeentelijke samenwerking gaat de voorkeur van raadsleden uit naar het per beleidsveld bepalen met welke gemeente(n) samengewerkt kan worden.

Als het gaat om gemeentelijke herindeling dan vindt de helft van de raadsleden dat het initiatief hiervoor altijd van de gemeenten zelf moet afkomen en niet van de provincie. Ruim de helft van de

raadsleden ziet een herindeling dan ook liever niet gebeuren voor de eigen gemeente. De meerderheid van de raadsleden vindt een herindeling enkel wenselijk wanneer de kwaliteit en capaciteit van de gemeentelijke overheid gegarandeerd moet worden.

Ruim een kwart van de raadsleden geeft aan dat een gemeentelijke herindeling, op termijn, onvermijdelijk is voor hun gemeente. Ongeveer de helft van de raadsleden is het hiermee (sterk) oneens.

De Nederlandse Vereniging voor Raadsleden constateert dat het verzet tegen gemeentelijke herindeling groeit in vergelijking met 2013 en 2017. Dit jaar spreekt voor het eerst meer dan de helft van de raadsleden zich uit dat zij een gemeentelijke herindeling liever niet zien gebeuren. Een mogelijke verklaring is dat raadsleden meer ontevreden zijn over de mogelijkheden om gemeenschappelijke regelingen te beïnvloeden en dat de financiële positie van de gemeente er niet door is verbeterd. Opmerkelijk blijft daarbij dat het aantal raadsleden dat vindt dat de gemeente in staat is zelfstandig de haar toegewezen taken kan uitvoeren lager dan ooit is.

Vergelijking tussen 2013, 2017 en 2021

Inleiding

De vragen in het onderhavige landelijke raadsledenonderzoek 2021 zijn grotendeels allemaal ook gesteld tijdens een gelijksoortig onderzoek in 2013 en 2017. Het is dus voor de meeste vragen mogelijk om te vergelijken met de uitkomsten uit voorgaande jaren. De in dit jaar benaderde raadsleden zijn niet dezelfde als in 2017 en 2013, gezien de raadsperioden verschillen.

Gemeenschappelijke regelingen

Het percentage gemeenten dat participeert in slechts 1 tot 5 gemeenschappelijke regelingen is in 2021 afgenomen ten opzichte van voorgaande jaren. Daarnaast valt op dat het percentage raadsleden dat aangeeft niet te weten in hoeveel gemeenschappelijke regelingen de gemeente participeert bijna verdubbeld is in vergelijking met 2017 en 2013. Als gekeken wordt naar de mate waarin raadsleden bekend zijn met de inhoud van de gemeenschappelijke regelingen dan zien we geen verschillen tussen de verschillende meetjaren.

Deelname wenselijk, of niet?

Op de vraag of raadsleden deelname aan gemeenschappelijke regelingen wenselijk vinden voor de gemeenten, geeft 43 procent van de raadsleden in 2021 aan dit wenselijk te vinden. Dit percentage ligt hoger in vergelijking met 2017 (35 procent) en 2013 (37 procent). Ruim de helft van raadsleden (52 procent) vindt sommige gemeenschappelijke regelingen wenselijk en andere niet. Dit percentage is lager dan in eerdere jaren (2017 60 procent; 2013 57 procent). Ook zien we verschillen waarom raadsleden het wenselijk vinden voor hun gemeente. De redenen dat gemeenschappelijke regelingen zorgen voor efficiënter en/of effectiever beleid worden minder vaak gegeven dan in 2013 en 2017.

Daar waar een deel van de raadsleden het wenselijk vindt om deel te nemen aan gemeenschappelijke regelingen, vindt daarentegen een klein deel het niet wenselijk (4 procent). In 2021 gaf een derde van de raadsleden aan dat het niet wenselijk is omdat ze te groot beslag leggen op het budget van hun gemeente (34 procent), dit in tegenstelling tot 2013 (23 procent) en 2017 (24 procent). De reden dat gemeenschappelijke regelingen leiden tot verlies aan invloed van de

gemeente is in 2021 minder vaak gekozen dan in 2017 en 2013, toch blijft dit ook in 2021 de meest genoemde onderbouwing.

Daarnaast wordt aan raadsleden gevraagd op welke beleidsterreinen ze gemeenschappelijke regelingen (zeer) wenselijk achten. Driekwart van de raadsleden (75 procent) geeft aan dat ze milieu en duurzaamheid als (zeer) wenselijk beleidsterrein achten. Dit percentage ligt ietwat hoger ten opzichte van 2017 (70 procent).

Vragen over de efficiëntie van de gemeenschappelijke regelingen, het vertrouwen dat iedereen het eens is over de doelen en de tevredenheid over de bijdrage van de eigen gemeente laten geen noemenswaardige verschillen zien ten opzichte van eerdere jaren.

Tijd, kennis en ervaring

In 2021 geeft bijna de helft van de raadsleden (48 procent) aan dat de leden van het Dagelijks Bestuur (ruim) voldoende tijd, kennis en ervaring hebben om gemeenschappelijke regelingen aan te sturen. In 2013 en 2017 lag dit percentage lager en gaf een derde van de raadsleden (35 procent) aan dat de leden van het Dagelijks Bestuur voldoende tijd, kennis en ervaring hebben. Eenzelfde vraag is ook gesteld voor de leden van het Algemeen Bestuur. Daar geeft 35 procent van de raadsleden in 2021 aan dat de leden van het Algemeen Bestuur (ruim) voldoende tijd, kennis en ervaring hebben om de gemeenschappelijke regelingen aan te sturen. In 2017 en 2013 gaf ongeveer een kwart van de respondenten dit aan.

Positie gemeenteraad

In 2013 en 2017 is twee derde van de raadsleden (65 procent) van mening dat de gemeenteraad het meest invloedrijke bestuursorgaan van de gemeente is. Dit percentage ligt anno 2021 lager. In 2021 geeft 60 procent van de raadsleden aan dat de gemeenteraad het meest invloedrijke bestuursorgaan is. Op de vraag, wat kunnen gemeenteraden doen om hun invloed op gemeenschappelijke regelingen te versterken, zien we verdeeldheid door de jaren heen. Ten opzichte van 2013 en 2017, geven minder raadsleden aan dat verplichte jaarlijkse 'verantwoordingsbijeenkomsten' een optie is (50 procent). Ook geven in 2021 minder raadsleden aan dat een verplichte jaarlijkse rapportage van de gemeentelijke rekenkamer en een rekening-/auditcommissie van de raadsleden opties zijn.

In 2021 geven meer raadsleden aan dat de positie van de gemeenteraad bij de vormgeving van gemeentelijk beleid gelijk is gebleven in vergelijking met eerdere jaren (2021 39 procent; 2017 31 procent; 2013 34 procent). Dit ten koste van het percentage raadsleden dat aangeeft dat de gemeenteraad belangrijker is geworden. In 2021 geeft 17 procent van de raadsleden aan dat de gemeenteraad (veel) belangrijker is geworden, dit is lager in vergelijking met 2017 (26 procent) en 2013 (22 procent).

In 2013 beschouwde 68 procent van de raadsleden het toenemend aantal gemeenschappelijke regelingen als een bedreiging voor de lokale democratie. In 2021 is dit percentage gedaald. In 2021 beschouwt 60 procent van de raadsleden het toenemend aantal gemeenschappelijke regelingen als een bedreiging voor de lokale democratie.

Raadsleden geven aan in 2021 minder tevreden te zijn over de mogelijkheden om regionale besluitvorming te beïnvloeden (17 procent) in vergelijking tot 2017 (24 procent).

Financiële positie

Zorgen de gemeenschappelijke regelingen voor een betere financiële positie? Ten opzichte van voorgaande jaren (2013: 24 procent, 2017: 22 procent) geven raadsleden anno 2021 vaker aan dat de gemeenschappelijke regelingen de financiële de positie van de gemeente (sterk) hebben verslechterd. Ongeveer 13 procent van de raadsleden geeft aan dat de positie van de gemeente (sterk) is verbeterd (2013: 23 procent, 2017: 21 procent).

In 2021 is één op de vijf raadsleden (20 procent) het (sterk) eens met de stelling 'Uw gemeente is in staat om met de huidige middelen zelfstandig de haar toegewezen taken uit te voeren'. Dit is lager in vergelijking tot 2017 (29 procent) en 2013 (22 procent).

Samenwerking

Stel dat de gemeente moet samenwerken dan gaat de voorkeur uit naar het bepalen met welke gemeente(n) samengewerkt kan worden per beleidsveld. Deze vorm van samenwerken geniet in alle meetjaren de voorkeur.

Als het gaat om een gemeentelijke herindeling dan geeft meer dan de helft van de raadsleden in 2021 aan (51 procent) dat het initiatief van de gemeente zelf moet komen. Dit percentage is vergelijkbaar met 2013, maar ligt 5 procent hoger ten opzichte van 2017 (46 procent). De provincie mag faciliteren en stimuleren, maar niet voorschrijven, vindt 36 procent van de raadsleden (2013: 32 procent, 2017: 37 procent). Van 13 procent van de raadsleden mag herindeling ook worden opgelegd van bovenaf. Dit percentage is minder ten opzichte van de voorgaande jaren (2013: 17 procent, 2017: 18 procent).

61 procent van de raadsleden is het (zeer) eens met de stelling dat een gemeentelijke herindeling voor de gemeente alleen wenselijk is als de kwaliteit en capaciteit van de gemeentelijke overheid gegarandeerd kan worden. Dit percentage is vergelijkbaar met 2017 (59 procent).

Zien raadsleden een gemeentelijke herindeling zitten?

Als het gaat om een gemeentelijke herindeling, dan geeft meer dan de helft van de raadsleden (56 procent) aan dat ze een gemeentelijke herindeling liever niet zien gebeuren voor hun gemeente. Dit percentage is toegenomen in vergelijking met eerdere jaren. In 2017 gaf 48 procent aan dit niet te zien gebeuren en in 2013 bedroeg dit percentage 47 procent.

Daarnaast is aan de raadsleden voorgelegd of een gemeentelijke herindeling, op termijn, onvermijdelijk is voor hun gemeente. In 2021 (27 procent) geven raadsleden minder vaak aan dat een gemeentelijke herindeling, op termijn, onvermijdelijk is. Dit in vergelijking met 2017 (37 procent) en 2013 (42 procent).

2. Onderzoeksverantwoording

Onderzoek	:	Regionale Samenwerking
Onderwerpen	:	Gemeenschappelijke regelingen in het algemeen
	:	Efficiëntie gemeenschappelijke regelingen
	:	Informatievoorziening
	:	Positie van de gemeenteraad
	:	Controlefunctie gemeenteraad
	:	Financiële situatie
	:	Regionaal samenwerken en herindelen
	:	Tot slot
Enquêteperiode	:	24 augustus 2021 tot 27 september 2021
Aantal vragen	:	36
Aantal respondenten	:	1175
Foutmarge	:	2,8% (bij een betrouwbaarheidsniveau van 95%)
Rapportagedatum	:	27 september 2021

Toelichting:

De *foutmarge* geeft de precisie van een gemeten percentage aan. Hoe kleiner de foutmarge, hoe preciezer het gemeten resultaat. In dit onderzoek is de foutmarge maximaal $\pm 2,8\%$.

Het *betrouwbaarheidsniveau* geeft de verwachte kans aan, dat bij herhaling van de meting onder gelijke omstandigheden, eenzelfde resultaat wordt verkregen.

2.1 Methodiek

- Het onderzoek is door Overheid in Nederland uitgevoerd in opdracht van de Nederlandse Vereniging voor Raadsleden en mogelijk gemaakt met steun van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Een gelijksoortig onderzoek is uitgevoerd in 2013 en in 2017.
- Op 24-08-2021 is de enquête met een begeleidend schrijven naar alle raadsleden in Nederland gestuurd.
- Op 14-09-2021 is een herinneringsmail gestuurd.
- Alle respondenten vullen de vragenlijst anoniem in.

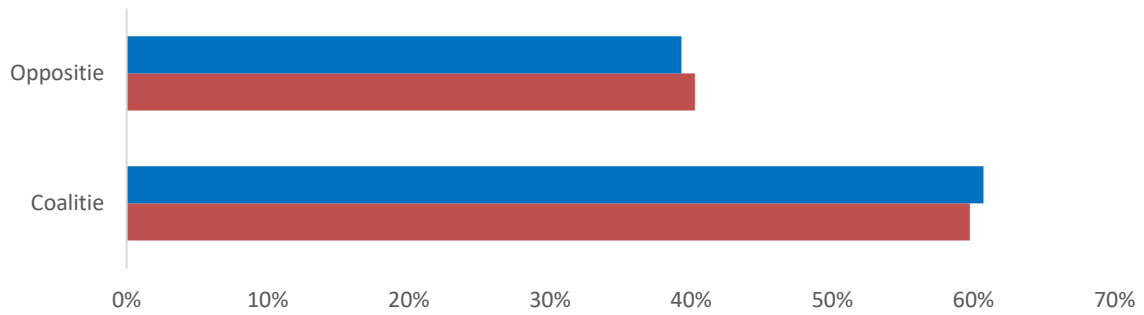
2.2 Leeswijzer

De toelichtingen in deze rapportage zijn de letterlijke antwoorden van de respondenten.

Hier kunnen spelfouten of andere taalfouten in voorkomen.

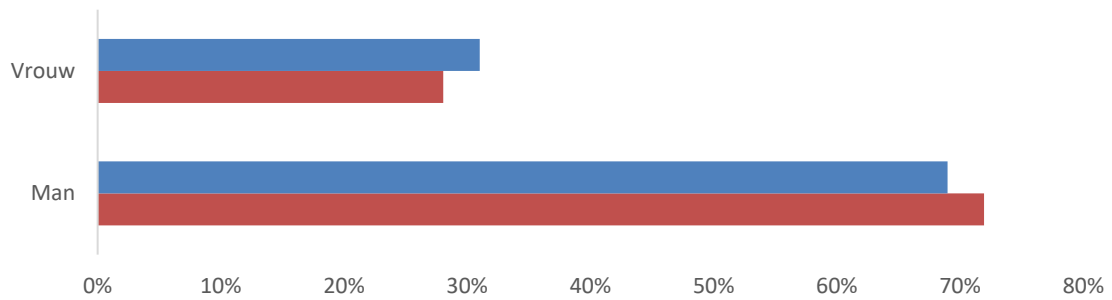
3. Respons versus populatie

Status

	Coalitie	Oppositie
■ Populatie	61%	39%
■ Respons	60%	40%

Geslacht

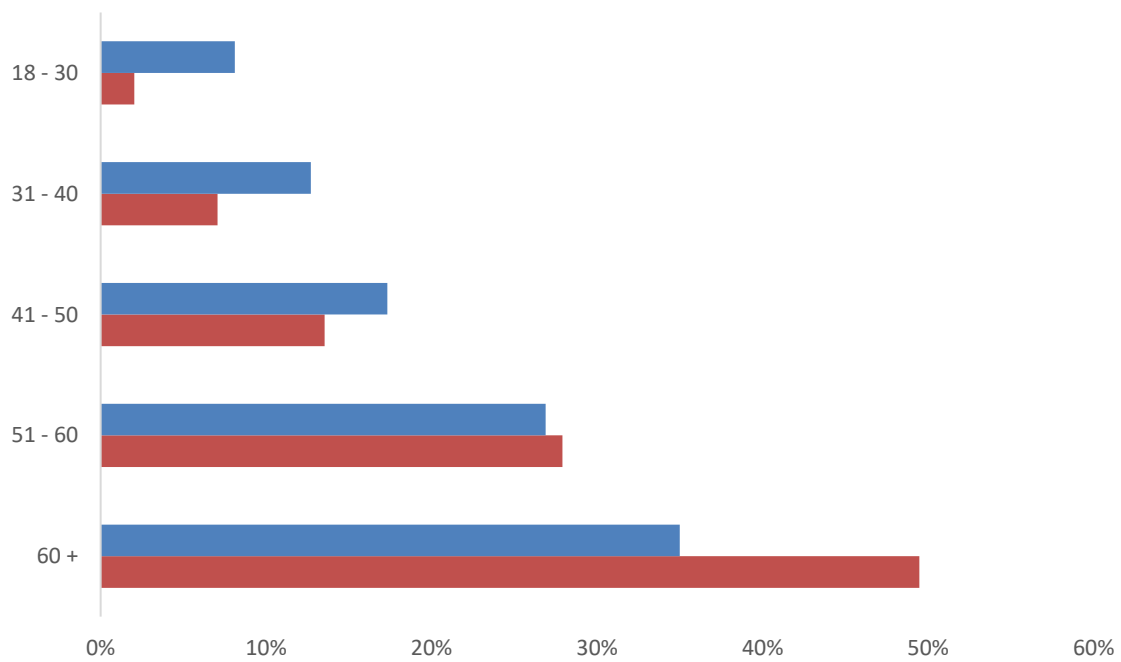
	Man	Vrouw
■ Populatie	69%	31%
■ Respons	72%	28%

Gemeentegrootte

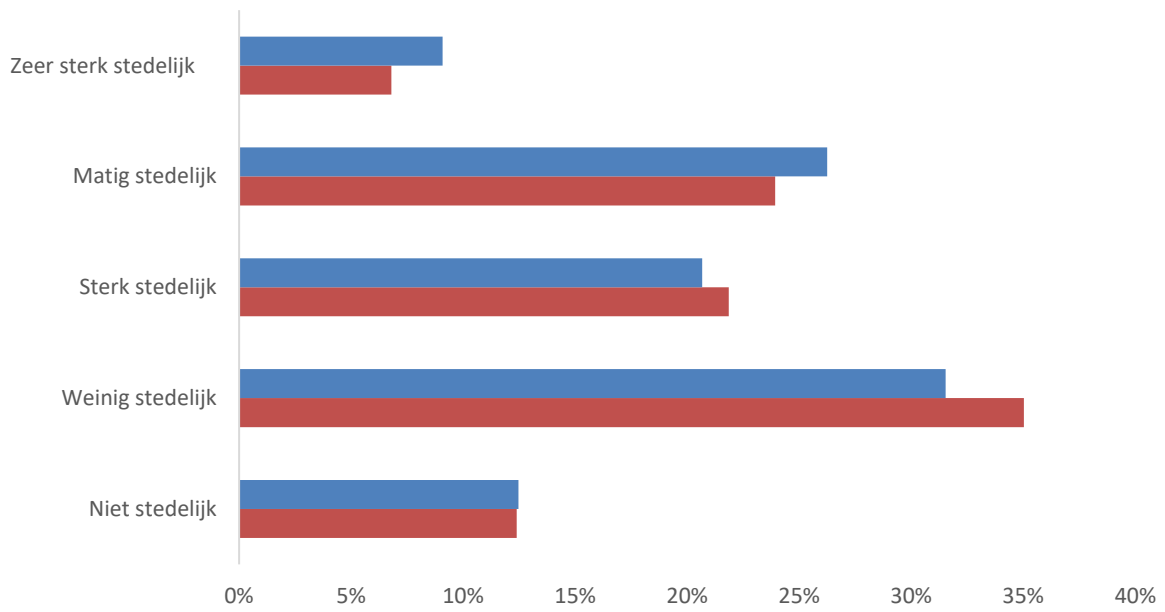
	Kleine gemeente (<20.000 inwoners)	Klein-middel gemeente (20.000 tot 50.000 inwoners)	Middel-Groot gemeente (50.000 tot 100.000 inwoners)	Grote gemeente (>100.000 inwoners)
■ Populatie	14%	50%	22%	15%
■ Respons	15%	51%	21%	13%

Leeftijdscategorieën

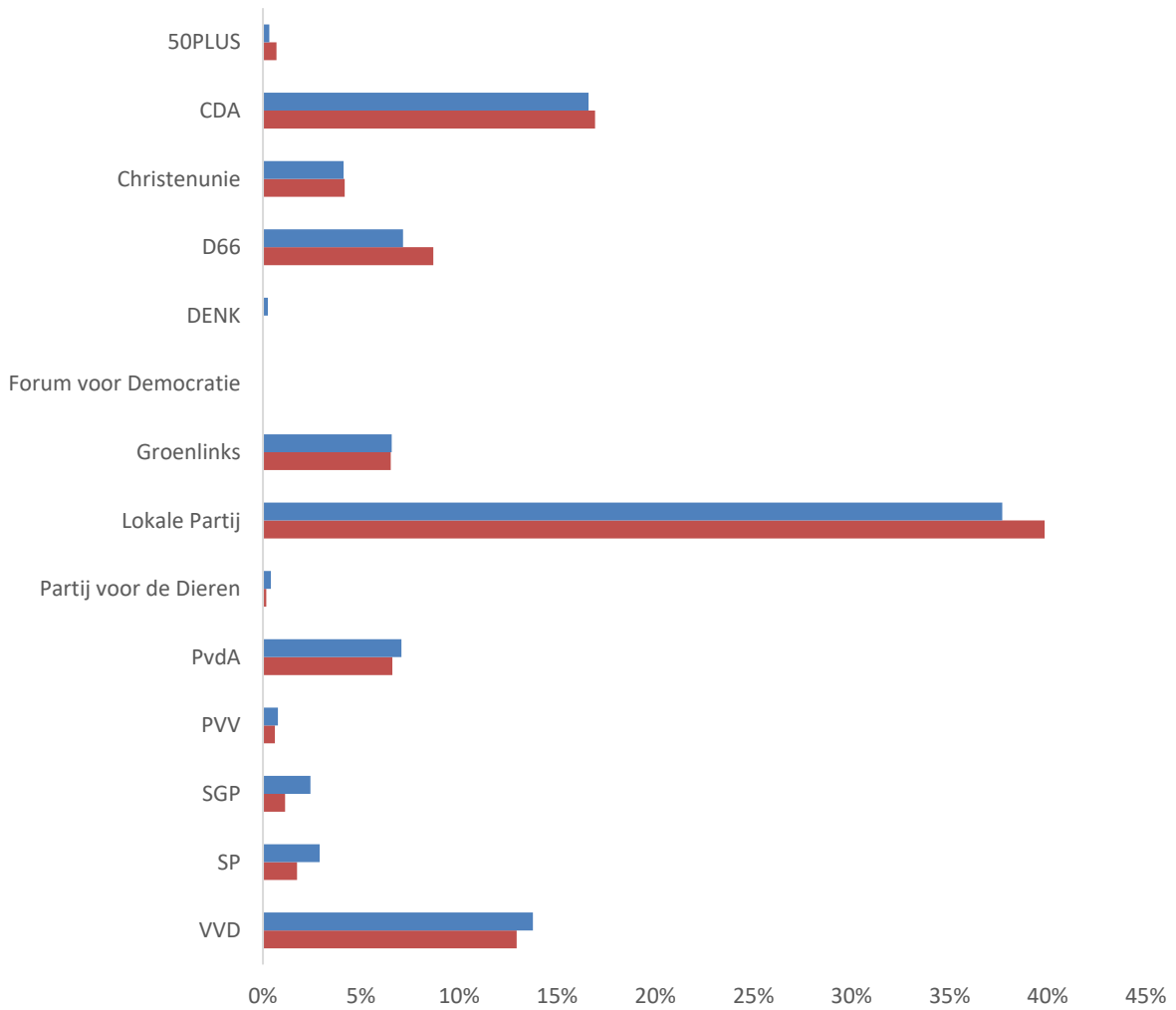
	60 +	51 - 60	41 - 50	31 - 40	18 - 30
■ Populatie	35%	27%	17%	13%	8%
■ Respons	49%	28%	14%	7%	2%

Stedelijkheid

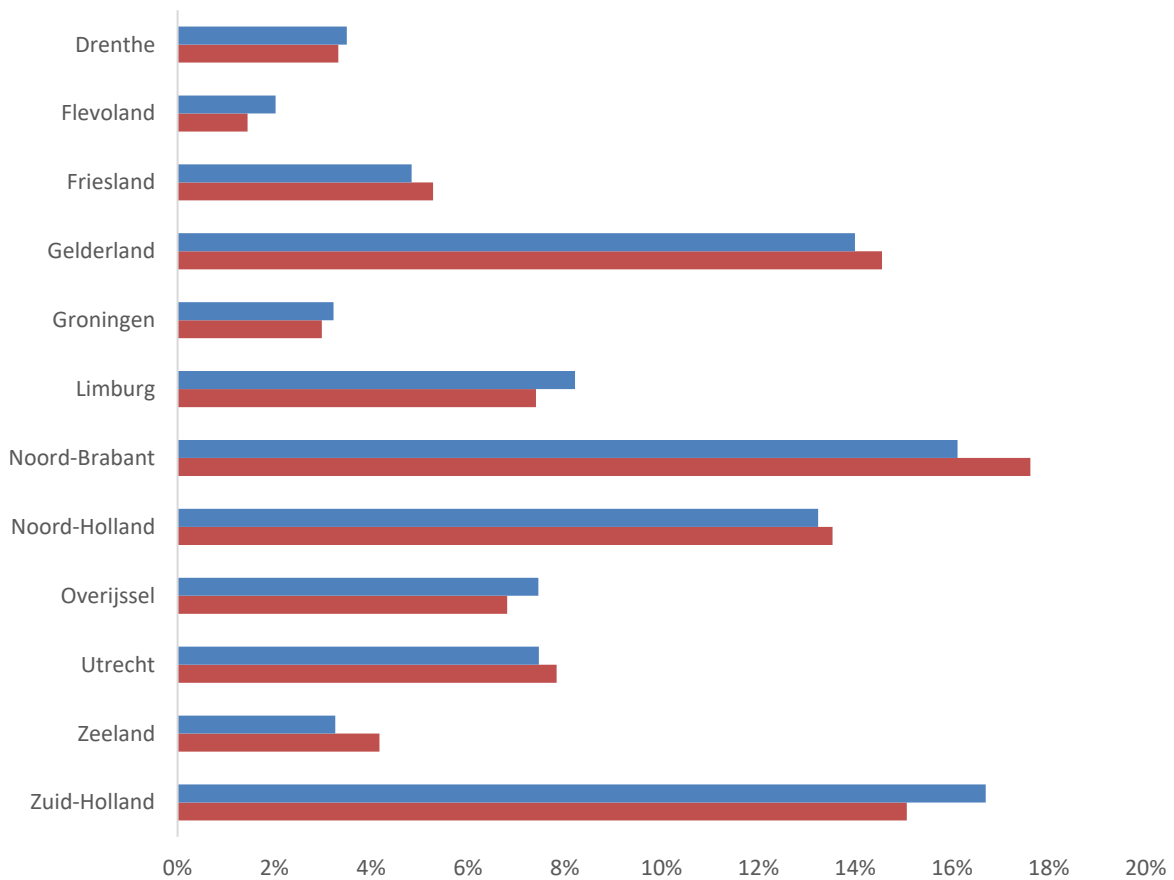
	Niet stedelijk	Weinig stedelijk	Sterk stedelijk	Matig stedelijk	Zeer sterk stedelijk
■ Populatie	12%	32%	21%	26%	9%
■ Respons	12%	35%	22%	24%	7%

Politieke Partij

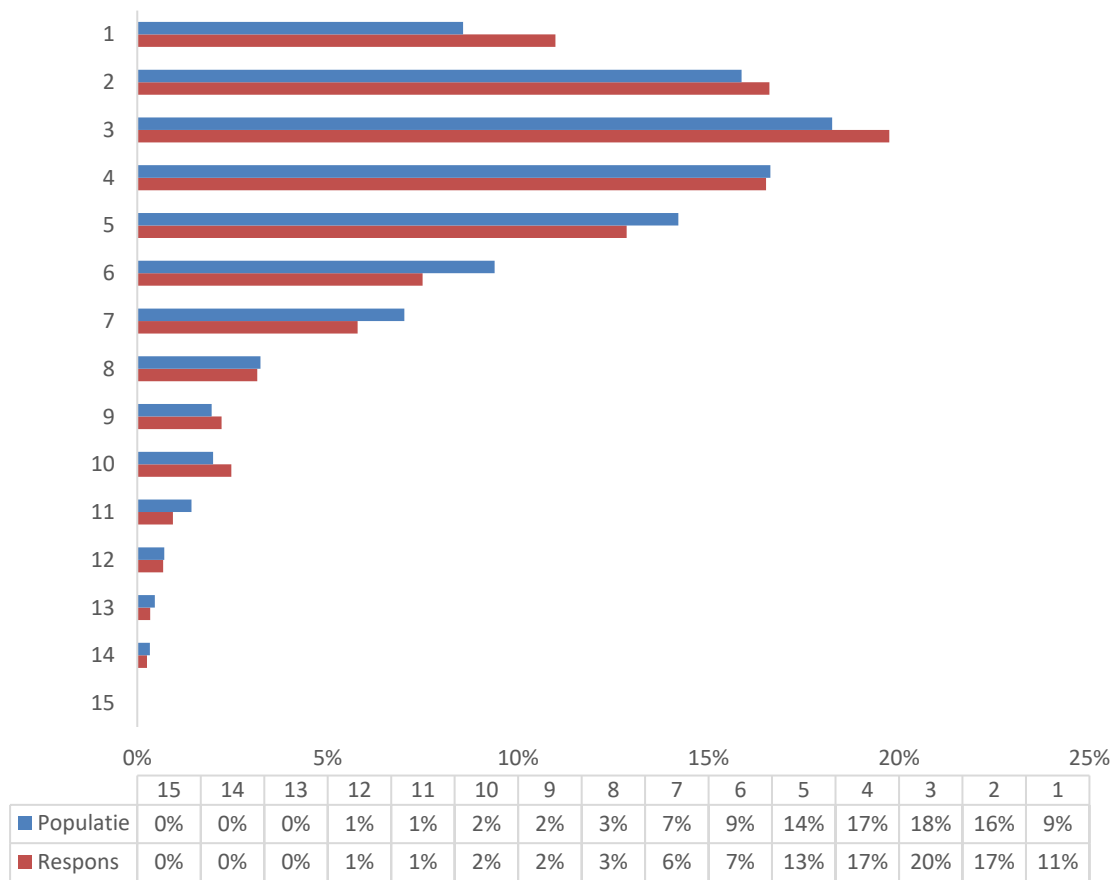
	VVD	SP	SGP	PVV	PvdA	Partij voor de Dieren	Lokale Partij	Groenlinks	Forum voor Democratie	DENK	D66	Christenunie	CDA	50PLUS
■ Populatie	14%	3%	2%	1%	7%	0%	38%	7%	0%	0%	7%	4%	17%	0%
■ Respons	13%	2%	1%	1%	7%	0%	40%	7%	0%	0%	9%	4%	17%	1%

Provincie

	Zuid-Holland	Zeeland	Utrecht	Overijssel	Noord-Holland	Noord-Brabant	Limburg	Groningen	Gelderland	Friesland	Flevoland	Drenthe
■ Populatie	17%	3%	7%	7%	13%	16%	8%	3%	14%	5%	2%	3%
■ Respons	15%	4%	8%	7%	14%	18%	7%	3%	15%	5%	1%	3%

Aantal zetels

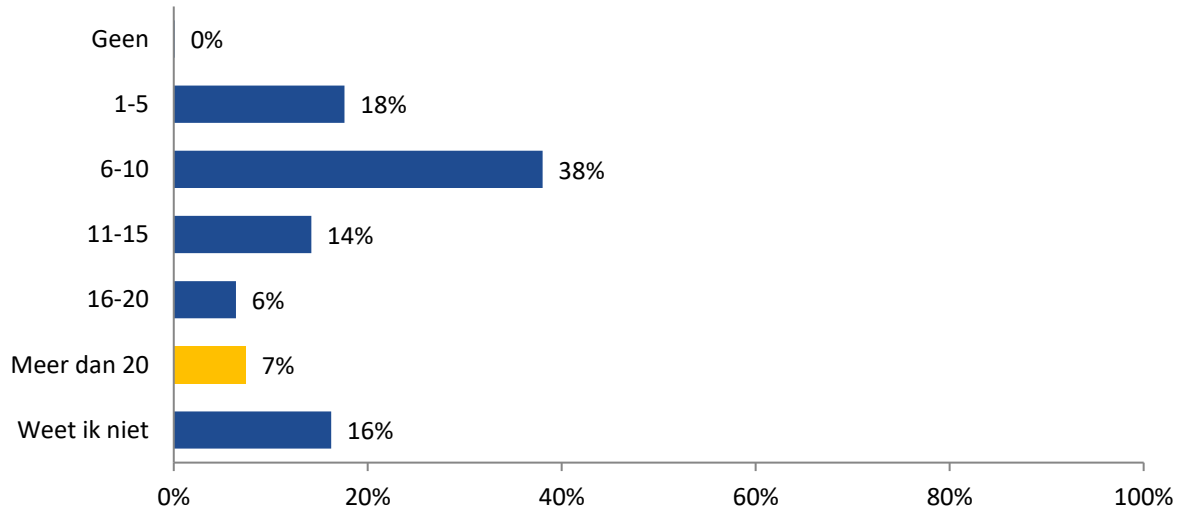

4. Resultaten

4.1 Gemeenschappelijke regelingen in het algemeen

1. In hoeveel gemeenschappelijke regelingen participeert uw gemeente?

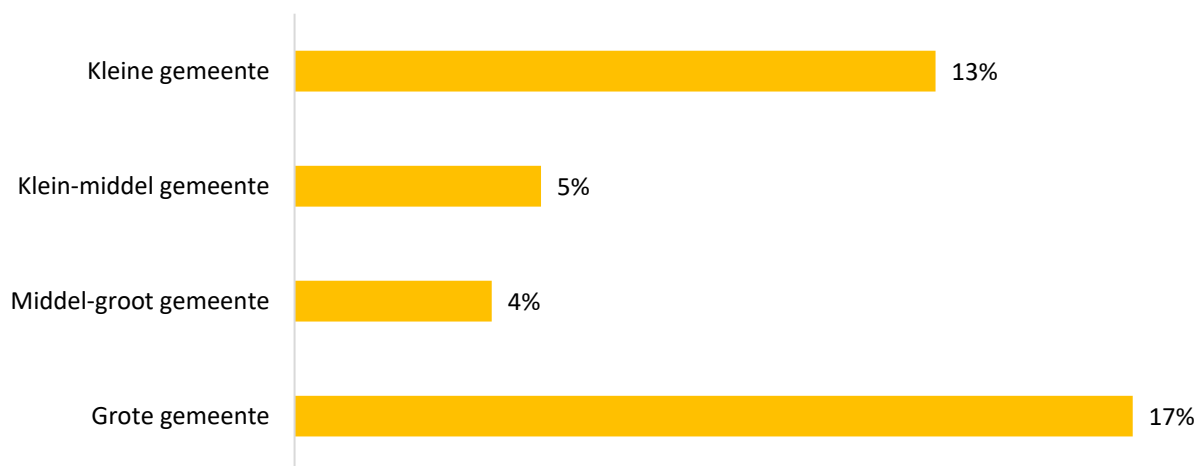
(n=1170)

Op vraag "1. In hoeveel gemeenschappelijke regelingen participeert uw gemeente?" antwoordt 38% van de respondenten: "6-10".

Zie toelichtingen op pagina 66.

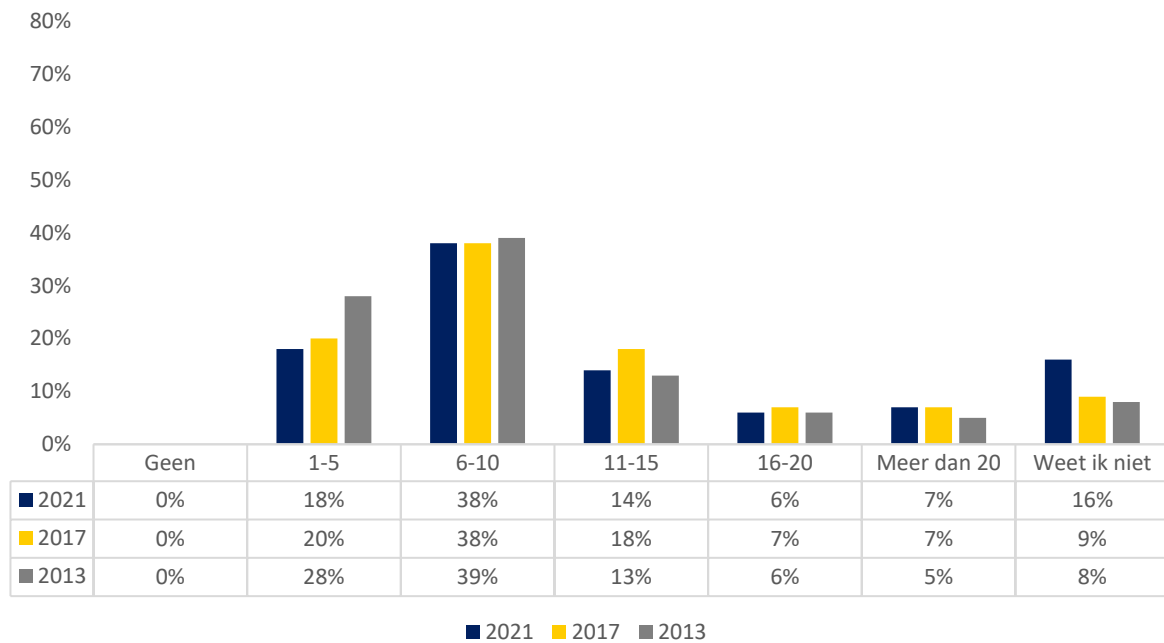
Antwoordcategorie: Participeren in meer dan 20 regelingen

Wanneer we gaan kijken naar gemeentegrootte, dan zien we dat kleine én grote gemeenten vaker participeren in meer dan 20 regelingen. Dit in tegenstelling tot klein-middel en middel-groot gemeenten. Bij de participatie in minder dan 20 regelingen zien we geen significante verschillen.

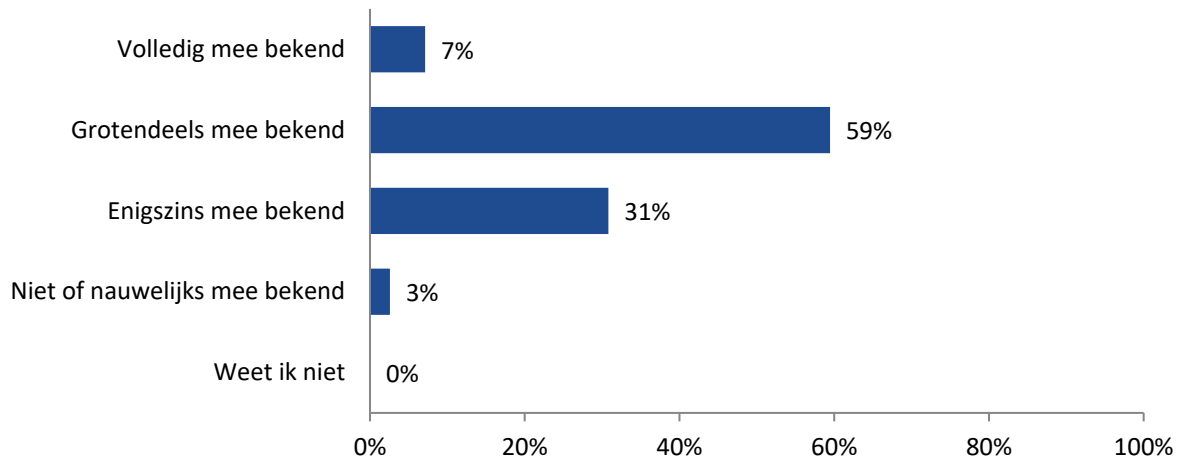
Vergelijking met voorgaande jaren

N	2021	2017	2013
	1.162	1.362	1.707

1.1. In hoeverre bent u bekend met de inhoud van gemeenschappelijke regelingen, waarin uw gemeente participeert?

(n=967)

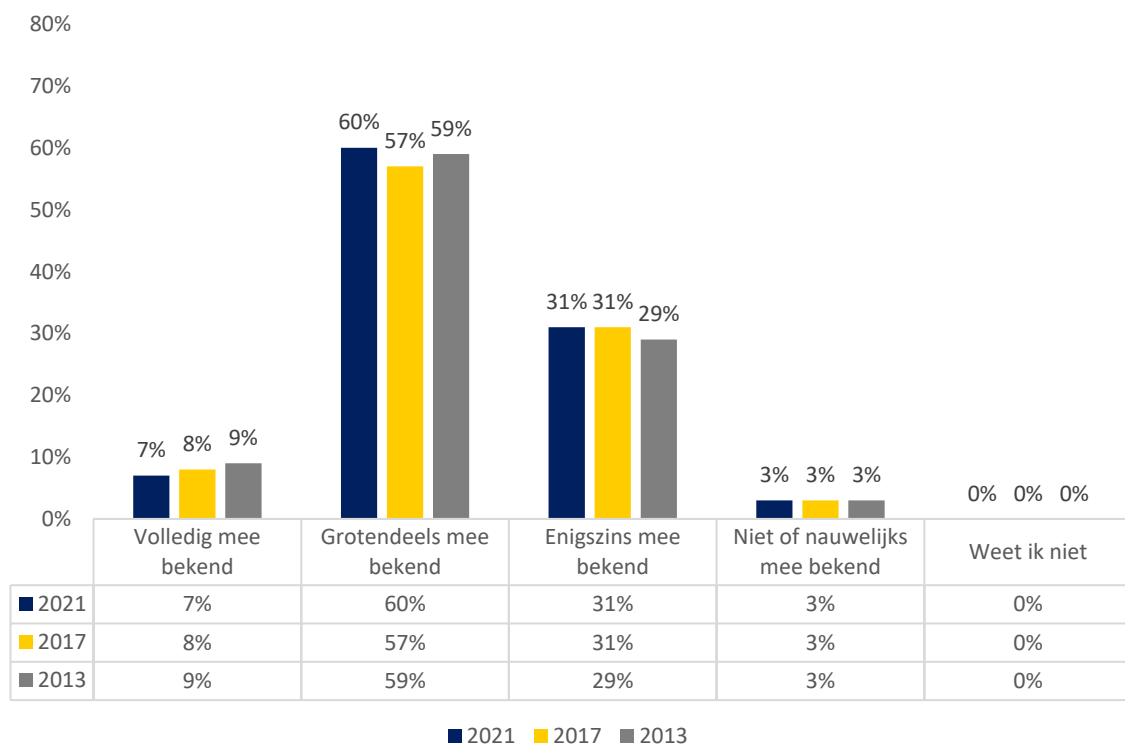

Ongeveer twee derde van de respondenten is volledig of grotendeels bekend met de inhoud van gemeenschappelijke regelingen.

Wanneer we gaan kijken naar gemeentegrootte, dan valt het volgende op: Grote gemeenten zijn vaak enigszins bekend met de inhoud van de gemeenschappelijke regelingen. In tegenstelling tot de grote gemeenten zijn de kleine, klein-middel en middel-groot gemeenten grotendeels bekend met de inhoud van de gemeenschappelijke regelingen.

Zie toelichtingen op pagina 67.

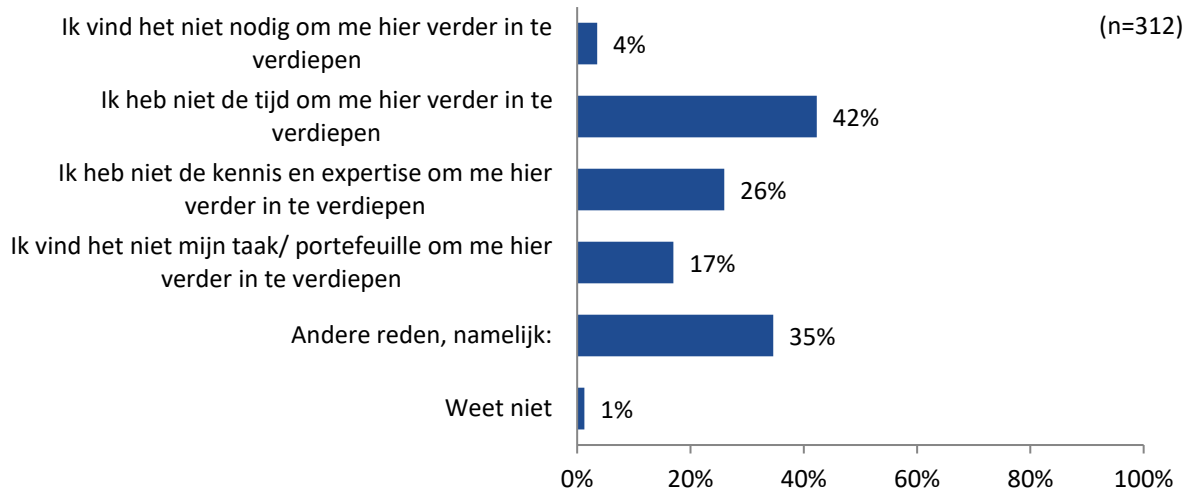
Vergelijking met voorgaande jaren

N	2021	2017	2013
	959	1.235	1.539

1.1.1. Kunt u toelichten om welke reden(en) u niet, nauwelijks of enigszins bekend bent met de inhoud van gemeenschappelijke regelingen, waarin uw gemeente participeert?

(Meerdere antwoorden mogelijk)

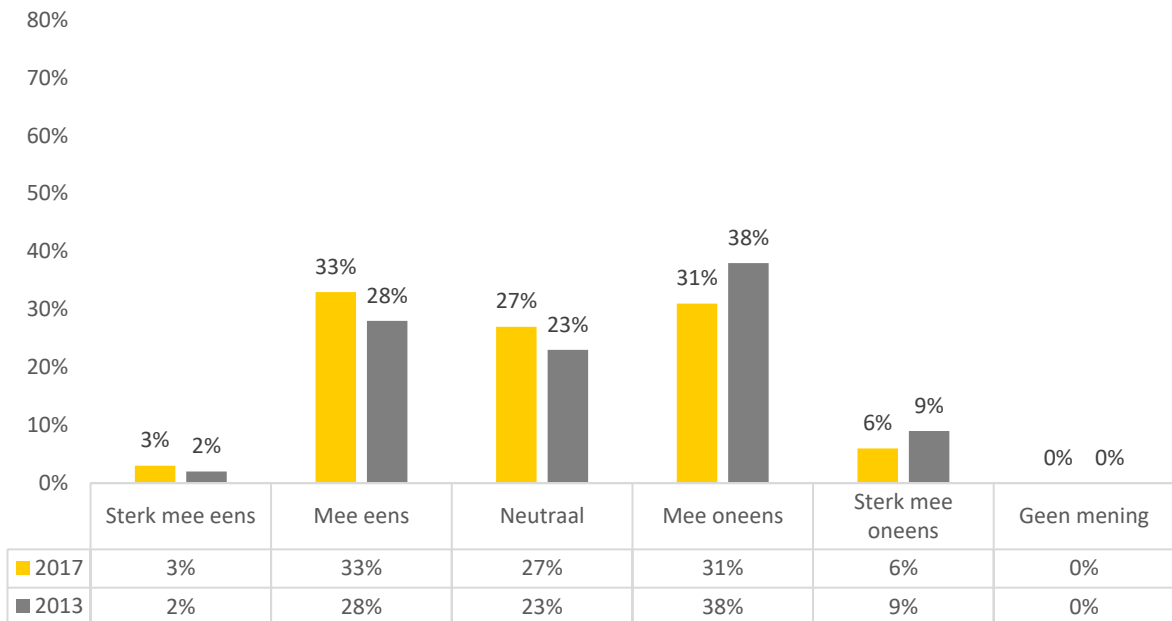
De voornaamste reden die wordt genoemd door raadsleden die niet of nauwelijks bekend zijn met de inhoud van gemeenschappelijke regelingen is het gebrek aan tijd.

Op basis van gemeentegrootte zijn er geen noemenswaardige verschillen te constateren.

Zie toelichtingen op pagina 67 en verder.

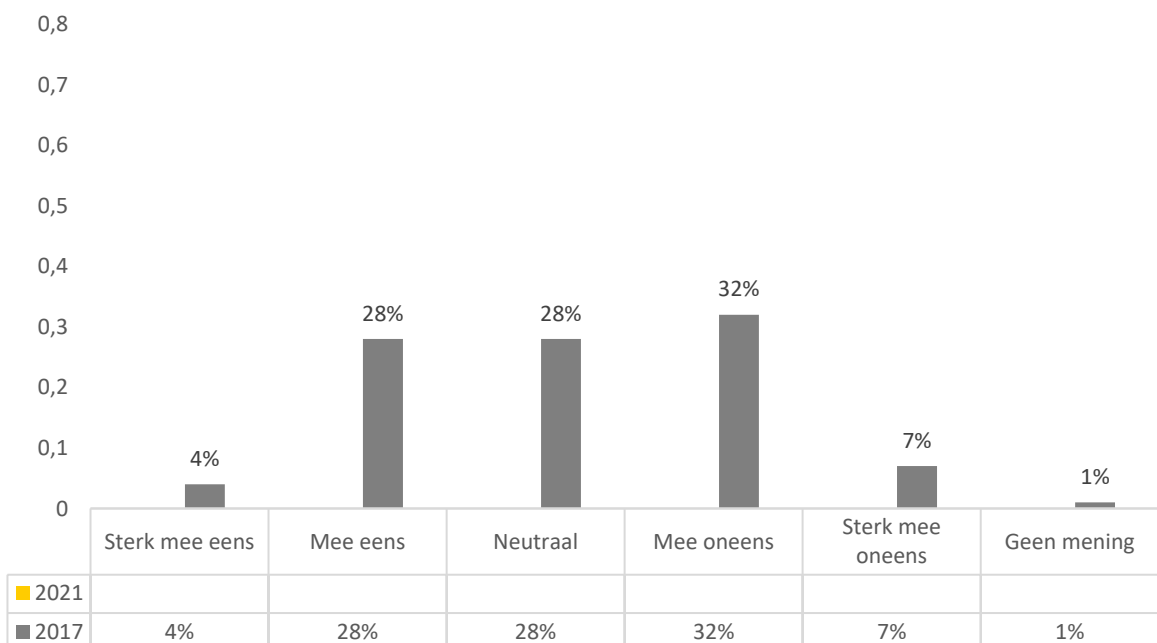
In 2017 en 2013 zijn stellingen uitgevraagd die te vergelijken zijn met de vraagstelling van 2021. Deze worden hieronder en op de volgende pagina weergegeven.

'Doorgaans heb ik geen tijd om me te verdiepen in de (uitvoering van) gemeenschappelijke regelingen'

N	2021	2017	2013
	312	1.188	1.539

'Ik heb onvoldoende kennis en expertise om controle uit te oefenen op de (uitvoering van) gemeenschappelijke regelingen van mijn portefeuille'

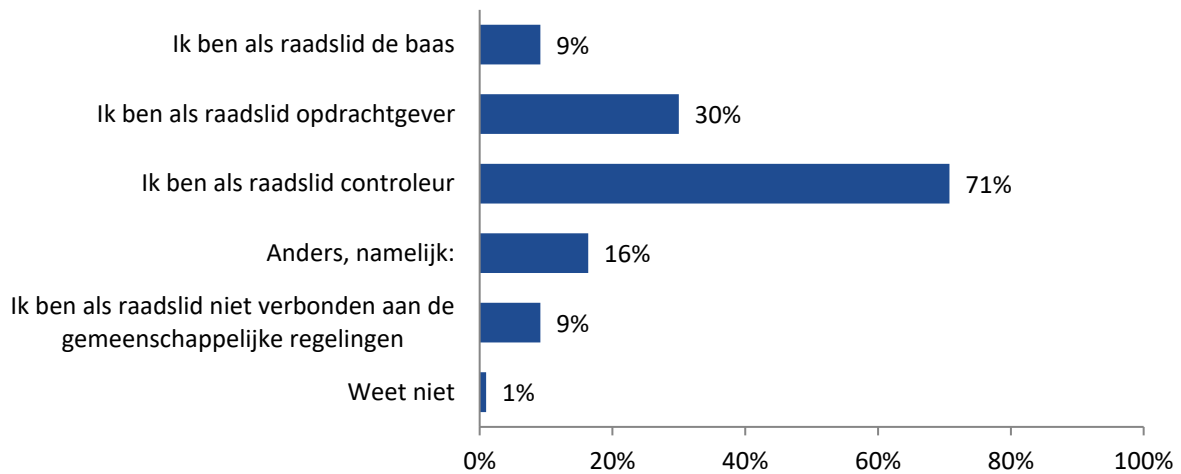

N	2021	2017	2013
	312	1.184	1.539

1.2. Hoe is uw relatie tot deze gemeenschappelijke regelingen?

(Meerdere antwoorden mogelijk)

(n=930)

Op vraag "1.2. Hoe is uw relatie tot deze gemeenschappelijke regelingen?" antwoordt 71% van de respondenten: "Ik ben als raadslid controleur".

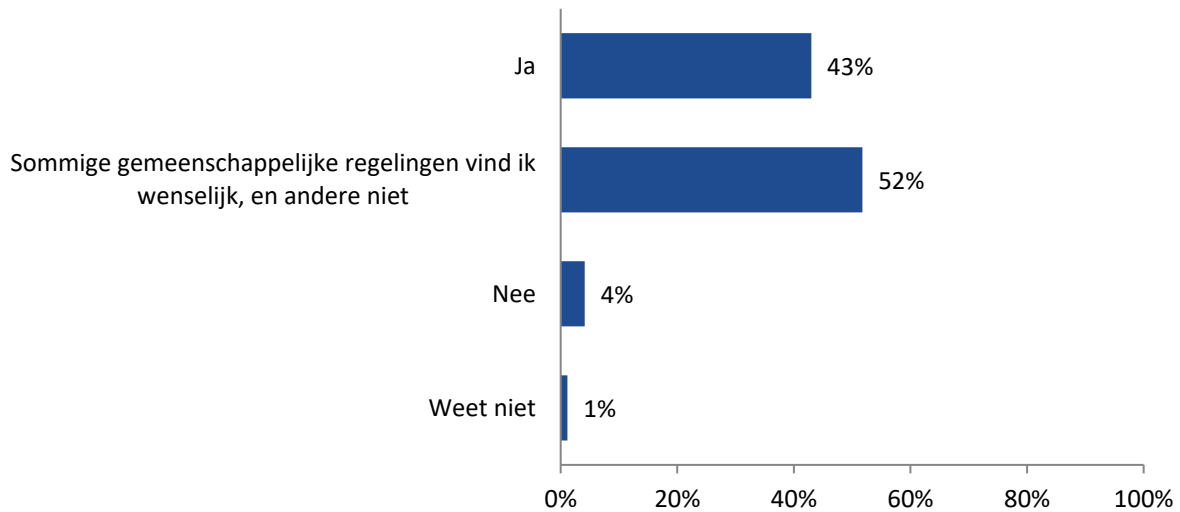
Op basis van gemeentegrootte zijn er geen noemenswaardige verschillen te constateren.

Zie toelichtingen op pagina 71 en verder.

Bovenstaande vraag is in 2021 voor het eerst gesteld. Om deze reden is een vergelijking met de onderzoeken van 2017 en 2013 niet mogelijk.

2. Vindt u deelname aan gemeenschappelijke regelingen wenselijk voor uw gemeente?

(n=1119)

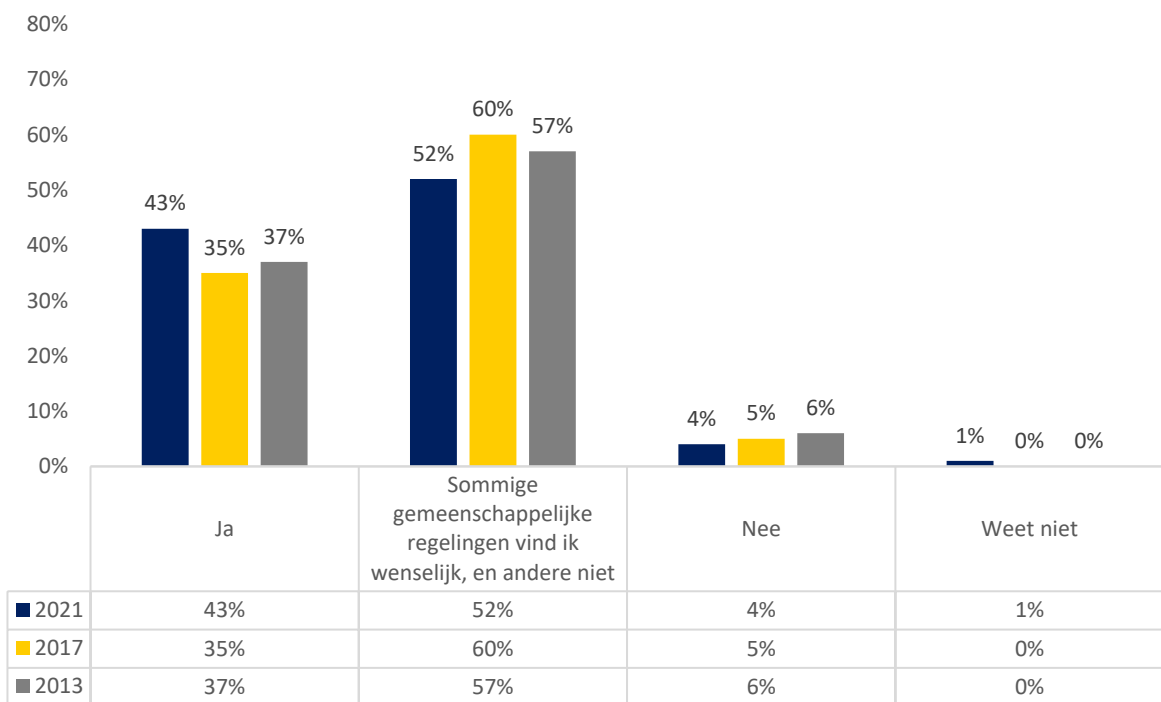
43% van de raadsleden vindt de deelname aan gemeenschappelijke regelingen wenselijk. Daarnaast geeft ongeveer de helft van de respondenten aan sommige gemeenschappelijke regelingen wel wenselijk te vinden en andere niet.

Zie toelichtingen op pagina 76.

Deelname aan regelingen				
	Kleine gemeente	Klein-middel gemeente	Middel-groot gemeente	Grote gemeente
Ja	53%	45%	34%	38%
Sommige regelingen	46%	50%	60%	54%
Nee	1%	4%	5%	6%
Weet niet	0	1%	1%	2%

Wanneer er gekeken wordt naar gemeentegrootte, dan vinden kleine gemeenten vaker deelname aan gemeenschappelijke regelingen wenselijk voor de gemeente. Dit in tegenstelling tot middel-groot en grote gemeenten.

Vergelijking met voorgaande jaren

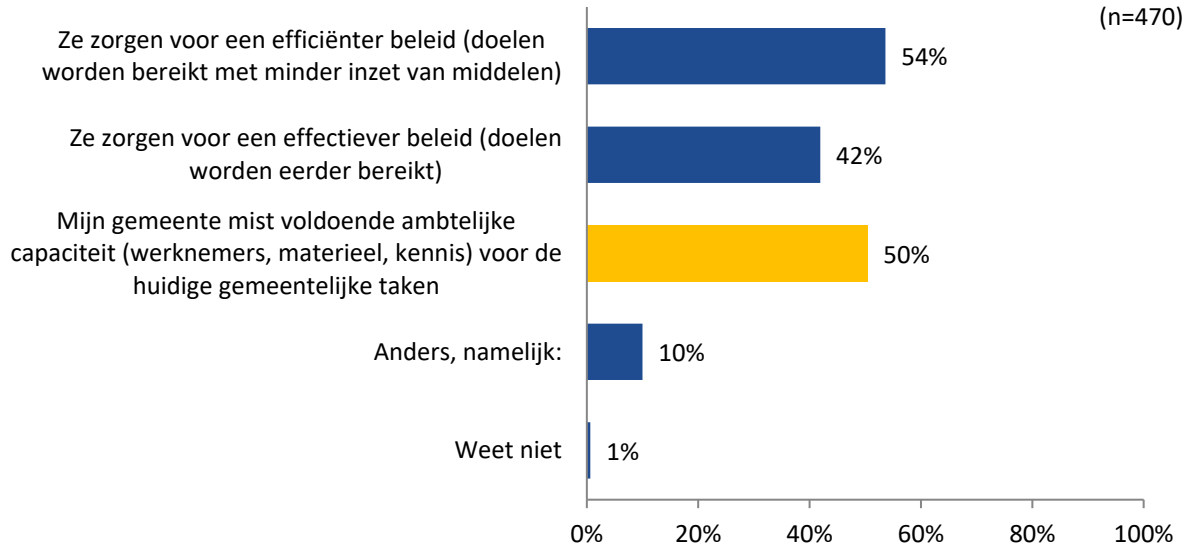

N	2021	2017	2013
	1.119	1.276	1.707

2.1. Waarom vindt u deelname aan gemeenschappelijke regelingen wenselijk voor uw gemeente?

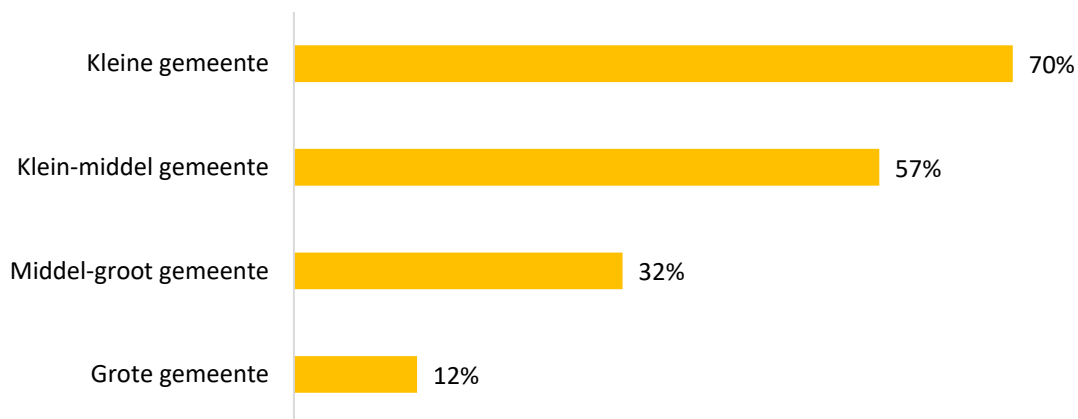
(meerdere antwoorden mogelijk)

Ongeveer de helft van de respondenten geeft aan gemeenschappelijke regelingen wenselijk te vinden omdat ze zorgen voor een efficiënter beleid (doelen worden bereikt met minder inzet van middelen). Ook geeft de helft van de respondenten aan dat de gemeente onvoldoende ambtelijke capaciteit heeft.

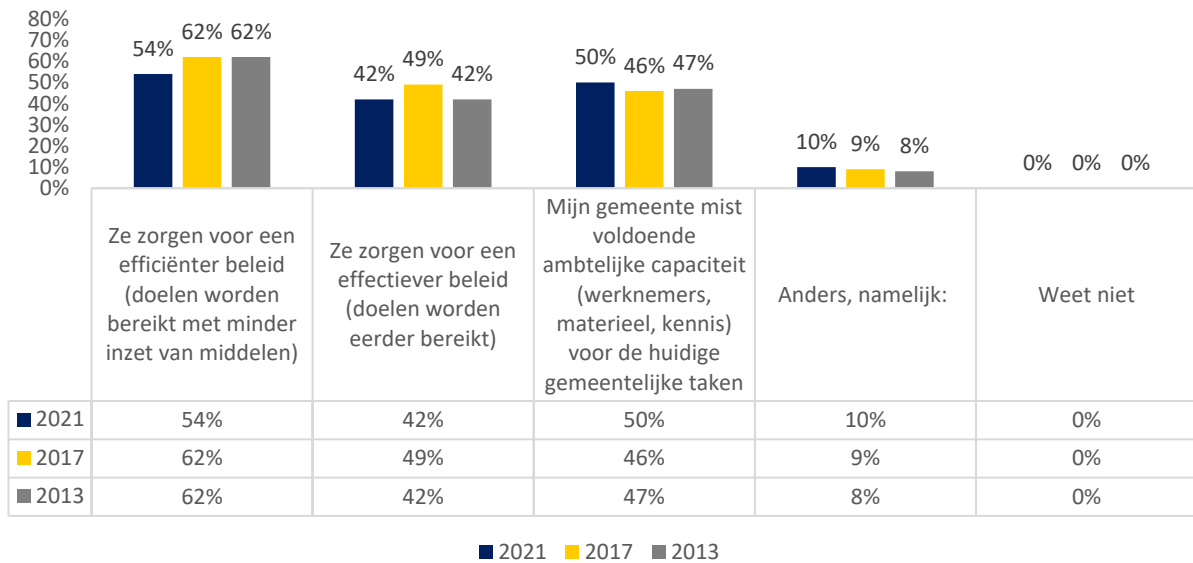
Zie toelichtingen op pagina 79 en verder.

Antwoordcategorie: Mijn gemeente mist voldoende ambtelijke capaciteit voor de huidige gemeentelijke taken

Wanneer we kijken naar gemeentegrootte, dan geven de kleine en klein-middel gemeenten vaker aan voldoende ambtelijke capaciteit voor de huidige gemeentelijke taken te missen. In de middel-groot en grote gemeenten ligt dit percentage lager.

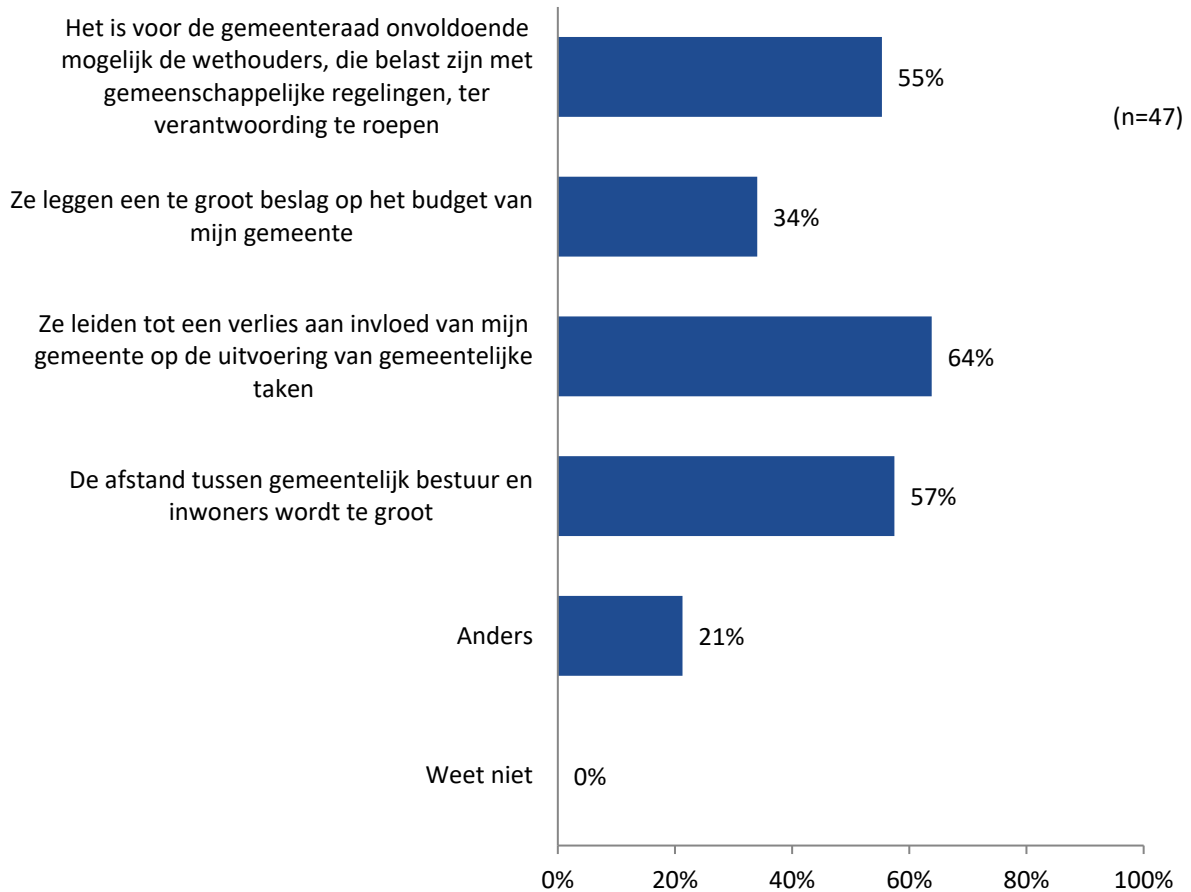
Vergelijking met voorgaande jaren

N	2021	2017	2013
	470	440	639

2.1. Waarom vindt u deelname aan gemeenschappelijke regelingen niet wenselijk voor uw gemeente?

(meerdere antwoorden mogelijk)

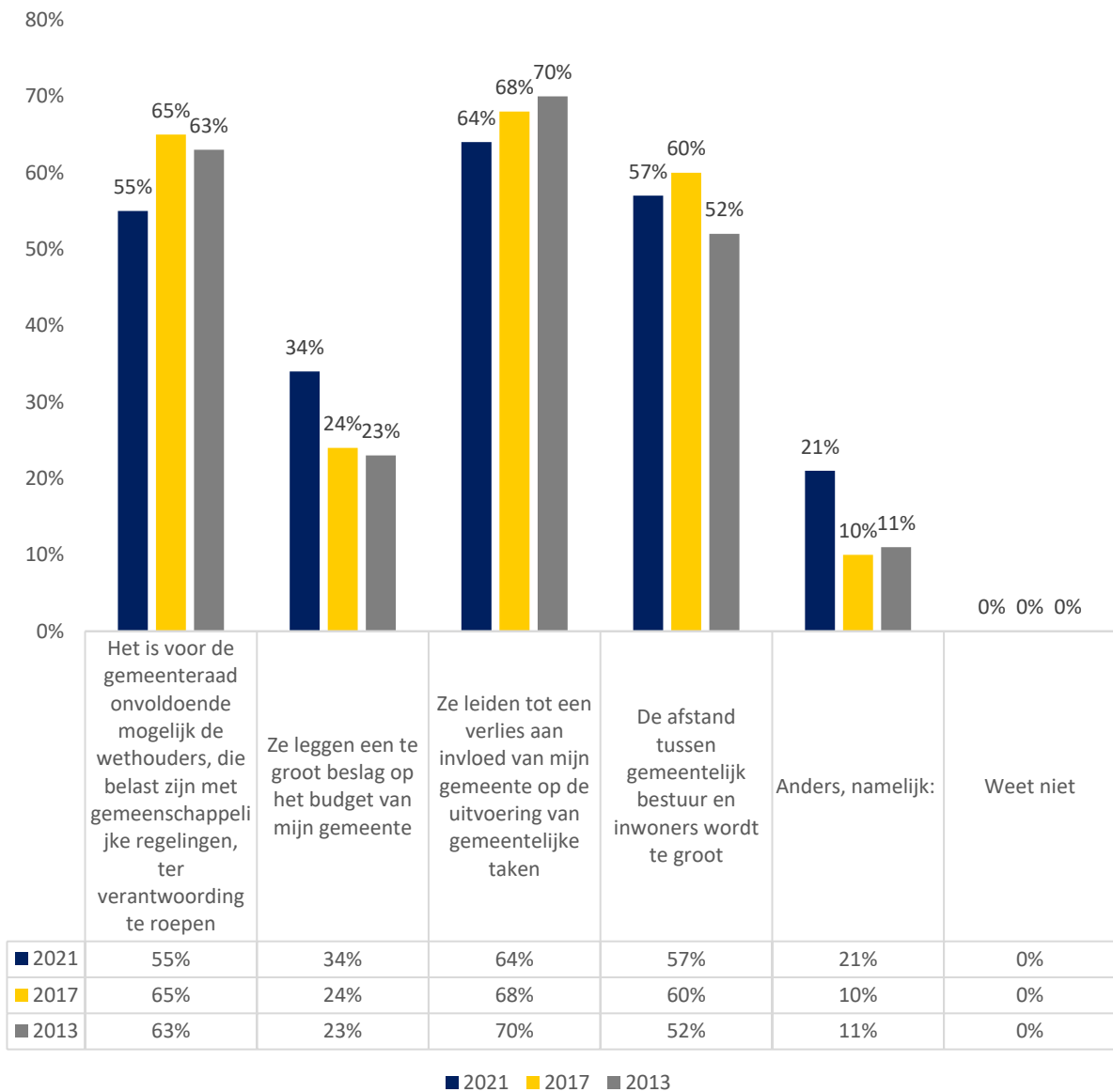

Meer dan de helft van de respondenten geeft aan deelname aan gemeenschappelijke regelingen niet wenselijk te vinden omdat ze leiden tot een verlies aan invloed van hun gemeente op uitvoering van gemeentelijke taken.

Op basis van gemeentegrootte zijn er geen noemenswaardige verschillen te constateren.

Zie toelichtingen op pagina 81 en verder.

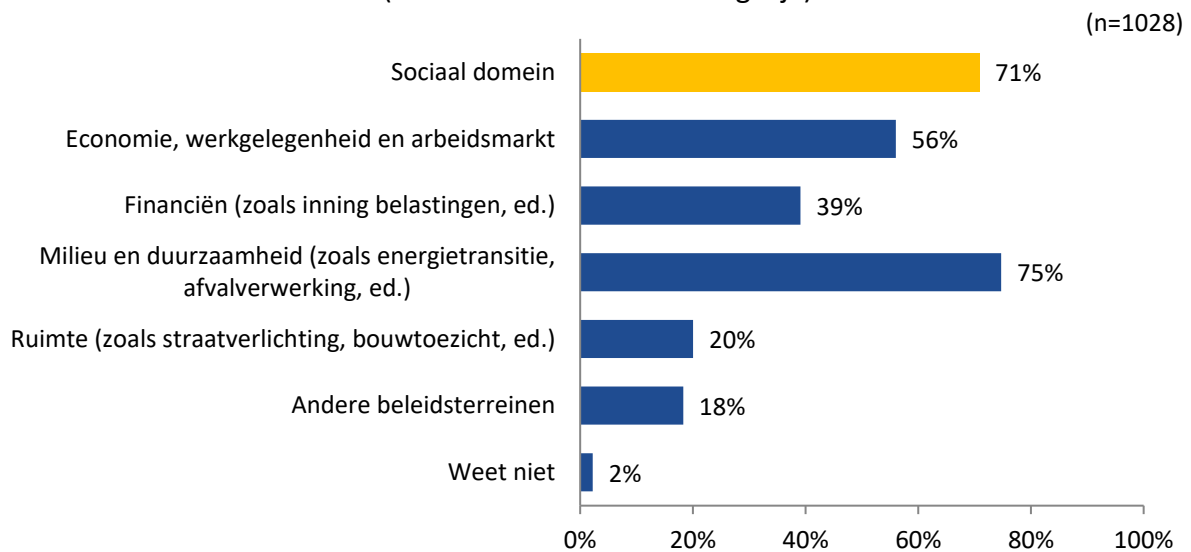
Vergelijking met voorgaande jaren

N	2021	2017	2013
	47	62	101

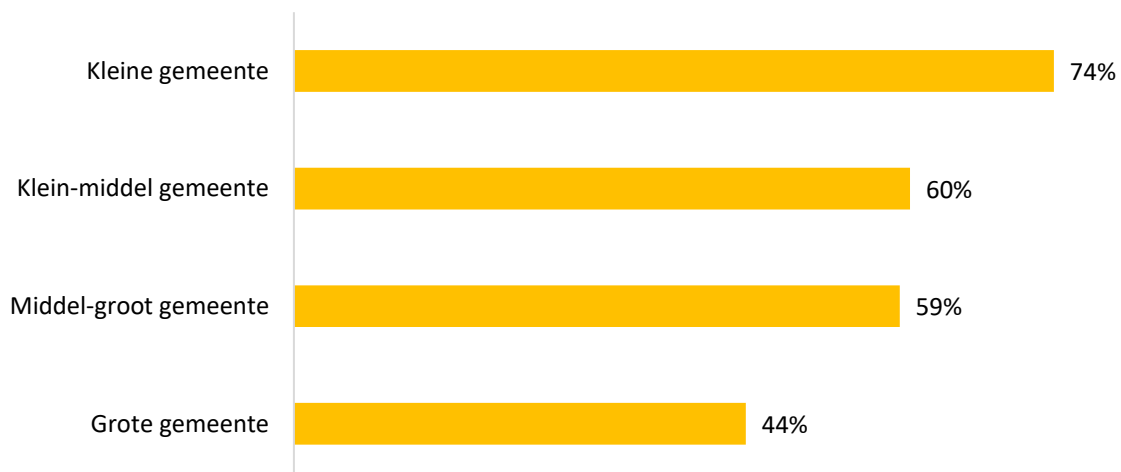
2.1 Op welke beleidsterreinen acht u gemeenschappelijke regelingen (zeer) wenselijk?

(meerdere antwoorden mogelijk)

Gemeenschappelijke regelingen zijn voornamelijk wenselijk op de beleidsterreinen 'milieu en duurzaamheid', 'sociaal domein' en 'economie, werkgelegenheid en arbeidsmarkt'. Bij andere beleidsterreinen zien we dat veiligheid vaak genoemd wordt. Zie toelichtingen op pagina 82 en verder.

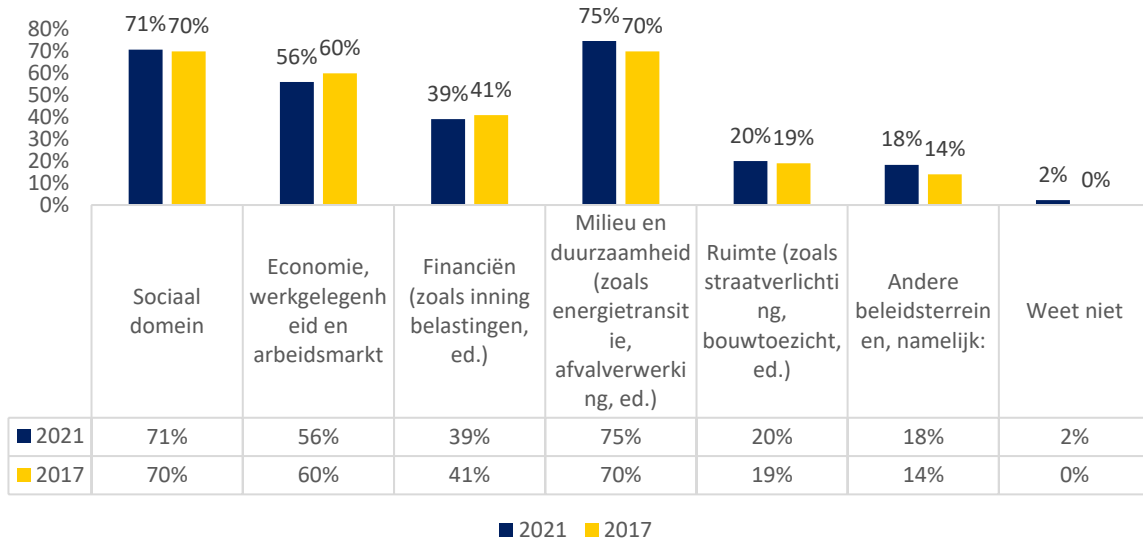
Antwoordcategorie: Sociaal domein

Wanneer we kijken naar gemeentegrootte, dan zien we dat kleine gemeente vaker gemeenschappelijke regelingen (zeer) wenselijk achten op het gebied van Sociaal domein, dit in tegenstelling tot grote gemeenten.

Bovenstaande vraag is in 2021 en 2017 uitgevraagd, in 2013 niet. Om deze reden is een vergelijking met het onderzoek uit 2013 niet mogelijk.

Vergelijking met voorgaande jaren

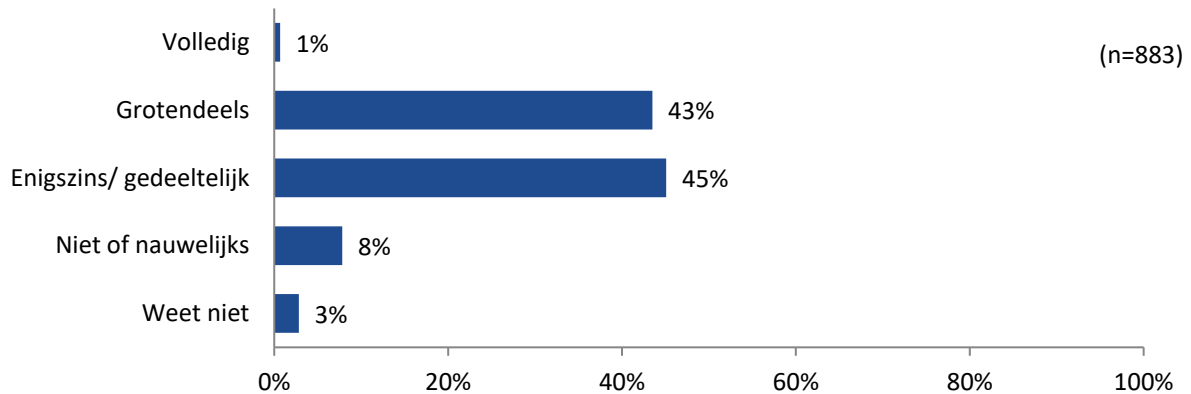

N	2021	2017
	1028	1.174

4.2 Efficiëntie gemeenschappelijke regelingen

Elke gemeenschappelijke regeling heeft haar eigen beleidsdoelen. Daarin worden de verwachte prestaties weergegeven.

2.2. In welke mate worden, naar uw inschatting, de beleidsdoelen gehaald bij de uitvoering van gemeenschappelijke regelingen, waarin uw gemeente participeert?

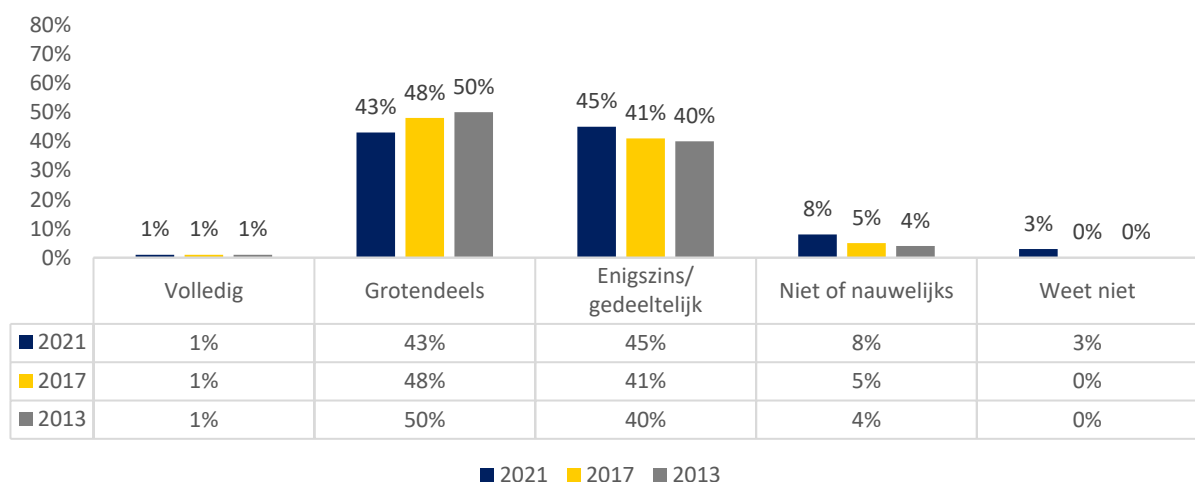

45% van de respondenten geeft aan dat de beleidsdoelen enigszins/ gedeeltelijk gehaald worden bij de uitvoering van gemeenschappelijke regelingen. Een vergelijkbare groep respondenten geeft aan dat deze volledig of grotendeels gehaald worden.

Op basis van gemeentegrootte zijn er geen noemenswaardige verschillen te constateren.

Zie toelichtingen op pagina 87.

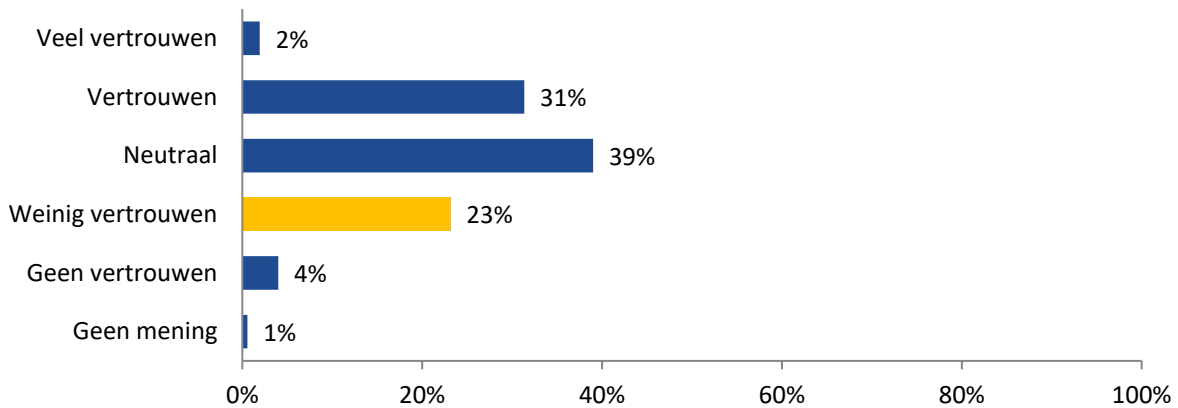
Vergelijking met voorgaande jaren

N	2021	2017	2013
	875	1.200	1.539

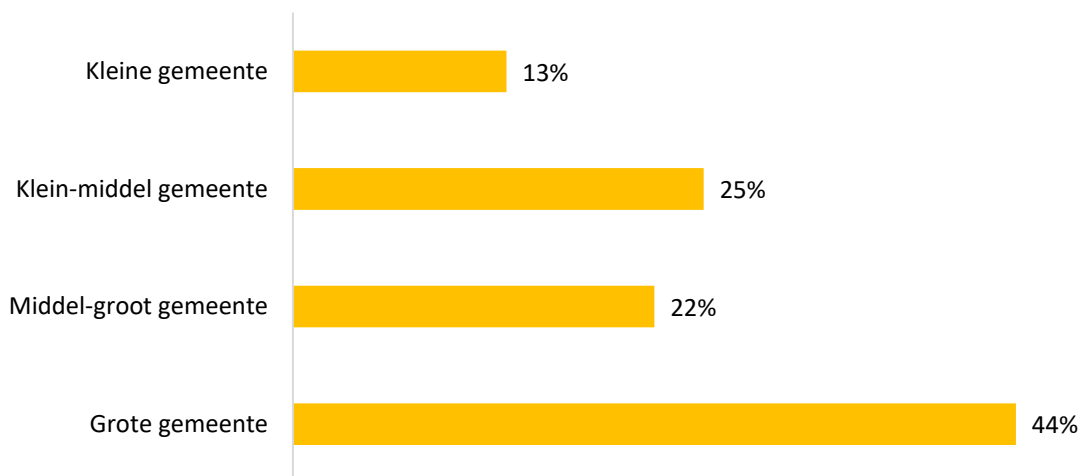
2.3. In hoeverre heeft u er als raadslid vertrouwen in dat iedereen het eens is over de doelen van de gemeenschappelijke regelingen, waarin uw gemeente participeert?

(n=877)

Een derde van de respondenten geeft aan vertrouwen te hebben in de eensgezindheid over de doelen van de gemeenschappelijke regelingen.
Zie toelichtingen op pagina 89.

Antwoordcategorie: Weinig vertrouwen

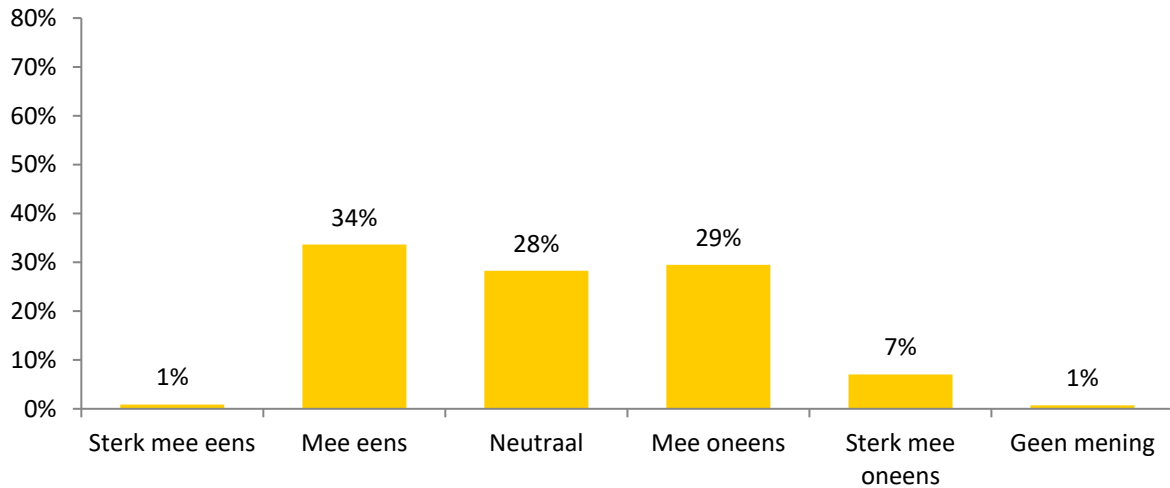

Wanneer we kijken naar gemeentegrootte, dan zien we dat raadsleden van kleine gemeenten minder vertrouwen hebben in dat iedereen het eens is over de doelen van de gemeenschappelijke regelingen, dit in tegenstelling tot klein-middel, middel-groot en grote gemeenten.

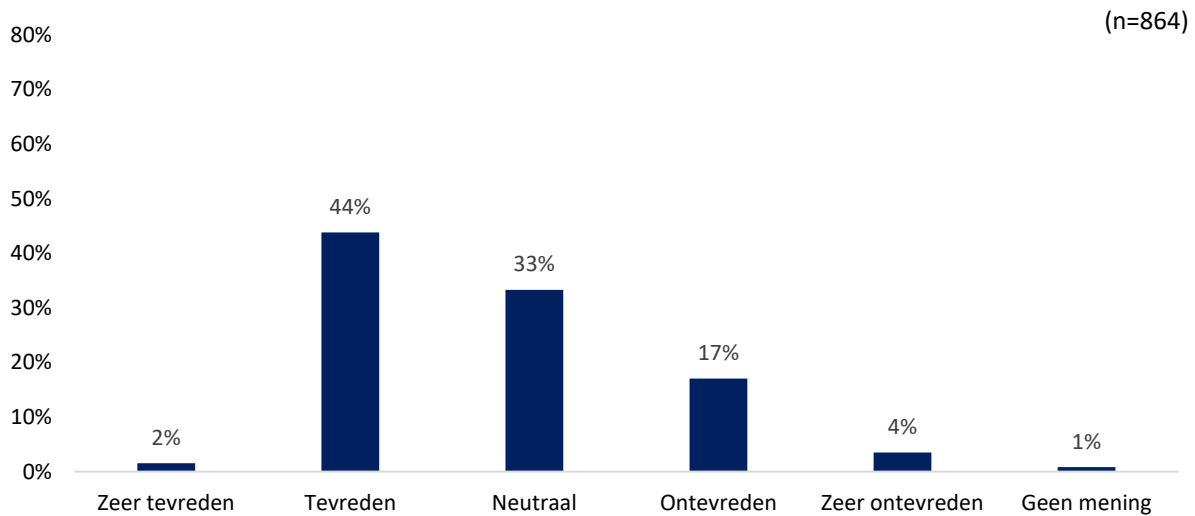
Bovenstaande vraag is in 2021 en 2017 uitgevraagd, in 2013 niet. Om deze reden is een vergelijking met het onderzoek uit 2013 niet mogelijk.

'Ik heb als raadslid vertrouwen dat in de regionale samenwerkingsverbanden van mijn gemeente iedereen het eens is over de doelen van de samenwerking.' - 2017 (n=1249)

N	2021	2017
	877	1.249

2.4.1 In hoeverre bent u als raadslid tevreden over de bijdrage van uw gemeente in de gemeenschappelijke regelingen voor de aanpak van lokale en regionale vraagstukken?

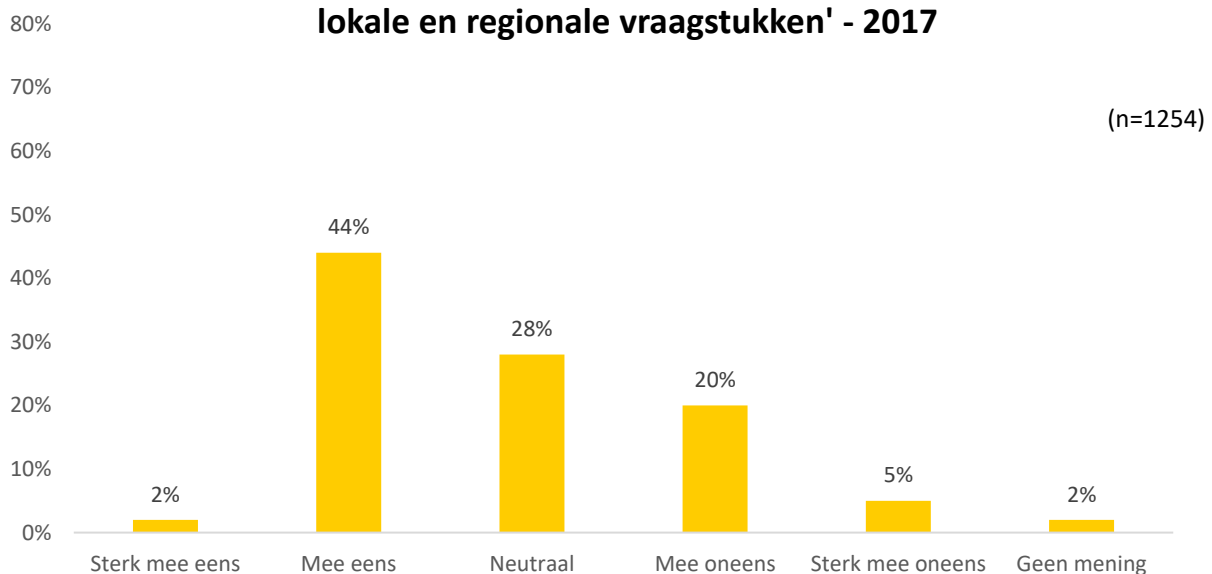

Bijna de helft van de respondenten geeft aan (zeer) tevreden te zijn over de bijdrage van hun gemeente in de gemeenschappelijke regelingen voor de aanpak van lokale en regionale vraagstukken.

Op basis van gemeentegrootte zijn er geen noemenswaardige verschillen te constateren.

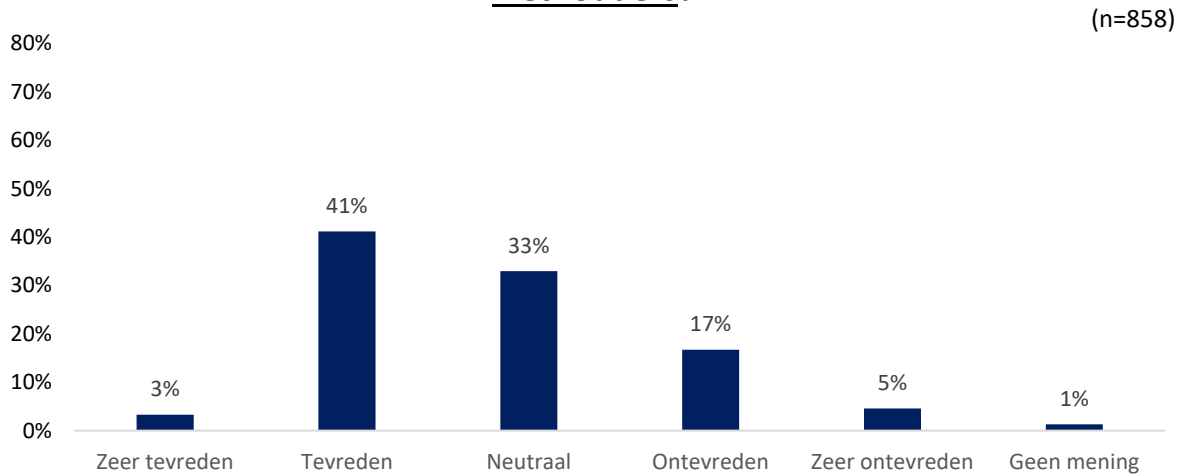
Bovenstaande vraag is in 2021 en 2017 uitgevraagd, in 2013 niet. Om deze reden is een vergelijking met het onderzoek uit 2013 niet mogelijk.

'Ik ben als raadslid tevreden over de bijdrage van mijn gemeente in de regionale samenwerking voor de aanpak van lokale en regionale vraagstukken' - 2017

N	2021	2017
	864	1.254

2.4.2. In hoeverre bent u als raadslid tevreden over de bijdrage van uw gemeente in de gemeenschappelijke regelingen voor de aanpak van lokale en regionale vraagstukken specifiek door uw burgemeester en wethouders?

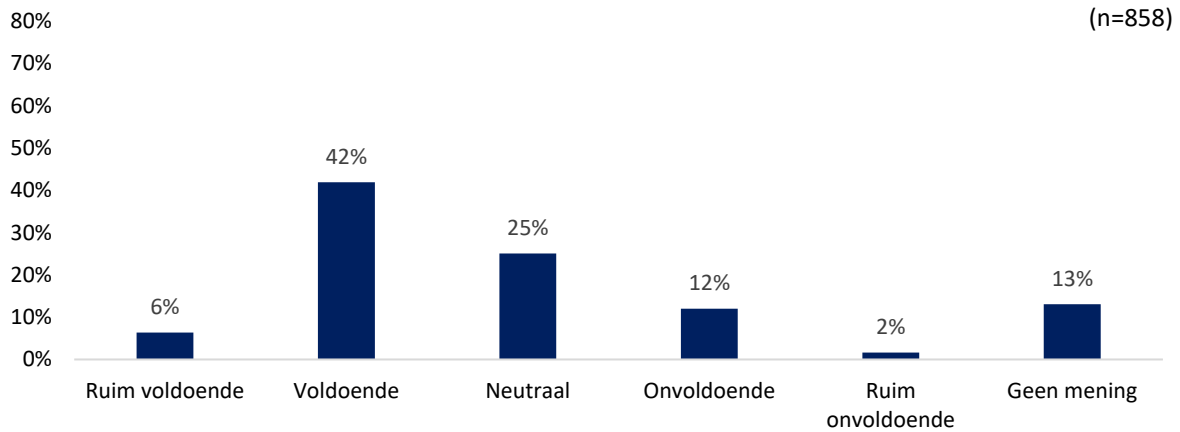
44% van de respondenten geeft aan (zeer) tevreden te zijn over de bijdrage van hun gemeente in de gemeenschappelijke regelingen voor de aanpak van lokale en regionale vraagstukken specifiek door hun burgemeester en wethouders.

Op basis van gemeentegrootte zijn er geen noemenswaardige verschillen te constateren.

Zie toelichtingen op pagina 90.

Bovenstaande vraag is in 2021 voor het eerst gesteld. Om deze reden is een vergelijking met de onderzoeken van 2017 en 2013 niet mogelijk.

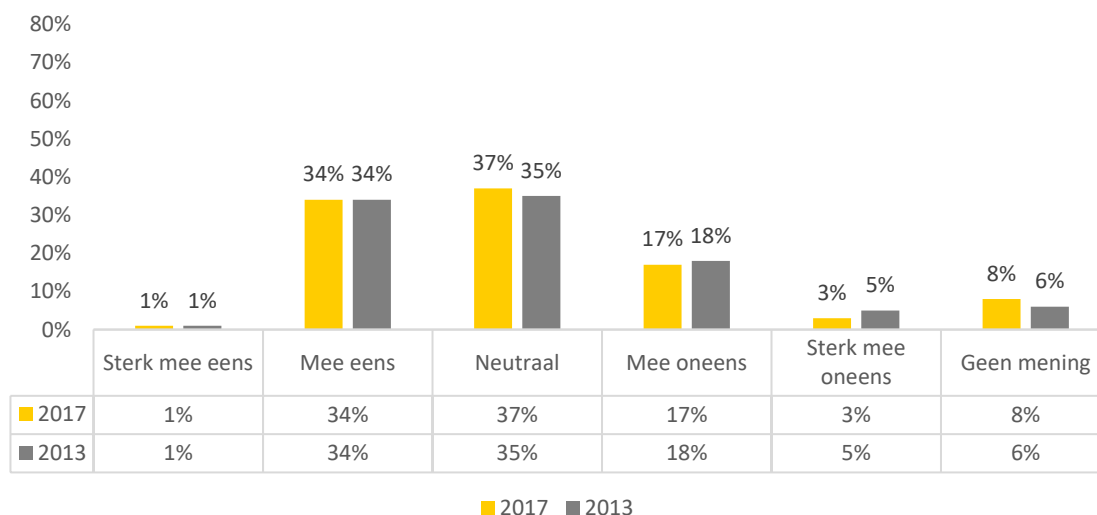
2.5.1. In hoeverre hebben de leden van het Dagelijks Bestuur van een gemeenschappelijke regeling voldoende tijd, kennis en ervaring om gemeenschappelijke regelingen aan te sturen?

Bijna de helft van de respondenten (48%) geeft aan dat leden van het Dagelijks Bestuur (ruim) voldoende tijd, kennis en ervaring hebben om gemeenschappelijke regelingen aan te sturen.

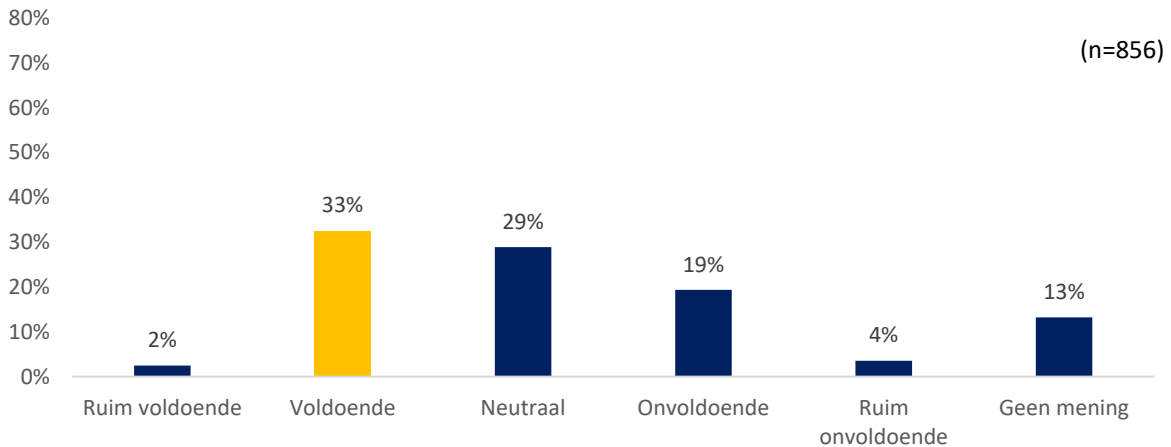
Op basis van gemeentegrootte zijn er geen noemenswaardige verschillen te constateren.

'De leden van het Dagelijks Bestuur van een gemeenschappelijke regeling hebben voldoende tijd, kennis en ervaring om gemeenschappelijke regelingen aan te sturen'

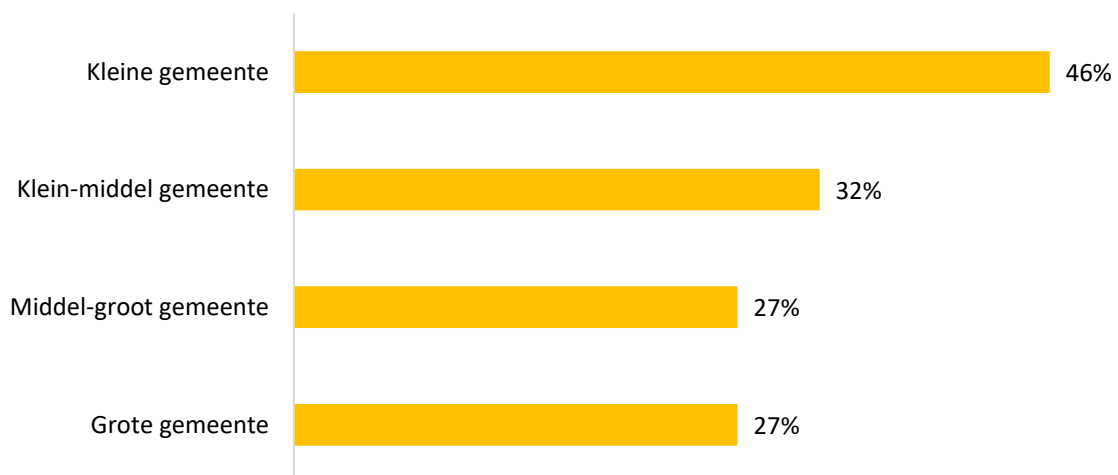
N	2021	2017	2013
	858	1.267	1.707

2.5.2. In hoeverre hebben de leden van het Algemeen Bestuur van een gemeenschappelijke regeling voldoende tijd, kennis en ervaring om gemeenschappelijke regelingen aan te sturen?

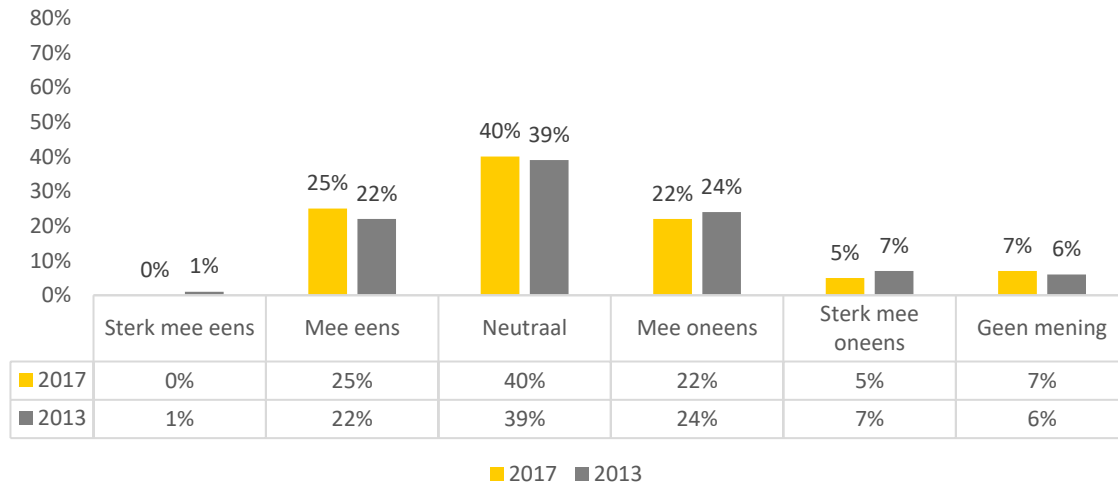
Ruim een derde van de respondenten (35%) geeft aan dat leden van het Algemeen Bestuur (ruim) voldoende tijd, kennis en ervaring hebben om gemeenschappelijke regelingen aan te sturen.

Antwoordcategorie: Voldoende

Wanneer we kijken naar gemeentegrootte, dan zien we dat in kleine gemeenten respondenten vaker vinden dat de leden van het Algemeen Bestuur (ruim) voldoende tijd, kennis en ervaring hebben om gemeenschappelijke regelingen aan te sturen. In klein-middel, middel-groot en grote gemeente ligt dit percentage lager.

‘De leden van het Algemeen Bestuur van een gemeenschappelijke regeling hebben voldoende tijd, kennis en ervaring om gemeenschappelijke regelingen aan te sturen’

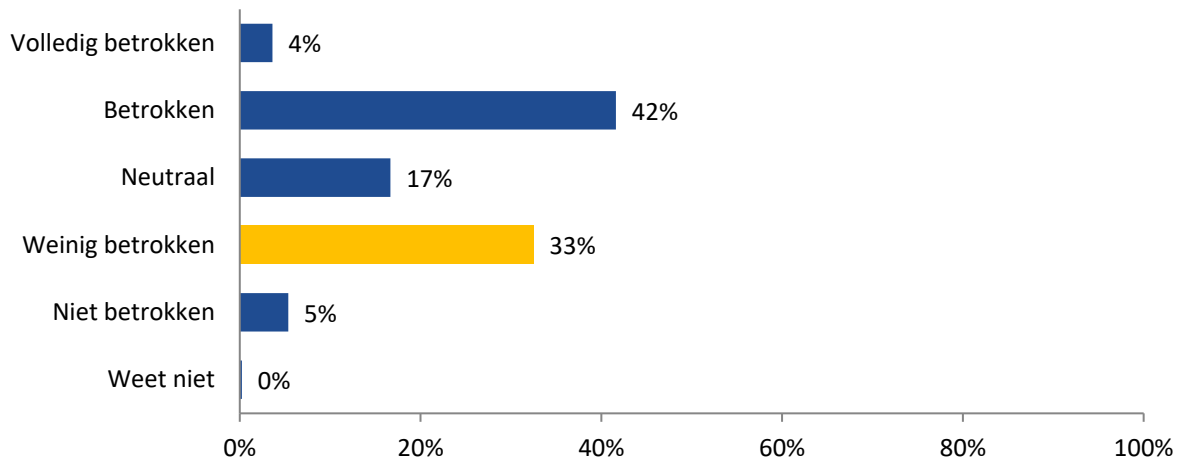

N	2021	2017	2013
	856	1.259	1.707

4.3 Informatievoorziening

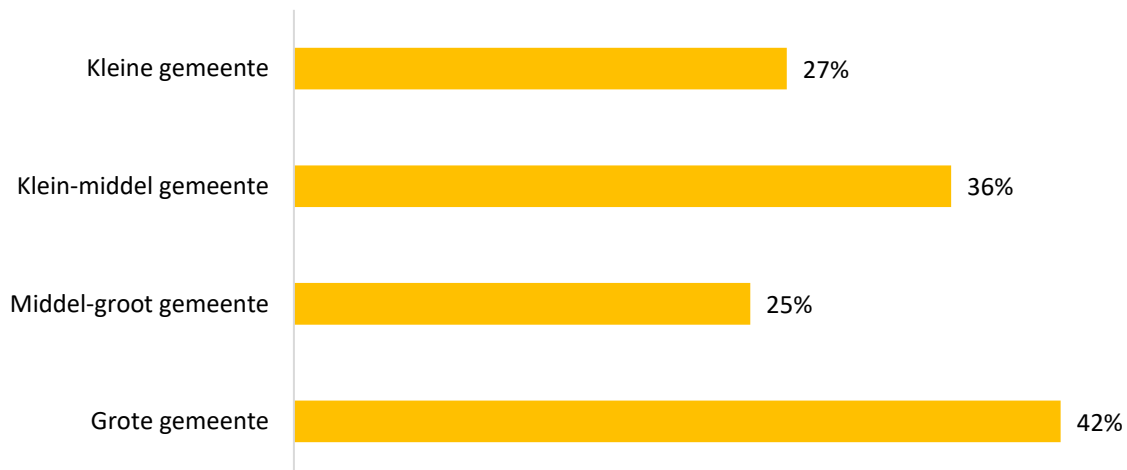
2.6. In hoeverre voelt uw gemeenteraad zich betrokken bij de koers van de regionale samenwerking?

(n=858)

Ruim een derde van de raadsleden geeft aan zich te weinig of niet betrokken te voelen bij de koers van de regionale samenwerking. Bijna de helft van de raadsleden voelt zich (volledig) betrokken. Zie toelichtingen op pagina 95.

Antwoordcategorie: Weinig betrokken

Wanneer we kijken naar gemeentegrootte, dan zien we dat in klein-middel en grote gemeenten de gemeenteraden zich vaker weinig betrokken voelen bij de koers van de regionale samenwerking.

Bovenstaande vraag is in 2021 voor het eerst gesteld. Om deze reden is een vergelijking met de onderzoeken van 2017 en 2013 niet mogelijk.

2.7. Op welke manier blijft u op de hoogte van de inhoud van gemeenschappelijke regelingen?

(meerdere antwoorden mogelijk)

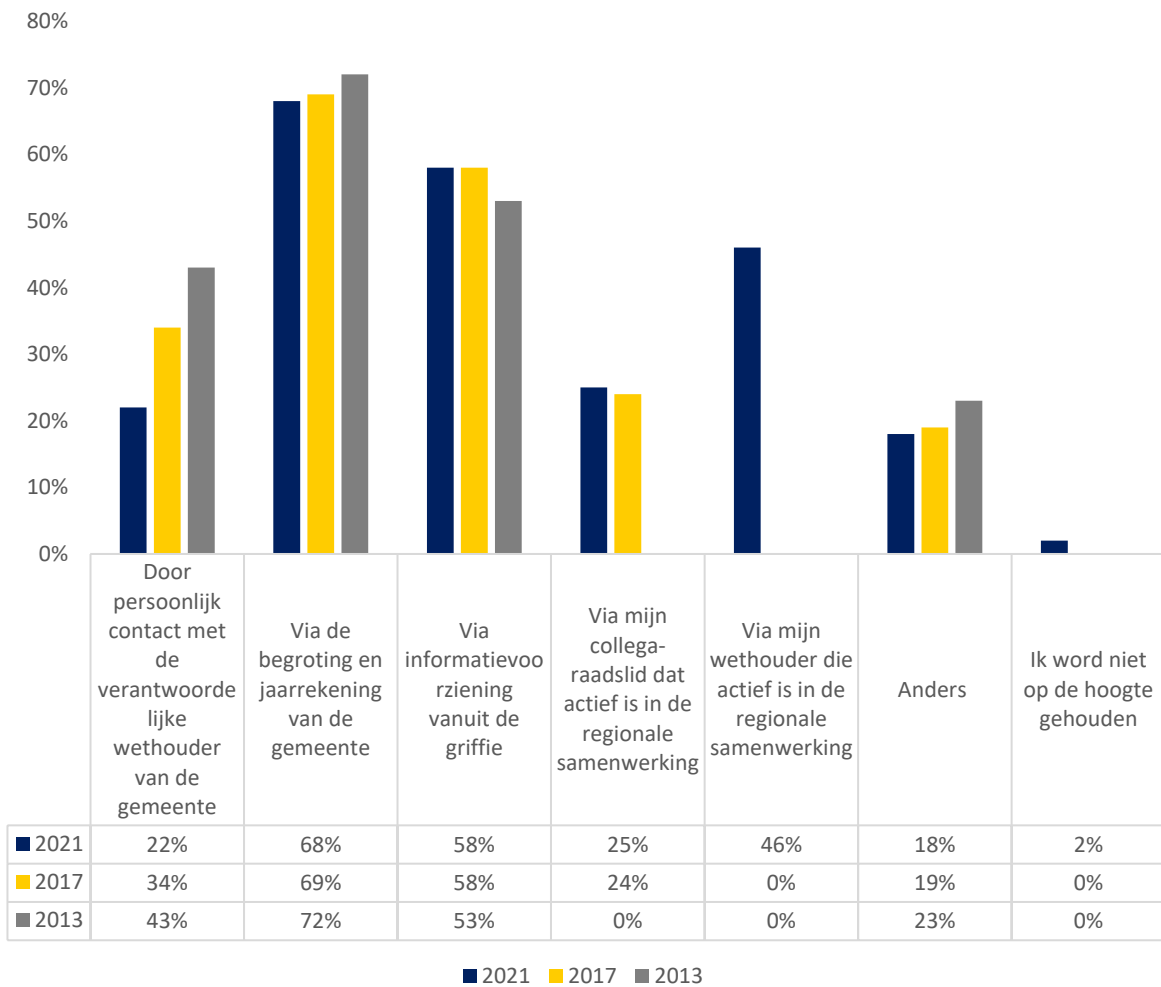
Op vraag "2.7. Op welke manier blijft u op de hoogte van de inhoud van gemeenschappelijke regelingen?" antwoordt 69% van de respondenten: "Via de begroting en jaarrekening van de gemeente".

Op basis van gemeentegrootte zijn er geen noemenswaardige verschillen te constateren.

Zie toelichtingen op pagina 97 en verder.

Vergelijking met voorgaande jaren

N	2021	2017	2013
	848	1.217	1.539

In 2021 is de antwoordoptie 'Via mijn wethouder die actief is in de regionale samenwerking' toegevoegd. In 2017 en 2013 was dit geen antwoordoptie waardoor het percentage bij 'Via mijn wethouder die actief is in de regionale samenwerking' in 2017 en 2013 automatisch op 0% uitkomt.

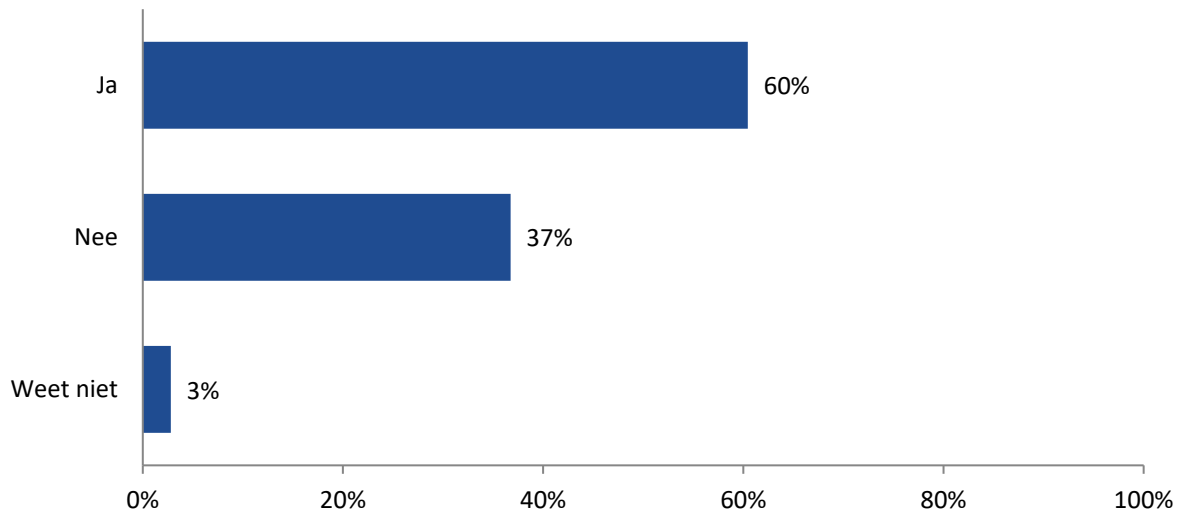
De antwoordoptie 'Via mijn collega-raadslid dat actief is in de regionale samenwerking' is in 2021 en 2017 een antwoordoptie geweest, in 2013 niet. Hierdoor komt het percentage bij 'Via mijn collega-raadslid dat actief is in de regionale samenwerking' in 2013 automatisch uit op 0%.

In 2021 is de antwoordoptie 'Ik word niet op de hoogte gehouden' toegevoegd. In 2017 en 2013 was dit geen antwoordoptie waardoor het percentage bij 'Ik word niet op de hoogte gehouden' in 2017 en 2013 automatisch op 0% uitkomt.

4.4 Positie van de gemeenteraad

3. Is de gemeenteraad volgens u het meest invloedrijke bestuursorgaan van de gemeente?

(n=1034)

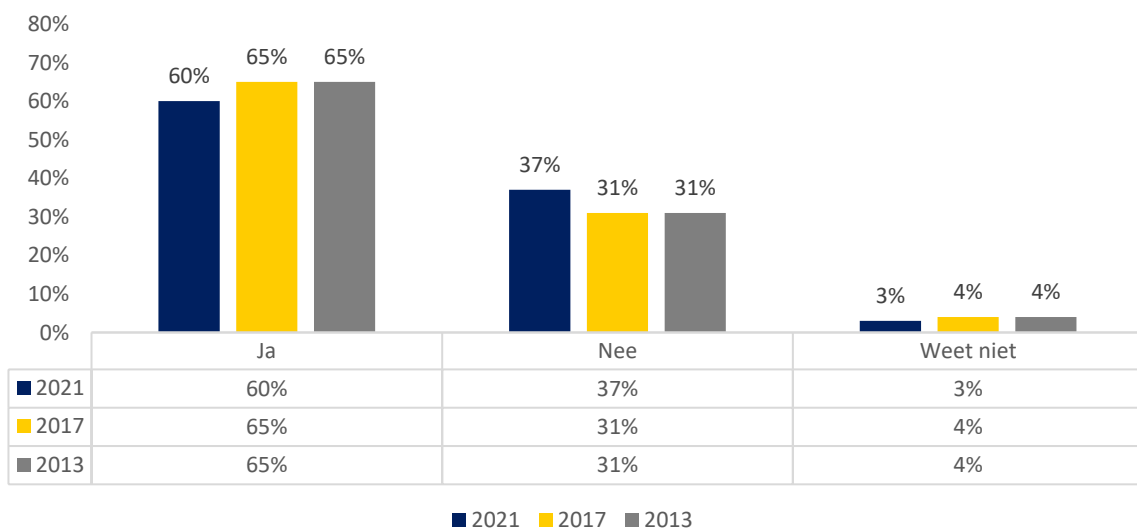

60% van de respondenten geeft aan dat volgens hen de gemeenteraad het meest invloedrijke bestuursorgaan is van de gemeente. Daarnaast geeft 37% van de respondenten aan dat volgens hen de gemeenteraad niet het meest invloedrijke bestuursorgaan van de gemeente is.

Op basis van gemeentegrootte zijn er geen noemenswaardige verschillen te constateren.

Zie toelichtingen op pagina 101.

Vergelijking met voorgaande jaren

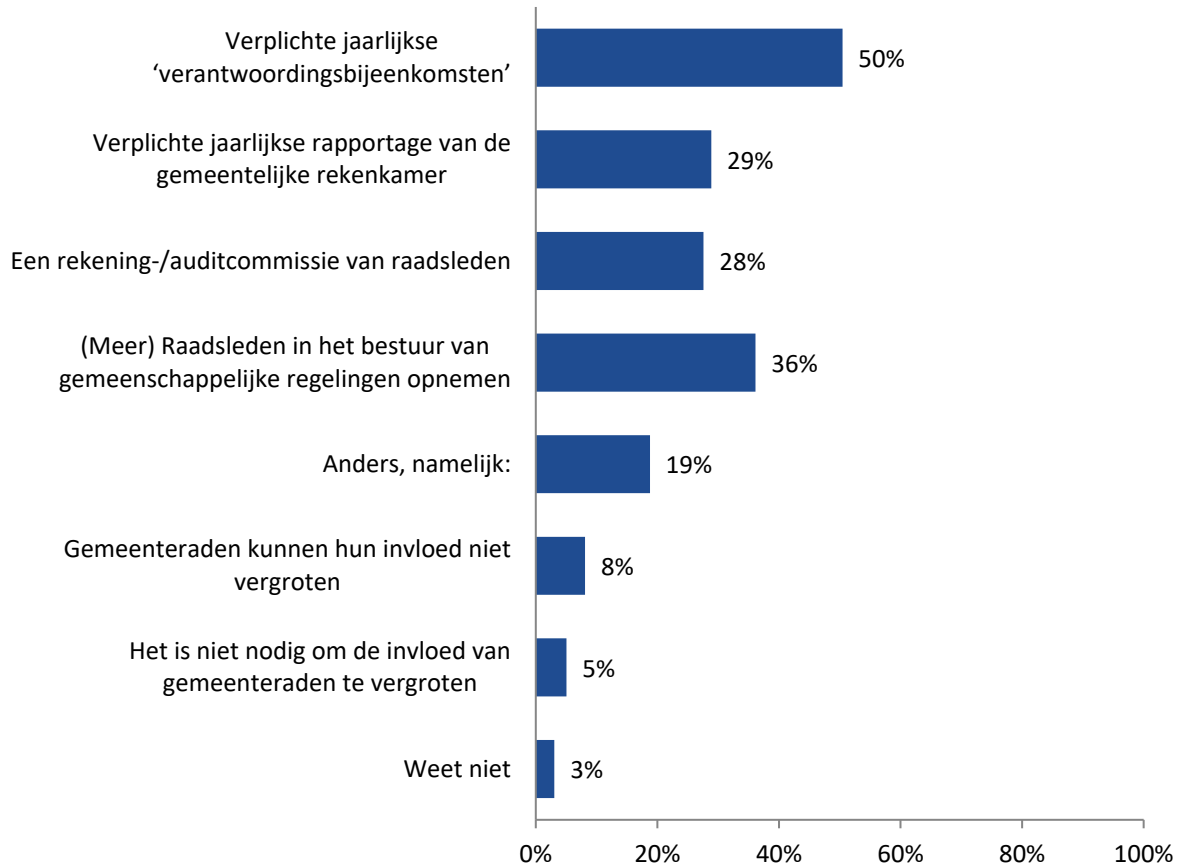

N	2021	2017	2013
	1.026	1.241	1.707

3.1. Wat kunnen gemeenteraden doen om hun invloed op gemeenschappelijke regelingen te versterken?

(meerdere antwoorden mogelijk)

(n=852)

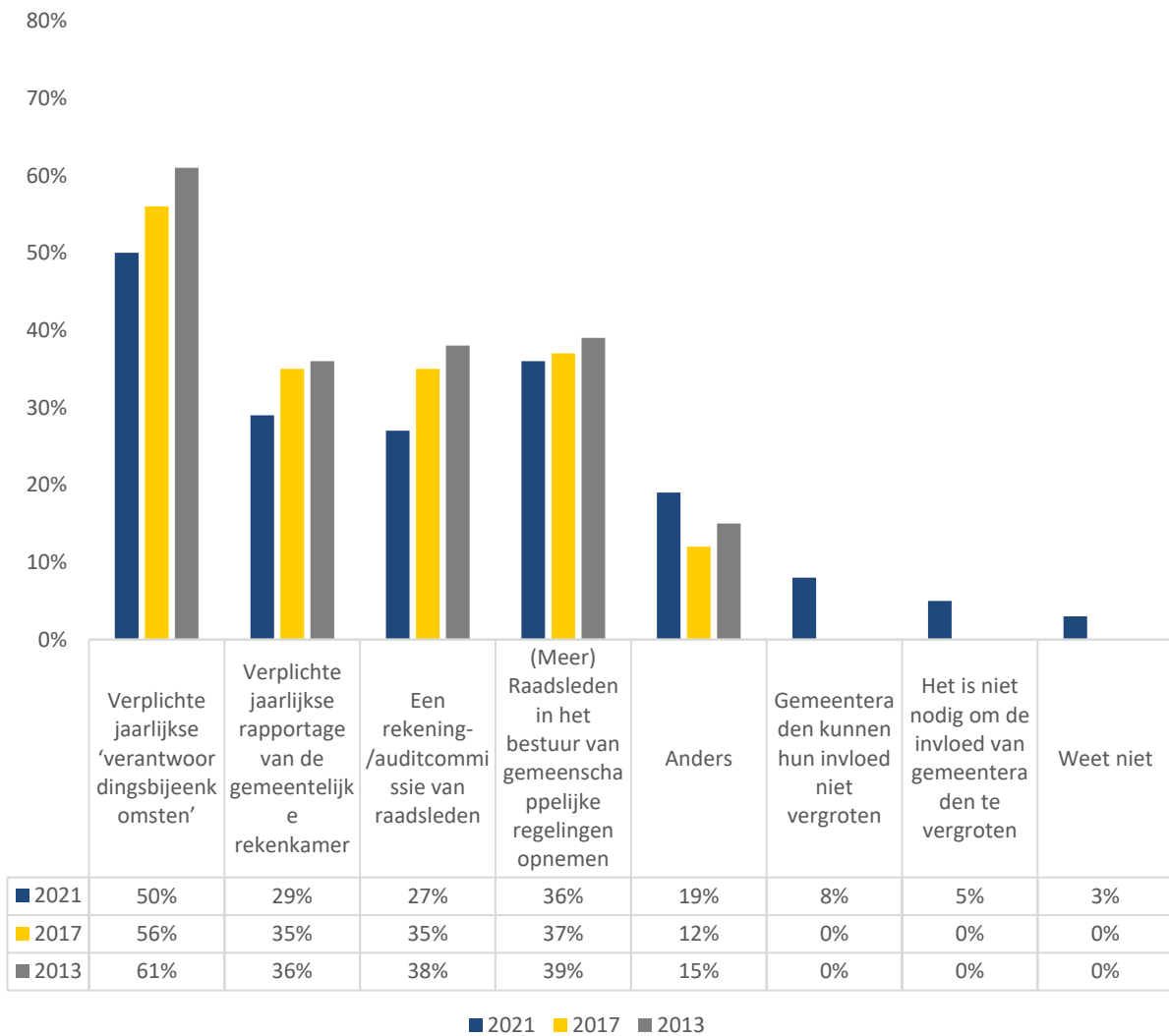

Op vraag "3.1. Wat kunnen gemeenteraden doen om hun invloed op gemeenschappelijke regelingen te versterken?" antwoordt 50% van de respondenten: "Verplichte jaarlijkse 'verantwoordingsbijeenkomsten'". Bij veel antwoordopties zijn de percentages in vergelijking met eerdere jaren (zie volgende pagina), dit is gedeeltelijk te wijten aan de nieuw toegevoegde antwoorden. Als we deze antwoordopties negeren zijn de verschillen tussen 2021 en voorgaande jaren klein.

Op basis van gemeentegrootte zijn er geen noemenswaardige verschillen te constateren.

Zie toelichtingen op pagina 107 en verder.

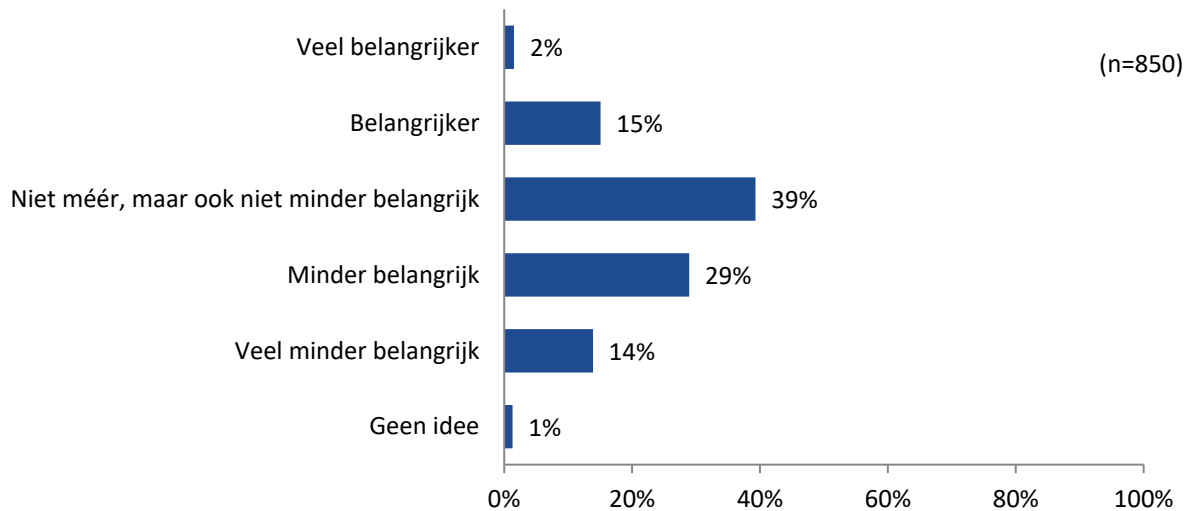
Vergelijking met voorgaande jaren

N	2021	2017	2013
	844	1.243	1.707

De antwoordopties 'Gemeenteraden kunnen hun invloed niet vergroten', 'Het is niet nodig om de invloed van de gemeenteraad te vergroten' en 'Weet niet' zijn in 2021 toegevoegd. In 2017 en 2013 waren dit geen antwoordopties waardoor het percentage bij deze antwoordopties in 2017 en 2013 automatisch op 0% uitkomt.

3.2. Maak de volgende zin af: Door gemeenschappelijke regelingen wordt uw gemeenteraad bij de vormgeving van gemeentelijk beleid:

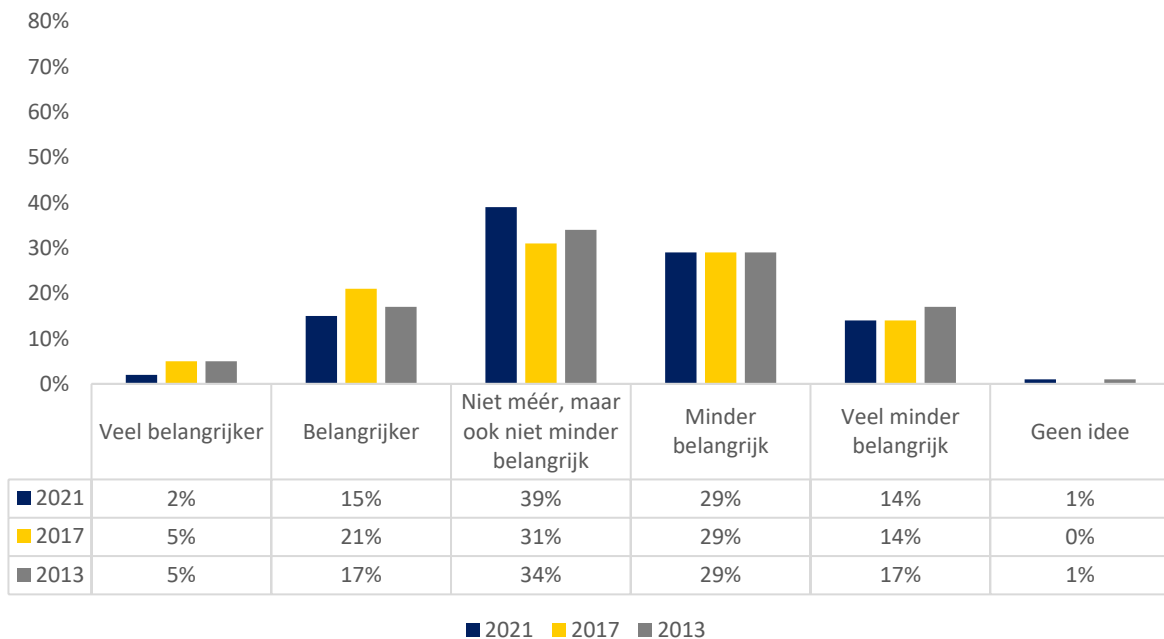

Op stelling 3.2. Maak de volgende zin af: Door gemeenschappelijke regelingen wordt uw gemeenteraad bij de vormgeving van gemeentelijk beleid: antwoordt in totaal 17% van de respondenten: "(veel) belangrijker". In totaal antwoordt 43% van de respondenten: "(veel) minder belangrijk". Het meest gekozen antwoord (39%) is: "Niet méér, maar ook niet minder belangrijk".

Op basis van gemeentegrootte zijn er geen noemenswaardige verschillen te constateren.

Zie toelichtingen op pagina 113.

Vergelijking met voorgaande jaren

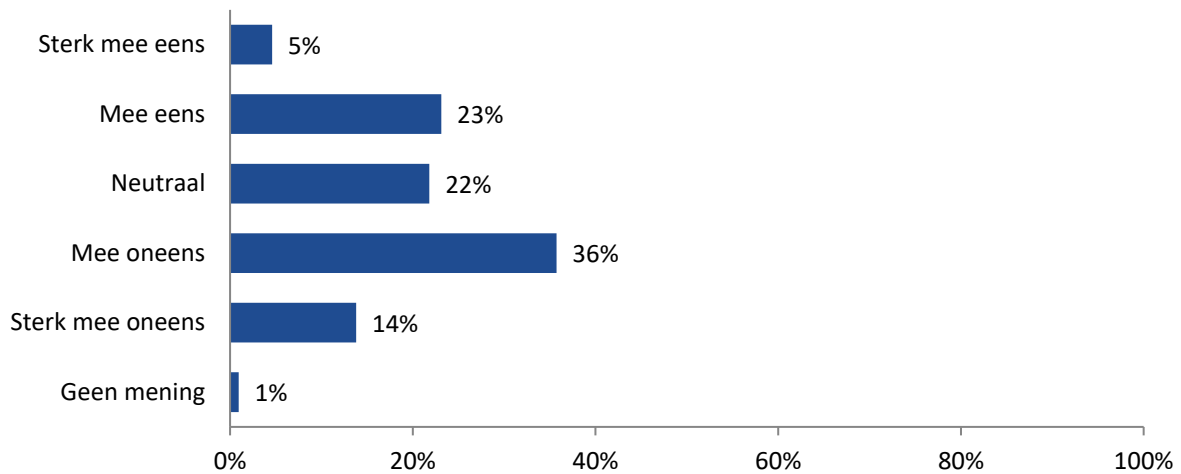

N	2021	2017	2013
	842	1.711	1.707

3.3. 'Bij gemeenschappelijke regelingen zijn regionale belangen ondergeschikt aan lokale belangen'

(n=848)

(In welke mate bent u het (on)eens met bovenstaande stelling?)

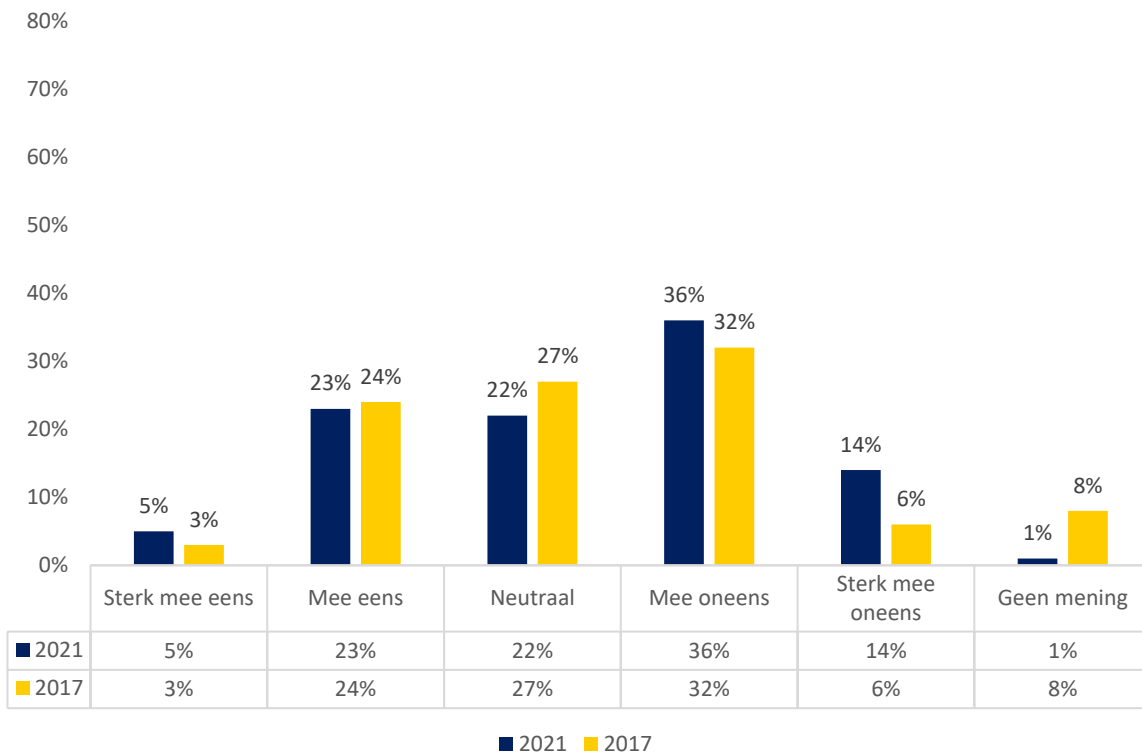
Ongeveer de helft van de respondenten geeft aan het (sterk) mee oneens te zijn met de stelling: 'Bij gemeenschappelijke regelingen zijn regionale belangen ondergeschikt aan lokale belangen'. Daarnaast geeft 28% aan het (sterk) mee eens te zijn met de stelling.

Op basis van gemeentegrootte zijn er geen noemenswaardige verschillen te constateren.

Zie toelichtingen op pagina 115.

Bovenstaande vraag is in 2021 en 2017 uitgevraagd, in 2013 niet. Om deze reden is een vergelijking met het onderzoek uit 2013 niet mogelijk.

Vergelijking met voorgaande jaren

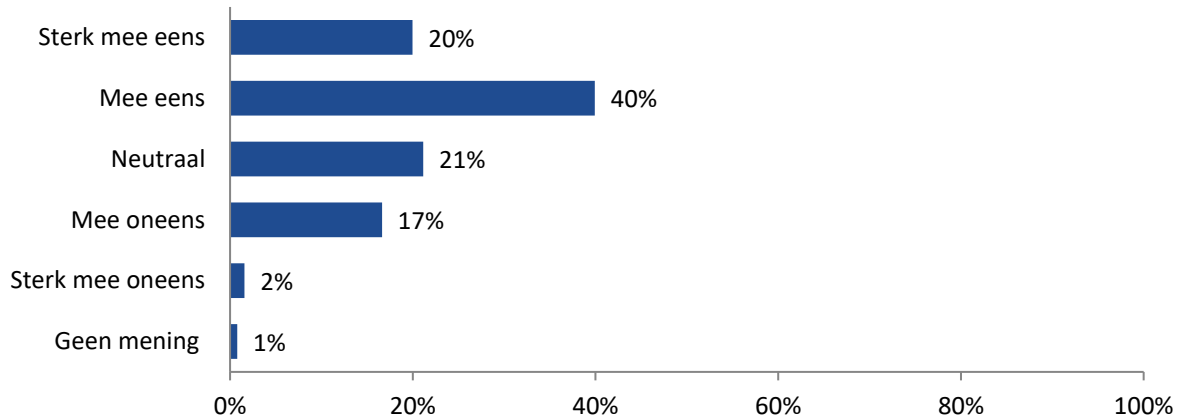

N	2021	2017
	840	1.255

4. 'Het toenemend aantal gemeenschappelijke regelingen is een bedreiging voor de lokale democratie'

(In welke mate bent u het (on)eens met bovenstaande stelling?)

(n=1022)

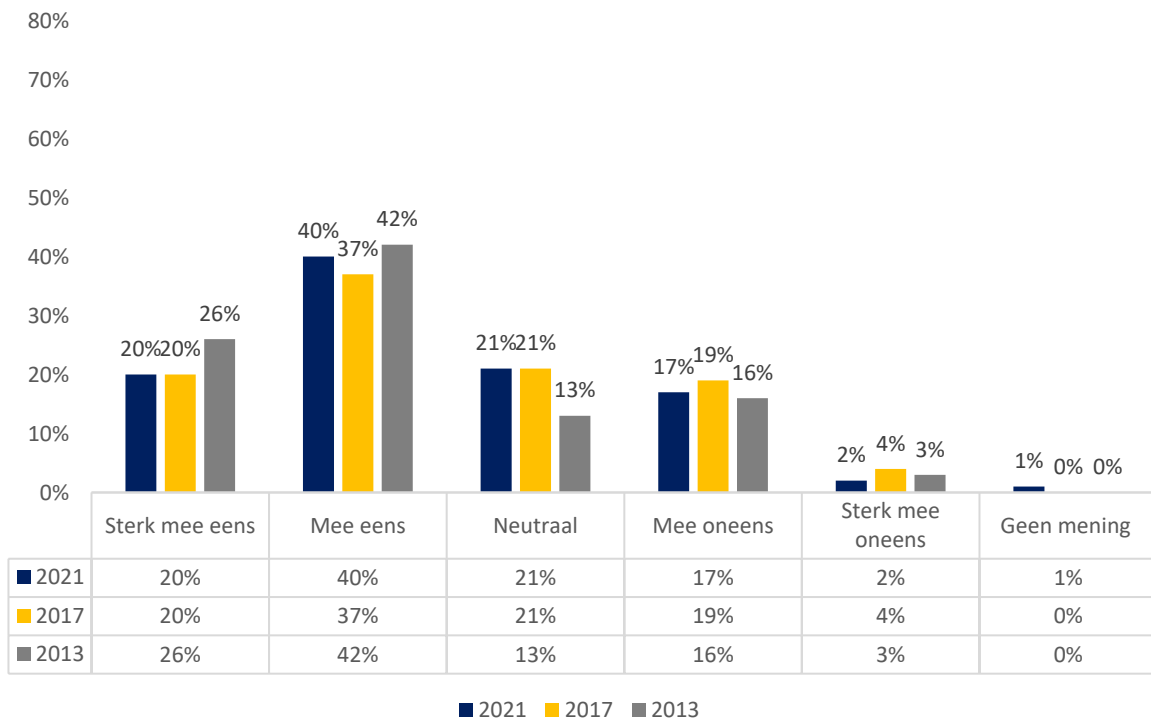

Meer dan de helft van de respondenten geeft aan het (sterk) mee eens te zijn met de stelling: 'Het toenemend aantal gemeenschappelijke regelingen is een bedreiging voor de lokale democratie'. 19% van de raadsleden is het hiermee (sterk) oneens.

Op basis van gemeentegrootte zijn er geen noemenswaardige verschillen te constateren.

Zie toelichtingen op pagina 116.

Vergelijking met voorgaande jaren

N	2021	2017	2013
	1.014	711	1.154

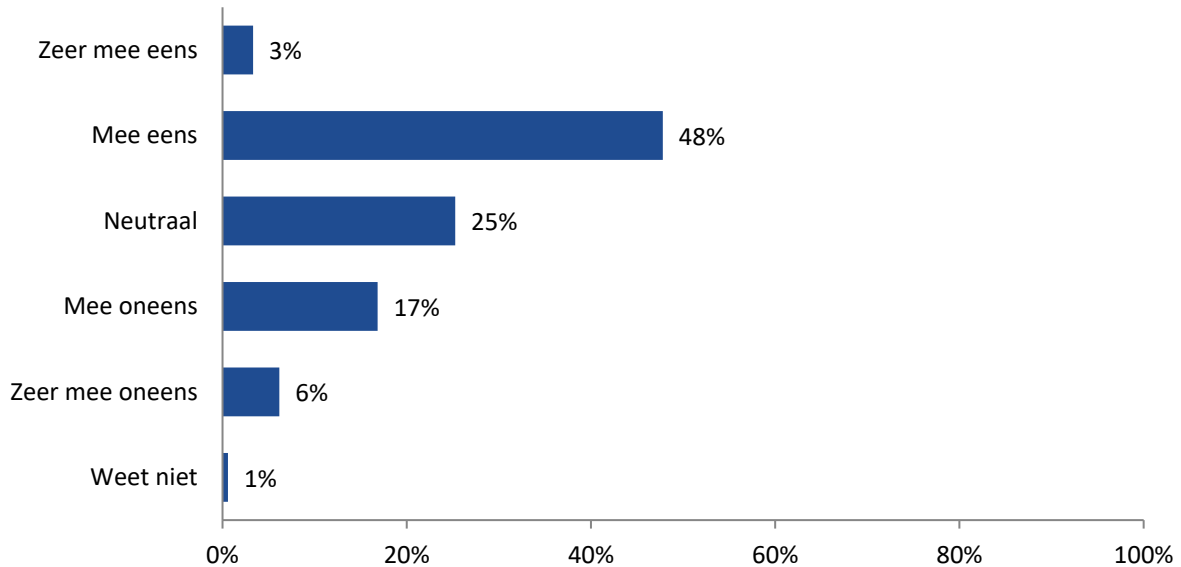

4.5 Controlefunctie gemeenteraad

4.1. 'Mijn gemeenteraad voert de controle uit op regionale samenwerking en verbonden partijen'

(In welke mate bent u het (on)eens met bovenstaande stelling?)

(n=843)

Ongeveer de helft van de raadsleden geeft aan het (zeer) eens te zijn met de stelling: 'Mijn gemeenteraad voert de controle uit op regionale samenwerking en verbonden partijen'. Ongeveer een kwart is het hiermee oneens.

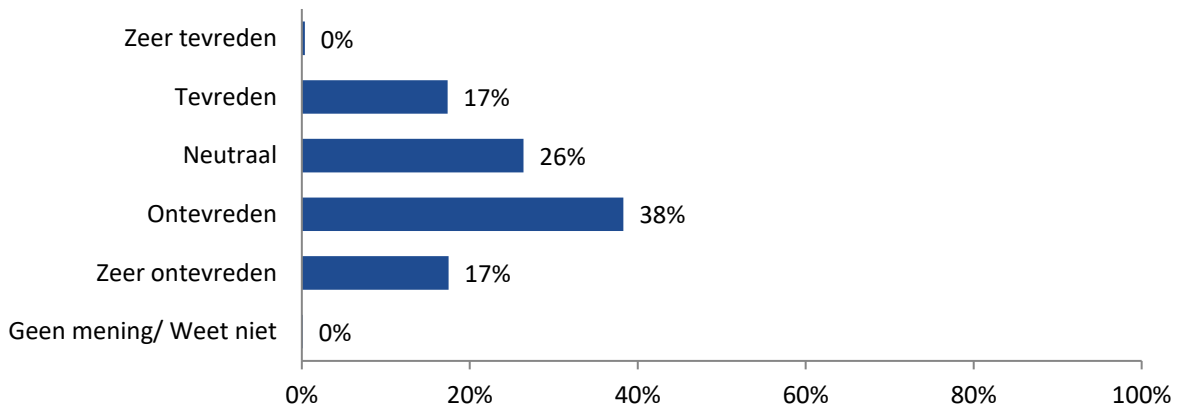
Op basis van gemeentegrootte zijn er geen noemenswaardige verschillen te constateren.

Zie toelichtingen op pagina 119.

Bovenstaande vraag is in 2021 voor het eerst gesteld. Om deze reden is een vergelijking met de onderzoeken van 2017 en 2013 niet mogelijk.

4.2. In hoeverre bent u als raadslid tevreden over uw mogelijkheden om regionale besluitvorming – van de gemeenschappelijke regelingen waarin mijn gemeente meedoet - te beïnvloeden?

(n=841)

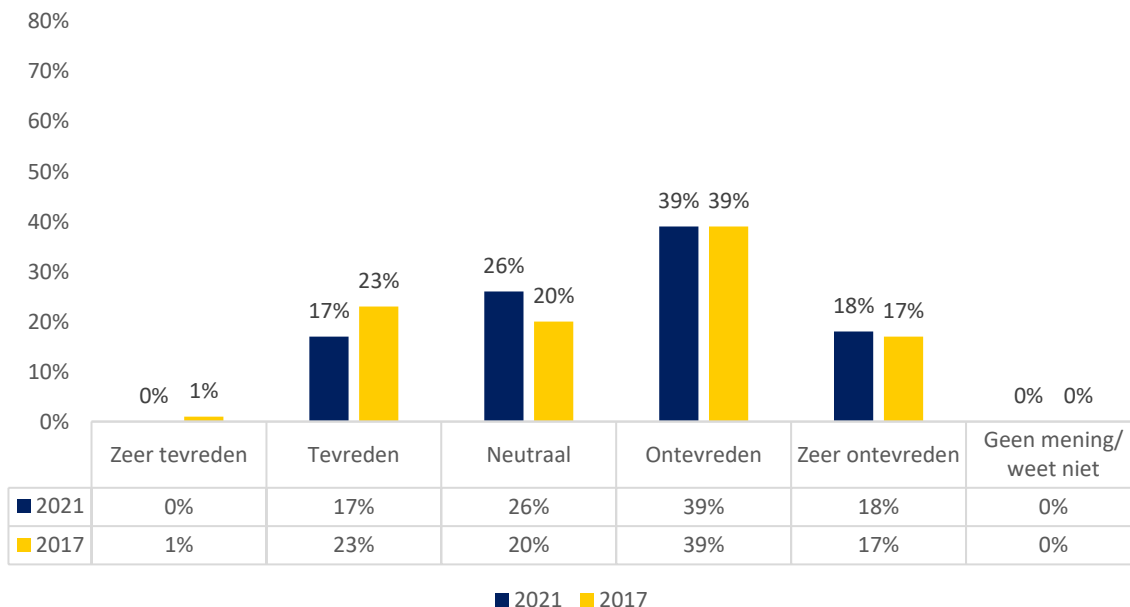
Ruim de helft van de raadsleden geeft aan ontevreden of zeer ontevreden te zijn over de mogelijkheden om regionale besluitvorming te beïnvloeden.

Op basis van gemeentegrootte zijn er geen noemenswaardige verschillen te constateren.

Zie toelichtingen op pagina 122.

Bovenstaande vraag is in 2021 en 2017 uitgevraagd, in 2013 niet. Om deze reden is een vergelijking met het onderzoek uit 2013 niet mogelijk.

Vergelijking met voorgaande jaren

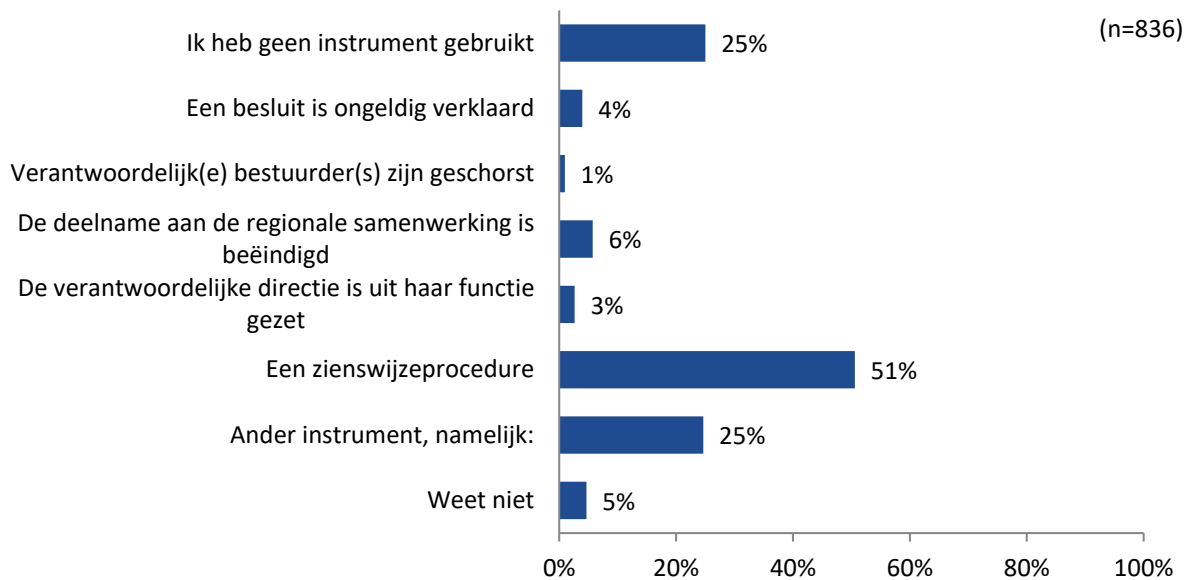

N	2021	2017
	833	1.253

Gemeenteraden moeten zo nodig kunnen ingrijpen wanneer de controle op de gemeenschappelijke regelingen onvoldoende is.

4.3. Welke instrumenten hebt u gebruikt in deze raadsperiode om meer grip en controle op regionale samenwerkingen te krijgen?

(Meerdere antwoorden mogelijk)

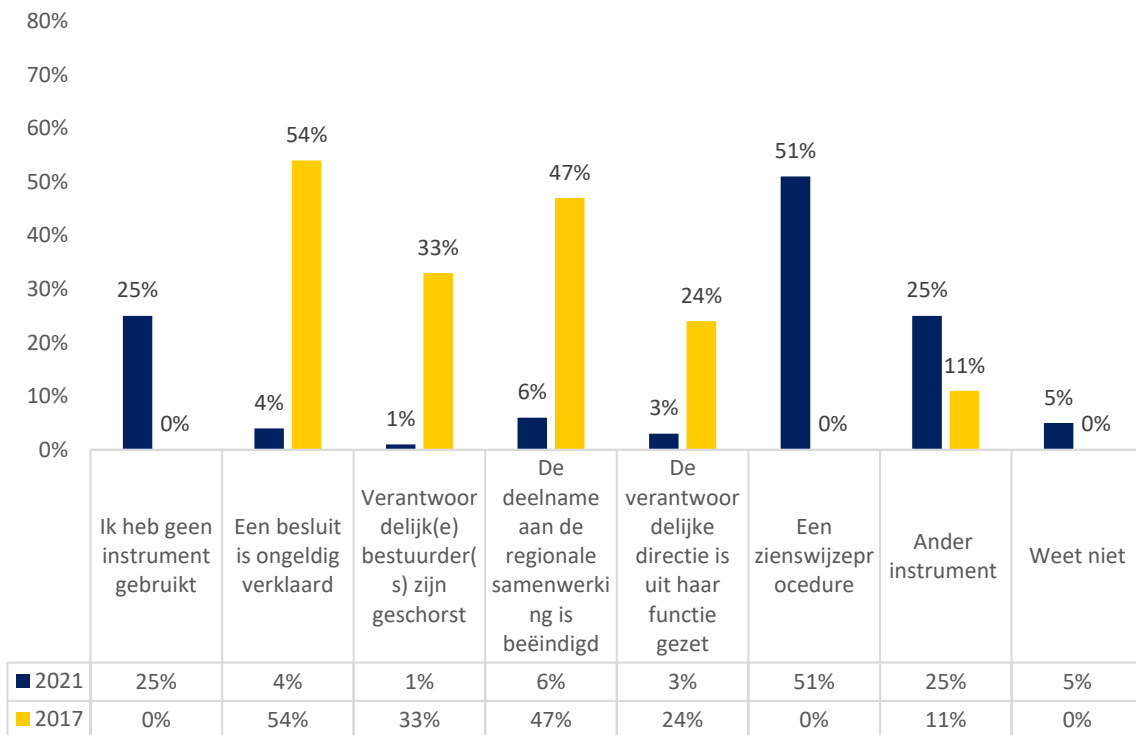

Een kwart van de raadsleden geeft aan, in deze raadsperiode, geen instrumenten te hebben gebruikt om meer grip en controle te krijgen op regionale samenwerking. De helft van de raadsleden heeft een zienswijzeprocedure gebruikt om meer grip en controle te krijgen op regionale samenwerking.

Op basis van gemeentegrootte zijn er geen noemenswaardige verschillen te constateren.

Zie toelichtingen op pagina 123 en verder.

Vergelijking met voorgaande jaren

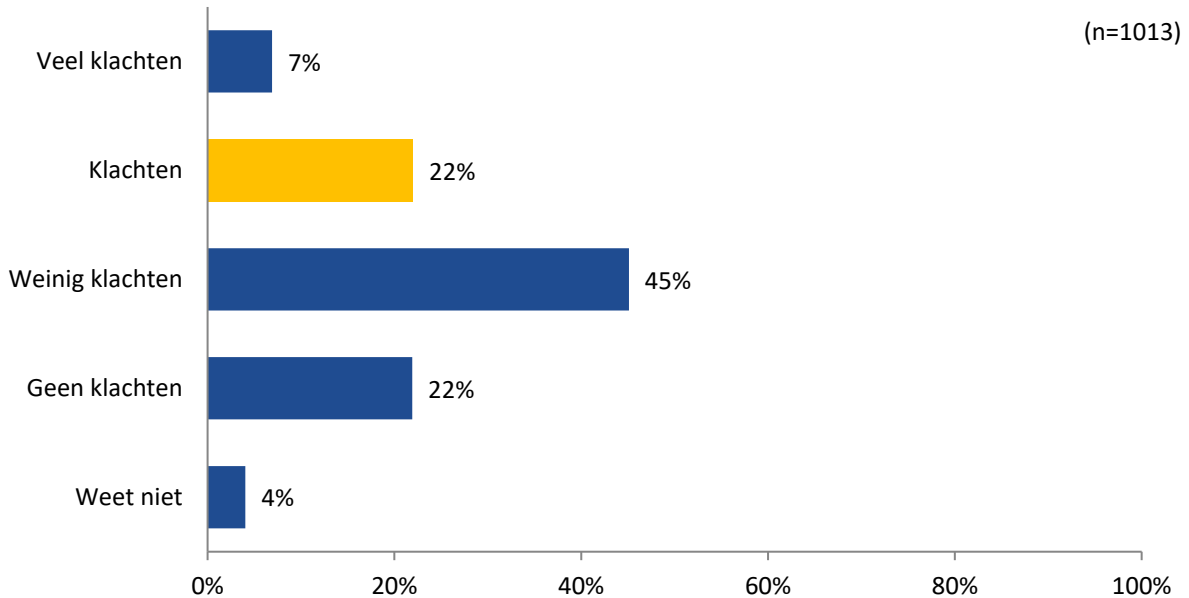
N	2021	2017
	836	1.161

Bovenstaande vraag is in 2021 en 2017 uitgevraagd, in 2013 niet. Om deze reden is een vergelijking met het onderzoek uit 2013 niet mogelijk.

De antwoordopties 'Ik heb geen instrument gebruikt', 'Een zienswijzeprocedure' en 'Weet niet' zijn in 2021 toegevoegd. In 2017 waren dit geen antwoordopties waardoor het percentage bij deze antwoordopties in 2017 automatisch op 0% uitkomt.

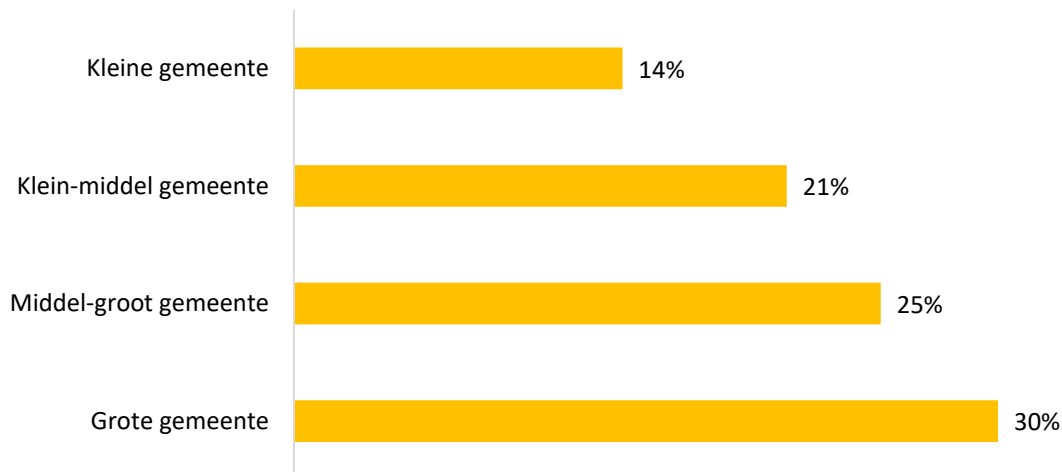
5. In hoeverre krijgt u als raadslid klachten van inwoners over de uitvoering van taken van gemeenschappelijke regelingen?

(Zoals wmo, jeugdzorg, vuilophaal etc.)

Ruim een kwart van de raadsleden ontvangt klachten of veel klachten over de uitvoering van taken van gemeenschappelijke regelingen.

Antwoordcategorie: Klachten

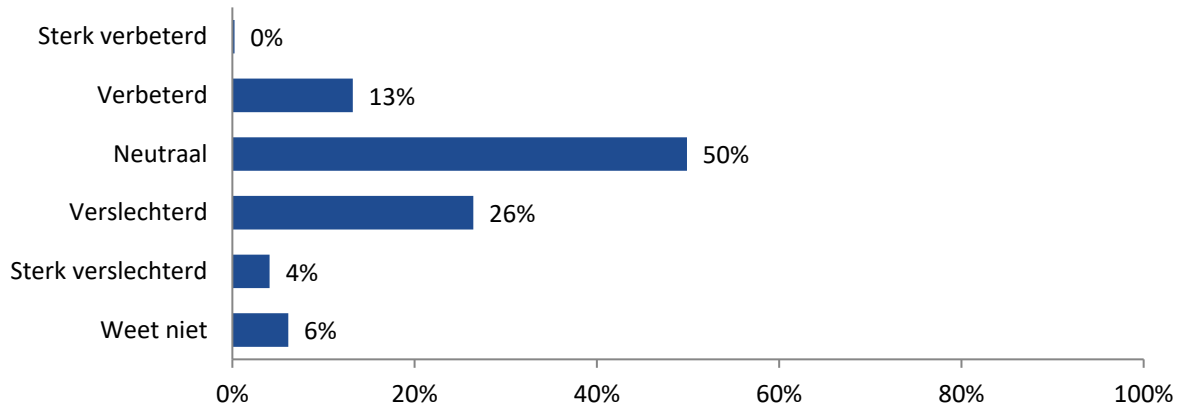
Wanneer we kijken naar gemeentegrootte, dan zien we dat in grote gemeenten raadsleden vaker klachten ontvangen over de uitvoering van taken van gemeenschappelijke regelingen. In kleine gemeenten ligt dit percentage lager.

Bovenstaande vraag is in 2021 voor het eerst gesteld. Om deze reden is een vergelijking met de onderzoeken van 2017 en 2013 niet mogelijk.

4.6 Financiële situatie

5.1. Hoe beoordeelt u de mate waarin de uitvoering van gemeenschappelijke regelingen de financiële positie van uw gemeente heeft verbeterd of verslechterd?

(n=832)

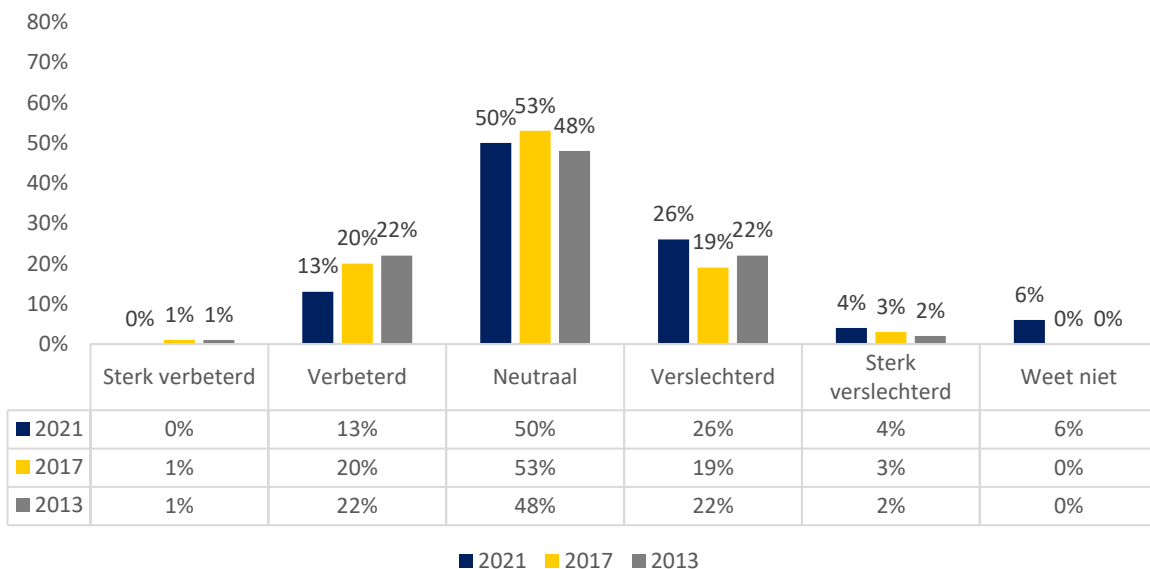

30% van de raadsleden geeft aan dat de financiële positie van de gemeente is verslechterd door gemeenschappelijke regelingen. De helft van de raadsleden is neutraal bij deze vraagstelling.

Op basis van gemeentegrootte zijn er geen noemenswaardige verschillen te constateren.

Zie toelichtingen op pagina 131.

Vergelijking met voorgaande jaren

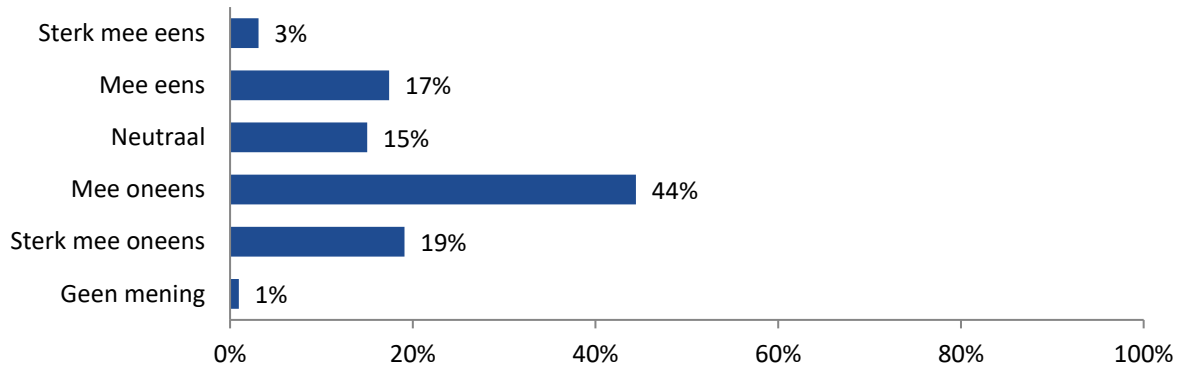

N	2021	2017	2013
	824	1.190	1.539

5.2. 'Uw gemeente is in staat om met de huidige middelen zelfstandig de haar toegewezen taken uit te voeren (d.w.z. zonder samenwerking met andere gemeenten)'

(In welke mate bent u het (on)eens met bovenstaande stelling?)

(n=833)

Tegelijkertijd geeft bijna twee derde van de raadsleden aan dat de gemeente met de huidige middelen niet in staat is om zelfstandig de haar toegewezen taken uit te voeren (d.w.z. zonder samenwerking met andere gemeenten). 20% van de raadsleden geeft aan dat de gemeente hier wel toe in staat is.

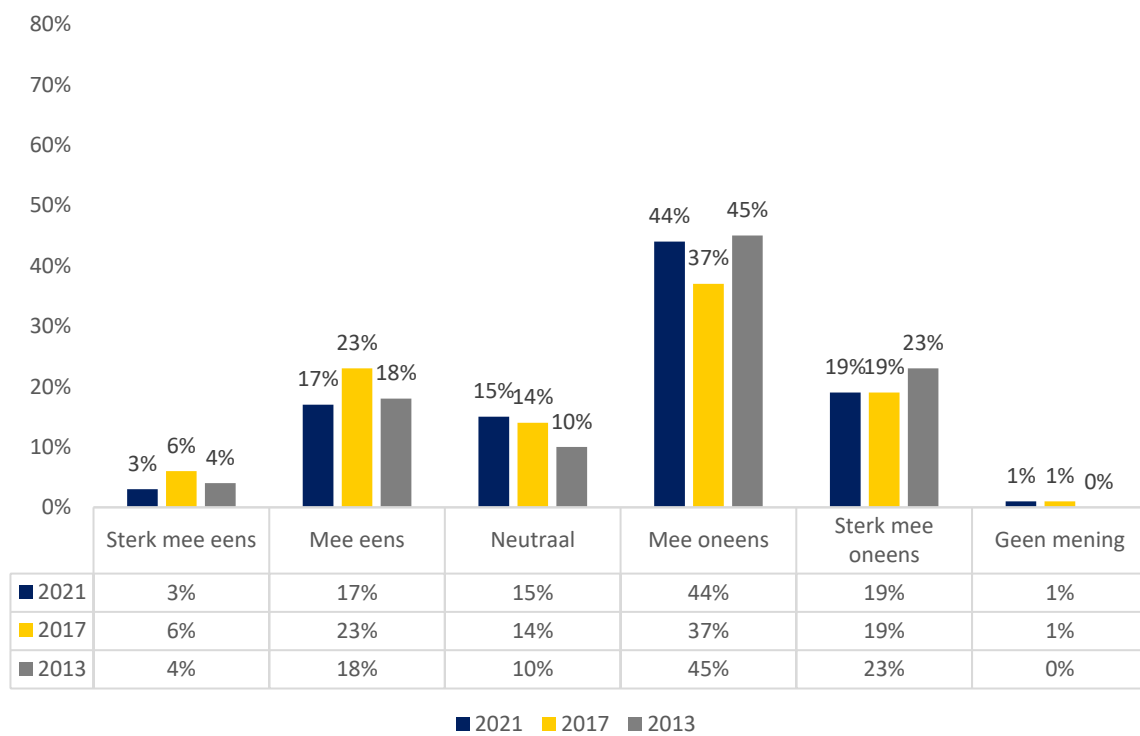
Zie toelichtingen op pagina 134.

Uw gemeente is in staat om met de huidige middelen zelfstandig de haar toegewezen taken uit te voeren

	Kleine gemeente	Klein-middel gemeente	Middel-groot gemeente	Grote gemeente
Sterk mee eens	2%	1%	4%	10%
Mee eens	5%	16%	23%	32%
Neutraal	13%	16%	16%	12%
Mee oneens	45%	45%	45%	38%
Sterk mee oneens	34%	20%	10%	8%
Weet niet	1%	1%	2%	1%

Wanneer er gekeken wordt naar gemeentegrootte, dan zien we dat raadsleden uit kleine en klein-middel gemeenten met de huidige middelen in mindere mate in staat zijn om zelfstandig de haar toegewezen taken uit te voeren. In middel-groot en grote gemeenten zien we daarentegen juist dat raadsleden in sterke mate in staat zijn om zelfstandig de haar toegewezen taken uit te voeren.

Vergelijking met voorgaande jaren

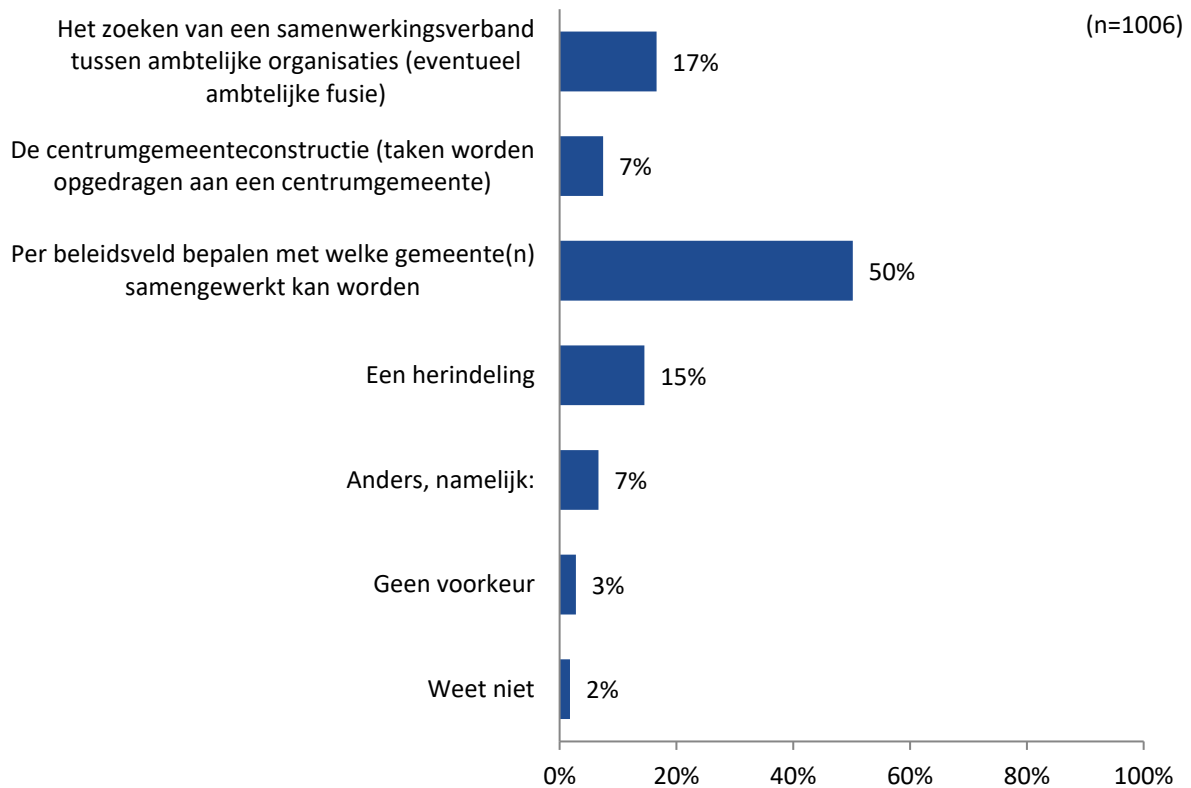

N	2021	2017	2013
	825	1.284	1.707

4.7 Regionaal samenwerken en herindelen

6. Als uw gemeente moet samenwerken, gaat uw voorkeur uit naar:

Bij gemeentelijke samenwerking gaat de voorkeur van raadsleden uit naar het per beleidsveld bepalen met welke gemeente(n) samengewerkt kan worden.

Zie toelichtingen op pagina 136 en verder.

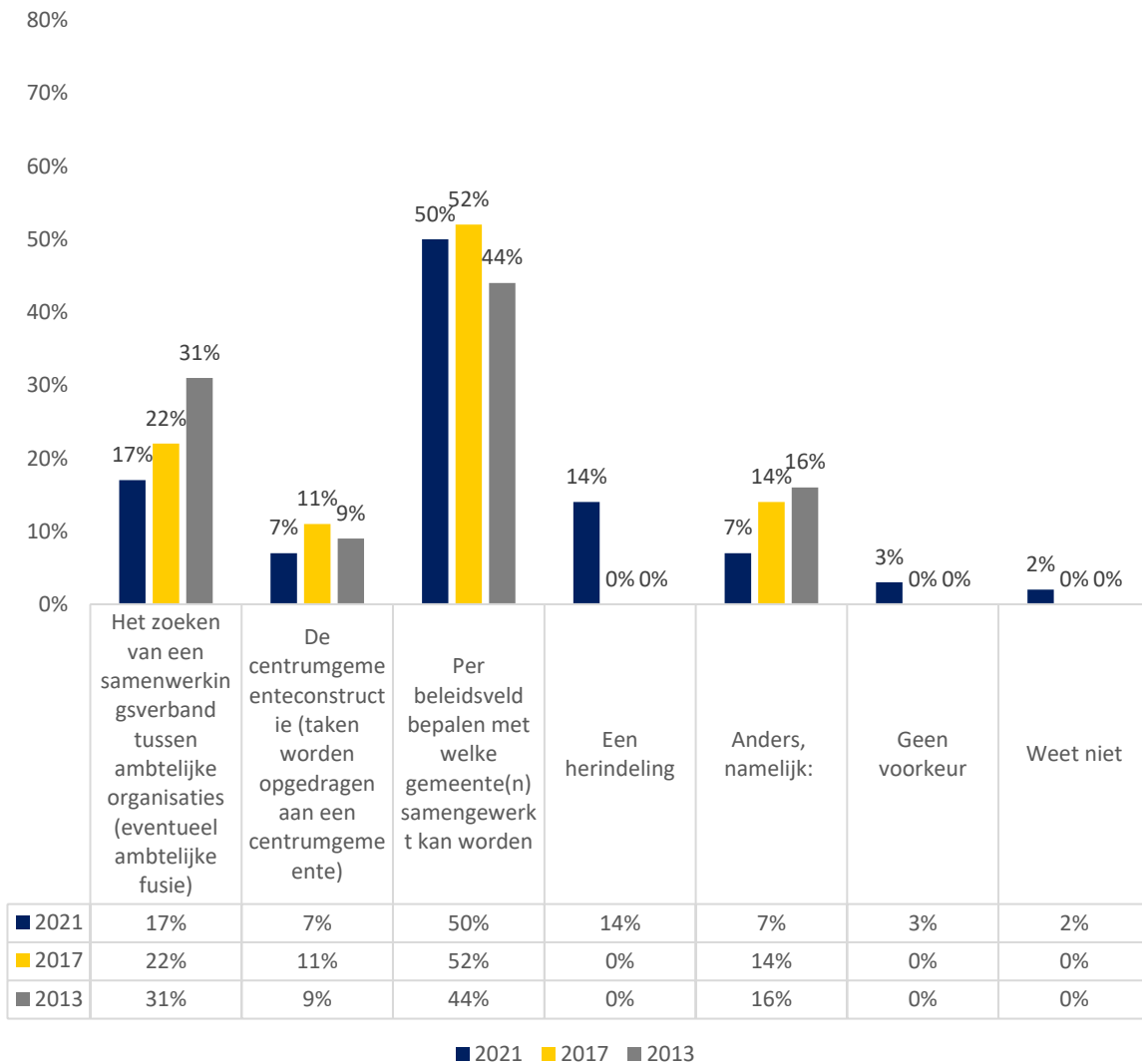
Als uw gemeente moet samenwerken, gaat uw voorkeur uit naar:

	Kleine gemeente	Klein-middel gemeente	Middel-groot gemeente	Grote gemeente
Het zoeken van een samenwerkingsverband tussen ambtelijke organisaties (eventueel ambtelijke fusie)	25%	20%	8%	6%
De centrumgemeenteconstructie (taken worden opgedragen aan een centrumgemeente)	5%	5%	7%	21%
Per beleidsveld bepalen met welke gemeente(n) samengewerkt kan worden	33%	54%	58%	44%
Een herindeling	27%	13%	9%	14%
Anders	8%	5%	10%	6%
Geen voorkeur	1%	2%	5%	5%
Weet niet	1%	1%	2%	6%

Wanneer er gekeken wordt naar gemeentegrootte, dan zien we dat kleine en klein-middel gemeenten vaker aangeven dat de voorkeur, als de gemeente moet samenwerken, uit gaat naar het zoeken van een samenwerkingsverband tussen ambtelijke organisaties. Grote gemeenten geven daarentegen vaker aan dat de voorkeur uit gaat naar de centrumgemeenteconstructie. Daarnaast zien we ook dat kleine gemeenten vaker de voorkeur geven aan een herindeling.

De antwoordopties 'Een herindeling', 'Geen voorkeur' en 'Weet niet' zijn in 2021 toegevoegd. In 2017 en 2013 waren dit geen antwoordopties waardoor het percentage bij deze antwoordopties in 2017 en 2013 automatisch op 0% uitkomt.

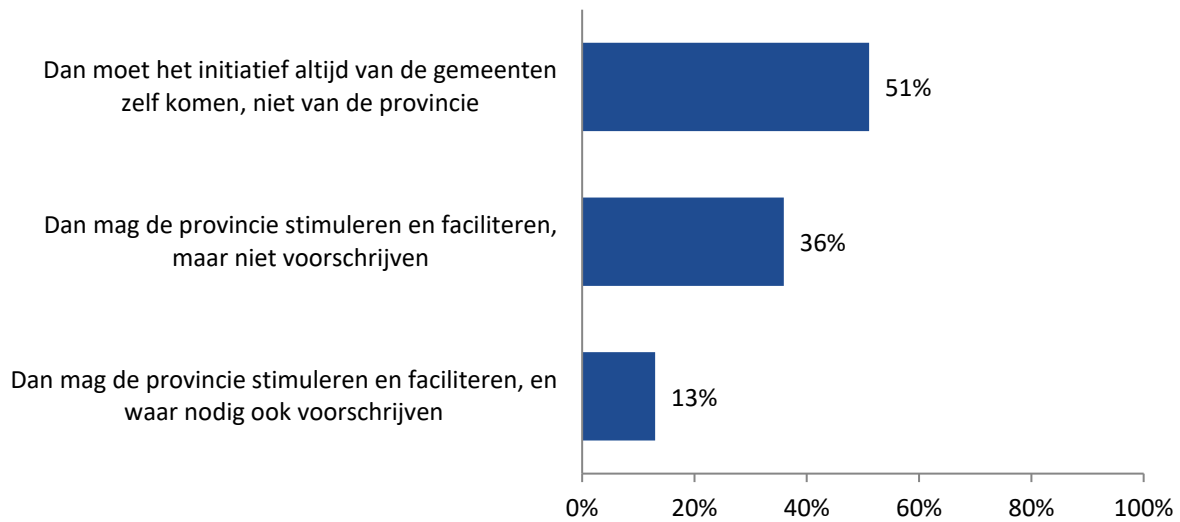
Vergelijking met voorgaande jaren

N	2021	2017	2013
	998	712	1.154

7. Als het gaat om gemeentelijke herindeling:

(n=1000)

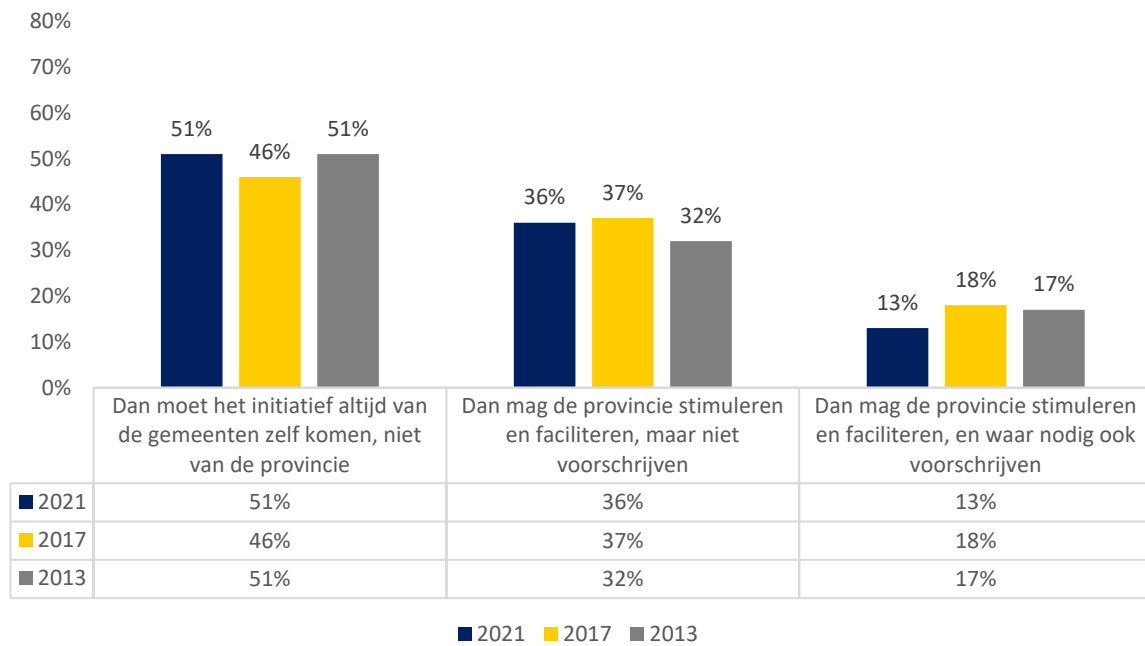
Als het gaat om gemeentelijke herindeling dan vindt de helft van de raadsleden dat het initiatief hiervoor altijd van de gemeenten zelf moet afkomen en niet van de provincie.

Zie toelichtingen op pagina 139.

Als het gaat om gemeentelijk herindeling:				
	Kleine gemeente	Klein-middel gemeente	Middel-groot gemeente	Grote gemeente
Dan moet het initiatief altijd van de gemeenten zelf komen, niet van de provincie	56%	55%	47%	35%
Dan mag de provincie stimuleren en faciliteren, maar niet voorschrijven	26%	35%	40%	47%
Dan mag de provincie stimuleren en faciliteren, en waar nodig ook voorschrijven	18%	10%	13%	18%

Wanneer er gekeken wordt naar gemeentegrootte, dan zien we dat kleine en klein-middel gemeenten vaker aangeven dat het initiatief altijd van de gemeenten zelf moet komen, niet van de provincie. Middel-groot en grote gemeenten geven, in tegenstelling tot kleine gemeenten, vaker aan dat de provincie mag stimuleren en faciliteren, maar niet voorschrijven.

Vergelijking met voorgaande jaren

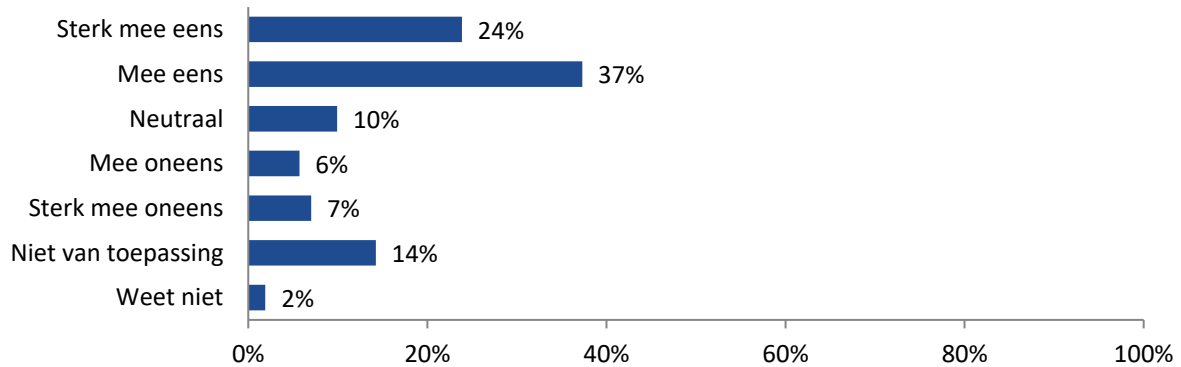

N	2021	2017	2013
	992	1.241	1.707

8. 'Een gemeentelijke herindeling voor mijn gemeente is alleen wenselijk als de kwaliteit en capaciteit van de gemeentelijke overheid gegarandeerd kan worden'

(In welke mate bent u het (on)eens met bovenstaande stelling?)

(n=997)

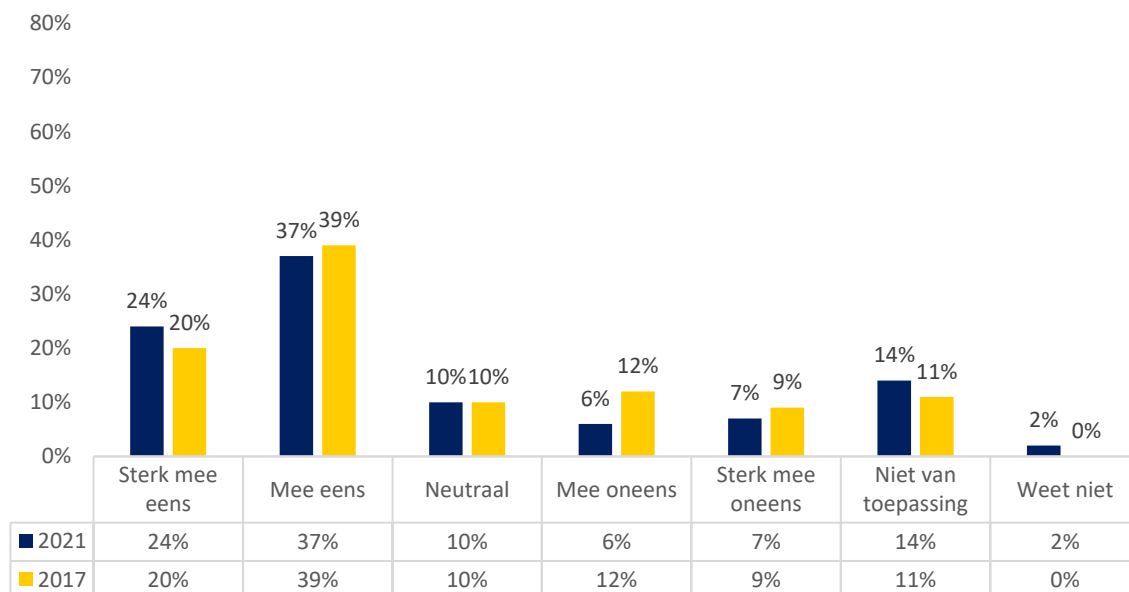
De meerderheid van de raadsleden geeft aan dat een herindeling enkel wenselijk is wanneer de kwaliteit en capaciteit van de gemeentelijke overheid gegarandeerd moet worden.

Op basis van gemeentegrootte zijn er geen noemenswaardige verschillen te constateren.

Zie toelichtingen op pagina 141.

Bovenstaande vraag is in 2021 en 2017 uitgevraagd, in 2013 niet. Om deze reden is een vergelijking met het onderzoek uit 2013 niet mogelijk.

Vergelijking met voorgaande jaren

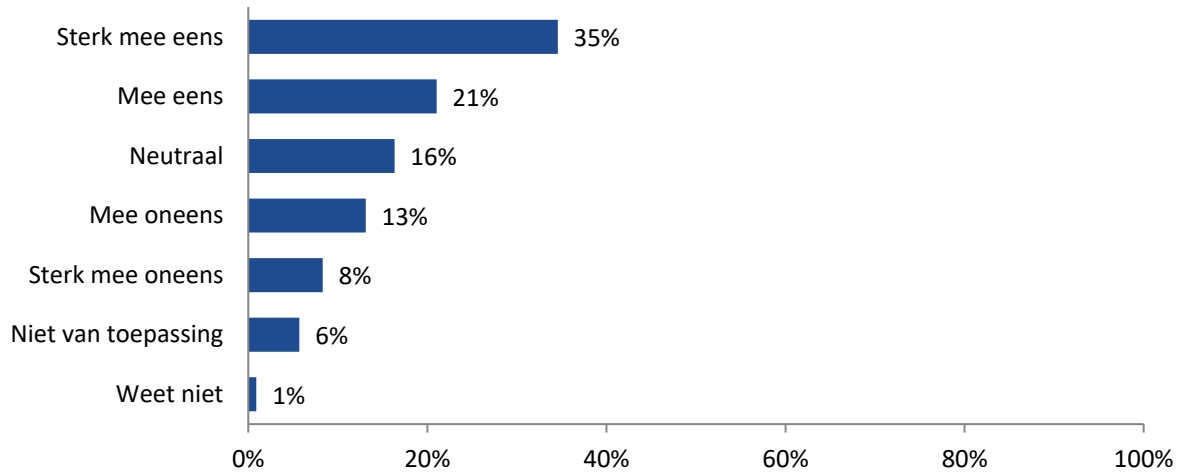

N	2021	2017
	989	1.237

9. 'Een gemeentelijke herindeling voor mijn gemeente zie ik liever niet gebeuren'

(In welke mate bent u het (on)eens met bovenstaande stelling?)

(n=998)

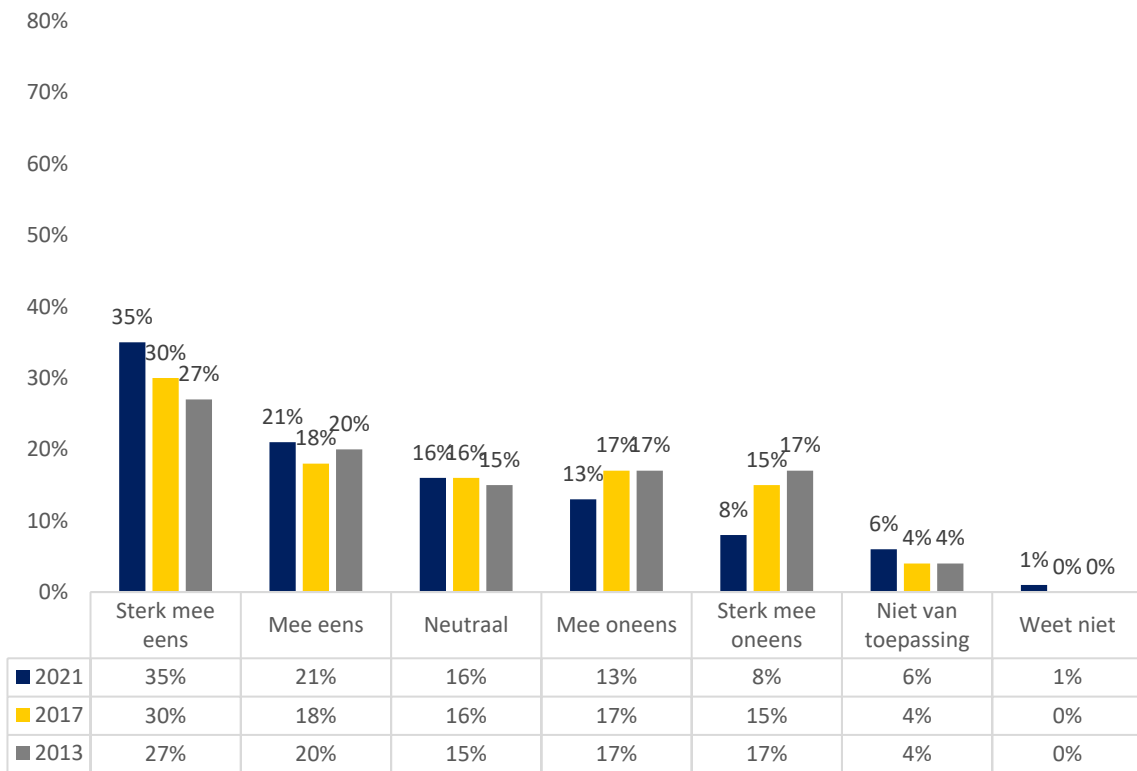
Ongeveer de helft van de raadsleden ziet een gemeentelijke herindeling voor hun gemeente liever niet gebeuren.

Zie toelichtingen op pagina 145.

"Een gemeentelijke herindeling voor mijn gemeente zie ik liever niet gebeuren"				
	Kleine gemeente	Klein-middel gemeente	Middel-groot gemeente	Grote gemeente
Sterk mee eens	35%	42%	24%	21%
Mee eens	12%	22%	24%	23%
Neutraal	11%	13%	24%	23%
Mee oneens	22%	12%	10%	10%
Sterk mee oneens	16%	8%	4%	9%
Niet van toepassing	4%	1%	13%	14%
Weet niet	0%	1%	1%	1%

Wanneer er gekeken wordt naar gemeentegrootte, dan zien we dat raadsleden uit kleine gemeenten het vaker oneens of sterk oneens zijn met de stelling.

Vergelijking met voorgaande jaren

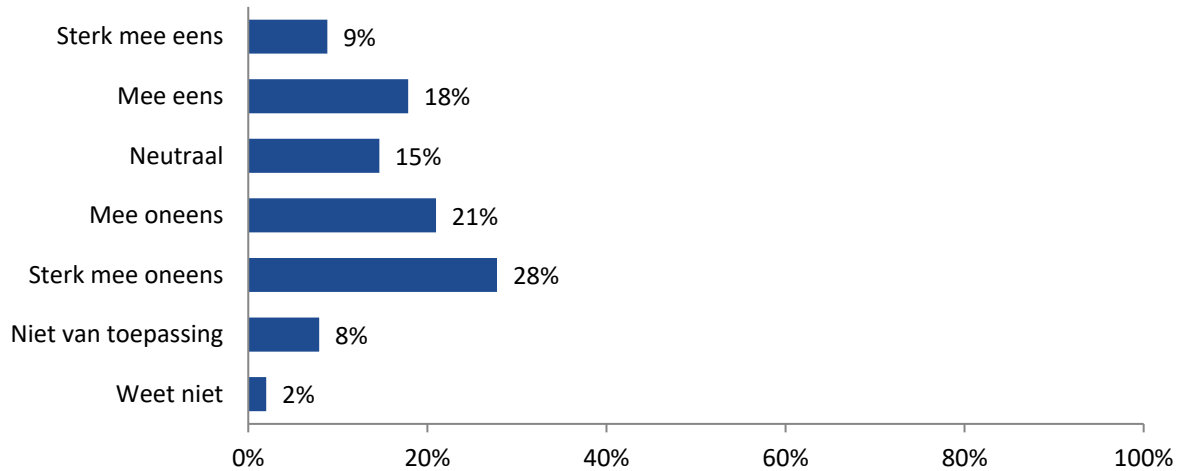

N	2021	2017	2013
	990	1.240	1.707

10. 'Een gemeentelijke herindeling is, op termijn, onvermijdelijk voor mijn gemeente.'

(In welke mate bent u het (on)eens met bovenstaande stelling?)

(n=997)

Ruim een kwart van de raadsleden geeft aan dat een gemeentelijke herindeling, op termijn, onvermijdelijk is voor hun gemeente. Ongeveer de helft van de raadsleden is het hiermee (sterk) oneens.

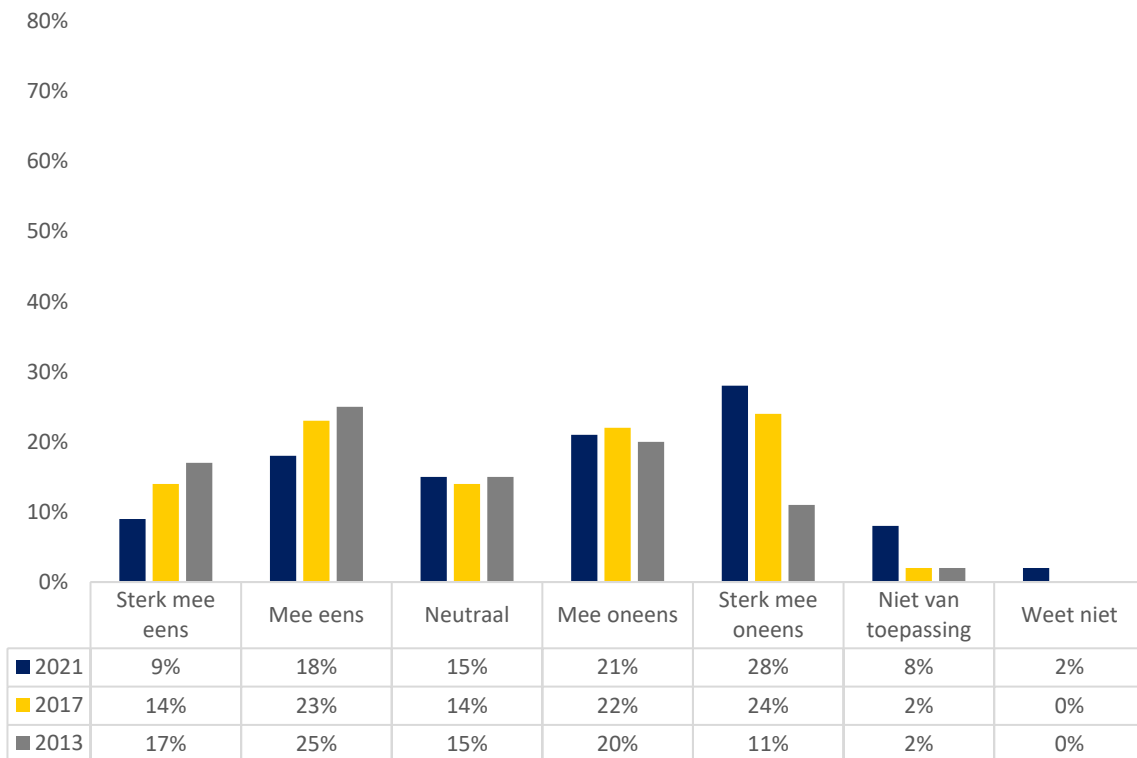
Zie toelichtingen op pagina 147.

"Een gemeentelijke herindeling is, op termijn, onvermijdelijk voor mijn gemeente"				
	Kleine gemeente	Klein-middel gemeente	Middel-groot gemeente	Grote gemeente
Sterk mee eens	21%	8%	4%	6%
Mee eens	30%	19%	12%	8%
Neutraal	11%	14%	17%	15%
Mee oneens	12%	25%	20%	20%
Sterk mee oneens	23%	29%	25%	33%
Niet van toepassing	3%	3%	19%	15%
Weet niet	1%	2%	2%	3%

Wanneer er gekeken wordt naar gemeentegrootte, dan zien we dat raadsleden uit kleine gemeenten vaker aangeven dat een gemeentelijk herindeling onvermijdelijk is voor hun gemeenten, in tegenstelling tot klein-middel, middel-groot en grote gemeenten.

Vergelijking met voorgaande jaren

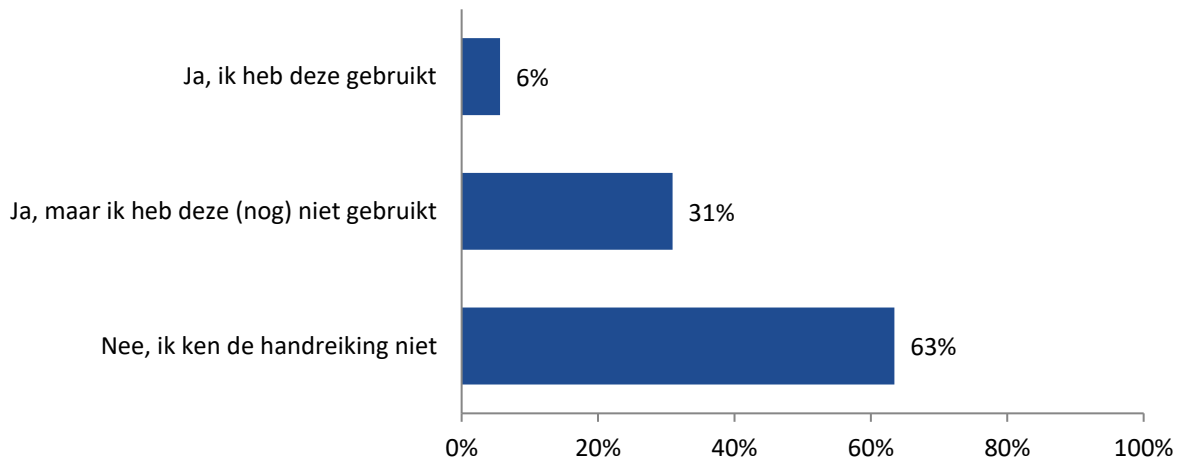

N	2021	2017	2013
	989	1.236	1.707

4.8 Tot slot

11. Kent u de nieuwe handreiking grip en controle op regionale samenwerking van de Nederlandse Vereniging voor Raadsleden?

(n=996)

63% van de raadsleden geeft aan dat ze de nieuwe handreiking grip en controle op regionale samenwerking van de Nederlandse Vereniging voor Raadsleden niet kennen. 37% van de raadsleden kennen deze wel maar 31% hiervan heeft deze nog niet gebruikt.

Op basis van gemeentegrootte zijn er geen noemenswaardige verschillen te constateren.

Zie toelichtingen op pagina 149.

Bovenstaande vraag is in 2021 voor het eerst gesteld. Om deze reden is een vergelijking met de onderzoeken van 2017 en 2013 niet mogelijk.

5. Bijlage: toelichtingen

1. In hoeveel gemeenschappelijke regelingen participeert uw gemeente?

Toelichting

- 1-5
- Ik heb vnl zicht op het sociaal domein en dar zijn deze winter 3 regionale processen aan de orde geweest.
- 6-10
- Daarnaast neemt de gemeente deel in een aantal Vennootschappen
  - Hiernaast zijn er nog deelnames in Vereniging3en (bv. VNG), Vennootschappen, coöperaties (bv. Bank Nederlandse Gemeenten NV), Stichtingen (bv. Stichting Sociaal Dorpsteam). en ook waarborgfondsen (bv. Waarborgfonds Sociale woningbouw). Maar u vraagt expliciet naar Gemeenschappelijke Regelingen,
  - Maar er zijn meer afspraken, gemeenschappelijk, die alleen niet gelden als 'gemeenschappelijke regeling'
  - Niet genoemd zijn verbonden partijen, zoals een sociaal werkbedrijf (BIGA groep) en de Stichting Sociale Dorpsteams. Ook niet genoemd een gezamenlijke inkoop organisatie voor jeugdhulp en WMO in Zuid Oost Utrecht (ZOU).
  - Schatting
- 11-15
- Ben uitgegaan in mijn antwoord van een vrij losse definitie van wat wel/niet telt als zijnde een gemeenschappelijke regelen: (in)direct door meerdere gemeenten aangestuurde rganisaties die functioneren op een sub-provinciaal, bocvengemeentelijk niveau en die een adviserende, uitvoerende of kennisgevingen functie hebben.
  - Ik weet het niet exact!
  - Liever verbonden partijen
Voor kleine gemeenten is samenwerking belangrijk. Een gemeentelijke fusie zie ik als vervolgstap
  - Misschien wel meer, maar een aantal blijft voor mij, achter de gordijnen. Komt pas ter sprake als er iets moet gaan gebeuren of gebeurd is.
- 16-20
- Ik weet niet precies hoeveel het er zijn maar als kleine gemeente zijn we er op aangewezen
- Weet ik niet
- Ben pas raadslid en moet mij nog op heel veel zaken inlezen en werken.
  - Het is ontelbaar en als raadslid is het niet eenvoudig er een goed beeld van te hebben. Bovendien zijn er verschillende vormen waarin de regeling gestalte krijgt. Soms een NV, soms een samenwerking, etc.
  - Het zijn er best wel een aantal maar hoeveel precies weet ik niet uit mijn hoofd.
  - Het zijn er flink wat. Ze staan ook keurig benoemd in P&C-documenten maar die heb ik even niet bij de hand
  - Het zijn redelijk veel, omdat we maar een kleine gemeente zijn.
Alle kleine regelingen ken ik niet allemaal uit het hoofd, daarom kan ik het exacte aantal niet zeggen.
  - Ik ben bekend met ongeveer 5 gemeenschappelijke regelingen, maar het zouden er zomaar meer kunnen zijn.
  - Ik ken de belangrijkste binnen mijn dossiers; het is complex een deel ligt bij andere leden van mijn fractie. Het totaal is wel in beeld.
  - Ik schat 16-20 maar weet het niet zeker
  - Ik tel ze niet

- Ik weet wel dat het er een aantal zijn maar hoeveel het er zijn weet ik eigenlijk niet.
- In ieder geval veel
- Te veel
- Veel en vaak is de logica ook zoek of is het ooit praktisch ingegeven maar voor nu niet meer zo helder.
- We zitten in verschillende gemeenschappelijke verbanden, maar volgens mij geen één formeel gemeenschappelijke regeling
- Wel (te) veel
- Wijn een centrumgemeente voor heel zuidoost Brabant. Hoeveel GR's er precies zijn weet ik niet. Soms gaat het ook om samenwerkingsverbanden die niet de formele status van GR hebben

1.1. In hoeverre bent u bekend met de inhoud van gemeenschappelijke regelingen, waarin uw gemeente participeert?

Toelichting

Grotendeels
mee bekend

- Dor begrotingen en bijbehorende stukken. Inzicht op hoofdlijnen, meer niet.
- Ik ben afgelopen ruim 20 jaar werkzaam geweest bij de gemeentelijke overheid en ben bestuurskundige. Ik zal echt niet alles weten, maar ben wel grotendeels ingevoerd in de materie, doelstellingen en resultaten van onze GR's
- Was bestuurder afgelopen kleine 3 jaar tot herindeling per 1-1-2021 en nu nieuw raadslid.

Enigszins mee
bekend

- De regelingen die door de verdeling in onze fractie aan mij zijn toegewezen ben ik redelijk bekend mee
- Ik denk dat er een aantal onzichtbaar zijn, voor mij.
- Omgevingsdienst, jeugdzorg en RES (niet echte GR) wel bekend, overige nauwelijks.
- Verschilt per regeling

1.1.1. Kunt u toelichten om welke reden(en) u niet, nauwelijks of enigszins bekend bent met de inhoud van gemeenschappelijke regelingen, waarin uw gemeente participeert?

(Meerdere antwoorden mogelijk)

Andere reden, namelijk:

- Alleen als het relevant is voor mijn portefeuille.
- Alleen de regelingen in mijn portefeuille
- Alleen die GR in mijn port. Zeker niet alle! HET ZIJN ER TEVEEL.
- Alles is al voorgekauwd en de grotere gemeentes hebben zeggenschap
- Als het mijn portefeuille betreft dan verdiep ik mij wel.
- Als kleine gemeente heb je een kleine stem. Daarnaast zijn er ook genoeg lokale zaken om mee bezig te zijn.
- Als oppositiepartij van 1 vd 8 gemeenten kan ik wel een controlerende functie hebben, maar totaal geen invloed.
- Als raadslid heb je weinig invloed.
- Als raadslid te weinig tijd om je hierin te verdiepen en men weigert analyses of samenvattingen te maken

- Ambtenaren verstoppert de inhoud in zeer lange onleesbare en meestal juridische stukken. De Raad wil helderheid en vooral wat is politiek een bespreekpunt. Krijgen we zeer zelden.
- Andere raadsleden zitten in der Regionale Raad
- Bekend op hoofdlijnen is voor een raadslid voldoende
- Ben nog niet zo lang raadslid
- Ben pas sinds kort raadslid
- Beperkte info voorziening vanuit college
- Combinatie van vertrouwen in grotere gemeentes, te weinig tijd en voor sommige onderwerpen niet de focuspunten
- Complexe constructen
- Controleren op hoofdlijnen
- Dat is zo veel omvattend en niet voor 1 raadslid te behappen
- De invloed van onze raad is over het algemeen beperkt tot het indienen van een zienswijze
- De meeste gemeenschappelijke regelingen lijken professioneler dan andere vakgebieden van onze kleine gemeente. Uitbesteden aan een GR geeft daarmee een kwaliteitsverhoging.
- De veelheid van GR'en maakt dat ik niet over alles info heb. De belangrijkste ken ik wel.
- De wethouder die hierin participeert doet weinig mededelingen.
- Deel volg ik op voet, ander deel doet mijn collega
- Democratische controle is onvoldoende geregeld.
- Dit is in onze gemeente een aparte werkgroep van raadsleden voor aangesteld
- Een collega raadslid heeft de GR-en in portefeuille
- Een combinatie van bovenstaande antwoorden
- En moeten dit anders organiseren. In Zuid-Holland Zuid is een rapport hoe dit kan vanuit raad, college en GR
- G.R. Staan verder van ons af, vaak regeert de gekte de dag
- Gaat vaak buiten de raad om
- Geringe mogelijkheden om te beïnvloeden
- GR'n staan op afstand, letterlijk en bestuurlijk, dat creëert info-armoede
- Heb het idee dat college het maar deels begrijpt en zij kunnen niet goed overbrengen waar de raad over gaat.
- Het college houdt de raad zoveel mogelijk op afstand
- Het heeft geen prioriteit, wordt ook niet expliciet behandeld tijdens raad, maar via ingekomen stukken of ter kennisname.
- Het is lastig grip te krijgen op gemeenschappelijke regelingen
- Het is meer aan het college, maar daardoor staat het wel op afstand van de raad
- Het is veel en je hebt maar beperkt invloed, het is onmogelijk om iets te veranderen
- Het staat verder van ons af. Communicatie/zichtbaarheid niet overal optimaal.
- Het wordt vaak pas bekend als er een onderwerp aan de orde komt
- Het zijn er gewoonweg te veel
- Het zijn veel gemeenschappelijke regelingen, ik concentreert me alleen op de belangrijkste of waar problemen zijn. De inhoud van alle gemeenschappelijke regelingen kennen is qua tijd niet te doen.
- Het zit niet in mijn portefeuille
- Ik ben me erin aan het verdiepen
- Ik ben net raadslid en verdiep mij in de thema's van het sociaal domein.
- Ik ben nog maar sinds kort raadslid, jan 2021
- Ik ben nog niet zo lang raadslid, zodoende waren nogal veel andere zaken die mijn aandacht opeisten.
- Ik ben pas sinds kort raadslid en nu bezig mij erin te verdiepen.

- Ik ben raadslid en ik weet nauwelijks wat de gRS op de werkvloer doen. Het staat te vaak te ver af van mij
- Ik heb niet het idee dat ik invloed kan uitoefenen
- Ik heb slechts één GR in portefeuille
- Ik heb ze allemaal gelezen maar heb niet van alle de kennis om voldoende te kunnen oordelen.
- Ik houd mij alleen bezig met de regelingen die bij mijn aandachtsgebied horen
- Ik krijg onvoldoende informatie en heb onvoldoende instrumenten om als raadslid betrokken te zijn
- Ik lees de stukken als ze op de agenda van mijn commissie staan. Niet allemaal dus
- Ik me vaak een aanhangsel; de zaken worden elders afgesproken en beslist.
- Ik verdiep in een paar niet in alle.
- Ik zou me we verder willen verdiepen maar wegens tijdsgebrek kies ik ervoor om me te beperken tot de voor mij portefeuille noodzakelijke punten
- In het verleden is ingestemd me de regeling, zolang er niets speelt ga ik daar niet veel tijd aan verspillen
- Informatie verstrekking is minimaal.
- Informatievoorziening is beperkt 1-2 x per jaar , vaak alleen jaarverslagen
- Invloed is nihil
- Je hoort achteraf over het hoe en wat. Raad staat op achterstand.
- Je invloed is zeer beperkt.
- Komt 1x per jaar in de raad
- Kunnen toch geen invloed uitoefenen
- Met de gemeenschappelijke regelingen waarvoor ik woordvoerder ben, ben ik goed bekend.
- Nauwelijks mandaat om zaken te veranderen.
- Nct
- Niet actueel.liggen voor lange tijd vast.
- Niet allemaal in mijn portefeuille
- Niet iedere regeling valt binnen de eigen portefeuille
- Om het allemaal goed te weten is het gewoon weg teveel
- Omdat dit in een groter verband is, is het te lastig om hier wat aan te wijzigen of veranderen. Dat past eigenlijk niet in het proces
- Omdat wij de behandeling van een gr hebben verdeeld onder een raadsledenwerkgr
- Ondemocratische organen, daar ga ik als gekozen raadslid niet mijn tijd in verdoen.
- Onze fractie van vier doen er twee of drie p.p
- Onze taakverdeling is anders ,
- Over de baten en de lasten is nauwelijks iets bekend
- Pas toen er financiële problemen waren, kwam een van de regelingen duidelijk in beeld
- Portefeuille gaat niet. iver alle GR alleen een paar
- Samenwerken is beter dan alles zelf doen
- Samenwerking i een goede zaak, echter voor gemeenteraadsleden wordt het hierdoor onoverzichtelijker en beperkt zijn invloed
- Staat te ver van mij af
- Staat te ver van ons af, weinig beïnvloedbaar.
- Te gevarieerd en ondoorzichtig
- Te weinig beïnvloedingsmogelijkheden
- Teveel om over in te verdiepen, ik volg er 2 specifiek
- Tijdgebrek
- Vaak ver van mijn bed. Afstand is te groot en het dossier te groot om goed te kunnen volgen.
- Veel regelingen raken mijn dagelijkse werk en heb dus integriteit in acht te nemen.
- Ver van mijn bed

- Wazig hoe eea afspeelt
- We hebben dat over de raadsleden verdeeld.
- We hebben de diverse GR'en onder de leden van de raadsfractie verdeeld
- We hebben in onze fractie de taken verdeeld. Ik weet meer van de GR's die in mijn eigen portefeuille zitten dan de anderen
- We hebben we een taakverdeling binnen de fractie waardoor je niet alles hoeft te lezen.
- We kunnen geen verbetervoorstellen indienen, die het in stemming gaan halen; verloren energie
- Weinig invloed als raadslid
- Welke gemeenschappelijke regeling precies wat doet is niet altijd duidelijk als gevolg van fusies en vaak overlappende verantwoordelijkheden. Ook meent men zichzelf elke raadsperiode te moeten veranderen van naam. Als gemeenschappelijke regeling.
- Wethouders regelen het meestal
- Wij krijgen nauwelijks gelegenheid om ons hierin te verdiepen en als het al op de agenda wordt geplaatst, is het vaak te laat om iets te wijzigen en worden amendementen afgeraden omdat het beleidsplan of de begroting anders weer langs alle andere gemeenteraden moet en we daarvoor geen tijd hebben
- Ze zijn niet transparant, vooral de kosten onduidelijk
- Zijn er
- Zit niet in mijn takenpakket, fractie van 5 leden

1.1.1. Kunt u toelichten om welke reden(en) u niet, nauwelijks of enigszins bekend bent met de inhoud van gemeenschappelijke regelingen, waarin uw gemeente participeert?

(Meerdere antwoorden mogelijk)

Toelichting

- Gemeenschappelijke regelingen zijn doorgaans lastig te beïnvloeden en vormen naar mijn mening een noodzakelijk kwaad waaraan niet te ontkomen valt. De mogelijkheid te controleren of wethouders handelen binnen de kaders gesteld door de raad is onder normale omstandigheden al moeilijk, de verregaande mandaten die gemeenten moeten geven aan wethouders wat betreft gemeenschappelijke regelingen bemoeilijkt die controle verder. Op lokale zaken richten is vaak nuttiger gebruik van onze beperkte tijd; In een kleinere gemeente zoals de mijne (met nagenoeg dezelfde wettelijke taken als een grotere) kan men niet leven van enkel de raadsvergoeding, wat raadsleden in kleinere gemeenten dwingt hun raadslid zijn te behandelen als nevenfunctie - de tijd om te verdiepen in gemeenschappelijke regelingen hebben wij gewoon niet.
- Het raadswerk word door alle zaken die door den haag naar ons toe geschoven word dat we geen tijd hebben alles te bekijken. Dit lijkt opzet. Raadslid zou een fulltime baan moeten zijn geen bijbaan. Maar helaas worden we daarvoor niet serieus genoeg genomen.
- Ik ken wel de doelen van de GRen en kan dus mijn inbreng geven maar heb nauwelijks invloed op de juridische vormgeving.
- Niet meer te doen om alles bij te houden icm waar ga je dan nog over? is er nog wel invloed? wat kan je nog feitelijk eraan doen? wat moet je controleren? wordt er nog wel geluisterd? GR is een manier om de gemeenteraad buitenspel te zetten.
- Sinds dit Jaar kennen wij een raadsledenwerkgroep. Iedere groep behandelt vanaf de kaderbrief een gr. In een Vergadering behandelen wij iedere gr terug aan de overige leden. Daarbij kan bijval of kritiek de uitkomst zijn.

- Voel me, als raadslid, een buitenstaander. De gemeenschappelijke regelingen worden vaak om onduidelijke redenen gecreeerd.

1.2. Hoe is uw relatie tot deze gemeenschappelijke regelingen?

(Meerdere antwoorden mogelijk)

Anders, namelijk:

- Aansturing via college
- Advies geven, bewaken, controle
- Adviserend en sturend op kaders
- Adviseur en controleur
- Afstandelijk, met meerdere gemeenten lid van zo'n GR
- Afwachtende houding
- Alle raadsleden van de deelnemende gemeenten samen zijn de baas binnen de wetgeving die voor de GR van toepassing is.
- Alles en niet altijd duidelijk, hoe precies de rollen worden ingevuld
- Als adoptant krijg ik toegang tot de bestuursvergaderingen. Vanuit die positie informeer ik de raad. Ik wordt door andere adoptanten geïnformeerd over de ontwikkelingen binnen de gemeenschappelijke regelin(en) waarvan zij adoptant zijn.
- Als raad kun je moeilijk pro actief zijn. Anderen, zoals portefeuillehouders, wethouders nemen de lead voordat raadsleden iets kunnen vinden
- Als raadslid ben ik kadersteller en controleur van het college dat verantwoordelijk is voor het [mede]bestuur van de GR'en.
- Als raadslid heb ik geen grip op gemeenschappelijke regelingen
- Als raadslid heb je weinig invloed.
- Als raadslid van maar 1 van de deelnemende gemeente is controleren en kaders stellen lastig omdat het eigenlijk samen optrekken met de raadsleden in andere gemeenten vereist.
- Als raadslid voel ik mij soort van toeschouwer en blind accordeerder
- Als raadslid word je zo nu en dan geïnformeerd
- Als raadslid zou je controlerend moeten zijn maar dat geldt voor al die raden. Mijn conclusie is dat je niets/ nauwelijks iets te zeggen hebt. Een schijnvertoning dus.
- Bepaler van de kaders
- Bezie de kaders en soms zienswijze of wat vragen, maar weinig gevoel bij invloed.
- Combi van opdrachtgever en controleur
- Controleur van deze bij tijd en wijle ondoorzichtbare materie
- Dat blijft lastig. Is toch een beetje de ver van mijn bed show. Als grootste gemeente in de regio ook vaak minder belangrijk, omdat wij toch grote stem hebben.
- Dat is helemaal afhankelijk van het type GR
- De afstand is te groot, sturing achteraf
- De controle van raadsleden is niet goed geregeld
- De invloed van onze raad is over het algemeen beperkt tot het indienen van een zienswijze
- De Raad heeft redelijk weinig directe invloed
- De raad is de baas, echter met meerdere raden als baas ben je sterk afhankelijk van andere raden.
- Dit is niet voor elke gr hetzelfde
- Één en ander gaat via " verlengd lokaal bestuur"
- Een hele lastige, moeizame
- Een kaderstellende functie waarbij alleen de raad te laat betrokken is bij het bepalen van de taken en wensen voor een nieuw begrotingsjaar
- Een klein radertje in het geheel , zowel als raadslid, maar ook als gemeente

- Een raadslid heeft nauwelijks iets te vertellen, laat staan dat hij kan controleren om over opdracht geven of de baas zijn maar helemaal te zwijgen.
- Feitelijk alle 3, maar zo voelt het zeker niet vanwege de grote afstand die er is in besluitvormingsprocessen
- Feitelijk ondergeschikt aan de meerderheid in het bestuur
- Formeel baas, opdrachtgever en controleur, in praktijk geen van drie mogelijk vanwege besluiten in AB en huidige werking wet GR.
- Formeel de baas, maar samen met andere gemeenten
- Gemeenteraad is eigenaar college voert uit
- Gevoelsmatig geen van de bovenstaande
- Gezien de omvang van de deelnemende gemeenten in een GR heb je als raadslid nauwelijks of geen invloed.
- Hangt af van de aard van de GR
- Heel moeilijk
- Het college neemt deel en beslist mede in de besturen van GR'en. Ik sta op afstand en controleer het college. Toch ga ik regelmatig naar GR-bijeenkomsten en lees ik me wel in.
- Het is belangrijk om te weten in welke regelingen in je gemeente zit. Het is zaak om een vinger aan de pols te houden.
- Het is een Poolse landsdag...
- Het is een uitholling van de lokale democratie, ambtenaren en benoemde bestuurders regelen het grotendeels in de achterkamers en de raad heeft het nakijken.
- Het ligt doorgaans veel complexer dan de andere keuzes in dezen
- Het opdrachtgeverschap is zeer beperkt en loopt in feite via het college van BenW
- Het verschilt per GR (beleid of uitvoering) 'controleur zijn we altijd'.
- Het wisselt nog al per regeling. En voor de regelingen waar we formeel wel de 'baas' zijn vraag ik me af of dat zo is. Of dat alle raadsleden dat weten.
- Hopen dat het goed gaat
- Ik ben als raadslid controleur van de inbreng van mijn college
- Ik ben als raadslid controleur van de wethouder die AB lid is;
- Ik ben als raadslid kader stellend
- Ik ben als raadslid machteloos
- Ik ben als raadslid observator
- Ik ben als raadslid slaaf van de gemeenschappelijke regelingen
- Ik ben toekijken en ziet niet wat onze wethouder inbrengt
- Ik doe mee voor spek en bonen
- Ik heb alleen maar nog een adviserende rol
- Ik heb als raadslid nauwelijks invloed
- Ik heb het idee dat ik er niets te vertellen heb, terwijl ik formeel wel de controleur zou moeten zijn!
- Ik heb weinig invloed. onoverzichtelijk
- Ik herken als raadslid de beperkingen in de aansturing.
- Ik kan alleen wethouders die als bestuurder in de GR zitten uit eigen gemeente erop aanspreken.
- Ik loop als raadslid vaak achter gedwongen feiten aan.
- Ik mag er van alles van vinden, zolang ik maar teken bij het kruisje
- Ik moet als raadslid samenwerken en oplossingen mee zoeken met raadsleden in de andere gemeenten in dit soort regelingen
- Ik probeer de grote lijnen te begrijpen en dan daarop te sturen voor zo ver mogelijk
- Ik probeer als raadslid baas te zijn, maar tisceen zeer kleine stem
- Ik probeer kaderstellend te zijn

- Ik sta als raadslid de facto buiten spel.
- Ik sta als raadslid op informatie achterstand bij deze gemeenschappelijke regelingen
- Ik sta als raadslid steeds meer op afstand, weinig controle en kaderstelling mogelijk
- Ik voel me als raadslid ook wel vaak toeschouwer vanaf de zijlijn
- Ik voel me als raadslid vrij machteloos
- Ik zit bij de MRDH in de adviescommissie vervoersautoriteit. Dus adviserend namens gemeente.
- Ik zou controleur moeten zijn, maar het is erg moeilijk grip te krijgen op de GR's
- Ik zou de baas, opdrachtgever, controleur behoren te zijn
- In de praktijk heb je geen invloed
- In theorie ben je als raadslid de baas, opdrachtgever en controleur. In de praktijk worden de raden enkel misbruikt om er een democratische schijn aan te geven en kan je niets wezenlijks veranderen.
- In theorie opdrachtgeve of controleur, in de praktijk langs de lijn.
- Indirect gebonden
- Indirect opdrachtgever, wel zienswijze maar effectuering daarvan via wethouder in AB van een gr
- Indirect, op te grote afstand eigenlijk niet betrokken
- Instellingsbesluit van uitvoeringssamenwerking
- Ja knikker, totaal geen invloed
- Je mag 'wensen en bedenkingen' uiten wat geen werkelijke inspraak betekent zoals dat bij gewone raadsvoorstellen het geval is.
- Kan onvoldoende invloed uitoefenen
- Lid AB, Drechtraad
- Maar als 1 raadslid kan je nooit de baas zijn
- Maar kan die controlerende rol maar zeer gedeeltelijk uitoefenen
- Maar zou als raadslid de baas moeten zijn, maar onvoldoende zeggenschap en know how maken dat onmogelijk. Alleen op details is er een keer wat bij te sturen. Ver voorbij de democratie zoals hij bedoeld is.
- Mag een zienswijze geven
- Mede de baas, samen met andere gemeentes
- Mede-opdrachtgever, mede-controleur
- Medeopdrachtgever, samen met andere gemeente, dus deel opdrachtgever
- Medeopdrachtgever, samen met andere gemeenteraden
- Medevormgever, controleur en ambassadeur
- Meer op afstand
- Met andere gemeenten meer observeerder.
- Met de gezamenlijke raden de baas
- Moeilijk om greep te krijgen op besluitvorming
- Nauwelijks een relatie; grote frustratie rondom GR
- Neem meer kennis dat dan ik het gevoel heb invloed te kunnen uitoefenen
- Niets te vertellen
- Omdat je met meerdere gemeenteraden hebt te maken ben je van alles een beetje.
- Onze fractie leeft op gespannen voet met GR. immers je bent je gemeentelijke zelfstandigheid kwijt
- Onze gemeente heeft 2 personen afgevaardigd in een overlegorgaan. Daar ben ik er een van.
- Ook deelnemer in adviescommissie MRDH
- Op afstand. Weinig zicht en controle. Ondernemisch systeem geworden.
- Op GR's is te weinig toezicht/inspraak/controle mogelijk.
- Op papier baas, opdrachtgever, controleur. Maar praktisch bijna compleet afhankelijk van bestuur gemeenschappelijke regeling. Het is als raadslid via College en samenwerking met

andere raden en colleges erg moeilijk om een wijziging aan te brengen als dat wenselijk is. Erg veel schijven.

- Punt 2 en 3
- Raadsleden vormen geen vuist richting de gr-en waardoor kaderstelling onze neus voorbij gaat
- Raadslid staat op grotere afstand en handelt vaak reactief met zeer beperkte mogelijkheden om kaderstellend en controlerend bezig te zijn
- Rapporteur
- Rapporteur voor enkele regelingen
- Rotterdam en den haag bepalen de regels wij de kruimels
- Slechts met één enkele enige binding
- Slechts op afstand betrokken
- Sta als raadslid vaak buitenspel
- Vaak controleur en bij diverse ook een rol als opdrachtgever
- Van alles wat
- Verlengd lokaal bestuur, (zie toelichting)
- Verplichte deelnemer met controle taak. Echter weinig echte invloed.
- Verschilt per GR
- Verschilt per regeling
- Via het college wordt onze raad bijgepraat en kunnen we opdrachten meegeven.
- Volgen op afstand.
- Voor elke GR anders
- We denken als raad wel de baas, opdrachtgever en controleur te zijn. Maar in de praktijk hebben nagenoeg niets in te brengen.
- We hebben hier niets over te zeggen
- We lopen vaak achter de feiten aan en het is onduidelijk wanneer en of we invloed kunnen uitoefenen.
- We worden geïnformeerd, en mogen (soms via B&W) iets doorgeven.
- Weinig invloed
- Weinig invloed, vaak blijft het bij zienswijzen en goedkeuren begrotingen en jaarrekeningen
- Werkbedrijf is mijn taak. Ik bezoek vergaderingen en licht de uitkomsten daarvan toe in een verslag dat bij de commissievergadering wordt gevoegd.
- Wij worden geïnformeerd via algemene vergaderingen met anderen gemeenten
- Wij hebben totaal geen invloed
- Wij kunnen als raad zienswijzes indienen
- Wij proberen meer inzicht te krijgen in de besluitvormingstrajecten van de verschillende GR'en samen met de grffiers in de regio om daarmee beter het moment van invloed te kunnen bepalen mbt inlezen en evt indienen van zienswijzen.
- Wij worden daar buiten gehouden, de wethouders zien dit als een college besluit.
- Willen wel meer grip op de GR
- Zoekende naar mogelijkheden tot sturing en controle
- Zou controleur en baas moeten zijn, maar in werkelijkheid is rol raad papieren tijger
- Zowel opdrachtgever (via de collegevertegenwoordiger in de GR) als controleur, maar heb weinig zicht op de besluitvorming omtrent opdrachtgeverschap

1.2. Hoe is uw relatie tot deze gemeenschappelijke regelingen?

(Meerdere antwoorden mogelijk)

Toelichting

- 'De baas' zijn, is in dit geval een vreemde uitdrukking. De raad gaat over budgetten. Maar de uitgaven worden op deze manier erg 'beperkt'; controle is moeizaam (1 vd raden), langdradig (late aanlevering cijfers), en sturen hierop omvangrijk (afhankelijkheid meerdere/andere raden).
- Aansturen en controleren gebeurt via het college
- Als je met 13 Partners in een GR zit is het naïef om te denken dat je enige vorm van invloed hebt
- Als kleine gemeente is de invloed beperkt en is het in de hand houden van kosten onvoldoende.
- Beetje rare formuleringen (ik-vorm, "de baas zijn"). Maar de rolverdeling tussen raad en college is per GR anders. Ook als de raad op relatief grote afstand staat, blijft de raad uiteindelijk de baas van het college. Verder zijn "baas zijn" en "opdrachtgever" in de vraag niet duidelijk gedefinieerd. Hoe ziet de vraagsteller het verschil daartussen?
- Behalve dat het een lastige constructie is waarbinnen de controle uitgeoefend wordt op de GR, is het ook voor veel raadsleden te complex en vraagt het te veel inspanning om de theoretische rol goed in te kunnen vullen.
- Bij de meeste regelingen wordt een raadslid aangesteld om jaarlijks verslag te doen van zijn/haar bevindingen (met soms een extra bijeenkomst met betreffende organisatie) na controle fin. en beleidsverslagen.
- Controle is zeer moeilijk. Afspraken worden onderling gemaakt waar je al raadslid van oppositie pas later achterkomt.
- Controleur in de zin van controleren of het college de belangen van onze inwoners behartigt.
- Dat is ten minste de bedoeling maar echte controle valt niet mee
- De begrotingen en jaarverslagen worden aan de raad aangeboden. Als een van de raden kunnen we zienswijzes indienen. Dit is een soort sturing en controle op afstand.
- Deze regelingen maken dat raden niet meer gaan over inhoud. Veiligheid bijvoorbeeld is een essentieel onderwerp in gemeenten echter over de veiligheidsregio kan de raad slechts wensen en bedenkingen uiten. Daarnaast staat de raad voor een voldongen feit als de jaarrekening en begrotingen worden behandeld. Zou de raad tegenstemmen grijpt de provincie in. Daarom machteloos.
- Een openbaar lichaam met een gescheiden DB en AB is weer anders dan een collegeregeling en ook weer anders dan een BVO.
- Formeel ben ik eindverantwoordelijk voor wat de gemeenschappelijke regelingen uitvoeren. In de praktijk is er eigenlijk alleen bij zware excessen de mogelijkheid om controle te doen en uit te oefenen over de gemeenschappelijke regelingen.
- Gemeenschappelijke regelingen dragen bij aan een grote afstand van het raadslid tot de uitvoering van gewenst beleid. Gemeenschappelijke regelingen leggen in de praktijk het mandaat volledig bij de portefeuillehouders uit het college van B&W en bemoeienis (betrokkenheid en initiatieven) van raadsleden wordt vaak actief ontmoedigd.
- Het democratisch toezicht op gemeenschappelijke regeling FAALT op alle fronten en een Raadslid heeft GEEN ENKELE invloed op het reilen en zeilen binnen een GR. Het meest in het oog springende voorbeeld is ODZOB (omgevingsdienst). Deze ontwikkelt samen met belangenclubs EIGEN beleid terwijl men ook aangewezen is als toezichthouder en handhaver (slager keurt eigen vlees). Zie ook het advies van de Aartsen e.a. Vanuit het college komen alleen maar dempende en sussende geluiden; GEEN ENKELE vernieuwende acties (waarom zou men ook?).
- Hoewel de raad de baas is is het lastig sturen binnen zo'n regeling. Zo ook met Regionale Energie Strategie of, in Almeers geval, de Metropool Regio Amsterdam. Het Rijk wenst blijkbaar alleen

nog met zo'n overkoepelende organisatie te willen praten. Wij als raadsleden krijgen soms te horen dat een wethouder onze wens niet meer geregeld krijgt omdat hij (opnieuw) langs alle andere raden binnen de regeling moet.

- Ik ben als raadslid controlerend. Meer zeggenschap ontstaat als gehele raad.
- Ik ben als raadslid controleur, zonder stok om mee te slaan.
- Ik ben de baas als raadslid, maar zo voelt het niet.
- Is erg vanuit de overheid geregeld als de regio gemeente. Ik vind dat het nog steeds ver van de inwoner staat. Haantjes gedrag van de regio gemeente. Eisen steeds meer en de controle is lastig. Ondersteuning hiervan kost ook veel geld
- Je staat als raadslid vaak buitenspel. Zeker waar het gaat om de samenwerkingsverbanden voor de WMO, Jeugdzorg en participatiewet.
- Maar vaak is het stikken of slikken.
- Misschien is de raad formeel wel de baas, maar zo voelt dat niet. In geen van de GR's zit een raadslid als bestuurder
- Omdat de gemeenschappelijk regelingen in feite gemeentelijke taken uitvoeren, zijn de raden dus opdrachtgeven en gelijke tijd verantwoordelijk voor te voeren en het gevoerde beleid
- Op basis van de door de GR verstrekte stukken, informatie, kan ik vragen stellen aan de wethouder die die GR in portefeuille heeft
- Raad zou "de baas" moeten zijn, maar met de huidige werkwijze is dat niet het geval.
- Samen met alle andere raden
- Uiteraard via het college, maar meer en meer richting gevend via dat college aan de GR-en
- Vreemde vraag. De (meeste) gemeenschappelijke regelingen hebben een bestuur waarin de gemeenten vertegenwoordigd zijn door een of meer leden van het college, die door de raad zijn aangewezen. De besturen van de regelingen zijn "de baas"; de gemeenteraden kunnen door wensen en bedenkingen op voorstellen invloed hebben. In het uiterste geval zijn de raden de baas omdat ze hun vertegenwoordigers kunnen ontslaan. Maar elke raad afzonderlijk heeft alleen zeggenschap over zijn eigen vertegenwoordiger(s) in het bestuur van een regeling.
- We staan grotendeels op afstand en worden in grote lijnen geïnformeerd en via de jaarrekeningen en accountantsverklaringen. Hierdoor ontstaat er een gemis aan controle en invloed.
- Wethouder opereert in GR, raad is echt meer op afstand. Controleert wel, maar kan eigenlijk geen kaders stellen (immers, dan moeten alle andere gemeenteraden ook akkoord gaan).
- Wil wel meewerken, maar niet altijd aanvaarden.

2. Vindt u deelname aan gemeenschappelijke regelingen wenselijk voor uw gemeente?

Toelichting

Ja

- Als kleine gemeente ontkom je er niet aan om samen te werken in een groter geheel.
- Als kleine gemeente zijn gemeenschappelijke regelingen noodzakelijk om het hoofd boven water te houden
- Deelname aan bepaalde regelingen is wettelijk verplicht.
- Diverse gemeentegrens overstijgende zaken vergen samenwerking
- Echter we krijgen altijd te laat of zelfs geen terugkoppeling dat dan weer juridisch correct blijkt te zijn. Ook voor de rekenkamer blijkt het zeer moeilijk informatie te krijgen.
- Er zijn veel zaken die je als gemeente niet alleen kunt. En los daarvan zijn er wettelijk voorgeschreven samenwerkingsverbanden zoals de omgevingsdienst

- Gezien benodigde schaal kan het meestal niet anders
- Gezien de complexiteit hebben de GR'en veel voordelen zeker voor het college. Gezien de maatschappelijke ontwikkelingen, hebben de meeste gemeenten geen alternatief. Daarvoor zijn ze te klein.
- Hoe groot je ook bent of klein samenwerking en kennis deling is noodzakelijk. Kijk naar metropool regio met Rotterdam en Den Haag. Provincies gebruiken regionale samenwerking als reden herindeling, absurd
- Ik vind het wenselijk dat mijn gemeente deelneemt aan gemeenschappelijke regelingen, maar niet aan alle gemeenschappelijke regelingen en zeker niet dat ze per definitie deelneemt aan gemeenschappelijke regelingen.
- Ja en neen, tegenover de regionale voordelen staat het inleveren van sturingsinstrumenten; de raad komt verder op afstand te staan.
- Krachten bundeling geeft voordelen bij landelijke thema's
- Maar wordt soms wel ervaren als een noodzakelijk kwaad. Onze gemeente is te klein om zelfstandig deze taken uit te voeren, dus ja de gemeenschappelijke regeling is wenselijk. Maar de mate van invloed is zeer beperkt
- Op diverse gebieden is onze gemeente te klein om de taken uit te voeren.
- Slimmer werken
hogere kwaliteit
- Taken zoals bijv. uitkeringsverstrekking (GR RSD in Zeist) of belastingen (GR in Tiel) kunnen wij als kleine gemeente van ca. 23.000 inwoners gewoon echt niet goed zelf meer. Daar komt veel bij kijken.
- Vaak is dat beter. Vermoedelijk niet altijd.
- Van de meeste GR'en denk ik dat onze gemeente te klein is om de taken zelfstandig uit te voeren / in te kopen; ik kan het niet met zekerheid zeggen omdat ik niet alle afwegingen ken die er zijn rondom deelname aan een GR. Terwijl ik dit opschrijf realiseer ik me dat het dan tijd wordt dat we dat wel weten. Maar ik denk dat de meeste GR'en wel 'terecht' zijn.
- Veel gemeenschappelijke regelingen zijn onontbeerlijk voor onze gemeente. Onder andere afvalverwerking, historisch archief, GGD en de veiligheidsregio zijn gemeenschappelijke regelingen waar onze nagenoeg "verplicht" aan meedoet.
- Zeker wenselijk, maar groot nadeel dat je als raad ver op afstand komt te staan en als wat kleinere gemeente weinig tot niets hebt in te brengen tenzij je lobbyd bij de andere gemeentes. Daar ontbreekt de tijd voor.

Sommige
gemeenschappelijke
regelingen vind ik
wenselijk, en andere
niet

- - afstand tot cliënt c.q. onderwerp kan negatief uitpakken
- - grotere organisaties betekent vaak ook meer logheid en verlies zg. 'menselijke maat'
- Als het gaat om beleidsarme en/of makkelijk vast te leggen zaken
- Als kleine gemeente ontkom je niet aan meedoen met gemeenschappelijke regelingen. Maar het vormgeven van het beleid, het controleren en het sturen op de uitvoering is moeilijk met 7 gemeenten met ieder hun eigen gemeenteraad.

- Bovenregionale GRen daar kan je niet van buiten od zijn verolcht, in het geval van onze gemeente (Stede Broec) zijn we door onze kleinschaligheid (22.000 inwoners) verlicht om meer samen te werken, welke volgens mij niet vrijblijvend is. Naar mijn idee worden GRen gebruikt om daadwerkelijke samenwerking (samengaan) uit de weg te gaan
  - Deellname is vanuit een kleine gemeente noodzakelijk
  - Democratische legitimiteit is in het geding
  - Gemeenschappelijke regelingen moeten meerwaarde hebben en duidelijke verantwoorde inhoud. Maar wie neemt de echte verantwoording. Vaak wordt bij excessen geen verantwoording genomen, maar alles recht gepraat.
  - Het is een getrapte gekozen situatie en dat is niet heel democratisch. daarbij is het zicht niet altijd goed.
  - Het is helaas niet altijd duidelijk wat de deelname voor onze gemeente oplevert, terwijl de kosten per inwoner wel berekend worden. Het is moeilijk uit te leggen aan inwoners wat voor hen de meerwaarde is van deelname t.o.v. eigen regie.
  - Het is in veel gevallen goed, maar wel lastig vwb voor ons eventueel wenselijke veranderingen.
  - Hoe meer gemeenten er mee doen, hoe minder mogelijkheid om te sturen. GR'en met 2 of 3 gemeenten zijn meestal prima (raadsleden kunnen dan ook makkelijk onderling overleggen). Met meer gemeenten moet soms omdat het rijk dat oplegt. Maar ik ben daar géén voorstander van. De directie is dan feitelijk de baas. Onderling overleg (met andere raden) valt nauwelijks te organiseren, of er moet sprake zijn van een 'gemeenschappelijke raad' zoals in het verleden in Haaglanden.
  - In deze tijd ontkom je niet aan regionale processen. Een nadeel is dat de lokale politiek veel minder grip heeft op deze processen en het soms erg moeilijk is om het belang van lokale burgers en zorgaanbieders te behartigen
  - Niet iedere regeling voldoet aan het gestelde wat vooraf is afgesproken. Meeste Gemeenschappelijke regeling worden op den duur onbetaalbaar.
  - Noodzakelijk kwaad...
  - Samenwerking levert niet altijd een meerwaarde op. Maar soms ook wel.
  - Soms is het ook wettelijk verplicht.
  - Soms zijn er onderwerpen die je als gemeente niet zelf meer kunt doen door de decentralisatie van het rijk. Alleen je raakt wel zeggenschap kwijt, omdat ook hier de meerderheid van stemmen telt en je vaak als raad op afstand komt en alleen nog zienswijzen in kan dienen die dan niet altijd over genomen worden.
  - Te kleine gemeente om het zelf te regelen. Samenwerking belangrijk.
  - Veel zaken kun je als gemeente niet alleen
  - Zodra er meer dan 3 deelnemers zijn wordt het lastig
- Nee
- Gemeenschappelijke regelingen zijn de uitholling van de democratie. De invloed van een gekozen raadslid is minimaal. De macht van de meerderheid dicteert.

- Hoewel er ook wettelijk verplichte regelingen zijn, vind ik de meeste gemeenschappelijke regelingen monsters die beloven efficiënter te zijn maar dit bijna nooit zijn. Ook werken ze niet goed en zijn al helemaal niet democratisch gestuurd door de veelheid van stemmen. Grotere gemeenten spelen dan ook nog eens de hoofdrol en hun belangen worden preferent over die van de kleinere gemeenten.
- In de regel worden taken belegd bij GR'en een ver van je bed show waar weinig sturing op mogelijk is. op papier zijn raden de baas maar in werkelijkheid zijn raden van verschillende gemeenten geen communicerende vaten en ligt het bestuur en de kern van de besluitvorming van de GR de facto bij collegeleden.
- Zo weinig als mogelijk. Een GR heeft niet altijd toegevoegde waarde voor een gemeente

2.1. Waarom vindt u deelname aan gemeenschappelijke regelingen wenselijk voor uw gemeente?

(meerdere antwoorden mogelijk)

Anders, namelijk:

- Al grote gemeente misschien zelf te regelen, maar voor kleinere gemeenten niet. Dus werk samen.
- Alle drie hierboven genoemd, samenwerken versterkt en loont
- Collectief vergroot de slagkracht., echter de effectiviteit is niet inzichtelijk
- Consequenties van besluiten houden niet altijd op bij de stadsgrenzen.
- De gemeente zijn te klein om bv afval op te halen, WMO, juristen in dienst te nemen
- Direct afstemming en uniformering met omliggende gemeente
- Door brede aandacht en gedragenheid groter effect
- Een gemeente kan per definitie niet alles in zijn eentje en de rijksoverheid dwingt gemeentes in deze regelingen.
- Er zijn velerlei redenen waarom werken in GR's nodig is. Globaal samen te vatten dat wij in Nederland niet moeten denken dat we alles binnen onze gemeentegrenzen kunnen en moeten oplossen. Samen maken we ons publiek leven.
- Financieel
- Gemeentegrenzen overstijgende belangen
- Grensoverschrijdende gemeentelijke taken uitvoeren
- Het gaat om bovenlokale vraagstukken
- In sommige gevallen ook betere kwaliteit en verminderde kwetsbaarheid
- Kwaliteit / kosten verhouding en continuïteit zijn beter te borgen in een GR
- Kwaliteit van ambtelijke capaciteit is hoger op deze manier
- Opstap naar fusie
- Overkoepelend belang
- Professionalisering van de dienstverlening
- Samen dingen regelen, centraal inkopen
- Samen staan de gemeenten veel sterker bij de uitvoering. Daarnaast zijn er enkele samenwerkingsverbanden door de wet opgelegd.
- Samenwerking is goed maar we hebben maar weinig te zeggen
- Schaalvoordelen, kennisdeling, steviger staan t.o.v. Rijk en Provincie, makkelijker op subsidies los te krijgen
- Sommige zaken hebben een bredere regionale functie
- Soms efficiënter zoals Avalex, soms gedwongen zoals GGD, VT of regionale inkoop Jeugdzorg

- Soms is het gewoonweg beter als er vanuit meerdere invalshoeken wordt samengewerkt, zoals bijvoorbeeld 'de Jeugdzorg'.
- Soms wettelijk verplicht
- Steeds meer vragen horen niet meer op het bordje van één gemeente. Het is dan goed die samen op te pakken.
- Uitrust beleidsdoelen passend bij gebied
- Uitvoering kan op groter niveau beter dan alleen via de gemeente.
- Vaak wordt onderhandeld met regionale of bovenregionale partners
- Veel zaken overstijgen gemeentegrenzen, bijvoorbeeld milieu
- Voorschoten is een te klein dorp om alles alleen te doen, daarom is het mooi om samen te werken in de Leidse regio
- Waar in de keuzemogelijkheden staat: “zorgen voor” zou moeten staan: “beogen”. Zitten als Waddeneiland met 18 gemeenten als een vreemde eend in de bijt.
- We zijn aan de ene kant centrumgemeente en aan de andere kant liften we mee op de expertise, capaciteit van A'dam
- Wettelijk voorgeschreven, Veiligheidsregio
- Ze kunnen op onderdelen zorgen voor meer efficiency of meer effect.
- Ze zorgen voor een efficiëntere uitvoering
- Ze zouden moeten zorgen voor effectiever beleid. Helaas werkt dat niet.
- Zeker in het geval van de zorg is een samenwerkingsverband noodzakelijk om incidentele dure tegenvallers te kunnen verevenen. Het is daarnaast ook het enige alternatief tot fusie met andere gemeenten en het identiteitsverlies dat daarbij hoort.
- Zie toelichting
- Zijn niet kosten verlagend, meer kosten verhogend
- Zorgen voor een gelijk speelveld
- Zorgt ook voor meer samenwerking met andere gemeenten wat ook anderszins voordelen oplevert.

2.1. Waarom vindt u deelname aan gemeenschappelijke regelingen wenselijk voor uw gemeente?

(meerdere antwoorden mogelijk)

Toelichting

- De opgaven, bijvoorbeeld Jeugdzorg, zijn te groot om dat als individuele gemeente, van onze schaal, aan te pakken. Of het dan ook allemaal beter loopt met bereiken van doelen en of het efficiënter is, is de vraag.
  - De schaal van een gemeente is voor bepaalde taken gewoon te klein.
-
- En dat niet alleen. Ik onderscheid twee soorten GR'en: beleidsrijk en beleidsarm. Sommige taken van een gemeente zijn beleidsarm en kunnen veel beter door een grotere GR worden aanpak. Spannend - en ook niet goed geregeld in Nederland - zijn de beleidsrijke GR'en. Ik noem de sociale dienst als voorbeeld. Daar blijft eigenlijk van onze beleidsvoering en publieke verantwoording als gemeenteraad weinig over. Het is beleidsrijk en er zijn nog keuzen door de raad te maken, althans op papier. De praktijk is een andere: de GR en het compromis in het GR-bestuur is toch leidend, de

afstand van de gemeenteraad erg groot. Zie hier de grotere afstand tussen beleid en de verantwoording door gemeenteraadsleden over het gevoerd beleid. Misschien moeten we een oud voorstel van de Graaf-Nauta er eens bij pakken en Nederland in bestuurlijke regio's opdelen, die in de plaats komen van provincies en gemeenten. En die vervolgens samen laten vallen met GR'en en min of meer professionele raadsleden die zich bemoeien met de kaders, ook die van zo'n GR. Overheidsmacht zou alleen uitgevoerd mogen worden vanwege publieke aangewezen gekozen leden, raadsleden dus. Nu is de link tussen gekozen officials (raadsleden) en het bestuur van een GR erg groot, terwijl er bij sommige beleidsrijke GR'en best belangrijke publieke besluiten worden genomen, die slechts matig of niet publiek worden verantwoord. Dat is jammer. Doet het publieke debat geen goed. Maar ook zo'n GR zelf beland in het publieke luchtledige en raakt losgezogen van publieke verantwoording, jammer.

- Er zijn uiteraard ook risico's. Die worden veelal niet of niet goed ingeschat. Door de complexe controlemogelijkheden is dat dubbel lastig.
- Ik vind het niet inzichtelijk of het efficiënter gebeurt, zowel het bereiken van de doelen als inzet van middelen.
- Kanttekening is dat gemeenschappelijke regelingen de neiging hebben te veel geld te gaan kosten en te veel een eigen koers te gaan varen. Het blijkt dat gemeenten moeilijk controle kunnen houden. Als dit lukt heeft een gemeenschappelijke regeling meerwaarde.
- Ook de financiering is soms beter te verdelen
- Regionaal gebiedsgericht denken centraal

2.1. Waarom vindt u deelname aan gemeenschappelijke regelingen niet wenselijk voor uw gemeente?

(meerdere antwoorden mogelijk)

Anders, namelijk:

- Als raadslid heb je zeer weinig invloed op de besluiten die genomen worden in de gemeenschappelijke regelingen.
- Democratische controle moeilijker
- Door het gemeenschappelijke karakter is er nauwelijks mogelijkheid (omdat het afstemmen tussen de verschillende raden en colleges en coalities niet mogelijk is) niet mogelijk om een eensluidende opdracht te geven. Daar door wordt eigenlijk altijd de gulden midden weg uitgevoerd en schieten de gemeentes er per saldo altijd bij in.
- Eerst herindelen. Meer zelf kunnen doen als gemeente. Nu opnieuw op afstand door systemen die niet optimaal werken.
- Geen sturing op budget mogelijk
- Geen werkelijke democratie mogelijk.
- In het algemeen te grote overhead waardoor effectiviteit weg valt. Ook te log. En geen prikkel tot echte efficiëntie.
- Lijkt kostebesparend, maar worden grote zelfsturende organisaties met hoge (management)kosten in mijn ogen, bivendien ben je als zelfstandige gemeente de grip kwijt wanneer ze dimme dingen doen. Afstand is groter.
- Men heeft geen zicht op de rand gemeente. Ook is er geen sprake van diversie tijd. Men vergeet ook de kerkdorpen
- Niet meer te overzien en bij problemen geeft de een de ander de schuld

2.1. Waarom vindt u deelname aan gemeenschappelijke regelingen niet wenselijk voor uw gemeente?

(meerdere antwoorden mogelijk)

Toelichting

- In de praktijk ontstaat een open eind financiering doordat de deelnemende gemeenten verplicht worden akkoord te gaan met de door de GR begrote uitgaven. Als de GR dan alleen maar aandeelhouder is van een NV die op afstand staat, is geen enkele sturing op kosten meer mogelijk.

2.1 Op welke beleidsterreinen acht u gemeenschappelijke regelingen (zeer) wenselijk?

(meerdere antwoorden mogelijk)

Andere beleidsterreinen, namelijk:

- Afhankelijk van de gemeente en de regio of het een meerwaarde is c.q. Gaat worden
- Afval ophalen
- Afvalverwerking, schuldenpreventie- en sanering, energie
- Alleen de wettelijk verplichte
- Alleen voor heel duidelijk afgebakende taken
- Alles dat uitvoering betreft van zaken die onze inwoners minder van belang vinden.
- Als het gaat om beleidsarme en/of makkelijk vast te leggen zaken
- Ambtelijke samenwerking
- Ambulancevervoer.
- Archief, Afvalverwerking
- Basisonderwijs, milieu en afval, informatie/automatisering
- Bereikbaarheid
- Bereikbaarheid, Mobiliteit
- Bijvoorbeeld 'de Zorg'.
- Biodiversiteit
- Bouwen en industrie
- Bouwen en wonen. Maar de vraag of het inhoudelijk wenselijk om samen te werken, is nog iets anders dan hoe de vorm van de GRs meestal is.
- Breedband, afvalverwerking
- Dat is niet van te voren te zeggen. Ieder voorstel moet op zich bekeken worden.
- Dataveiligheid
- De verplichte door het rijk
- Door onze kleinschaligheid zo ongeveer op alle domeinen, de expertise ontbreekt en de schaal ontbreekt voor voldoende goed beleid.
- Eigenlijk alles tegenwoordig ivm complexiteit maar gebaar van lokaal maatwerk....
- Energietransitie
- Food valley
- Fumo.
- Fysieke veiligheid
- Gezondheid / Veiligheid / Afvalverwerking
- Gezondheid Veiligheid
- Gezondheid, veiligheid
- Gezondheidszorg
- Gezondheidszorg (GGD!)opmerkelijk dat jullie deze niet benoemen (Covid-19)

- Ggd
- GGD (ja: dat is ook sociaal domein, maar sociaal domein is erg breed); veiligheid (ambulance)
- GGD, GOR, Politie, Vervoersregio
- GGD, veiligheidsregio
- Grote infrastructurele projecten.
- Handhaving en toezicht
- Het hangt af van de schaal van de gemeente of samenwerking op een bepaald dossier meerwaarde heeft
- Ict
- ICT (2x)
- ICT Regionale veiligheid
- Ik kijk niet naar beleidsterreinen, maar naar subsidiariteit. Wat dichtbij georganiseerd moet worden, dichtbij. Wat een gemeentebestuur niet (meer) effectief, efficiënt, professioneel en inwoner-vriendelijk alleen kan: naar een GR. Kwaliteit en publieke verantwoording is voor mij leidend bij het maken van een keuze.
- Inkoop
- Inkoop, administratie, etc.
- Jeugdzorg
- Landbouw
- Leerlingenvervoer
- Met name uitvoeringstaken komen in aanmerking voor gemeenschappelijke aanpak
- Metropool Regio
- Mobiliteit
- Mobiliteit en wonen
- Mobiliteit waaronder OV
- Naar mijn mening zijn GR's uit financiële nood geboren. Zij opereren vaak eigenstandig. veranderingen kunnen alleen tot stand komen wanneer álle gemeenten meegaan, wat praktisch nooit voorkomt. Er zou meer aan de voorkant moeten gebeuren (kaderstellend) maar dat is bij bestaande GR's én 8 gemeente onmogelijk
- Natuur
- Natuur en landschap en vervoer
- Natuur en recreatie
- Natuurbeheer
- Natuurbeheer, veiligheid
- Nooit zomaar maar soms gedwongen zoals GGD. Soms lange adem nodig zoals Avalex om gewenste efficiëntie te bereiken
- Omgevingsvisie, woningbouw, bedrijvigheid, infra etc in samenhang en balans
- Onderwijs
- Ook GGD's en veiligheid
- Openbaar Vervoer
- Openbaar vervoer (2x)
- Openbare veiligheid
- Orde en Veiligheid, energietransitie, huizenbouw, toerisme, vervoer
- Ouderenzorg
- Ov
- OV, mobiliteit
- Overall waar efficiënter gewerkt kan worden
- Participatiewet
- Per domain moeilijk te zeggen, dat hangt van de vorm en de constructie af

- Personeel en organisatie
- RAS
- Recreatie (2x)
- Recreatie en toerisme; mobiliteit
- Recreatie en waterhuishouding
- Regionale samenwerking; participatiewet/wsw
- Regionale strategie / lobby (m.n. wonen, ruimte, vervoer)
- Ruimte maar dan juist strategisch beleid i.p.v. de lantaarnpalen, bouwtoezicht
- Ruimtelijke ontwikkeling
- Scholen en huisvesting
- Sociale woningbouw wachtlijsten inclusief urgentie
- Specialismen binnen het sociaal domein
- Sport en bewegen, recreatie
- Stadsbank
- SW-ers en participatiewet; veiligheid
- Toerisme, plassenschappen, veiligheid
- Toezicht en handhaving
- Uitvoeringsorganen als GGD, RUD, AVU zijn prima. De kwaliteit van onze brandweer was beter zonder gemeenschappelijke regeling. Ze dienen niet te groot te worden.
- Uitvoeringsorganisatie (HR, juridisch etc.)
- Veel ondersteunende taken zoals IT en P&O
- Veiligheid
- Veiligheidsregio
- Veiligheid (32x)
- Veiligheid (veiligheidsregio), GGD
- Veiligheid en gezondheid
- Veiligheid en gezondheidszorg
- Veiligheid en openbare gezondheid.
- Veiligheid en Volksgezondheid
- Veiligheid en zorg
- Veiligheid in de regio, incl gezondheid
- Veiligheid zoals een veiligheidsregio
- Veiligheid, Afvalverwerking, Milieu, sociale werkplaats
- Veiligheid, brandweer, politie, GGD etc.
- Veiligheid, gezondheid (2x)
- Veiligheid, gezondheid, omgevingsdienst etc etc
- Veiligheid, GGD
- Veiligheid, GGD en SWMO
- Veiligheid, ggd, brandweer
- Veiligheid, leerlingenvervoer.
- Veiligheid, Milieu en omgeving (FUMO), gezamenlijke werkmaatschappij met buurgemeente.
- Veiligheid, omgevingsdienst
- Veiligheid, Recreatie, Toerisme, ICT, Archief
- Veiligheid, recreatiegebieden,
- Veiligheid, sportvoorzieningen, denk aan zwembaden, kan ook bij provincie
- Veiligheid/ veiligheidsregio , inkoop
- Veiligheid; brandweertzorg, ambulancevervoer, afvalverwerking
- Veiligheidsdiensten

- Veiligheidsregels, sociaal domein, recreatie
- Veiligheidsregio, ggd
- Veiligheidsregio, voorzieningen
- Veiligheid
- Veiligheidsbeleid
- Verkeer, Vervuiling, Inzet van politie, aanpassingen wetgeving zoals wet mulder (Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften)
- Verkeer, wonen,
- Verkeer/Vervoer en recreatiegebieden
- Versterking van de regio
- Vervoer (2x)
- Vervoer, zoals de MRDH
- Vervoer. Wij zitten nu in de MRDH. Vraag is of dit niet eigenlijk een taak van de provincie zou moeten zijn vooral vanwege het democratische uitgangspunt.
- Voortgezetonderwijs
- Vuil ophaaldienst
- Waddensamenwerking
- Wegennet
- Werkvoorziening wsw
- Wij zijn voor fusie
- Wonen (3x)
- Woningbouw
- Woningbouw (2x)
- Woningbouw. Samen optrekken om de woningnood op te lossen.
- Zie ik wonen nergens?????
- Zodra zaken zijn uitgekristalliseerd, heeft een GR al snel voordelen.

2.1 Op welke beleidsterreinen acht u gemeenschappelijke regelingen (zeer) wenselijk?

(meerdere antwoorden mogelijk)

Toelichting

- Agv de omvang en complexiteit is een GR voor het sociaal domein voor kleinere gemeenten bijna onontkoombaar. Maar eigenlijk zouden er vanuit politiek democratisch oogpunt zo weinig mogelijk gemeenschappelijke regelingen moeten zijn.
- Bij de regelingen is het soms volstrekt onduidelijk hoe er samengewerkt wordt met de lokale organisaties, m.n. sociaal domein zoals b.v. het eigen dorpssteam en ruimte zoals vergunningverlening. In de diverse regelingen zitten niet dezelfde gemeenten.
- Bij het sociale domein wil ik aantekenen dat het voor mij belangrijk is om regionaal te organiseren wat lokaal eigenlijk onmogelijk is.
- De mate van bestuurbaarheid van een GR is op dit moment van groter belang dan de beleidsterreinen. Immers, de GR'en zijn politieke realiteit die niet gemakkelijk afbouwbaar zijn.
- De wenselijkheid is afhankelijk van de invloed die een kleine gemeente heeft. Helaas is vaak te zien dat de grootste gemeente bepaald en dan is participatie van de kleine gemeente gereduceerd tot het mee betalen aan de regeling
- Dit ligt enorm aan of een gemeente groot genoeg is voor een bepaald terrein zelf voldoende in huis te hebben, en of het terrein een grote regionale impact heeft.

- Door de gemeenschappelijke regelingen staat het raadslid op grotere afstand. Bovendien is het een logger orgaan. Lokaal wat kan en de uitvoering regionaal waar dat beter is. Daarnaast is het een opeenstapeling van reserveringen van gemeenschapsgeld, terwijl de gemeenschappelijke regelingen feitelijk uitvoeringsorganen zijn.
- Een gemeente met een omvang van zo'n 22.000 inwoners kan taken niet zelfstandig uitvoeren. Samenwerking is noodzakelijk.
- Een herschikking van opdrachten is aan de orde.
- Eigenlijk vind ik samenwerken op alle beleidsterreinen verstandig, maar in de praktijk blijkt het lastig om een efficiënte en effectieve samenwerking te bewerkstelligen. Op ICT-gebied zijn de uitdagingen en mogelijkheden(!) groot, vandaar dat het op dat gebied niet anders kan.
- Geen van deze. Gemeenschappelijke regelingen zoals veiligheidsregio's zijn nuttig. De beleidsterreinen zoals hier aangegeven zorgen ervoor dat steeds meer invloed bij de gemeenteraden worden weggehaald. Ook vloeit er dan kennis die de gemeente nodig heeft, weg naar centrum gemeente, die dubbel profiteert.
- Gek dat werkgelegenheid (Participatiewet, met alle inburgeringszaken, armoede) ook bij uw organisatie niet als onderdeel van het sociaal domein wordt gezien. En de energietransitie zit niet in een gemeenschappelijke regeling, maar in een samenwerkingsverband en dat is ander probleem
- Hand af van de werking en mate van invloed
- Het huis van Thorbecke mag wat mij betreft worden opgeschud. Regioraden, democratisch gekozen en controleerbaar en gemeente weer aansturen op kleinere schaal
- Ik ben groot voorstander van regionaal zaken oppakken op sl deze terreinen maar liever door grotere gemeente dan door gemeenschappelijke regelingen
- Ik vind het echt iets wat van situatie tot situatie bekeken moet worden. En ook de vorm waarin de GR gegoten is vind ik van invloed op de waarde ervan. Dus ik kan het niet zomaar aan beleidsvelden koppelen.
- Moeilijk om zo te beantwoorden. Delen uit de regelingen zijn wenselijk, andere delen minder
- Moeilijke vraag. Soms is samenwerking verplicht (omgevingsdienst), is dat dan wenselijk? Verder kan je dit niet generaliseren. Soms is heeft het enige meerwaarde. Is dat dan wenselijk, beetje wenselijk, zeer wenselijk?
- MRA en Recreatieschappen is een drama,
- S
- Samenwerking is op zich niets mis mee maar dit ontrekt zich wel aan de democratie. de invloed en mandaat kiezers wordt zo steeds onduidelijker en gemeenteraad loopt het risico om steeds meer uitvoerder te worden van beleid dat elders wordt gemaakt. op deze manier wordt de geloofwaardigheid van raadslid aangetast.
- Sociaal Domein, uitsluitend voor die zaken die qua schaalgrootte moeten zoals zeer specialistische jeugdzorg.
- Toezicht en handhaving (zie ODZOB) zijn GEEN onderwerpen voor een gemeente! Dit moet naar het min. van justitie.
- Uitvoering wettelijke taken (medebewind) leent zich goed, aangezien taak duidelijk is en gemeente weinig speelruimte heeft. Verder de regionale uitdagingen als economische ontwikkeling en energietransitie. Waar eigen keuze is, inrichting openbare ruimte e.d kan gemeenschappelijke regeling minder betekenen.
- Veiligheid, sociale werkvoorziening, doelgroepenvervoer. Erkan ook een goede samenwerking van gemeenten zijn zonder gemeenschappelijke regeling, bijvoorbeeld op het gebied van economie.
- Voor alle regelingen waarin de gemeente vooral rijksbeleid aan het uitvoeren is, is een gemeenschappelijke regeling op zijn plaats. Data is de beleidsruimte voor de gemeente klein en kan de couleur locale ook in een dienstovereenkomst met een GR worden opgenomen.

- Voor sociaal domein zijn GR'en nu noodzakelijk voor mijn gemeente, dat is niet per se een gewenste situatie voor de toekomst. Een sterker ambtelijk apparaat en minder geformaliseerde samenwerking met buurgemeenten (mits gelijkwaardig!) zouden ook kunnen voldoen.
- Wanneer regionaal effect is. Specifieke kennis niet in huis is. Grote investering vraag
- Wat mij betreft alleen voor zaken die over uitvoering en controle gaan. Te vaak wordt er beleid overgeheveld.
- Zie voorgaande, het deel van milieu en duurzaamheid is vooral een moeilijke omdat je rechtse en linkse college's hebt. Die juist op het punt van klimaat heel erg kunnen verschillen. Op sociaal domein en economie heb je als regio vaak de zelfde uitdagingen en kan je het beste samen optrekken, herindelen zal dan om nog zeggenschap als raad te hebben vaak nog beter zijn op onderwerpen.
- Zolang er een meer waarde is maar die wordt niet of nauwelijks besproken

2.2. In welke mate worden, naar uw inschatting, de beleidsdoelen gehaald bij de uitvoering van gemeenschappelijke regelingen, waarin uw gemeente participeert?

Elke gemeenschappelijke regeling heeft haar eigen beleidsdoelen. Daarin worden de verwachte pres

Toelichting

Grotendeels

- Dat is per regeling anders.
- De beleidsdoelen zijn lang niet altijd helder geformuleerd. Het zijn ook brede takenpakketten, die niet aan één meetbaar beleidsdoel zijn te relateren.
- De mate waarin doelen worden gehaald varieert van regeling tot regeling.
- De meeste taken die wij als kleine gemeente hebben belegd bij een GR, zouden wij als gemeente niet of slecht matig nog zelf kunnen behartigen.
- Doelen zijn vaak zodanig (vaag) geformuleerd dat ze, op fin. tekorten na, meestal wel gehaald worden. In soc. domein wil men nu met prestatie indicatoren komen om inzicht te krijgen in wat men doet.
- Een gemeenschappelijke regeling staat of valt bij een goed bestuur en goede onderlinge verhoudingen van de bestuurders.
- Gaat nog veel mis, zeker om binnen financiële kaders te blijven. Maar we weten niet hoe het zou zijn als we het als gemeente alleen zouden doen. Dus er is geen vergelijk mogelijk.
- Hangt er vanaf wiens beleidsdoelen het zijn, van de rijksoverheid of van de gemeente die er toe verplicht is er aan bij te dragen.
- Lokale doelen kunnen alleen afwijken. De meeste GR'en bieden geen maatwerk.
- Op goed vertrouwen. Echte controle is ondoenlijk.
- Sommige onderdelen verlopen wat stroef in de aanloopperiode maar dat gaat o.h.a. om een onderdeel van het takenpakket van een GR.
- Vaak zijn het collegeregelingen. Soms worden er echter beleidskeuzes gemaakt terwijl de raadsleden niet worden betrokken. Raadsleden zijn voor de informatievoorziening deels afhankelijk van hun eigen portefeuillehouder en niet alle wethouders doen dat even goed.

Enigszins/
gedeeltelijk

- Best een lastige, je merkt bij veel GR-en alles te veel op afstand staat en daarnaast ben je 1 van de vele spelers in zo'n GR.
- Bij sommigen GR'en helemaal en bij die in sociaal domein(jeugdzorg) minder.

- Binnen het sociaal domein is het en zoeken hoe wij als raad betrokken zijn en blijven en onze controlerende rol goed kunnen uitvoeren.
- Bvb: Bij Jeugdzorg grote problemen. Of die er niet zouden zijn als de uitvoering niet in een gr zat ?
- Cruciaal is dat de te behalen uitvoeringsdoelen welke de gewenste affecten (beleid) concreet worden vastgelegd in prestatieafspraken tussen gemeente (afnemer) en GR (leverancier) .
- De doelen zijn vaak in vage bewoordingen geformuleerd. Dat maakt controle op het bereiken ervan vrijwel onmogelijk.
- De vraagstelling is nogal generaliserend. Dat maakt dat de beantwoording een beetje nietszeggend wordt
- Dit is afhankelijk van de Gemeenschappelijke regeling.
- Er wordt meer op financiën dan op beleid gerapporteerd
- Er wordt veel tijd verspild met overleg. Is vooral bezigheidstherapie voor ambtenaren en wethouders
- Er zijn altijd tekorten en de regelingen vragen om meer bijdragen
- Hangt af van de desbetreffende regeling.
- Heel vaak wordt er veel gepraat en is er veel (extra) bureaucratie, waardoor effectiviteit lijdt of in het beste geval niet zo zichtbaar is.
- Herindeling per 1-1-2021 dus hoe de situatie nu is/wordt is nog beetje aftasten.
- Het is erg moeilijk op afstand te controleren. In beleidsdocumenten en rapportages kan erg gestuurd worden naar gewenste uitkomsten en tegenvallers kunnen worden verdoezeld. Alternatieven worden niet op voorhand gedeeld en besproken in de raden.
- Het toezicht en de handhaving op de kwaliteit van de bodem, het grondwater en de lucht is AFWEZIG.
Boeren kunnen dumpen wat men maar wil (ook drugsafval).
Ik maak me zeer ernstige zorgen!!!!!!
- Het varieert sterk. Vaak is er geen alternatief en is vergelijken lastig. Voor het college speelt nog mee dat het het werkveld overzichtelijker maakt.
- In de praktijk blijkt dat de GR-bestuurders hun gang kunnen gaan en dat de wensen van de Raad die als zienswijze worden ingediend in de GR ter kennisname worden aangenomen. Pas als een gemeente dreigt de GR op te blazen komt er beweging.
- Vaak ver van mijn bed-show qua inzichtelijkheid,
- Vaak zijn er niet eens echte beleidsdoelen vastgesteld. Sommigen functioneren prima, met andere gaat het moeizamer. We steken er vanuit onze gemeenteraad best veel tijd in.
- Wordt vaak gemaskeerd en de doelstellingen bijgesteld.
- Zo lang de gemeentelijke budgetten achterblijven bij de taken, zullen de beleidsdoelen niet of slechts gedeeltelijk gehaald worden.

Niet of
nauwelijks

- Afstand is te groot tot Raad.
Participatie is hét instrument van 2021 en verder. Echter. vanuit overheid/GR wordt teveel geïnformeerd. Oftewel: zenden, zenden, zenden.

Weet niet

- Het is voor mij niet altijd duidelijk in hoeverre doelen gehaald worden. Het is vooral abstract beschreven en resultaten worden positief beschreven naar regelingen toe. Je leest vooral wat het oplevert, minder wat het heeft gekost omdat dit soms verstopt zit in andere kosten bijvoorbeeld.

- Tekort als raadslid om hier inhoudelijk een antwoord op te geven

2.3. In hoeverre heeft u er als raadslid vertrouwen in dat iedereen het eens is over de doelen van de gemeenschappelijke regelingen, waarin uw gemeente participeert?

Toelichting

- Vertrouwen
- De meeste gemeenten zijn het over de belangrijkste doelen wel eens. Lokale punten zijn lastig in te brengen
  - Denk wel dat meeste raden hetzelfde nastreven. Probleem is eerder de doelen concreet / concreter te krijgen.
  - Verschilt per regeling, vooral bij tegengestelde belangen overheerst soms de inzet op eigen belang ipv gezamenlijk belang.
  - Wie zijn in deze vraagstelling eigenlijk "Iedereen"?
- Neutraal
- De doelen van een gemeenschappelijk regeling kunnen anders zijn dan de doelen (effecten) welke het gemeentelijk beleid voor ogen hebben. Zo kan een GR efficiënt en effectiviteit van eigen organisatie hoog ins het vaandel hebben staan welk strijdig kan zijn met doelen / effecten van individuele gemeenten.
  - Hangt ook weer af van de politieke kleur.
  - Omdat het veel is ligt instemmen bij gebrek aan beter op de loer.
  - Ook hier ligt de nadruk te veel op de financiën
  - Raadsleden interesseren zich er vaak ook te weinig voor. Ook als zaken "op afstand" worden uitgevoerd, hebben zij echter nog steeds een rol. In ieder geval aan de voorkant waar afspraken worden gemaakt (geven zij opdracht) en ook de controlerende rol is er nog steeds of datgene wordt uitgevoerd wat is afgesproken.
  - Zolang het goed gaat zijn voor- en nadelen wel in balans. Ook grote claims uit het verleden komen soms voort uit een GR.
- Weinig vertrouwen
- De Kaders/opdracht/doelen worden voorafgaand aan het formuleren van doelen te weinig besproken in de raden. Daardoor zijn de raden te weinig betrokken en kunnen zij de kaderstellende rol als opdrachtgever onvoldoende invulling geven. Dit is een grote "blinde vlek" in het functioneren van de lokale democratie, in het samenspel tussen raad, college, ambtelijk apparaat, zowel lokaal en in regionale samenwerkingsverbanden.
  - De Raad heeft geen zicht op de besluitvorming. Via informatie via griffie of bijeenkomsten wordt de raad geïnformeerd. Vooral binnen het sociaal domein zijn gemeenschappelijke regelingen een gedrocht zonder controle en inzicht van de gemeenteraad.
  - Krijgen te veel malen het antwoord op vragen in de vorm van "we zijn een van de velen dus we kunnen niet tegen zijn."
  - Neem vb ggd die willen persé nieuwbouw daarom geen aanleiding voor en gemeenten kunnen enkel maar blijven betalen
  - Samenwerken is en blijft voor veel partijen een vorm van bezuinigen. Dat is een doel waar partijen het over oneens zijn.

- Slechte vraag. De kans dat iedereen het eens is in de politiek is heel klein. Alle raden van deelnemende gemeenten waren het in ieder geval in meerderheid eens met de doelen van de gemeenschappelijke regelingen op het moment dat men besloot deel te nemen.
  - Weinig vertrouwen omdat vele gemeenschappelijke regelingen elkaar overlappen en de bevoegdheden van de gemeenteraad verwatert door het grote geheel.
- Geen vertrouwen
- De vraagstelling is ongelukkig. "Iedereen" er mee eens? Dat zal nooit het geval zijn. Ik heb wel het idee dat de meerderheid met de doelen van de GR's kan instemmen
  - Iedereen... is onwaarschijnlijk
- Geen mening
- Daar kan ik geen algemeen antwoord op geven. Het wisselt per GR en het wisselt in de tijd

2.4. In hoeverre bent u als raadslid tevreden over de bijdrage van uw gemeente in de gemeenschappelijke regelingen voor de aanpak van lokale en regionale vraagstukken?

Toelichting

- Zeervrededen
- Veel waardering voor de inzet van BenW in gemeenschappelijke regelingen, maar de invloed blijft beperkt in regelingen waar veel (> 5) gemeenten aan deelnemen
- Tevreden
- B&W verkondigt de zienswijzen zoals afgestemd met de raad. Dat die niet worden overgenomen door de meerderheid van gemeenten in een GR, is eigen aan de constructie. Daarom 2.4.1=neutraal en 2.4.2=tevreden. Maar dat vind ik ingelijkt dus geen waardeoordeel over de inzet van betrokkenen in de GR.
  - College in Lansingerland is goed vertegenwoordigd in gemeenschappelijke regelingen
  - De gemeentelijke bijdrage is wel goed. Maar je bent maar 1 van de vele deelnemers zodat je gemeentelijke bijdrage vaak niet wordt overgenomen.
  - In theorie klinkt het allemaal goed. Veel informatie met veel eenrichtingverkeer. Lastig om door te dringen tot de essentie. Lastig om daar de handen voor op elkaar te krijgen.
  - Invloed is nu eenmaal beperkt. Voor de RES had ik graag steviger aanpak van wethouder gezien.
  - Mis in veel gevallen goede SMART rapportages waarbij onder andere uitkomsten worden gemeten en klant tevredenheid. Daarnaast zou ik willen pleiten voor risicoanalyse op sociaal vlak, welke gevolgen hebben beleidskeuzes voor onze inwoners.
  - Ontevreden in het algemeen: in mijn gemeente is de tendens in de raad vooral te "halen" bij de GR maar "brengen" is een lastig punt.
  - Soms is ons aandeel ook maar zo klein dat je gewoon minder in aandeel hebt om in te brengen.
- Neutraal
- Bijdrage onze gemeente verschilt sterk per GR
  - DB en AB leden hebben een dubbele rol en dat maakt het niet makkelijk. Ze zijn opdrachtgever en ook meteen bestuurder. Dat is soms tegenstrijdig. Het DB/AB

lid dient de belangen van de gemeente (lees opdracht van gemeenteraad) uit te voeren en dan kan soms bijten met belangen van de bestuurder. Daarnaast wordt al snel gezegd dat een GR een college bevoegdheid is (uitvoering) en daar gaat de raad niet over. En dat terwijl ik van mening ben dat de raad over alles gaat wat ze zelf wilt.

- Dit is afhankelijk per regeling.
- Er is niet voldoende transparantie op dit gebied, waardoor wij de hoofdlijnen meekrijgen. Hierdoor ontstaat geen duidelijk beeld van inzet en opbrengst.
- Heb er als individueel raadslid geen enkel zicht op. Zijn recent begonnen om te trachten hier via regionale raadsadviseurs inzicht/ grip op te krijgen.
- Het is lastig één antwoord te geven, want het verschilt per GR.
- Hier heb je als raadslid erg weinig zicht op
- Ik heb er niet genoeg zicht op, maar ik heb het idee dat onze gemeente de waarde vooral financieel beoordeelt.
- Ik kan dit nog niet volledig beoordelen doordat ik nog te kort raadslid ben.
- Kan per collegelid verschillen!
- Lastig te beoordelen.
- Onze gemeenteraad denkt alleen aan gemeentelijk belang en weigert regionaal te denken
- Veel gemeenschappelijke regelingen zijn van het college van B&W en raadsleden staan vaak op afstand en horen bijvoorbeeld een keer per jaar bij begroting of jaarverslag hoe het ermee staat. Daarbij ontbreekt bij raadsleden de visie op ontwikkelingen of de kennis uit het verleden.
- We zijn teveel afwezig. Daarnaast is stad Utrecht groot en wij zijn klein, noem het het Calimero-complex. Sommige wethouders hadden veel impact op regionale besluitvorming en drukte de Wijkse stempel op regionale vraagstukken of GR'en. Andere wethouders waren compleet afwezig of hadden nauwelijks impact. Professioneel relatiebeheer is key: hoe beter de bestuurder met andere bestuurders omgaat en effectief met zijn collega's is, des te meer die een stempel kan drukken in de regio. We hebben hele goede wethouders gehad op dit vlak en ook minder zichtbare.

Ontevreden

- Als kleine gemeente heb je al weinig in te brengen. Bestuurders laten dan ook nog de oren hangen. Daarbij wordt de informatievoorziening minder goed.
- College verschuilen zich achter het feit dat ze geen vuist kunnen maken omdat ze regelmatig alleen staan en er een meerderheid moet zijn om veranderingen te krijgen
- De besluiten zijn hoog over en vaak heeft ea geen oog voor lokale problematiek
- Het hangt heel erg van de GR af. Sommige functioneren perfect en hebben een wethouder die luistert naar de raad. Maar het tegenovergestelde komt ook voor. Onze WSW-GR is totaal ontspoord.
- Hoe groter de gemeenten hoe meer de burger op afstand. Dan ook nog zaken organiseren door het instellen van Gemeenschappelijke regelingen dit betekend nog meer afstand van de burger. Gevolg weinig vertrouwen in de politiek en de gemeente, waardoor minder betrokkenheid van de burger en minder draagvlak voor genomen beslissingen.
- Ik heb de indruk dat het telkens 'het periodieke uitje' is. Je invloed als individuele gemeente is heel beperkt.
- In feite bepalen een stel burgemeesters en wethouders belangrijk beleid waar de raad geen werkelijk zeggenschap meer over heeft. Je kan een wethouder eventueel ter verantwoording roepen maar inhoudelijk verandert er dus niets en

dat is een kwalijke zaak. Democratische legitimatie is een groot probleem! Die is er namelijk niet. Burgers kunnen geen leden, voorzitters oid kiezen van besturen van gemeenschappelijke regelingen. Het lijken er alleen maar meer te worden ipv minder. En de coalitiepartijen willen graag doen geloven dat raden inspraak hebben. Het is vaker tekenen bij het kruisje want 'het is zo belangrijk, andere gemeenten vinden het ook goed, we kunnen niet anders, ja we brengen uw zorgen echt onder de aandacht etc etc.'

- Met betrekking tot de wegeoverdracht is een slechte deal gesloten.
- Ontevreden omdat het onduidelijk is, complex en er nauwelijks informatie over wordt gedeeld.
- Onze gemeente is te klein tov grotere buurgemeenten die de dienst uitmaken.
- Populistische partijen proberen alle duurzaamheid te blokkeren
- Rechtstreekse hebben we als raadslid niet toch is de uitvoering namens ons, dat wringt
- Wethouder is voorzitter van bestuur en dagelijks bestuur

Zeer
ontevreden

- Het aantal regelingen is toegenomen; daarmee de werkdruk vd raadsleden; de betrokken budgetten zijn gestegen; de afstand tov de raden neemt toe; raden die geconfronteerd worden met portefeuillehouders die kaderstellende 'besluiten' buiten raden om; raden die met 'zienswijzen' bijsturen; het amenderen van stukken door verschillende gemeenten in 1 regeling stuit op weerstand door de onuitvoerbaarheid vd coordinatie.
- Wethouders gaan om te score en hebben weinig of geen zicht op de resultaten

Geen
mening

- Daar kan ik geen algemeen antwoord op geven. Het wisselt per GR en het wisselt in de tijd
- De doelen van de grootste gemeente worden - meestal - wel gehaald. Ik vraag me af of kleinere gemeentes ook zo positief zijn.

2.5. In hoeverre hebben de leden van de onderstaande besturen van een gemeenschappelijke regeling voldoende tijd, kennis en ervaring om gemeenschappelijke regelingen aan te sturen?

Toelichting

Voldoende

- De groepsdynamica speelt m.i. een rol in de manier waarop het DB omgaat met besluiten. Gemeenten kijken naar elkaar en reageren op elkaar, laten zich door elkaar beïnvloeden. Zij is niet zo terzake deskundig als het AB en wordt daarmee mogelijk overruled. Dit komt een autonome besluitvorming niet ten goede.
- Hoop ik
- Ik zie niet precies wat de DB's doen. Het AB wordt meestal bezet door leden van het college. Daarbij vertrouw ik erop dat zij voldoende (tijd en kennis) ondersteund worden door de ambtelijke organisatie.
- Voor mij zitten in gemeenschappelijke regelingen uitsluitend leden van de colleges van B&W. Raadsleden hebben maximaal een heel klein beetje inzicht in het dagelijks gebeuren van AB en DB.

Neutraal

- Bij meeste regelingen zal de toezicht voldoende zijn. Bij meer ingewikkelde zaken zoals ICT en zorg is dit veel problematischer.
- Dat is heel verschillend per regeling, bij de een goed, bij de ander is het een worsteling
- De leden van het AB zijn veelal college leden van de deelnemende gemeenten. En die zijn gekozen en hebben dus een korte termijn belang. De complexiteit van sommige GR'en is van dien aard dat dat veelal specialistische kennis vraagt.
- Dit is afhankelijk per regeling
- Grote verschillen in kwaliteit
- Ik kan door gebrek aan kennis en inzicht eigenlijk geen oordeel hebben.
- Lastig in te schatten
- Moeilijk te beantwoorden; ik heb niet goed zicht op de tijd de burgemeester en wethouders in het bestuur van de gemeenschappelijke regelingen kunnen steken.
- Ook weinig over bekend, dus niet te beoordelen.
- Soms geen AB & DB maar alleen een Bestuur bestaande uit college-leden
- Zou het bij God niet weten. Mag toch aannemen dat dit het geval is. Maar in hoeverre dit ook meegenomen wordt in een profielschets van een burgemeester/ wethouder is me duister. Zo ook de beoordeling van kandidaten op hun merites in deze.

Onvoldoende

- AB is vleugellam door spreken uit monde van verschillende raden en dus allemaal Met zeer wisselende standpunten. Tov een compleet eensgezind DB
- Dit geldt voor de GR'en met raadsleden in het AB. Wethouders hebben voldoende tijd voor AB-taken
- Door wisseling met de gemeenteraadsverkiezingen en daarmee wijzigingen in het ab gaat kennis en ervaring verloren.
- Er wordt teveel op de inhoud gestuurd, en te weinig op de opdracht, hierdoor moet er veel tijd gestoken in de uitvoering en de beleidsdoelen worden niet of onvoldoende ontwikkeld en uitgevoerd. hierdoor is men te snel tevreden.
- Er zit veel verschil in kwaliteit en betrokkenheid van bijv. wethouders. Eigenlijk kan je over "de leden" dus geen generiek oordeel vellen, maar ik heb het toch maar proberen te doen.
- Herindeling en de noodzaak van samenwerking wordt niet door iedereen gezien. Per 1-1-2021 nieuwe gemeente.
- Het gaat om erg veel regelingen. Bijna een volle dag per week per collegelid gaat op aan regionale overleggen. Met een toegenomen werkdruk en verantwoordelijkheid van gemeenten staat dit op spanning.
- Het komt regelmatig voor dat bestuurders door gebrek aan tijd of kennis teveel leunen op externe partijen en ambtelijke ondersteuning.
- Ik ben van mening dat de huidige besturing van een GR dient te geschieden door een Raad van Toezicht en niet door bestuurders welk een politiek belang hebben. Dat dient in mijn optiek binnen de wet gewijzigd te worden.
- Moeilijk inschatting te maken over het geheel van GR's, voor GR waarover ik het meeste weet is de kennis bij leden van AB onvoldoende.
- Voor raadsleden in een AB of commissie is het eigenlijk teveel werk om alles goed te kunnen volgen, doorgronden om echt sturing te kunnen geven. Helaas..

- Ik weet het niet.
- Kan ik niet overzien?
- Kan niet in e agenda van bestuurders kijken
- Onvoldoende zicht op.
- Ook hier kan ik nog geen oordeel over geven.
- Wij hebben geen raadsleden in besturen van GR'en. Ik vind van alles van de competentieniveaus van mijn wethouders maar kan geen zinnige uitspraken doen over hoe zij hun tijd besteden en of dat voldoende is.

2.6. In hoeverre voelt uw gemeenteraad zich betrokken bij de koers van de regionale samenwerking?

Toelichting

Volledig betrokken	• Wij werken sinds 8 jaar met raadsrapporteurs (raadsleden), die zich verdiepen in de gemeenschappelijke regelingen. Deze extra verdieping overstijgend aan het politieke proces, maakt dat er meer expertise is en het werk verdeeld wordt. • Zo betrokken dat er een raadsenquête is ingesteld naar een van niet-functionerende GR's.
Betrokken	• Als gemeente willen we meer grip op de GR, en hebben nu een werkgroep hoe we de raadsrapporteurs in de GR gaan regelen en de betrokkenheid te verhogen en als raad meer invloed op de GR kunnen krijgen. • Betrokken maar het behoeft veel aandacht en opletten om dit zo te houden. Het lijkt alsof de afstand steeds groter wordt • De betrokkenheid spits zich over het algemeen uit naar de financiële kant. Grote c.q. herhaalde tekorten doen vragen rijzen anders kunnen organisaties hun gang gaan. • De vraag is ingewikkeld omdat dit per regeling sterk kan verschillen. Een RES werkt anders dan een regionale belastinginning. Lastig om een algemeen antwoord op te geven. • Het is lastig, om als de regeling er eenmaal is, veel invloed te hebben. Aan de voorkant is het natuurlijk wel • Ik kan niet namens de gemeenteraad antwoorden. De betrokkenheid is mee formeel dan feitelijk. Ik heb niet de indruk dat de besturen van de gemeenschappelijke regelingen de gemeenteraden als bepalende partijen zien. • Is verschillend. Zelf ben ik vanuit de gemeente afgevaardigd naar een klankbordgroep van een regionale samenwerking. Als ik input vraag van mijn eigen raadsleden zijn het altijd dezelfde die reageren (slechts enkelen) • Maar beperkt invloed • Raadsleden voelen zich in wisselende mate betrokken (sommigen zeer betrokken, anderen nauwelijks), maar voelen zich weinig 'gehoord' (kleine stem binnen het grote geheel van de regeling) • Verschilt per regeling. Maar ik ben wel tevreden dat ons college in de P&C-cyclus systematisch en gestructureerd verantwoording aflegd over alle GR' en waarbij we aangesloten zijn, ook als de raad er niet om vraagt. Dat is goed. • We doen ons best. Kritische vragen worden vaak niet op prijs gesteld binnen de raad. • We krijgen van alles aangereikt en bespreken dit ook. Maar effectief zien we er weinig van terug.

- Neutraal
- Daar kan ik geen algemeen antwoord op geven. Het wisselt per GR en het wisselt in de tijd
  - Dat verschilt per GR
  - De betrokkenheid verschilt nogal per GR.
  - Deze vraag moet verschillend worden beantwoord voor diverse GR'en. Met de regionale visie op jeugdzorg bijvoorbeeld zijn we goed bezig; van de GGD hoor je daarentegen niets en dat in deze coronatijd. Ik heb er wel eens vragen over willen stellen maar dan krijg je te horen dat ze te druk zijn met de pandemie. Bizar.
  - Dit is afhankelijk per regeling
  - Door onze vernieuwde aanpak ontstaat er meer betrokkenheid onder de raadsleden.
  - Eerder aangegeven. Wij staan op grote afstand. Ondemocratisch. Niet van deze tijd meer. Transparantie en openheid. Anders denken, taken terug naar de burger en de samenleving. Kerntaken discussie starten wat voor gemeente willen of moeten we zijn.
  - Hangt wel van de partijen/fracties af.
  - Heel afhankelijk van het samenwerkingsverband
  - Het gebeurt toch vaak op afstand.
  - Het is wisselend bij de ene regeling meer betrokken dan bij de andere
  - Het kan beter. Ik heb ooit een wethouder van mijn partij in een andere gemeente horen zeggen: "ik geef de raad natuurlijk nooit veel details en alleen als het nodig is. Als ik dat zou doen dan gaan ze me elke raadsvergaderingen doorzagen op details van de onderwerpen. Dat kost me dan weer een dag extra."
  - Op individuele basis krijg ik de juiste informatie boven tafel maar daar moet ik actief om vragen. De rest van de raad leuke achterover en klaagt er alleen maar over dat ze voor het blok worden gezet (tekenen bij het kruisje...)
  - Van mening je daarop meer en beter zou moeten sturen.
  - Verschilt per Gr.
  - Wisselend qua beeld naar er is ruimtesonde de kennis en verbinding te halen naar is veel extra naast eigen cyclus hier
  - Zou graag meer betrokken zijn. Bij de griffie aan gegeven dat ik graag de verslagen van de DB/AB vergaderingen van de GR'en als ingekomen stukken zie langs komen. zodat ik er niet zelf naar op zoek hoef te gaan.
- Weinig betrokken
- Bij sommige wel meer, maar zoals gezegd is er vanuit 1 gemeente geen invloed
  - Je loopt tegen een muur als je invleed wilt
  - Mogen zienswijzen indienen, maar uit notulen blijkt de behandeling daarvan summier. Soms wel eens het idee dat het zo de shredder ingaat.
  - Onvoldoende informatie, te weinig terugkoppeling over de discussies (zo die al laats vinden) teveel ad hoc en te veel reactief
  - Uiteraard per GR verschillend, maar grosso modo zit de raad erg aan de achterkant van het proces en de besluitvorming.
  - Zodra het naar de raad gaat is het een fait accompli en een utopie dat je als enige gemeente er nog niets aan kan veranderen
- Niet betrokken
- Amendementen worden niet of nauwelijks uitgevoerd. Bijstellen van beleid is nauwelijks mogelijk
  - Je kunt ja of ja zeggen.

2.7. Op welke manier blijft u op de hoogte van de inhoud van gemeenschappelijke regelingen?

(meerdere antwoorden mogelijk)

Anders, namelijk:

- Actieve discussie in de raad en de commissies
- Adviescommissie
- Als de jaarstukken en (meerjaren) begroting op de agenda van de commissies staan
- Als er sprake is van voorlichting dan is dat zzo omvangrijk dat door de bomen het bos niet meer te zien is.
- Als raadsrapporteur (Regionale Sociale Dienst)
- Ambtelijke ondersteuning
- Aparte bijeenkomsten en raadsafvaardiging die in werkgroep zitten
- Begroting en jaarrekening van deze instellingen
- Begroting en jaarrekening van GR
- Begroting en Jaarverslagen GR
- Begroting en rekening van het samenwerkingsverband
- Begroting, jaarrekening, plannen en zienswijzen GR-en
- Begrotingen en jaarrekeningen van de gemeenschappelijke regelingen
- Bij GR RSD ben ik samen met een ander raadslid raadsrapporteur
- Bijeenkomsten
- Bijeenkomsten door GR zelf
- Bijeenkomsten van de betreffende GR
- Bijpraatsessies met gemeenschappelijke regelingen
- Commissie verbonden partijen
- Contacten, begroting, jaarrekening, visiedocumenten, evaluaties, onderzoeken
- Daarnaast vragen wij van GR-en tussentijdse terugkoppeling stand van zaken en bij de belangrijkste GR-en een jaarlijks gesprek
- Dashboard; jaarverslagen-begrotingen v.d. Gem Regelingen komen op onze agenda
- De directie van de GR komt in geval van de GGD en de veiligheidsregio langs voor een jaarlijkse toelichting
- De raad wordt door college geïnformeerd
- De verbonden partijen staan iedere 3 weken op de agenda van de commissie.
- Deelname informatie bijeenkomsten
- Dmv inhoudelijk info en zeker niet door mederaadsleden, omdat dat niet meer aan de orde is.
- Door contact met betrokken inwoners
- Door de GR'en zelf
- Door de informatieavonden die voor alle raden gezamenlijk gehouden worden.
- Door het volgen van AB-vergaderingen
- Door werkvergaderingen waar uitleg gegeven wordt over doelstelling, taken en financiën van de betreffende GR.
- Door zelf 'nieuwsgierig' te zijn en gebruik te maken van het eigen netwerk
- Door zelf op onderzoek uit te blijven gaan
- Doorbegroting en jaarrekening van de GR
- Gerichte vragen n.a.v. Binnenkomende stukken
- Hebben vast punt bij commissievergaderingen ingevoerd. Maar blijft ploeteren.
- Iedere GR maakt een jaarplan met kaders en vervolgens begroting. Daar dienen we zienswijzen op in.. en er zijn regelmatig informatiebijeenkomsten georganiseerd door de GR zelf.
- Ik ben als raadslid actief in het pact van ambassadeurs
- Ik ben zelf algemeen bestuurslid van het regionaal samenwerkingsorgaan

- Ik ben zelf namens de raad betrokken bij meerdere GR-en en samenwerkingen.
- Ik ben zelf vertegenwoordiger in de MRDH
- Ik zit zelf in een orgaan met 7 gemeenten die deze materie beheert, doorspreekt en adviezen geeft binnen de deelnemende gem.
- Info door de GR zelf
- Infoavonden
- Informatie brieven vanuit de GR
- Informatie in commissievergaderingen door medewerker van een GR
- Informatieavonden
- Informatieavonden / GR-en markt
- Informatieavonden, begroting, jaarstukken
- Informatieavonden, nieuwsbrieven enz.
- Informatiebijeenkomsten en -nota's
- Informatiebijeenkomsten van de Gr.
- Ingekomen stukken bij de raadsagenda
- Intergemeentelijke raadsvergrop over GR'en
- Jaarlijks een rekenkamerrapportage
- Jaarlijkse begrotingsbehandeling van de GR-en, najaarsmarkt voor bijpraten met de GR-en, wethouder die de raad informeert, GR-en die zelf actief bijeenkomsten organiseren voor raadsleden
- Jaarlijkse verantwoording en begrotingen vaststellen en zienswijzen inbrengen
- Jaarlijkse werkvergaderingen waarin info en uitleg wordt gegeven
- Jaarstukken en begroting GR
- Je moet als raadslid veel moeite doen om aan informatie te komen.
- Je moet niet proberen om zelf informatie op te vragen, dan loop je tegen een dichte deur.
- Kadernota begroting
- Kadernota's, begrotingen en jaarrekening van de GRen
- Lezen van de stukken. Deelnemen aan webinars of bijeenkomsten. Verzoeken om informatiebijeenkomsten.
- Lid agendacommissie van 1 GR
- Lid van de werkgroep financial audit
- Magere informatie over de samenwerkingsverbanden in raadsvergadering
- Medewerkers van de GR, binnen mijn netwerk
- Memo's
- Met bijeenkomsten en info vanuit de GR'en
- Mijn eigen netwerk
- Nieuwsbrieven en bijeenkomsten op initiatief van de gem. reg. zelf.
- Nodigen verantwoordelijke mensen uit in de gemeenteraad.
- Oa toelichting door GR's in werkvergaderingen
- Omdat ondergetekende lid is van 2 stuurgroepen van een GR
- Op verzoek tijdens een raadsvergadering
- P&C cyclus GR (kaderbrief, mogelijkheid voor zienswijze van de raad)
- P&C producten van de GR-en
- Raad behandelt toch de financiële stukken van de gemeenschappelijke regelingen
- Raadsrapporteurs (2x)
- Raadsrapporteurs gemeenschappelijke regeling
- Radendagen
- Rapportage
- Regelmatig bezoek van regionale discussie en informatiebijeenkomsten
- Regelmatige info avonden

- Regelmatige Regionale Raadsleden Bijeenkomsten (ca. 4x per jaar, soms vaker op deelonderwerp)
- Regionale raadsleden bijeenkomsten
- Soms een webinar of bijeenkomst
- Soms ook door ambtenaren werkzaam in de GR's, die b.v. een keer per jaar informatie geven n.a.v. het jaarverslag of de begroting van de GR..
- Soms rechtstreeks vanuit de samenwerking
- Speciale Raadsrapporteurs voor elke regeling
- Stukken vanuit de GR die voor zienswijze worden aangeboden. Zelf zoeken op internet bij de GR of andere deelnemende gemeenten
- Te weinig opgenomen in regelmatige gang van zaken
- Tijdens commissie vergadering vindt een terugkoppeling plaats
- Tussentijdse rapportage en door DB van de WGR uitnodigen in de raad
- U
- Vanuit de gemeenschappelijke regelingen
- Vast punt op agenda van de commissie
- Veel en vaak op basis van persoonlijke info door de Directie van de GR's
- Vergaderstukken vanuit de GR'en rondom kun kadernota/programmabegroting
- Via actieve raadsinformatie van college en GR
- Via begroting en jaarrekening gemeenschappelijke regelingen
- Via begroting en jaarrekening van de GR
- Via begroting en jaarverslag vd GR
- Via begroting van de gr.
- Via begroting/jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling die voor een zienswijze worden aangeboden
- Via begrotingen en jaarverslagen
- Via beleidskader cq wijziging daarop van de GR
- Via bespreking in de raad van begrotingen en kadernotas van de gemeenschappelijke regelingen.
- Via contacten met raadsleden in onze regio
- Via de begroting en jaarrekening GR
- Via de begroting, jaarrekening van de GR'en zelf
- Via de collega raadsleden van de andere gemeenten, dat kan als je voor een landelijke partij actief bent
- Via de GR-en zelf dmv presentatie/webinar. Ben zelf ook lid van klankbordgroep van 1 GR
- Via de jaarstukken en begroting van de regeling en themabijeenkomsten
- Via de p&c-documenten van de GR (voor een deel van de GR'en)
- Via de uitvoerende verantwoordelijke van de GR
- Via de vertegenwoordigers uit de fractie
- Via direct contact met directies van GR-en
- Via diverse klankbordgroepen waarin een aantal gemeenteraadsleden deelnemen.
- Via een Commissie Verbonden Partijen
- Via het jaarverslag van de samenwerking en hun begrotingsplannen
- Via het vaststellen van de begroting en jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling
- Via info van gemeenschappelijke regeling zelf, bijv. directeur
- Via informatie vanuit de gemeenschappelijke regelingen naar de raad en commissies. B.v. Presentaties van o.a. Het werkbedrijf.
- Via jaarrekeningen en programmabegrotingen van de GR-en
- Via jaarverslagen van die GR'en
- Via locatiebezoeken en begroting / jaarrekening van de GR'en.

- Via nieuwsbrieven, begroting en jaarrekening van de GR en via regionale avondje waarin de GRen zelf informatie verschaffen.
- Via onze raadsrapporteurs vanuit de raad die een nauw contact hebben met hun G.R.
- Via p en c cycli van de diverse gr-en. Afgedwongen overigens
- Via P&C van de regeling en informatie die direct vanuit regeling wordt gestuurd.
- Via presentaties tijdens de commissievergaderingen
- Via raadsrapporteurs
- Via vergader verslagen op internet
- Vragen aan de wethouders
- Werkgroep
- Werkvergaderingen met de gemeenteraad in contact met gemeenschappelijke regeling
- Wisselt per soort samenwerking
- Wordt te weinig op de hoogte gehouden
- Zelf de informatie op te halen
- Zelf invreten op dossier, anders wordt je pas geïnformeerd als er niets meer te veranderen is.
- Zienswijze aanleveren als raad
- Zienswijze op jaarstukken regelingen
- Zienswijzen begrotingen GRen
- Zienswijzen procedure
- Zit in een overleg orgaan waarin raadsleden zitten dit gaat echter maar over 1 gemeenschappelijke regeling
- Zit zelf in de adviescommissie MRDH. Alleen voor deze regeling hebben wij een werkgroep. Geen informatie naar raad en commissies anders dan begrotingen en jaarrekeningen van regelingen.

2.7. Op welke manier blijft u op de hoogte van de inhoud van gemeenschappelijke regelingen?

(meerdere antwoorden mogelijk)

Toelichting

- Afstand te groot. Informatie wordt gezonden. Dusdanig abstractieniveau dat we op te grote afstand staan.
- De hoeveelheid informatie is overigens het probleem niet. Het nut van specifieke informatievoorziening is dat wel, en de uit infovoorziening voortkomende besluitvorming lijkt doorgaans effectloos en laat een gevoel van stuurloosheid achter.
- En de jaarverslagen en jaarrekeningen van de betreffende organisaties.
- En natuurlijk van de p&c stukken van de GR zelf
- Het is overal een beetje, nergens direct bij betrokken, daadwerkelijke discussies ontbreken, koeten teveel afgaan op de informatie die dan wel naar buiten komt
- Het punt van 'mijn wethouder hierboven is dat dan een algemeen geaccepteerd begrip van de wethouder van de partij. De wethouder is niet 'mijn' van de oppositie.
- Het schort aan actieve informatieverstrekking vanuit college
- Hier wordt gesproken over "regionale samenwerking". Dat is niet precies hetzelfde als een GR. Een GR is regionale samenwerking, maar het omgekeerde is niet waar.
- Ik heb het gevoel dat we totaal buiten spel staan! Belangrijke zaken worden afgetikt in achterkamertjes....
- In de Raad hebben we een verdeling gemaakt waarbij enkele Raadsleden een gemeenschappelijke regeling onder haar hoede neemt en de overige Raadsleden informeert

over hun bevindingen. Op deze wijze hoeven niet alle Raadsleden deskundigheid op te bouwen over alle gemeenschappelijke regelingen. Dat is immers bijna ondoenlijk.

- Indien raadsrapporteur dan ben je in contact met de ambtenaar en de wethouder. Daarnaast zijn er altijd de stukken, die voor de hele raad beschikbaar zijn.
- Info achteraf, beperkt. Nauwelijks sturing mogelijk. Democratische invloed en controle is laag.
- Toelichting van wethouders is heel divers sommige hoor je nooit
- Varieert uiteraard per GR.
- Voornamelijk worden wij via de griffie op de hoogte gehouden en via officiële kanalen. Dit is te weinig om een goed beeld te kunnen krijgen.

3. Is de gemeenteraad volgens u het meest invloedrijke bestuursorgaan van de gemeente?

Toelichting

- Ja
- Althans, zou dat moeten zijn.
  - Dat is het stelsel. In de praktijk bepalen de wethouders meer en dat is ook goed in de meeste gevallen.
  - Dat zou het wel moeten zijn ja.
  - Dat zou wel moeten, maar dat is soms niet het geval.
  - Dat zou zo moeten zijn, maar dat is beperkt. B&W en ambtenaren zijn allemaal fulltime hiervoor aan het werk en raadsleden niet. Raad stuurt en college voert uit. Dat zegt het eigenlijk al
  - Dat zouden wij wel moeten zijn maar de ervaring leert dat ook wij als raad vaak een richting uit gestuurd worden.
  - De gemeenteraad is het hoogste orgaan, alhoewel je vaak merkt dat de voorstellen die we als gemeenteraad krijgen vaak slechts beperkt zijn tot voor of tegenstemmen. Het college zou vaker met voorstellen moeten komen waarin echte keuzes gemaakt kunnen worden door de gemeenteraad
  - De meerderheid van de gemeenteraad.
  - De vraag is wel of de raadsleden hun taak dualistisch invullen. Indien er een te grote invloed van de wethouders van de coalitie partijen op de raadsleden van de coalitiepartijen dan is deze invloedrijkheid beduidend minder
  - Dit is in principe wel het geval, echter als de verdeeldheid in een Gemeenteraad groot is dan KAN dat duidelijk anders liggen
  - Dit is politiek gezien het meest correcte antwoord. Door mij een niet onderschat invloedrijk orgaan die het bestuur kan ondermijnen is het ambtelijk apparaat die vaak "haar eigen gang" gaat
  - Eigenlijk wel maar dat komt niet altijd uit.
  - Enigzins! De grootste gemeente is vaak dominant en accepteert niet altijd belangrijke inbreng
  - Formeel uiteraard een volmondig ja. Onze gemeenteraad heeft dat helaas niet altijd in de gaten en wacht te passief op het college.
  - Het probleem is alleen dat veel gemeenteraden zich laten aftroeven door hun college.
  - In principe wel, maar de raad moet wel zijn rol pakken.
  - In theorie moet de raad het zijn. If dit in de realiteit is, is de vraag.
  - Is op papier zo, maar in werkelijkheid is het college - en soms zelfs de ambtenaren - leidend.
De meeste raadsleden hebben nog een andere functie. Daardoor te weinig tijd om echt je rol te pakken.

- Ja. Behalve wanneer het gaat om de besluitvorming en beleid voering vanuit de gemeenschappelijke regelingen.
  - Maar ik merk wel soms dat informatievoorziening niet altijd loopt zoals ik hoop(te).
  - Op kaders en sturing
  - Op lapier
  - Op papier wel, in de praktijk als het om gemeenschappelijke regelingen gaat, dan hebben we het van de bestuurders nodig. Als raadslid kun je de wethouder wel meegeven wat we als raad van belang vinden.
  - Op papier wel, maar in de praktijk is het college het meest invloedrijk. En binnen de raad is er ook nog het onderscheid tussen coalitie en oppositie.
  - Theoretisch wel.
In praktijk is het afhankelijk van de kwaliteit van de Raadsleden en hoe men deze rol ziet.
  - Trend is wel dat steeds meer zaken bevoegdheid zijn van het college en dat vanuit Rijk en Provincie gestuurd wordt op regionale besluitvorming. Daarmee wordt het voor raden steeds lastiger richting te geven of voorgenomen beleid nog bij te stellen.
  - Wel van gemeenten, maar niet van GR's!
  - Zo zou het moeten zijn
Maar de praktijk is soms anders
  - Zou dat moeten zijn, wordt sterk ondermijnd door machtsposities in gemeente
  - Zou het wel moeten zijn. Nationale wetgeving gooit roet in het eten en overruled te vaak de gemeenteraad.
  - Zou wel moeten
  - Zou wel zo moeten zijn maar is zeer afhankelijk van de informatie positie
- Nee
- (Langer zittende) wethouders hebben vaak een veel grotere invloed. Zeker als relatief veel raadsleden in de raad zitten die in hun eerste termijn zitten. Daarnaast is de invloed van ambtenaren, vooral bij RO en EZ erg groot.
  - Als dualisme gehanteerd wordt wel, maar gesprekken in de coalitie worden bijgewoond en voorbereid in coalitieoverleg
  - Als het gaat om invloed op de GR'en zeker niet; de invloed van het college is groot; de coalitie middels de meerderheid in de raad is iha te weinig kritisch
  - Ambtenaren hebben veel invloed door de kennis voorsprong.
  - Ambtenaren schrijven de wethouder voor hoe het zit. En dat klopt vaak niet. Vervolgens wordt een negatief stemadvies gegeven. Daarmee wordt de invloed beperkt.
  - Ambtenaren wethouders maken de dienst uit. Er zijn weinig wethouders met een coherente lange termijn visie en met daadkracht (t.a.v. een GR). Ingrijpen op het functioneren van een GR (van een individuele wethouder) komt NOOIT Voor en dat is zeer opmerkelijk.
Kennelijk wil men het allemaal heel gezellig houden!!!
Kennelijk kan een individuele gemeente dus niets bereiken in de sturing van een GR. Een kleine fractie uit een kleine gemeente al helemaal niet.
  - Bepaalde ambtenaren bepalen teveel.
  - Coalitie en b&w zijn het invloedrijkst
  - College gaat haar eigen gang en zet de raad vaak op een zijspoor.
  - College is de baas, coalitiepartijen volgen blind het college.
  - Dat is de directie niet de Raad
  - Dat zijn de ambtenaren.
  - Dat zou de raad moeten zijn, maar in de praktijk is dat niet zo.

- Dat zou het welmoeten zijn volgens de wettelijke bevoegdheden. Delegatie daarvan geeft het college de meeste invloed.
- Dat zouden we moeten zijn. Maar door allerlei omstandigheden, zoals een informatieachterstand op ambtenaren en wethouders, snel wisselende raadsleden terwijl het echt een vak is dat je onder de knie moet krijgen en ingesleten gedragspatronen en procedures, zijn we vaak niet het meest invloedrijk.
- De gemeenteraad heeft over misschien 15% van het budget iets te zeggen. Dit gaat dan ook meestal op voorstel van het college na advies van de ambtenaren. Deze laatsten zijn denk ik meer invloedrijk dan de raad.
- De gemeenteraad is het hoogste orgaan van de gemeente, maar daar is nog steeds weinig van te merken. Zolang men het dualisme niet serieus neemt en de oren nog steeds laat hangen naar de eigen wethouders, acteert de gemeenteraad niet als hoogste orgaan.

- De gemeenteraad zou het meest invloedrijke orgaan moeten zijn, maar is dat niet naar mijn gevoel. Mijn vraag: nemen raadsleden voldoende initiatief? Of ontbreekt daar instrumentarium voor ?
- De raad geeft structureel te weinig inhoud aan haar kader stellende rol. Opdrachtverlening door de raad als hoogste bestuursorgaan wordt nauwelijks benut om de kaders te stellen en processen uit te lijnen. Het College betreft de raden te laat, met te ver uitgekristalliseerde voorstellen, de raad wordt niet meegenomen in de alternatieven, de keuzes worden voor de raad gemaakt, zonder dat de raad inzicht heeft in alternatieve mogelijkheden, scenario's, opties en de dilemma's die daarmee verbonden zijn. Daardoor wordt de raad in the dark gehouden over de keuzes die gemaakt zijn tijdens het ontwikkelproces van het plan/besluit. de raad wordt structureel onvoldoende in stelling gebracht als hoogste bestuursorgaan op lokaal niveau. Groot manco en blinde vlek in het algemeen in het samenspel tussen Raad, College, ambtelijk apparaat en participatie. College en ambtelijk apparaat trekken structureel te veel macht naar zich toe. Griffie volstrekt niet toegerust om de raad hierin te adviseren en te ondersteunen. Op strategisch niveau meer advisering en ondersteuning van de raad noodzakelijk.
- De RUD heeft veel handhavings taken binnen onze gemeente.
- De theorie is goed, in de praktijk van de GR valt dat tegen.
- De werkdruk voor de gemeenteraad is de afgelopen jaren onverantwoord toegenomen, terwijl de omvang van de Raad en de toename van de werkdruk op geen enkele manier gecompenseerd worden waardoor je meer tijd zou kunnen besteden aan je Raadswerk. Hierdoor moet je keuzes maken waar je je op concentreert. Hierdoor heeft college en de ambtelijke organisatie meer invloed dan het hoogste orgaan. Hierdoor wordt het belang van de samenleving ondermijnt.
- De wethouders maken in Waalwijk de dienst uit en de sukkel uit de coalitie volgen braaf, krijgen maandelijks hun vergoeding gestort, nemen een borrel en dat was het weer.
- Dit zou de gemeenteraad moeten zijn, maar in de praktijk loopt de gemeenteraad heel ver achter de feiten aan.
- Door het dualisme hebben we wel de naam maar niet de kracht, kennis en contacten om ons invloedrijk te wanen
- Een raad stuurt op hoofdlijnen, "meest invloedrijk"... jee... op hoofdlijnen wel, maar in de uitvoering - waar toch de meest concrete beslissingen genomen moeten worden - uiteraard niet.
- En dat zou volgens de democratische principes eigenlijk wel moeten!
- Enkel in theorie. Er worden heel veel besluiten niet uitgevoerd en er worden ook heel veel besluiten onder druk genomen waar niemand het mee eens is, maar omdat het 'moet'.
- Er gebeuren zaken in de uitvoering van taken waar ik het niet mee eens ben, ondanks dat onze partij in de coalitie zit.
- Er is te weinig tijd om alle taken voldoende te kunnen uitvoeren. Ik denk dat er een nieuw systeem dient te komen, het doel met de wet dualisering is niet voldoende bereikt. Raadsleden doen het naast hun baan. Steeds meer werk komt bij de gemeenten terecht, meer werk is ook meer werk voor raadsleden. Alleen de tijd en geld krijgen ze er niet voor. Er zal gepleit moeten worden voor meer uren per week, dus een raadsbaan tegen goede vergoeding!
- Formeel wel natuurlijk, in de praktijk niet.
- Formeel wel, maar in de praktijk niet

- Gemeenten voeren veel regels uit die voortkomen uit landelijke regels. Daarnaast worden er vaak besluiten genomen die nagenoeg gezien kunnen worden als coördinerende c.q. managementzaken. Een klein deel van de besluiten zijn "echt" politieke besluiten. Die kunnen overigens wel vergaande gevolgen hebben.
  - Gemeenteraad wordt zeer regelmatig gepasseerd door B&W, en heeft onvoldoende tijd, ondersteuning en expertise om zich steviger te positioneren.
  - Het college is veel sterker
  - Het klinkt aandoenlijk als vanuit de raad wordt gezegd 'wij zijn het hoogste orgaan'. In de praktijk ligt de meeste invloed bij het college. Als het gaat om gemeenschappelijke regelingen hebben B&W het 100% voor het zeggen. DB en AB (waar alleen collegeleden in vertegenwoordigd zijn) beslissen. De raad heeft het nakijken.
  - Het zal zo moeten zijn maar door de gemeenschappelijke regelingen die door de opdrachten van het rijk moeten omdat het niet anders kan, sta je als raad op afstand en kan je vaak zelfs al niet meer de kaders echt bepalen. Je kunt opmerkingen maken maar hebt nog weinig te zeggen.
  - Het zou dat wel moeten zijn, maar dat is het niet. Zeker niet in GRs
  - Ik zou het wensen en probeer dit ook duidelijk te maken aan mijn collega raadsleden. Helaas is er in Lansingerland onvoldoende dualisme Raadsleden van grote coalitiepartijen vereenzelvigen zich met het college
  - In de praktijk is dat het college en dan de coalitie en daarna de rest
  - In deze tijd waarin vele ontwikkelingen vragen om met elkaar nieuwe wegen in te slaan, loop je tegen wet en regelgeving aan die van bovenaf, lokale keuzes blokkeren of onmogelijk maken. met name t.a.v. energietransitie speelt dat in hoge mate.
  - In GR-en zijn raadsleden meestal niet altijd vertegenwoordigd dus het uitoefenen van invloed, oa in informele contacten, is lastig.
  - In praktijk loopt veel langs de lijnen van College e/o college+coalitie. Dualisme is in praktijk ver te zoeken.
  - Kennis is macht en kennis ontbreekt vaak bij de raad en raadsleden. Daarnaast kunnen besturen (zowel van gemeenten als van gemeenschappelijke regelingen) het zo spelen dat de raad alleen nog ja (en formeel ook nee) kan zeggen. De RES is hier een voorbeeld van. overigens geen gemeenschappelijke regeling.
  - Maar t behoort t wel te zijn
  - Maar zou het wel moeten zijn
  - Moet eigenlijk wel zo zijn.
  - Op papier (wetgeving) is het de gemeenteraad. Diue is echter verdeelt in coalitie en oppositie
- In de praktijk hangt het College van B.en W en vak wethouders teveel aan het niet wettelijke monistische systeem in plaats van dualisme (Gevolg achterkamertjes politiek t.a.v. vormgeving beleid en uitvoering Coalitieakkoord)
- Op papier is de gemeenteraad het hoogste orgaan, maar in de praktijk heeft het college plus coalitie en dan met name de twee grootste partijen de meeste invloed.
  - Op papier wel, in de praktijk ligt dat anders. ambtenaren en college beïnvloeden daadwerkelijke beleidslijnen meer dan de raad
  - Op papier wel, in de praktijk niet
  - Op papier wel, in praktijk meer het college of ambtenaren
  - Over het algemeen wel, maar bij GR is de invloed van de raad verdampt
  - Slechts op papier.
  - Soms het idee dat er voor de raad beslist is door ambtenaren en wethouders.
  - Storend bij al bovenstaande vragen is dat er van uit gegaan wordt dat het antwoord voor iedere regeling gelijk luidt. Dat is beslist niet zo. Er ontbreken antwoordmogelijkheden als 'bij sommige' of 'bij veel'

- Te veel zaken zijn in de gemeenschappelijke regelingen. Reeds weggegeven
  - Ten aanzien van de GR'en zeer beperkt tot soms niet.
  - Theoretisch gezien is de gemeente het meest invloedrijk. Praktisch gezien heeft het college door ambtelijke capaciteit meer invloed.
  - Vind ik moeilijk te beoordelen, B&W zit natuurlijk veel dichter op de uitvoering.
  - Volgens de gemeentewet zou dat wel zo zijn maar in werkelijkheid is dat niet zo. Het college is van mening dat zij dit is en de raad accepteert dat tot op dit moment. De raad wordt door inbreng van individuele raadsleden er wel steeds meer bewust van dat zij het hoogste bestuursorgaan is.
  - We werken zogenaamd met een raadsprogramma, de uitvoering, de prioritering en de kaderstelling vindt geheel door het college plaats
  - Wethouders en coalitie regelen alles in de achterkamertjes
  - Wettelijk wel maar in de praktijk is dat anders. Raadslid zijn is geen fulltime functie, er zijn dus mensen met meer kennis, netwerk en tijd om invloed te hebben in de gemeente dan de raad.
  - Zou eigenlijk wel zo moeten zijn, echter in praktijk keren dichtgetimmerde coalitieakkoorden het schip.
  - Zou het horen te zijn
  - Zou het wel moeten zijn, echter het College van B&W meet zich een "status apart" aan en trekt heel veel invloed naar zich toe en informeert haar Gemeenteraad op onvoldoende wijze.
  - Zou het wel moeten zijn, maar het college voert de boventoon, in het zadel gehouden door coalitiepartijen.
  - Zou moeten, maar in de praktijk is er veel op af te dingen. Dat komt ook doordat raadsleden niet competent zijn, te weinig cursussen volgen (of te weinig aanbod, vooral voor lokale partijen) en door tijdgebrek. Dossiers zijn lijvig en soms moeilijk te doorgronden en je moet als raadslid constant keuze's maken. Grotere fracties kunnen nog taken delen, kleinere en eenmanszaak fracties kunnen nauwelijks daardoor fatsoenlijk hun taak uitoefenen.
  - ZOu wel zo moeten zijn, maar de afstand is toch vaak te groot
  - Zou zo moeten zijn maar vaak komt het toch anders over geeft men vaak aan vanuit de deelnemende raadsleden. LIJKT wel eens dat AB / DB meer er door heen willen drukken.....
- Weet niet
- Dat hangt af van het onderwerp. Van de gehele begroting is inmiddels bijna 60% niet beïnvloedbaar. Wat wel beïnvloedbaar is van de overige 40%, is vaak de "rand", want je zult in ieder geval een budget vrij moeten houden voor de kern. Daarnaast zie je dat de gemeenteraad officieel geen enkel mandaat heeft bij gemeentegrensoverschrijdende samenwerkingen. Daarom is in naam de raad wel het meest invloedrijke orgaan, maar in de praktijk wordt ze vaak overvleugeld.
  - Dat ligt maar geheel aan het domein waar het over gaat, ik merk toch nog veel afhankelijkheid van landelijke regels op verschillende vlakken
  - Dat zou zo moeten zijn maar het roept bij mij nog al eens twijfels op
  - Dat zou zo moeten zijn maar soms denk ik van niet
  - De invloed van het college van B&W en van de gemeenteraad is vergelijkbaar. B&W zijn van details en de raad controleert meestal op niveau.
  - Invloed is moeilijk te meten. Waarschijnlijk heeft het college meer invloed.
  - Invloed waarop? De landelijke overheid heeft de meeste invloed, via landelijke wetgeving en financiering. Binnen de beleidsruimte van de gemeente is onze gemeenteraad het meest invloedrijke bestuursorgaan.
  - Lastig. Het zit 'm meer op personen.

- Officieel zijn wij als gemeenteraad het hoogste orgaan. Maar in de praktijk hebben we meer een kaderstellende en (achteraf) controlerende taak maar echt inhoudelijk steeds minder. Zeker met de gemeenschappelijke regelingen. We kunnen vaak niet meer dan een zienswijze afgeven maar dat is vaak meer mosterd na de maaltijd.
- Op de uitwerking van de gegeven kaders heeft de Raad weinig invloed meer

3.1. Wat kunnen gemeenteraden doen om hun invloed op gemeenschappelijke regelingen te versterken?

(meerdere antwoorden mogelijk)

Anders, namelijk:

- Aan de voorkant de verantwoordelijkheid nemen die de WGR je biedt. In programma begroting concrete effecten beschrijven, geld aan toezeggen en daarna controleren of effecten bijten tijd en geld zijn gerealiseerd.
- Aanstellen van raadsrapporteurs die extra contact houden met de betreffende gemeenschappelijke regelingen
- Aansturing GR aanpassen
- Aantal raadsleden kiezen die speciale aandacht geven aan de GR
- Aantal regelingen inperken is een uitholling van de lokale democratie.
- Actief agenderen en bespreken van het functioneren en resultaten van het werk van de GR'en
- Actief ter verantwoording roepen van deelnemende collegeleden
- Actieve informatieplicht aan de raad
- Adviescommissie bestaande uit raadsleden
- Adviserende regioagendacommissie
- Afhankelijk van de regeling en wens van de raad
- Agenda/adviescommissie vanuit de raden
- Agendering (inhoud/projecten)
- Als gemeenteraden samen optrekken en info uitwisselen waardoor je wellicht meer richting kunt geven.
- Als raden meer samenwerken, dus samen optrekken, elkaar leren kennen, discussies voeren etc.
- Als raden van een gemeenschappelijke regeling mee gezamenlijk optrekken
- Ambassadeurs per gr en gemeente en die samen werkgroep regio vormen
- Andere deelnamestructuur, meer invloed per deelnemer op beleid en Fin.
- Andere vormen van samenwerking mogelijk maken (veel meer bedrijfsmatig)
- Aparte portefeuille 'verbonden partijen', met goede vaktechnische ambtelijke ondersteuning.
- Benoemen raadsrapporteur voor de afzonderlijke GR
- Bespreking Kadernota's en Begrotingen in Raad
- Bestuurders via open sollicitatie aanstellen, niet a priori wethouders, kan ook raadslid zijn of iemand van buiten
- Beter stemrechtstelsel
- Betere communicatie en samenwerking met de verschillende deelnemende raden in de gemeenschappelijke regelingen.
- Betere en tijdige informatie over de gemeenschappelijke regelingen ontvangen
- Betere en transparante info oorziening
- Bij bespreking jaarrekening en meerjarenprogrammabegroting
- Bij opstellen beleidsplannen eerst toets door GR
- Bij strategische issues de raden bijeenbrengen voor een kaderstellende discussie
- Bij te nemen besluiten de agenda van de GR af te stemmen op de agenda van de raad zonder dat het door tijdsdruk in de knel komt. Raad is geen sluitstuk

- Bijpraatsessie met gemeenschappelijke regelingen en korte lijntjes met wethouder.
- Budgetten alloceren meenemen in de begroting
- Coalities smeden met andere gemeenteraden binnen een gemeenschappelijke regeling, opkomen voor gedeelde standpunten
- De gemeenschappelijke regelingen meer als uitvoeringsorgaan beschouwen
- Directere betrokkenheid raadsrapporteurs
- Door actief mee te denken, gevoed door de achterban/netwerk
- Door als raad ervoor te zorgen om eerder betrokken bij het formuleren van beleid en strategie
- Door gezamenlijke bijeenkomsten van afgevaardigden van gemeenteraden binnen de WGR
- Door waar mogelijk uit te treden uit gemeenschappelijke regelingen
- Doorgaan met raadsrapporteurs, doelen voor de raad helderder beschrijven, zodat continuüm ontstaat.
- Duidelijker stellen wat het doel is van de GR en aangeven of die doelen worden gehaald; korte en bondige samenvattingen van stukken ting van stukken maken
- Een raadscommissie die controleert dat er geen beleid wordt gemaakt zonder de raadsleden te consulteren en gelijke informatiepositie naar alle betrokken raadsleden.
- Eerder afgegeven mandaten terug nemen
- Eerder met begroting en jaarrekening komen
- Evaluaties ter verantwoording van hetgeen gedaan is.
- Extra inzet op monitoring en bijsturing adhv objectieve indicatoren
- Fuseren met de de
- Gaan voor de zaak en niet voor de eigen wethouder.
- Gemeenschappelijk overleg van deelnemende gemeenteraden (in de Kop van Noord-Holland hebben de vier gemeenten een adviescommissie ingesteld die de GR-stukken bediscussieerd. Schagen heeft raadsvolgers ingeteld, die directer met de wethouder overlegd, waardoor ook GR-vergaderingen makkelijk kunnen worden voorbesproken.
- Gemeenschappelijke regelingen integraal opnemen in raadspolitiek
- Gemeenteraad het laatste woord laten houden
- Gemeenteraden zouden meer samen moeten werken en afstemmen
- Gewoon zo door blijven modderen
- Gezamenlijke standpunten innemen als raadsleden van verschillende gemeenten bij de inbreng in de raadsvergadering
- Gezamenlijke bijeenkomst raadsrapporteurs
- Governancemodel maken met plek voor (delegatie) van raadsleden
- GR ontbinden
- Gr zoveel mogelijk opheffen
- GR-en afschaffen, zo snel mogelijk (dus na de verkiezingen can maart 2022).
- GR's moeten meer naar de Raad komen cq in eigen bijeenkomsten voor alle deelnemende Raden
- Griffiers inzetten om invloed te vergroten en om tot afspraken te komen voor amendementen.
- Heldere, duidelijke en korte rapportages en niet weer een document van 100+ pagina's vol wollige ambtelijke taal.
- Het aanstellen van raadsrapporteurs. Deze volgen een gemeenschappelijke regeling en doen daar verslag over aan de overige raadsleden.
- Hoeven niet persé raadsleden te zijn. Commissieleden mag ook. Essentieel is dat zo'n commissie terzake kundig is, tijd heeft om de gang van zaken te volgen en niet- politieke adviezen geeft. Deze adviezen ontlasten de raadsleden in zeer hoge mate.
- Ik denk dat voor sommige GRs het nuttig zou zijn als er een regiораad is.

- Ik zou graag zien dat ipv nu iedere raad die over een samenwerking beslist er een vertegenwoordiging uit de raden die bevoegdheid krijgt. Dit orgaan verdiept zich er meer in. Meer diepgang en meer efficiency krijg je dan. Ipv nu een schijnverantwoordelijkheid.
- In de regeling zelf veel meer aandacht geven aan de raad. Uitwerking van artikel 16 en vooral vanaf artikel 17 laat vaak te wensen over!
- Informatie en jaarverslagen van de GR-en.
- Ingrijpen van de Rijksoverheid! Taken centraliseren; grote gemeenten vormen met eigen uitvoering! Taken deels overbrengen naar de ministeries (zeker op het terrein van handhaving)
- Integrale verantwoordingen tussen met meerdere gemeenten
- Invloed loopt via het college. Zaak is daar de nadruk op te leggen.
- Jaarlijks congres
- Jaarlijks goedkeuring van begroting
- Jaarlijks is wat mager ik zou voor halfjaarlijks opteren
- Jaarlijks overleg met raad en bestuur GR
- Jaarlijkse informatiebijeenkomsten gericht op samenwerking niet op controle. Dat helpt de samenwerkenden ook weer te evalueren wat ze eigenlijk doen.
- Je kunt het een taak van de audit commissie maken
- Kappen met gemeenschappelijke regelingen
- Kleine lokale klankbordgroep die deelneemt aan regioklankbordgroep
- Kritisch kijken naar noodzaak GR per onderwerp
- Kwartaalrapportages over status van behalen van de jaarlijkse doelen
- Lastig om invloed te vergroten zonder je te bemoeien met de bedrijfsvoering.
- Liaison raadsleden aanstellen
- Lobby voor wijziging wet GR
- Meer ambtelijke ondersteuning en afstemming met collegeleden die in dagelijks bestuur zitten
- Meer bijeenkomsten die informeel van aard zijn waar raadsleden toelichting krijgen en vragen kunnen stellen.
- Meer contact in een vroeg stadium tussen gemeenten
- Meer en beter gebruik maken met onze raadsrapporteurs (zie toelichting)
- Meer en betere informatie
- Meer keuzes mogen maken bij de kaderbrieven
- Meer raadsleden die de informatie lezen
- Meer uitwisseling met andere gemeenteraden
- Meer voorlichting aan raadsleden zodat ze de impact kunnen snappen. Jaarlijkse rapportage en verantwoording goed idee, maar niet verplicht.
- Met al deze mogelijkheden experimenteren, daarvan leren wat beter werkt, meer sturingsmogelijkheden voor de raden aan de voorkant van de processen, op doelen, resultaten en financiën, en meer afstemming vooraf tussen de raden als gezamenlijke opdrachtgever, en meer controle - en bijstuurmogelijkheden.
- Minder gemeenschappelijke regelingen, te grote kwesties bij provincie onderbrengen en stoppen met uitbreiden gemeenschappelijke regelingen!
- Minder gemeenschappelijke regelingen. Slecht voor democratische sturing
- Mn als het gaat om de gemeentelijke begroting is door deelname aan al die GR-en weinig wendbaar. De begrotingen van de GR worden elk jaar hoger en hier is niet op te sturen als individuele gemeente,
- Mn ook samen met andere gemeenten via bijv raadsrapporteur collectief invloed op de GR krijgen en nemen.
- Niet alleen verantwoordingsbijeenkomsten achteraf, maar informatiebijeenkomsten vooraf. Wensen en bedenkingen meegeven.
- Opheffen van "constructies" waardoor taken op afstand van de raad komt te staan.

- Opheffen van onnodig dure organen die niets extra's leveren
- Opheffen.
- Overbodige regelingen afschaffen
- Overleg met andere leden van een GR
- Overwegen/nagaan in de regeling of de beslissingen altijd aan raden moet worden voorgelegd en niet (te veel) delegeren aan DB/AB
- Per gemeente 1 raadslid per GR als dedicated person benoemen die AB vergaderingen volgt
- Per onderwerp verschillend, wanneer alle regelingen in jaarlijkse bijeenkomst moeten verantwoord zijn is dit een grote druk op de agenda. Kan ook meegenomen worden in andere angendingen.
- Periodieke terugkoppeling aan raad van besluiten GRen
- Planning van vergaderingen in overeenstemming brengen de cycli van de raden. Nieuwe ideeën vooraf bespreken evenals aanpassingen in de begroting.
- Raadsadviseurs instellen
- Raadskring
- Raadsleden aanwijzen die de GR (neutraal) volgen voor de rest van de raad en die regelmatig terugkoppeling geven
- Raadsleden aanwijzen met als speciale taak GR bezoeken/beheren
- Raadsleden als rapporteur t.a.v. GRen aanstellen
- Raadsleden die een GR als specifiek aandachtspunt volgen, een agendacommissie die de tijdigheid en de kwaliteit van de stukken beoordeelt en daartoe een tijdlijn uitzet
- Raadsleden laten stemmen over voorstellen van GR. Daarvoor is een wetwijziging nodig. We kunnen beginnen om raadsleden wel te laten stemmen en dat zichtbaar te maken. Ruw weg zijn er drie uitkomsten. Raadsleden hebben geen interesse en dan moeten we stoppen over dit onderwerp. Raadsleden stemmen hetzelfde als collegeleden. Dan is er feitelijk ook geen issue. Als de raadsleden anders stemmen als collegeleden in het AB is er blijkbaar veel aan de hand.
- Raadslid een volwaardige baan maken en alle gemeente gelijk behandelen ongeacht de grootte
- Raadsrapporteurs benoemen, zie systeem in Leusden
- Raadsrapporteurs gemeenschappelijke regelingen
- Raden moeten duidelijk betrokken worden bij het stellen van de kaders, zodat zij achteraf in staat zijn hun controlerende rol op zich te nemen.
- Regelmatig vooraf kaders meegeven
- Regioraad vormen bestaande uit gemeenteraadsleden
- Rol grootste gemeente beperken
- Samen met andere gemeenten beleid opstellen
- Samenwerken met (leden van) de gemeenteraad van andere deelnemende gemeenten
- Samenwerking gemeenteraden voor eenduidige amenderingen
- Samenwerking van raadsleden met raadsleden uit andere aangesloten gemeenten
- Samenwerking zoeken binnen de GR op partijpolitiek niveau
- Selectie DB/AB-leden uit college/raad op basis van deskundigheid
- Snel afschaffen en opgaan in een grotere gemeente. Het is nl een lappendeken, elke GR heeft verschillende gemeenten
- Sterkere visievorming, doelstellingen en resultaten beter controleren.
- Taken terug naar lokale overheden en gemeenten. de vierde macht, de ambtenaren hebben teveel invloed.
- Taken teruggeven aan provincie/Rijk
- Transparantie, duidelijk dashboard met adequate prestatieindicatoren die elk moment in te zien zijn
- Tweejaarlijkse rapportage rekenkamer

- Uit gr, of tenminste aanpassing van statuten dat de raden het laatste woord hebben, ook op inhoud. Leden moeten worden gekozen en dienen verantwoordelijk af te leggen. Ze zijn ook af te zetten bij disfunctioneren.
- Uit het midden vd raad rapporteurs aanstellen die extra informatie delen over de GR-en
- Uittredingseisen versoepelen
- Uitvoering zit bij college, die moeten verantwoorden en niet afschuiven of zich verschuilen achter een GR.
- Verplichte informeren door wethouders per kwartaal aan woordvoerders
- Verplichte zienswijzeprocedure op beleidsstukken gem. reg.
- Vertegenwoordigend orgaan vanuit de diverse gemeenteraden
- Via adoptanten
- Vooraf de wijzigingen in diensten en financiën melden aan de raad
- Vroeg betrekken en formele rol definiëren
- Wat ik aangekruist heb doen we hier al. Geen raadsleden in de gem.regeling: Niet het eigen vlees keuren...
- We werken met raadsleden van viet gemeenten samen in een werkgroep gemeenschappelijke regelingen om zo zo veel mogelijk invloed te hebben.
- Werken met raadsrapporteurs
- Zeggenschap over besluitvorming
- Zich nog meer laten informeren en actief mee doen
- Zie opmerking hierboven
- Zie toelichting vorige vraag.
- Zo minjmaal mogelijk deelname. Als gemeente zo veel mogelijk "je eigen broek ophouden"
- Zorg dragen voor een goede digitale informatievoorziening bijvoorbeeld via iBabs.
- Zorgen dat de informatie bekend is en minstens eens per jaar elke GR besproken in een commissie vergadering.
- Zorgen dat er vergaande democratische besluitvorming komt
- Zorgen dat je er bent als er een bijeenkomst is.
- Zorgen voor een/controlerend adviserend gremium van raadsleden bij iedere regeling

3.1. Wat kunnen gemeenteraden doen om hun invloed op gemeenschappelijke regelingen te versterken?

(meerdere antwoorden mogelijk)

Toelichting

- Aanvullend op raadsrapporteurs alleen voor de eigen gemeente, zouden de raadsrapporteurs van de verschillende gemeenten in een gemeenschappelijke regeling ook met elkaar moeten overleggen.
- Agenda en besluitvormingsproces GR beter inzichtelijk maken; wordt op dit moment aan gewerkt, verbeteringen worden zichtbaar (aparte GR kalenderis toegankelijk)
- Als er meerdere gemeenteraden gaan over de gemeenschappelijke regeling heb je bijna geen bijsturingmogelijkheden. Zie inrichting RESsen met meerdere rondes langs de verschillende raden. Dat is voor de in aantal toenemende regelingen qua tijdsbelasting voor raadsleden niet te doen.
- Bij de regelingen worden eigen raadsrapporteurs benoemd. Bij de grote en/of problematische regelingen zou eens aan ieder raadsperiode (4 jaar) een bijeenkomst met de rapporteurs van andere gemeenten georganiseerd kunnen worden maar enthousiasme daarvoor is gering (afstand tot onderwerp is toch wel groot).
- De begrotingen van de GR-en bepalen een groot deel van de gemeentelijke begroting

- De oplossing ligt niet in iets wat de raad kan doen, maar in een fundamentele aanpassing van de manier waarop regionaal wordt samengewerkt. Het is maar de vraag of dat via een apart orgaan met rechts- en bestuursbevoegdheid moet, of dat het niet beter op bi- of multilaterale wijze kan via bestuursakkoorden tussen gemeenten waar de raad volledige zeggenschap over heeft. Nu is er een democratisch tekort, bijvoorbeeld doordat raden onvoldoende zicht hebben op wat er gebeurt (buiten de plannen en verantwoording in de jaarstukken), en je binnen een GR vrij machteloos bent wanneer daar een andere meerderheid is dan de democratische meerderheid in jouw raad.
- De verantwoording bijeenkomsten niet met alle raden tegelijk maar per gemeente en niet op de locatie van de GR
- De wet moet wijzigen om deze "vierde macht" te beteugelen
- Deze worden bij ons georganiseerd, evenals meedenksessies. Daarbij wordt geluisterd naar de inbreng. Indien nuttig wordt dit opgenomen in beleid danwel uitvoering.
- Directe invloed op een GR is moeilijk, het helpt wel als een lid van het college zitting heeft in het DB
- Dit is ook de landelijke lijn als het gaat om vergroting van de invloed van gemeenteraden op GR's
- Eind 2020 wordt het eindrapport van het raadsonderzoek uitgebracht. Daar zullen veel aanbevelingen in staan over de governance.
- En dan wel lokaal en niet regionaal wegzetten.
- Er moet iets gebeuren, maar het is me nog niet helder hoe en wat. Deelname aan het DB gaat m.i. te ver, maar alleen officiële verantwoording is te weinig. Het zou heel erg helpen als het onderwerp meer gaat leven door actieve terugkoppelingen in de raad.
- Er zijn al diverse pogingen ondernomen om de raad meer te laten sturen. Maar in de praktijk komt dit niet en naar mijn mening nooit uit de verf. Er is altijd wel een meerderheid te vinden voor wat AB en DB willen omdat niet elke gemeenteraad hetzelfde standpunt heeft.
- Er zijn geluiden dat raadsleden hun invloed kunnen vergroten door samen met raadsleden van andere deelnemende gemeenten samen te werken. De gemeenteraad is geen besluitvormend orgaan bij gemeenschappelijke regelingen en wordt dat ook niet, hoeveel raadsleden en gemeenteraden ook samenwerken.
- Gezien de beperkte mogelijkheden binnen de wet en de langzame weg van doorontwikkelen, is een grotere rol van de raad in het bestuur m.i. De enige optie. Aanpassing van de wet heeft uiteraard mijn voorkeur.
- GRS zijn van boven opgelegd en soms wettelijk verplicht! Verder zitten meerdere gemeenten met elk n eigen mening in een GRS en dan is de besluitvorming wel erg getrapt
- Ik ben het stadium "hoe maken we de GR beter" wel gepasseerd. de GR heeft inherent aan haar wettelijke grondslag karaktereigenschappen die haar minder dan democratisch maakt. Het is vaak een oplossing uit armoede en zelden een 1+1=3 verhaal. Mijn ervaring is dat een GR geboren uit noodzaak of opgelegd vanuit hogere overheden als oplossing voor gebrek aan schaalgrootte altijd verzand in een bureaucratische moloch die het onmogelijk maakt voor individuele raden om goede controle uit te voeren en eigen beleidsprioriteiten in aan te brengen
- Ik vind dit een moeilijke, de gemeentelijke vertegenwoordigers moeten meer en beter (onafhankelijk) terug koppelen. Meer de discussies die lopen weergeven, meer transparantie.
- Je bent een van de vele, als de meerderheid van de andere gemeentes het wel goed vinden, moet je volgen.
raadsleden onderling van de verschillende gemeentes zouden meer met elkaar moeten overleggen, maar iedere gemeente heeft zijn eigen "belang"
- Met beperkte tijd is een GR niet de prioriteit voor raadsleden.
- Met Kadernota doel ik op de algemene en financiële beleidskaders zoals genoemd in art 34b Wgr

- Moeilijk met verschillende gemeenten, met verschillende belangen en verschillende kosten in de GR op 1lijn te komen/blijven
- Nu wordt in iedere gemeenteraad afzonderlijk verantwoording afgelegd. Het zou beter zijn om 1x een verantwoording af te leggen aan alle raden. Iets moeilijker te organiseren met wel effectiever. Tevens zou het helpen als er uniformiteit in de wijze van verantwoording is.
- Provincies en gemeenten vervangen door regio's met professionele raden. En de GR'en in de regio publiek legitimeren en laten besturen door raadsleden en wethouders van de regio. Maar dat zou een grootscheepse herziening van ons bestuurlijk stelsel zijn en we zouden het Huis van Thorbecke grotendeels los moeten laten, dus of dat gaat gebeuren.....
- Raadsleden opnemen in bestuur van GR zou interessante optie zijn. Te weinig tijd en partijdigheid zijn probleem.
- Raadsleden zijn goedwillende amateurs die zich binnen beperkte tijd zich zo goed mogelijk inzetten. Zitting nemen in besturen van de GR's is onder de huidige omstandigheden bijna niet te realiseren
- Verantwoordingsinstrumenten hebben de neiging om bureaucratisch afgehandeld te worden. De eerste stap is samenwerking en interactie op meer terreinen om de afstand te verkleinen. En aangezien GR'en gemeentelijke taken overnemen, dienen de GR'en ook te worden geïncorporeerd in de Raadscyclus. Betekent voorstellen + aanwezigheid in Commissievergaderingen, etc.
- Verder moeten de deelnemende gemeenteraden zelf ook veel meer de samenwerking en het gezamenlijke overleg opzoeken om hun invloed te vergroten en af te dwingen.
- Werken met raadsrapporteurs die direct contact hebben met de G.R. en hun informatie doorkoppelen aan de raad werkt goed in de gemeente Utrechtse Heuvelrug. Eigenlijk zouden deze raadsrapporteurs ook contact moeten hebben met eventuele collega's van andere gemeenten voor de afstemming van beleid. en deze ook in de gelegenheid stellen
- Wij werken al met raadsrapporteurs.
- Zorgen dat de informatie inzichtelijk is en men zich aan de afspraken houdt.

3.2. Maak de volgende zin af: Door gemeenschappelijke regelingen wordt uw gemeenteraad bij de vormgeving van gemeentelijk beleid:

Toelichting

Veel
belangrijker

- Omdat voorbereiding van beleid en uitvoering meer op afstand staat is het voor raadsleden moeilijker maar nog belangrijker om de lokale afweging en belangen scherp in de gaten te houden.

Belangrijker

- Er blijven steeds minder velden over waarop de gemeenteraad nog invloed heeft, en het ligt daarom mogelijk voor de hand dat deze ruimte dan ook volledig wordt benut en de gemeenteraad hierin zich laat gelden/horen.
- Lijkt me wel. Vanwege de verantwoording die regelmatig afgelegd moet worden, zijn raadsleden ook meer betrokken bij hetgeen zich afspeelt.
- Maar dan moet de vertegenwoordiging in de samenwerkingsverbanden niet uitsluitend bestaan uit Collegeleden, maar ook uit Raadsleden.
- Steeds vaker zijn regionale kaders leidend, terwijl de optelsom van lokale kaders de regionale kaders zou moeten vormen. De praktijk leert dat dit te veel topdown is.
- We merken steeds meer invloed vanuit volslagen ondemocratische 'tafel' overleggen (soc. domein, woningbouw, energietransitie, voorzieningen etc)

van wethouders en ambtenaren (en geen enkel raadslid) die het beleid 'voorstomen' om later in de diverse raden te bespreken. Format is vaak dezelfde, meestal vanuit landelijke politiek.

Niet méér,
maar ook niet
minder
belangrijk

- Democratische controle is wel meer op afstand bij GR
- Dit kan krachtiger worden vormgegeven.
- Gemeenschappelijke regelingen doen de uitvoering. Gemeente(raden) stellen het beleid vast.
- Gemeentelijk beleid is en blijft verantwoordelijkheid van de gemeenteraad.
- Het is daarbij moeilijk om invloed uit te oefenen op het beleid van de GR, maar dat ontslaat je als gemeenteraad niet van de verantwoordelijkheid om het beleid mede vorm te geven.
- Ik denk dat de gemeenteraad belangrijk zou moeten zijn in het voortraject. Welke verwachtingen heeft de raad van gemeenschappelijke samenwerking. Als het eenmaal loopt is het te laat.
- Raadsleden moeten zich alleen extra bewust zijn dat hun input bij de strategische agenda heel belangrijk is omdat ze op dat moment inhoudelijke keuzes kunnen maken. Vaak worden ze zich dat pas bewust tijdens de uitvoering van het beleid terwijl dan vaak het college aan zet is.
- Waarom staat hier al een blauw blok met een opmerking?

Minder
belangrijk

- Doordat allerlei gemeenten over de regeling gaan, is invloed regelmatig beperkt.
- In eerste instantie bij de ontwikkeling van de GR zijn raadsleden betrokken, daarna is het eigenlijk out of our hands.
- Je deelt bevoegdheden met anderen, nogal wieses dat een raad dan minder "invloedrijk" is. Ik vertaal dat maar naar minder "belangrijk", want ik vermoed dat dat de intentie van de vraagsteller is.
- Met de kanttekening dat voor bepaalde terreinen waarvoor een gemeenschappelijke regeling bestaat eigen beleid onhaalbaar is. Zie vraag 3.
- Moties en amendementen van de ene gemeente verzanden in het spel tussen besturen

Veel minder
belangrijk

- Als raadslid en college heb je onvoldoende grip meer op de gemeenschappelijke regelingen zodra deze buiten je eigen gemeente georganiseerd zijn.
- Dit geldt vooral als het een kleine gemeente betreft. De invloed is dan bijna 0.
- In feite blijft de rol m.i. belangrijk, alleen wordt de invloed van de raad in de GR steeds meer beperkt tot een vorm van ja-knikken of protesteren achteraf. En met achteraf bedoel ik dan minimaal 6 maanden na afloop van het betreffende beleidsjaar.
- Zoals het nu gaat, staat de gemeenteraad op veel te grote afstand en verliest de raad de regie.

Geen idee

- Rare vraag

3.3.

(In welke mate bent u het (on)eens met bovenstaande stelling?)

Toelichting

- Sterk mee eens**
- Dat is de praktijk, dat is niet wat ik verstandig vind
  - Dus zoek de samenwerking op
  - Juist door het gemeenschappelijk karakter is het voor 1 of 2 gemeenten moeilijk om bij te sturen. Door weinig participatie raden vooraf (behalve vage 'kaders' en doelen) is er eigenlijk alleen controle achteraf.
  - Ook het belang van de GR zelf PREVALEERT boven het belang van een opdracht gevende (Kleine) gemeente
  - Regionale belangen zijn belangrijker, en de zeggenschap wordt daarmee overgedragen. We mogen alleen nog tekenen bij het kruisje
- Mee eens**
- De GR is er voor de gemeente en niet voor de Regio.
  - Gaat om het lokale beleid, door de gemeenteraad vastgesteld, op regionaal niveau in te brengen.
  - Uiteindelijk winnen lokale belangen het bij situaties waar belangen botsen
- Neutraal**
- Hangt van het onderwerp af. Kleine gemeenten worden wel eens in de hoek gedrukt
  - Daar kan ik geen algemeen antwoord op geven. Het wisselt per GR en het wisselt in de tijd
  - Dat is afhankelijk van het soort regeling.
  - Dat is een dilemma. Je schakelt op om zaken te kunnen betalen of efficiënter te kunnen inregelen. (Al is dat lang niet altijd succesvol). Daardoor kom je als raad op grotere afstand. Overall wordt op bezuinigd maar op de kosten voor de organisatie van de gemeenschappelijke regelingen heb je gevoelsmatig weinig grip.
  - Dat verschilt per regeling, is meestal voor de gemeenteraad niet zichtbaar. Er spelen ook andere belangen zoals die van de afvalbranch, of ondernemers die meer invloed hebben op sommige belangen.
  - Elke gemeenschappelijke regeling is anders. Neem veiligheidsregio of jeugdzorg. Kan dus moeilijk antwoorden.
  - Het is vaak zo. Of het wenselijk is, dat betwijfel ik
  - Idealiter ligt daar geen groot verschil. Uiteraard zijn ook de achtergronden van de deelnemende gemeenten niet gelijk, dus daar ligt wel eens een spanningsveld. Uittreden heeft veelal grote consequenties, dus dat schuif je graag voor je uit.
  - Ik denk dat raadsleden altijd lokale belangen moeten behartigen. Oog hebben voor regionale belangen is wel belangrijk, er moeten echter soms wel keuzes gemaakt worden. Het is dus belangrijk dat er een evenwicht is. Het kan niet zo zijn dat een gemeente voornamelijk nadelen ondervindt van gemeenschappelijke regelingen. Sterke inzet nodig van lokale bestuurders in deze overleggen.
  - Lokale belangen zijn onderdeel van regionale belangen. Je moet als gemeenteraad ook staan voor het regionale belang want daarmee zijn we lokaal ook gediend. Door samenwerking kunnen we meer realiseren voor onze eigen gemeente.
  - Zo zou het moeten zijn maar regionale belangen gaan voor
-
- Als het andersom is heb je niets te zoeken in een gr

- Mee oneens
- Dit is geen mening maar een constatering. De volgende vraag is of dat ook iets goeds is. Er is geen democratisch gekozen regioparlement dat kan bepalen wat de belangen van de regio zijn, wel een optelsom van lokale gemeenteraden. Aangezien de raden direct democratisch gekozen zijn, zou hun belang eigenlijk zwaarder moeten wegen. Maar dat is niet de praktijk.
  - Er kunnen per GR verschillen zijn. We zijn solidair en kijken naar het grote geheel.
  - Even belangrijk
  - Iedere gemeente en gemeenschap is anders. Wat in een plattelandsgemeente nodig is en werkt, kan in een stedelijk gebied heel anders zijn. Door als zelfstandige gemeente verantwoordelijk te zijn voor eigen voorzieningen kan er beter maatwerk worden geleverd. Mensen zijn allemaal verschillend. Stop met het hokjes denken en doen.
  - Inzet voor een optimaal resultaat betekent dat je moet beoordelen of je lokale belang soms wat moet inleveren voor een beter geheel
  - Lokale belangen zijn sterker gewaarborgd dmv gezamenlijk optreden. Maar kunnen in geval van een geïsoleerde gemeente(eiland) wel ondersneeuwen. Behoeft maatwerk in regionaal beleid en regelgeving wat nogal eens over het hoofd wordt gezien.
  - Regionale belangen komen op de eerste plaats. Lijkt mij ook logisch aangezien je e.e.a. regionaal organiseert.
  - Valse tegenstelling, dit is appels met peren vergelijken
  - Vraagt u met deze stelling naar wat de praktijk is, of hoe ik vind dat het moet zijn? Ik heb de stelling beantwoord als 'praktijk'
- Sterk mee oneens
- Bij gemeenschappelijke regelingen zijn lokale belangen ondergeschikt aan belangen van de centrumgemeente
  - Een gemeenschappelijke regeling zou beter voor e gemeente moeten zijn dan het alleen opknappen. Als samenwerking geen verbetering is voor de gemeente is er geen voordeel van een gemeenschappelijke regeling.
  - Het is precies andersom.
  - Je ziet juist dat de regionale belangen het zwaarst wegen bij beslissingen. Doordat de meerderheid geldt, sneeuwen de gemeente belangen hierbij onder.
  - Stemverhoudingen in AB maken dat kleine gemeenten weinig in de melk te brokkelen hebben; grote gemeenten bepalen beleid
  - Wij zijn een relatief kleine gemeente. Grotere gemeenten werken samen in de samenwerkingsverbanden wat vaak ten koste gaat van ons.
- Geen mening
- Het hangt van de GR af: bijvoorbeeld in de jeugdzorg is het regionale belang leidend; bij afvalschap is het lokale belang leidend (wat mij betreft)
  - Niet mee eens, niet mee oneens. Het is een two-level game. Belangen zijn niet aan elkaar ondergeschikt maar liggen als het goed is in elkaars verlengde.

4. 'Het toenemend aantal gemeenschappelijke regelingen is een bedreiging voor de lokale democratie'

(In welke mate bent u het (on)eens met bovenstaande stelling?)

Toelichting

- Sterk mee eens
- Door de vele gr-en blijven er daadwerkelijk vele miljarden buiten de democratische controle

- GR's nemen steeds meer voor hun rekening. Gemeenteraden hebben geen enkel stemrecht/invloed op die GR's. Binnen GR's is geen enkele democratisch gekozen volksvertegenwoordiger actief / benoemd.
- Ja want je hebt als gemeenteraad geen voldoende invloed meer op het beleid van de GR ook als er een gewogen vertegenwoordiging is, dan nog kan de gemeenteraad iets besluiten wat in de GR in meerderheid weer wordt afgestemd en dus niet wordt uitgevoerd. Zeer ondemocratische rechtspersoon zo'n GR
- Je staat als gemeenteraadslid teveel en te vaak op afstand.
- Mijn stelling is, een GR zorgt er voor dat de raad buitenspel staat

Mee eens

- AB en DB hebben het in gemeenschappelijke regelingen voor het zeggen waar dan wethouders en burgemeesters het voor het zeggen hebben. De meerderheid van de raad beslist dan vaak niet meer, maar de afgevaardigden. Waarbij meerderheid van stemmen het besluit neemt. Dus de gemeenteraad/volksvertegenwoordigers hebben het niet meervoor het zeggen in hun eigen gemeente. Democratisch proces is eigenlijk verdwenen.
- Als kleine gemeente moet je wel participeren in GR-en omdat je het zelf niet kunt uitvoeren. Het houdt wel in dat je minder zeggenschap hebt en het een bedreiging is voor je lokale democratie. Je kunt nog maar procentueel een kleine inbreng hebben in de beslissingen en uitvoering.
- Bij de energie transitie (RES e.d.) hebben we nog het meest controvertieel en ondemocratisch gestalte van een bestuurslaag gezien. Volledig achteraf raden en inwoners laten participeren wordt meer ervaren als voldongen feiten presenteren - en door strot duwen ervaren- omdat de consequenties voor zoveel inwoners duidelijk worden (nu pas). Ook bij de verslagen van participatie rondes wordt alleen 'opgehaald' wat de ambtenaren en wethouders willen. Dit laatste geldt ook toekomstvisies en nieuwe omgevingswet onderwerpen.
- Bijvoorbeeld m.b.t. de RES
- De afstand tot de raad is te groot en de mogelijkheid voor controle wordt daardoor minder.
- De bvo's zijn slecht controleerbaar en stuurbaar. Ambtenarij is daar veel te machtig.
- De frasering "mee eens" dat het toenemend aantal gemeenschappelijke regelingen een bedreiging is van de lokale democratie is met name van toepassing als je niets zou doen aan interactie van raadsrapporteurs en wanneer zienswijzen altijd worden weggewuifd.
- De gemeenteraad kan niet besluiten om begrotingen af te keuren, kan geen beleid beïnvloeden of uit de regeling stappen. Dus kan ze haar werk niet optimaal doen.
- De onoverzichtelijkheid maakt dat je als volksvertegenwoordiger ook weinig verdieping zoekt en aanhaakt. Als iedereen verantwoordelijk is, is niemand verantwoordelijk. Het wordt een bestuurlijk dingetje, uitgevoerd door professionals, waar het moeilijk is voor volksvertegenwoordigers om samen op te trekken, elkaar te kennen, richting te geven en te controleren.
- De raad wordt hierdoor buitenspel gezet.
- Democratische controle GR-en is ondermaats.
- Een GR moet alleen opgericht worden wanneer het werkelijk van toegevoegde waarde, ook voor de inwoner, is. Niet alleen omdat het minder werk voor een gemeente betekent.
- Gemeenschappelijke regelingen zijn wel een opstapje naar de 100.000 burger-gemeentes....

- Het is lastig een overzicht te hebben van welke regelingen er zijn en hoe die van invloed zijn op lokaal beleid. Van de gemeenschappelijke regelingen waar mijn stad 'penvoerder' is, komt regelmatig informatie naar de raad. Ik merk dat mijn college raadsleden in andere gemeenten er veel minder van weten. Zo schat ik in dat ik van veel gemeenschappelijke regelingen ook weinig weet. Ik weiger echter om alles te willen weten, dat zou ondoenlijk veel werk zijn. Vertrouwen is dus wel nodig.
- Het lijkt dat GR een vacuümpomp heeft om geld te genereren, er moet elk jaar geld bij.
- Hier komt het subsidiariteitsbeginsel om de hoek kijken. Alles wat lokaal geregeld kan worden moet gedaan worden, alleen wanneer er meer voordelen zijn kan er regionaal opgetrokken worden.
- Ja maar het ontbeert kleine gemeenten aan kennis
- Juist aangezien het voor Raadsleden al moeilijk is om een democratische controle op deze regelingen te behouden. Voor burgers wordt het dan nog ondoorzichtiger.
- Maakt het wel lastiger om burgerparticipatie te ontwikkelen
- Mee eens, maar het is moeilijk om als gemeente grote taken van GR uit te voeren. Daarom van belang om als raad waar mogelijk scherp aan de knoppen draaien, zowel kaderstellend als controlerend.
- Vooral regelingen voor college en organisatie is een bedreiging voor de democratie
- Zoals aangegeven: er wordt eigenlijk geen publieke verantwoording meer afgelegd aan gekozen officials (raadsleden) en waar dat nog wel gebeurt is de afstand er groot. Zeker bij beleidsrijke GR'en zoals RSD is dat echt een probleem.
- Zolang besluiten instemming vereisen van de individuele raden kan een raad een beleid goedkeuren of afwijzen.
De ervaring is wel dat aanpassing van voorgesteld beleid lastiger is omdat alle betrokken gemeenten dat amendement moeten accepteren.

Neutraal

- Alleen samenwerken als meerwaarde aangetoond kan worden
- Als raadsleden meer betrokken worden en meer tijd krijgen voor gemeenschappelijke regelingen, dan zijn ze een aanvulling voor de lokale democratie.
- Dat ligt er maar net aan wat voor regelingen dat zijn.
- Dit is afhankelijk per regeling
- Dit zou een potentieel risico kunnen zijn, maar is het nu nog niet.
- Het is nodig om samen te werken in deze tijd. Lokale democratie vraagt ook kennis van zaken die er niet altijd is. Dan is de lokale democratie een idefix. Dus nee geen bedreiging maar nodig. Wat wel een bedreiging is, is al die verschillende overlappende gezamenlijke regelingen waardoor wethouders en ambtenaren door de bomen het bos niet meer zien.
- Het is ook sterk afhankelijk van de grote van de GR.
Voor kleine gemeente is een GR soms ook noodzakelijk om kwaliteit te kunnen blijven bieden in de dienstverlening, bijvoorbeeld op het sociaal domein
- Ik ben geen voorstander om alles in gemeenschappelijke regelingen onder te brengen. Een goed ambtelijk apparaat is van groot belang
- In theorie zou de gemeenteraad er zijn voordeel mee kunnen doen. In de praktijk verliest de gemeenteraad invloed omdat collegevertegenwoordigers zonder verantwoording hun gang (kunnen) gaan.
- Maar in sommige gevallen voelt het wel zo dus ik begrijp waarom sommigen het zo zien. Zeker als er in je gemeente er veel zijn.

- Niet onwaar, maar veel gemeenschappelijke regelingen zijn onmisbaar. De samenvoeging van gemeenten om meer schaalgrootte te krijgen is nog veel erger.
  - Raad moet waker blijven en haar plek opeisen.
  - Vooral de wijzen waarop de financiering en zeggenschap in een GR zijn georganiseerd, vormen de bedreiging.
  - Zie toelichting 2.1
- Mee oneens
- Als die democratische controle maar beter geregeld worden (is ook het voornemen)
  - Dat valt en staat met de inrichting van de GR (installatie, verantwoording afleggen op financieel en realisatie gewenste effecten) en de wijze waarop de raad aan de voorkant (dus bij begin van de GR) alles heeft gemandateerd / ingericht
  - Dat zou niet hoeven als we voldoende de zienswijzen benutten
  - Het is een kwestie van anders en beter organiseren zodat de lokale democratie geborgd wordt/blijft.
  - Hier ben ik het niet mee eens. Door binnen met de WGR juiste afspraken te maken en deze ook vast te leggen kunnen je lokaal invloed uitoefenen. Het erom dat een commitment is.
  - Raadsleden moeten zich actiever opstellen, ook richting eigen college.
- Sterk mee oneens
- Mits je amenwerking opzoekt
- Geen mening
- Dat hangt van iedere regeling op zich af. Het is belangrijk dat de gemeenteraden er voor zorgen dat iedere GR voldoende ruimte geeft aan de gemeenteraden om er voor zorg te dragen dat de raad de baas blijft. De Nederlandse overheid kan dat afdwingen door in de nationale wet op te nemen dat bepaalde zaken standaard in iedere GR opgenomen moeten worden die dat democratische proces garanderen.

4.1.

(In welke mate bent u het (on)eens met bovenstaande stelling?)

Toelichting

- Zeer mee eens
- Al is het soms stroperig bij bv GGD/VT (Haaglanden) of inkoop Jeugdzorg (H10)
  - Mee eens dat dit in theorie zo zou moeten zijn.
- Mee eens
- Controle wel lastiger bij GR dan lokale besluiten
  - Dit is de theorie. In de praktijk niet altijd zo. Raad loopt vaak achter feiten aan.
  - In de praktijk moet er bij een regeling wat aan de hand zijn om de raad echt actief te krijgen.
  - In deze corona tijd misschien een beetje minder strak maar in principe wel
  - Ja klopt, echter gaat vaak alleen over als er wijzigingen in begroting oid zijn.
  - Maar dan slechts achteraf en ook nog op grote afstand. Zoals gezegd: bij beleidsrijke GR' en is dit niet goed.
  - Maar dit is lastig uit te voeren
  - Maar doet dat onvoldoende
  - Maar wij vinden dat dit echt veel optimaler moet, en kan.
  - Maar wordt vaak teweinig tijd aan besteedt.
  - Mee eens maar in zeer lichte vorm. We krijgen vaak een presentatie en een jaar verslag. Kunnen wat vragen stellen maar de merites van een aantal zaken echt doorgronden wordt lastig. Dat lukt alleen als er echt iets in positieve of negatieve

zin aan de hand is. Maar dan kost het erg erg veel tijd door de vele tussenschakels en afhankelijkheden om tot concrete maatregelen te komen. De ontmanteling van een intergemeentelijke regeling heeft vele wethouders de kop gekost omdat de inrichting een onmogelijke bestuursdersknoop opleverde die niet viel aan te sturen.

- We voeren het uit, hoe veel effect het heeft is een andere vraag.
- Zo is het althans in mijn ogen theoretisch wel geregeld (begroting, jaarrekening, zienswijzeprocedure). Maar een gemeenteraadslid is doorgaans onmachtig om achter de schermen te kijken
- Zo zou het moeten zijn als er tijdig en volledige informatie wordt verstrekt
- Zover als dat kan en dat is onvoldoende

Neutraal

- Controle is erg moeilijk. Vaak moet je de info halen uit de jaarverslagen en weet niet hoe zuiver die zijn. Heb eens geconstateerd dat de verslagen van twee veiligheidsregio's een op een hetzelfde waren.
- Deels mee eens
- Enige controle tot op dit moment is een financiële controle. Is er binnen de (gewijzigde) begroting gebleven
- Formeel ja. Feitelijk onvoldoende controle
- Formeel klopt dit. In de praktijk zoals boven gezegd niet, vandaar 'neutraal'.
- Is dat wat ik denk dat moet gebeuren, of wat er werkelijk gebeurt? In theorie moet de GR controleren, in de praktijk valt dat enorm tegen.
- Is heel moeilijk om dat goed te controleren. De raads en commissie vergaderingen zijn in elke gemeente op een ander tijdstip en de onderwerpen worden versnipperd over de div maanden en vergaderingen. De couleur lokaal moet wel inpasbaar zijn en daardoor wordt een proces moeilijk en voor de ambtenaren moeilijk uitvoerbaar met al die verschillende wensen.
- Ja er is controle, is het voldoende? Soms en heel vaak kunnen we weinig als we anders willen als raad.
- Kan beter
- Lijkt me wel belangrijk.
- Onvoldoende mogelijkheden
- Wanneer iets niet goed gaat, is mijn ervaring dat de raad op de hoogte wordt gesteld. Echter zijn naar alle waarschijnlijkheid ook regelingen waar we als raad weinig over praten en dus controle over uitoefenen. Regelmatig krijgen we in beleidsstukken te horen dat er wordt samengewerkt met gemeente x daarna horen we er vaak niets meer van.
- We hebben als gemeenteraad wel "een vinger in de pap" maar het wordt altijd door "de democratische meerderheid" van de deelnemende gemeentes ondergesneeuwd aan het "grote belang" die vaak andere deelnemende gemeentes hebben; Denk aan inkomsten huisvesting van dergelijke diensten; (uitdijende) werkgelegenheid,
- Zoals boven reeds genoemd heb je beperkt mogelijkheid om te controleren en beleid van de GR te wijzigen
- Zou moeten maar door eerder aangegeven capaciteit en capaciteit vraagstukken etc. komt dit nauwelijks uit de verf.
- Zou wel moeten zijn, maar praktisch onmogelijk. Elke 4 jaar nieuwe onervaren raadsleden, hebben tijd nodig zich in de materie te verdiepen, om hun formele taak t.a.v. GR uit te kunnen voeren.

- Mee oneens
- Achteraf je jaarstukken een klap op geven, en de begroting een zienswijze meegeven. En dan maar hopen dat het bestuur die zienswijze niet naast zichneerlegt
  - Controle geschied door meerderheid van aangeslotenen. Er is nergens veto- recht ingebouwd.
  - Dat is niet makkelijk en gezien de tijdslijnen heel lastig om op het juiste moment invloed uit te oefenen.
De wet zou grondig verandert moeten worden, zodat de raden echt invloed krijgen op de uitvoering
  - Democratische controle GR-en is ondermaats.
  - Door bezuinigingen richt de controlfunctie zich alleen nog maar op de wettelijke taken van de gemeente. De GR valt daar inhoudelijk niet onder. De GR heeft ook geen eigen controlfunctie. Informatieverzoeken van College en Raad aan de GR en de gekoppelde NV worden minimaal afgehandeld.
  - Er komt teveel informatie tegelijkertijd en samen met een volle agenda waardoor deze functie onvoldoende wordt benut. Alle jaarrekeningen komen tegelijk en de vergadering daarover vindt plaats tijdens de kadernota.
  - Gemeenteraden kunnen slechts zienswijze indienen. AB van GR bepaalt of er iets wordt gedaan met zienswijze en stelt begroting en jaarverslag vast.
Stemverhoudingen in GR's bepalen daarbij de uitslag. Kleine gemeenten kunnen een nog zo goede college vertegenwoordiger in het AB hebben, het is slechts 1 stem. De enige "controle" die gemeenteraden hebben is hun collegelid dat in AB zit ter verantwoording roepen.
  - Het is ondoenlijk om de regelingen te controleren
  - In theorie wel, maar de praktijk geeft hiervoor te weinig tijd.
  - In theorie zou dit moeten, praktijk is anders.
  - O zou het moeten zijn maar het functioneert niet zo
  - Onvoldoende en daar moeten we ook zelf meer aan doen
  - Raad sputtert hooguit wat, maar ze hebben het college de doelen laten bedenken, daardoor is er nu weinig te controleren.
  - We voeren alleen controle uit op de communicatie, niet op de GR zelf.
  - Zou wel moeten
- Zeer mee oneens
- Er is geen sprake van adequate controle
  - Hoe kan je je controlerende taak uitvoeren als meer dan twee jaar inzage in notulen wordt geweigerd?
  - Nauwelijks, de afstand tot de raad is zo groot dat die niet te overbruggen is op momenten dat de GR-en in de raad aan de orde zijn.
  - Raad wordt te laat geïnformeerd over vergaderingen en hun agenda's, in te dienen zienswijzen, begrotingen etc.
  - Wethouders sturen aan. Wij staan op afstand.
- Weet niet
- Verschilt sterk per regeling

4.2. In hoeverre bent u als raadslid tevreden over uw mogelijkheden om regionale besluitvorming – van de gemeenschappelijke regelingen waarin mijn gemeente meedoet - te beïnvloeden?

Toelichting

- Tevreden**
- Is voor grote regelingen als GGD lastig. Maar b.v. bij regionale sociale dienst gaat dat best goed.
  - Mits actief betrokken kan een raadslid via de eigen wethouder, via de eigen raad en via eigen inzet op gezamenlijke bijeenkomsten en lobby/overleg bij raadsleden van andere gemeenten het nodige bereiken
  - Over het algemeen tevreden maar hoe groter de GR hoe lastiger. Dan scheelt het als er bestuurders uit je gemeente in het AB of DB van de GR plaats nemen
  - Verschilt nogal per regeling, een antwoord voldoet niet.
- Neutraal**
- Bij veel regelingen is beïnvloeding niet zo nodig (belastingen, veiligheid, bouwzaken, afval e.d.). In het sociale domein kampt men met landelijke besluiten die soms onzinnig uitwerken zoals de open einde regeling WMO hulp waarbij aan inkomen niet getoetst mag worden.
Bij ICT merkt men een gigantisch probleem (en vraag naar meer middelen) maar de deskundigheid is ver te zoeken. Landelijk is dit te zien aan de DOS problemen ivm de nieuwe omgevingswet en het mislukken van diverse projecten zoals de digitalisering van de rechtspraak waar men uiteindelijk het verlies van vele honderden miljoenen voor lief heeft genomen en de stekken eruit heeft getrokken. Zoals gezegd geeft het Energie Transitie format (iedere regio verplicht zijn eigen energie opwekken) zien dat invloed uitoefenen uiterst moeizaam gaat.
  - Dit is afhankelijk per regeling
  - Één raad kan niet veel
  - Het is een soort van (ontwikkelings)proces voor raadsleden om hier goed mee om te gaan.
  - Het is niet altijd makkelijk om invloed te krijgen, maar aan de andere kant proberen we het zelf ook niet hard genoeg
  - Ik vind zelf mijn weg wel. Maar voor gemiddelde raadsleden is het gewoon niet te doen.
  - Inhoudelijk beïnvloeden we voldoende op positieve manier. Echt sturing door de raad ontbreekt
  - Niet makkelijk om dat te beïnvloeden.
  - Ook hier: waarom staat er al een blauw blok met een 'mening'?
  - We bespreken met enige regelmaat regionale beleidsstukken. Zelf vind ik het lastig te overzien wat er nu van onze gemeentelijke input wordt meegenomen. Op de vraag in hoeverre moties en/of amendementen die wij aannemen van invloed zijn op het regionale kader heb ik nog steeds geen goed antwoord. Wat als andere gemeente het hier niet mee eens zijn, wat gebeurt er dan? Wie heeft de doorzettingsmacht? Wordt het kader aangepast? Wat als andere gemeenten amendementen aannemen. etc.
- Ontevreden**
- Als individuele gemeente kun je meerderheid besluiten niet naast je neer leggen. Bij belangrijke dossiers is het dus noodzakelijk om in de beeldvormende - en oordeelsvormende fase intensief overleg met de deelnemende gemeente te hebben. Dat kost tijd en die tijd wordt ons heel vaak niet gegund.
  - Democratische controle GR-en is ondermaats.

- Er wordt soms teveel ruimte geboden om verstoppertje te spelen. Veel niet-essentiële informatie, veel randzaken, veel mist.
- Het hoort natuurlijk wel zo, maar feitelijk heb je alleen iets te zeggen over toegen uittreding, wijzigingen aan de Regeling en de jaarstukken. Concrete besluiten die daaruit voortvloeien liggen buiten de raden. Dat is een democratisch tekort, want je kunt het best eens zijn met een algemeen doel en oneens met een bepaalde invulling daarvan. Maar dan krijg je te horen: 'u heeft met het plan ingestemd'.
- Ik voel mij als raadslid ver van de gemeenschappelijke regelingen staan en in de gemeente heerst de houding: ach als we het er niet mee eens zijn dan zijn we toch afhankelijk van de andere gemeenten. Dus worden er alleen financiële kanttekeningen geplaatst. Ik heb gepleit voor een regiораad, maar daar is de tijd nog niet rijp voor.
- Ingrijpen is niet mogelijk, tenzij het budgetrecht wordt gehanteerd.
- Je hebt de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen op de jaarstukken van een GR. Dat gebeurt nauwelijks. Heeft ook alleen zin om dat met andere deelnemers gezamenlijk te doen en die andere deelnemers spreek je eigenlijk nooit want je hebt het al druk genoeg als raadslid... zou draai je in cirkeltjes rond.
- Met het mogelijk indienen van zienswijze hebben wij vaak maar zeer beperkte mogelijkheden.
- Onze gemeente neemt deel aan verschillende regelingen met veel of weinig gemeenten. Duidelijk is dat een kleiner samenwerkingsverband meer zeggenschap oplevert.
- Onze oppositie heeft natuurlijk een minderheid.
- Tot nu toe werd er niet zo veel gedaan met de input vanuit de raden
- Verschilt per GR
- We grijpen nu in via een raadsequete. Maar dat is een paardenmiddel. Ik zou veel liever aan de voorkant van het proces beleidskaders meegeven.
- Zie 4.1 toelichting

Ze
er
ontevreden

- Moties en amendementen van onze raad halen het niet of nauwelijks in het AB, laat staan het DB. Dus het beste wat je kan hopen is dat een wethouder het met je eens is en echt gaat vechten voor de zaak. Maar dat is bijna nooit zo, dus een GR wordt bestuurd door wethouders en hun plannen vieren zegen niet de opdracht van de raad
- Wat je niet weet, kun je niet beïnvloeden.
- Wij hebben inmiddels besloten uit de Ict samenwerking te stappen en zelf weer de regie te nemen. Levert ook nog eens een forse structurele besparing op. Dat smaakt naar meer.

4.3. Welke instrumenten hebt u gebruikt in deze raadsperiode om meer grip en controle op regionale samenwerkingen te krijgen?

(Meerdere antwoorden mogelijk)

Ander instrument, namelijk:

- Aan de orde gesteld in overleggen (zonder resultaat)
- Aanpassing regeling
- Aanpassing van de begroting
- Ab en db leden opdracht meegegeven, maar heeft daar maar 1 stem

- Actief mee organiseren van regionaal overleg tussen de betreffende gemeenteraden en zo proberen de portefeuillehouders aan te zetten tot transparantie en alles wat daar bij hoort.
- Actievere informatievoorziening vanuit de Regio dmv vast agendapunt instellen op agenda gemeenteraad; moties en amendementen
- Agenderen in de raad, raadsgesprek met de directie van de GR
- Alle instrumenten die mij als individueel raadslid toekomen op basis van de Gemeentewet
- Als raadsrapporteur betrokken bij een GR.
- Amendement begroting
- Amendement binnen gemeente
- Amendement op zienswijze
- Amendementen en moties ingediend
- Begroting en plan afgewezen
- Begroting niet goed gekeurd
- Beïnvloeden. Vooraf er naar toe en je mening vroegtijdig inbrengen en laten verheffen tot beleid. Er op af dus. Relatiebeheer.
- Besluiten op de jaarrekening
- Beter informatievoorziening
- Bevragen college
- Bezoeken bijeenkomsten.
- Bij begroting zienswijzen indienen, art. 44/45 vragen aan verantw. Wethouder
- Bijeenkomst verantwoordelijke directie
- Bijeenkomsten bijwonen en daar je geluid laten horen.
- Bijvoorbeeld bij RES, onderdelen werden door de raad gekeurd en aangevuld
- Bijwonen van regionale vergaderingen.
- Centrum gemeente bepaalt te veel
- Coalitie verzocht in te stemmen gemeentespecifieke monitoring
- Collega leden in de de andere gemeenten raadplegen en elkaar op de hoogte houden.
- College ter verantwoording roepen, moties en amendementen ingediend
- Commissie
- Commissie Kwartiermakers Roosendaal
- Commissie regionale samenwerking heeft document opgesteld waarmee meer vat op GR'n verkregen wordt
- Constant de wethouder bevragen
- Controle loopt via het college. Als regel verantwoordt het college zich door concept zienswijzen voor te leggen, infobijeenkomsten te organiseren etc.
- De gemeentelijke vertegenwoordiger met opdrachten naar GR gestuurd.
- De gemeenteraden hebben met elkaar een overleg orgaan gestart
- De meeste instrument kunnen als gemeente alleen niet gebruikt worden
- De verantwoordelijke wethouder "huiswerk" mee geven.
- De verantwoordelijke wethouder met een andere opdracht naar het DB sturen
- De verordening bij een nieuwe GR kritisch bestudeerd en gedreigd deze terug te sturen, als er niets aan gedaan werd.
- Deelname aan adviescommissie
- Deelname aan commissies van GR-en, vragen stellen.
- Deelname aan regionale samenwerking van raadsleden
- Deelname in AB's
- Deelnemen in adviserend gremium
- Direct contact met de directie om opheldering te verkrijgen en ideeën voor te leggen

- Direct overleg, intergemeentelijke werkgroep voor aantal gezamenlijke GR-en, jaarrekeningen en begrotingen bespreken en waar nodig zienswijzen indienen, schriftelijke danwel technische vragen stellen.
- Directeur GR uitnodigen in lokale raadsvergadering
- Discussie voeren in de betreffende commissie
- Door gewoon verslagen en cijfers te controleren. Je hoeft geen grip te krijgen door besluiten ongeldig te verklaren o.i.d.
- Door het indienen van een motie.
- Door samen te werken met raadsleden uit verschillende gemeenten in een werkgroep gemeenschappelijke regelingen.
- Door zelf deel te nemen en ook het woord te nemen
- Drechttraad lidmaatschap
- Druk op POHO's / collegeleden opgevoerd
- Een amendement ingediend
- Een brief sturen
- Een enquête opgezet om de handelswijze van een GR bestuur te onderzoeken.
- Een raads werkgroep bestaande uit raadsleden van de aangesloten gemeenten
- Een uitnodiging gestuurd om toelichting op zaken te geven
- Eigen wethouder aangesproken middels zijn rol in dagelijksbestuur van een GR
- En de zienswijze geamendeerd
- Er wordt een zienswijze met een kritische nood namens de raad verzonden.
- Evaluatie MRDH, meer informatie bij regelingen waar risico's zijn bestuurlijk of financieel
- Extra informatiebijeenkomst gevraagd, persoonlijk op bezoek geweest, moties ingediend tav extra kaders
- Extra toelichting gevraagd op beleid, besluiten en verantwoording (via een presentatie).
- Extra werkgroep
- Gebruik maken van moties
- Geen Essentiele bijzonderheden aan de orde geweest
- Geen instrument in verband met minderheid als raadslid
- Geen maatregelen
- Gesprek met lokale vertegenwoordigers / bestuurders
- Gesprekken en overleg tussen de G.R. en de raadsrapporteurs.
- Getracht om raadsleden per regeling verantwoordelijk te maken, maar werkt ook niet gezien de geringe betrokkenheid
- Gezamenlijke moties of amendementen in alle deelnemende gemeenten, eensluidende politieke standpunten innemen in alle gemeenten
- Goedkeuring jaarstukken
- GR is opgeheven
- Het aanspreken van de betreffende bestuurder(s)
- Het is niet mogelijk om meer grip en controle te krijgen
- Het is toch vooral tekenen bij het kruisje
- Ik bericht als raadslid trouw aan de gemeenteraad wat ik hoor als in de agendacommissie van de GR.
- Ik pleeg regelmatig overleg met partijgenoten van andere afdelingen in de regio.
- In de commissie en raad de stem laten horen
- In stellen van een onderzoekscommissie in de gemeente SWF.
- Informeel contact
- Input geven en bespreken in commissie en raad
- Instrumenten die de raadleden wettelijk hebben en zelf onderzoek doen, raadsbijeenkomsten inplannen enzovoorts

- Interpellatie debat
- Inzet motie
- Jaarrekening-begroting-jaarverslag van diverse Gem.Regelingen worden structureel behandeld in de raad.
- Klankbordgroep raadsleden
- Lid van 2 klankbordgroepen
- Lid van een regionale werkgroep
- Lidmaatschap agendacommissie van 1 GR
- Lokale regiotafel
- Meegewerkt aan een onderzoek naar de governance van de gemeenschappelijke regeling
- Meerdere zienswijze-procedures...Overleg binnen een intern Orgaan met 2 deelnemers uit elke gemeente enkele malen per jaar plannen en zaken doorspreken, zo mogelijk wijzen op zienswijzen / aanpak e.d..
- Mensen uitnodigen in de gemeenteraad.
- Met andere gemeenten afgestemde moties en amendementen
- Mijzelf beschikbaar stellen als waarnemer in een enkele GR
- Motie (3x)
- Motie / amendement om wethouder met opdracht op pad te sturen
- Motie geschreven en gedeeld met de andere raden om zo een aanpassing in het beleid te realiseren
- Motie ingediend
- Motie om de koers te wijzigen
- Motie van afkeuring
- Motie/amendement
- Moties (2x)
- Moties aan laten nemen in 8 raden
- Moties en amendementen (2x)
- Moties en amendementen ; gemeentekrant
- Moties en amendementen ingediend op toegezonden stukken.
- Moties indienen bij begroting of beleidsplan, amendementen werden altijd sterk ontraden en dus meestal niet aangenomen
- Naast de zienswijze sturen we de wethouder ook op pad met een opdracht.
- Oa geschillencommissie
- Onderlinge contacten met Regionale Raadsleden. geprobeerd tot overeenstemming te komen bij bep. belangen.
- Onderzoek (2x)
- Onderzoek door de Rekenkamer gevraagd
- Onderzoek extern bureau
- Onderzoek rekenkamer
- Opdrachten. Aan wethouder om mee tenemen
- Openbare discussie met eigen wethouder en kaderstelling voor inbreng in de gemeenschappelijke regeling
- Overleg
- Persoonlijke informatie aan de raad
- Plaatsen kritische noten
- Pleiten voor het invoeren van (Europese) kwaliteits eisen aan organisaties.
- Raad heeft unaniem motie aangenomen over GR Recreatieschap
- Raadsenquête en niet instemmen met de begroting
- Raadsenquête ingesteld
- Raadsenquête ingesteld

- Raadsvolgers instellen en hun rapportages bespreken, deelnemen aan regionaal overleg
- Raadswerkgroep is geformeerd
- Rapport rekenkamercommissie
- Rapporten zijn aangepast
- Reactie gegeven op de zienswijze van de wethouder op het beleid van de GR
- Regelmatig overleg met alle raadsleden uit alle gemeentes organiseren.
- Regioagendacommissie
- Regionaal (8 gemeenten) raadsonderzoek naar een GR
- Regionaal debat, regionale moties ingediend, regionaal raadsonderzoek uitgevoerd met 8 raden, regionale bezuinigingsopdracht, regionaal debat RES, delen van zienswijzen tussen 8 raden, gezamenlijke website,
- Rekenkamer heeft rapport uitgebracht
- Rekenkamer ingeschakeld
- Rekenkamer onderzoek grip op GR
- Rekenkamercommissie onderzoek
- Rekenkameronderzoeken
- Rekenkameronderzoeken, informatieve bijeenkomsten
- Reorganisatie van bestaande GR naar nieuwe organisatievorm
- Rondvraag
- Samenwerking binnen de Regionale Energie Strategie herhaaldelijk aan de orde gesteld. Een samenwerkingsverband met een andere gemeente aan de orde gesteld, etc.
- Samenwerking met vertegenwoordigers uit andere gemeenten binnen de regeling
- Samenwerkingsverband documenten lezen. Jaarrekening en begroting goedkeuren
- Samenwerkingswijzer en Nota verbonden partijen
- Schriftelijke vragen en schriftelijk verzoek om inlichtingen. Is geen gehoor aangegeven.
- Schriftelijke vragen gesteld aan verantwoordelijk wethouder
- Schriftelijke vragen via ons college
- Stellen van schriftelijke vragen
- Stukken goed lezen, P&C vd regeling net zo serieus nemen als lokale beleidsstukken
- Sturen via zienswijze.
- Te kort raadslid voor deze materie
- Te weinig, democratische risico's worden nog te weinig erkend en B&W doet weinigen positie raad te respecteren
- Tijdig aanleveren stukken voor besluitvorming in de raad
- Trachten regionale raadsadviseurscommissie's
- Uit stappen (ICT samenwerking)
- Uitkomsten raadswerkgroep.
- Uitstel besluit - participatie afdwingen - vragen mbt verslagen - indicatoren opnemen
- Vai Politieke markten mening geven, voorstellen doen.
- Vanuit oppositie in commissies en raadsvergaderingen .
- Veel kritischer naar wethouder, directie tijdens raadsvergadering ter verantwoording geroepen.
- Verantwoording gevraagd door directeur GR in de raad en AB-lid opdrachten meegeven
- Vertegenwoordiging in de adviescommissie EV van de MRDH
- Via bestuur invloed uitoefenen en druk zetten.
- Via de gemeenteraad en rechtstreeks zienswijzen in te dienen
- Via zienswijzen en via de woordvoerder commentaar gegeven.
- Voor de RES zitting in RSAB West-Overijssel, motie aangenomen om regionale conferentie te organiseren voor raadsleden over GR-en
- Voorstellen/moties in de raad
- Vraag om aanvullende informatie en presentaties

- Vragen aan college
- Vragen aan wethouder gesteld in openbare vergadering
- Vragen om verantwoording afgelegd te krijgen en vragen over rapportages stellen.
- Vragen stellen en verbetering vragen.
- Vragen stellen via onze vertegenwoordiger
- Vragen stellen!
- We hebben gevochten tegen de bierkaai
- We waren de enige met een instrument om te bezuinigen, niet gelukt dus
- Wensen en bedenkingen kenbaar gemaakt.
- Wensen en bedenkingen meegegeven
- Werkgroep ingesteld op enkele GRen. Zienswijze opgesteld
- Wethouder laten toetreden in dagelijks bestuur.
- Wethouder punten meegeven die aangepakt moeten worden door het DB van een GR
- Wethouder verantwoording vragen , extra informatie vragen, directeur regeling gesproken
- Wij hebben begeleidingsgroep vanuit meerdere gemeenten die samen met de GR-en probeert procedures beter op elkaar af te stemmen.
- Wij hebben hier niet veel grip op. Leiden beslist het meeste
- Wij werken met Raadsrapporteurs (per verbonden partij 2 raadsleden)
- Zie hiervoor. Raadsleden zijn gekoppeld aan een specifieke regeling.
- Zienswijze indienen + Vragen stellen aan directeur GR in Raad/Commissie + Schriftelijke vragen + Motie.
- Zienswijzen indienen, aan de financiën tornen
- Zienswijzes
- Zienswijzes, rekenkamer onderzoek in gezamenlijkheid
- Zitting genomen in klankbordgroep
- Zitting in raadtafel32 MRA (geen gr, wel samenwerking), overleg met verantwoordelijk pfh en ambtenaar, er is een werkgroep opgericht.

4.3. Welke instrumenten hebt u gebruikt in deze raadsperiode om meer grip en controle op regionale samenwerkingen te krijgen?

(Meerdere antwoorden mogelijk)

Toelichting

- Als raadslid heb je formeel weinig /geen instrumenten. Moties en amendementen hebben nooit het directe korte termijn werking.
- Bij Dienst Gezondheid en Jeugd is een andere directeur, maar de problemen in de Jeugdzorg blijven.
- Bovenstaande zijn gelukkig nog niet aan de orde geweest.
- De raad is als centrumgemeente intensief meegenomen in vertrouwelijke gesprekken met de wethouder over een vertrouwensbreuk/dreigende stopzetting contracten met uitvoerende (en samenwerkende) instanties. Als raad hebben we de wethouder duidelijk een opdracht kunnen geven over wat in de inzet van de gesprekken moest zijn.
- Deze worden standaard voorbereid en besproken. Veel van de zorgen van de raad komen daarin ook wel terug. De focus ligt dan op correctie, en niet op het beleid zelf.
- Dit is van toepassing op 2 van de gem.reg.
- Doordat collegeleden veel bevoegdheden (en belangen) hebben raadsleden minder kennis en weinig invloed
- Het gebrek aan betrokkenheid, sturings- en controlemogelijkheden maakt het ook heel lastig daadkrachtig op te treden.

- Het is extra belangrijk dat de raad vooraf en tussentijds heldere kaders stelt voor de koers van de vertegenwoordigers in de gemeenschappelijke regeling
- Ik ben lid van de initiatiefgroep Kracht van Raden in Rivierenland
- Ik ben nog maar relatief kort raadslid, maar ik vind wel dat informatie niet altijd volledig genoeg is om juiste afwegingen te kunnen maken. Maar ik doe wat ik kan om informatie te vergaren.
- Ik ben pas sinds oktober 2020 raadslid, dus mis een grote periode.
- In de praktijk is alleen het zienswijze instrument enigszins in te zetten. Ook door gedrag burgemeester en wethouders. Raad laat in meerderheid ook niet zijn tanden zien.
- In veel regelingen gaat het veelal net even beter of goedkoper als alleen staande gemeente
- Met de gemeenteraad bij de laatste kadernota de vertegenwoordiger van onze gemeente de wacht aangezegd niet akkoord te gaan zonder gevolgen. Toen hij dit uitvoerde omdat hij anders zelf in de knel kwam werd hem dit door de andere bestuursleden erg kwalijk genomen.
- Vaak zien we in de JR wat er is gebeurd mn financieel. als gemeenteraad hebben wij nu in zieswijzes aangegeven dat we bepaalde financiële besluiten vooraf willen vernemen en niet achteraf in de JR
- Voor begrotingen en aanverwante.
- Was bestuurder vanuit een per 1-1-2021 heringedeelde kern.
- Wat een enorme beperking van de antwoorden worden hier gegeven.
- Zelf heb ik geen instrument gebruikt, maar onze gemeente is om financiële redenen uit de gemeenschappelijke sociale dienst gestapt.
- Zienswijze mis ik in deze opsomming. Is toch een belangrijk instrument wat iets in beweging krijgt.
Zeker wanneer je als landelijke partij in meerdere gemeenten hetzelfde inzet (zienswijze of motie of schriftelijke vragen).

5. In hoeverre krijgt u als raadslid klachten van inwoners over de uitvoering van taken van gemeenschappelijke regelingen?

(Zoals wmo, jeugdzorg, vuilophaal etc.)

Toelichting

- Veel klachten
- De menselijke maat is weg, en het gaat meer over cijfers dan mensen
  - Deels gaat het om beleidsvragen (zou je da niet beter zo doen?) . Dat speelt vooral bij sociale samenwerkingen. Als het om meer uitvoering gaat zoals de huisvuildienste dan zijn de klachten meer van praktische aard. Ook daar zijn vaak beleidsmatig oplossingen in gekozen (wel of niet extra ophalen enz)
  - Ik bespreek het direct met mijn fractie en we ondernemen altijd direct actie.
  - In het bijzonder van een gemeenschappelijke regeling waarbij alleen een gezamenlijke uitvoeringsorganisatie is ingesteld (voor 4 gemeenten .Gezamenlijk 100.000 inwoners waaronder dus van de eigen gemeente (Bergen NH)
- Klachten
- Afval vooral.
  - De burgers hebben helemaal geen idee van het bestaan van gemeenschappelijke regelingen en spreken de raadsleden aan op zaken die in hun ogen niet goed gaan.
  - Diftar leverde veel commotie op
  - Het is moeilijk in te schatten wat de verhouding is omdat je alleen de dingen hoort die mis gaan.
  - Met name over afvalverwerking en beheer openbare ruimte
  - Met name over onderhoud openbare ruimte, maar dat is een overheidsNV
  - Opvallend dat veel inwoners niet de stap zetten om een formele procedure te starten, mede door weinig vertrouwen in het bestuur/gemeente en de

rechtspraak.

Daarnaast zijn de procedures niet makkelijk te volgen voor iedereen.

- Uitvoering WMO-vervoer, (Omnibuzz; bereik-capaciteit Scootmobielen) praktijk/toegang PGB
- Vaak omdat mensen nog minder overzicht hebben en denken dat de gemeente hiervoor direct verantwoordelijk is. Dat is dus indirect en maakt dat we hooguit wat kunnen doorverwijzen. Tenzij er veel van hetzelfde is en dit echt ernstig wordt geacht.
- Veelal omdat organisatie structuur niet bekend is bij inwoners.
- Verschilt sterk per regeling.
- WMO. Vooral betreffende de uitvoerende ambtenaren.
Jeugd. Voor betreffende onvoldoende capaciteit (wachlijsten)
Vuil. Kosten bedrijfsafval en privégebruik bedrijfswagens
- Zeker klachten. Wederom is de sociale dienst een voorbeeld hiervan. En dan sta je echt op hele grote afstand.
- Zitten als eiland met tal van zaken waarin geen maatwerk is.
Feitelijk is alleen de ambulance perfect geregeld.
Al het andere vergt voor maatwerk nog jaren “zendingsarbeid”

Weinig
klachten

- Alleen over de werking van de Omgevingsdienst komen regelmatig klachten omdat deze in het vergunningen en toezichtsproces een belangrijke rol speelt.
- Daar zit het probleem ook niet in. We krijgen ook weinig klachten over een heleboel taken die wel onder de gemeente vallen. Het gaat erom dat we amper invloed kunnen uitoefenen. Nu moeten we gaan werken met een soort raadsafgevaardigde, dit lijkt leuk maar het is natuurlijk geen democratie zoals het bedoeld was, het is een lapmiddel.
- De meeste mensen weten van het bestaan niet eens af
- Geen idee in hoeverre of aantal klachten door inwoners rechtstreeks bij de GR worden ingebracht. Klachten over uitvoering horen in eerste instantie nl eerst bij de GR ingebracht te worden
- Gemeenschappelijk bijzonder vervoer ging in de eerste twee jaar niet goed.
- Inwoners hebben er niets mee. Krijg alleen af en toe een klacht over beschikbaarheid van OV.
- Inwoners kijken de raad zelf aan op hoe het gaat in de gemeente en hebben vaak niet in de gaten hoe het proces van gemeenschappelijke regelingen werken. Ook inwoners krijgen steeds meer het gevoel dat het niet meer uitmaakt wie ze stemmen door de gemeenschappelijke regelingen.
- Inwoners richten hun kritiek op de gemeente en zijn zich de regionale regelingen vaak niet bewust.
- Is afhankelijk van welke regeling
- Is voor de meeste inwoners ver van mijn bed.....
- Klachten bereiken de raad hoogst zelden
- Maar dat kan komen doordat mensen niet weten waar ze terecht kunnen met hun klachten.
- Meest opvallend zijn de klachten over het ophalen van afval. Er zijn ook klachten over wmo en jeugdzorg. WMO heeft vrijwel altijd met lokale afhandeling te maken. Jeugdzorg komt minder vaak voor, is op casusniveau ingewikkelder en klachten spelen veelal bovenregionaal.
- Meeste klachten gaan over jeugdzorg en WMO
- Nu rustig omtrent afvalinzamelaar. Kinderziekten zijn eruit en qua bedrijfsvoering op orde

- Omdat de burger totaal geen zicht heeft op welke manier een GR werkt en hoe zij besluitvorming communiceert naar buiten toe.
- Ook dat varieert. Bij straatverlichting meer als bij afvalinzameling. Behalve bij een discussie over DifTar...
- Regelmatig ontvangen we als raad informatie inzake de klachten, per gemeente, en de opvolging hiervan .
- Staat te ver van hen af!
- Weinig mensen maken gebruik van de mogelijkheid om raadsleden direct te benaderen als het om klachten gaat over de dienstverlening van een instelling van een GR. T
- Wij hebben een vrij brave bevolking. Alleen bestemmingsplannen roepen reacties op. En wat klachten over e WMO uitvoering. Als men echt klaagt is het vooral over de dienstverlening van de gemeente. de GR staat ver van de burgers af.

Geen klachten

- Burgers hebben geen flauw idee wat in een gemeentehuis gebeurt, laat staan in de GR's.
- De inwoners weten al helemaal niet waar dit over gaat, dus komen er ook geen klachten.
- Dit zou volgens mij in standaard kwartaal rapportages moeten worden opgenomen.
- Hier zit inderdaad een potentieel probleem. Als maar een beperkt deel of geen klanten doorkomen naar de raad, dan kun je er ook niet op handelen.
- Ik heb ze tenminste nog niet gehad.
- Inwoners weten niet veel hierover.
- Is een ver van hun bed show
- Natuurlijk niet, want niemand weet dat ze bestaan.
- Niet de portefeuille voor
- Ooit een enkele over het gehandicaptenvervoer.
- Want bijna niemand is op de hoogte van het bestaan van gemeenschappelijke regelingen.

Weet niet

- Het woord klachten is expliciet, maar meestal worden dergelijke woorden niet gebruikt. Er is veel te doen over GR's

5.1. Hoe beoordeelt u de mate waarin de uitvoering van gemeenschappelijke regelingen de financiële positie van uw gemeente heeft verbeterd of verslechterd?

Toelichting

Verbeterd

- Als 'kleine ' gemeente ben je niet in staat om de kwaliteit/expertise/middelen te kunnen evenaren van een gemeenschappelijke regeling. Lastig om dat in een exact bedrag te berekenen maar gezamenlijk ben je sterker dan als gemeente zelf deze taken uit te voeren.
- Door betere periodiek (ook digitale) verslaggeving door GR zelf. Niveau van detailinfo is weer moeilijk te meten. Weet ik niet
- Ik denk verbeterd want we kunnen het zelf niet alleen uitvoeren of veel duurder en het ambtenaren apparaat van ons is te klein hiervoor

Neutraal

- Daar kan ik geen algemeen antwoord op geven. Het wisselt per GR en het wisselt in de tijd

- Daar kan ik geen goede uitspraak over doen, dat zou ik moeten laten onderzoeken.
- Dat is over het algemeen erg lastig vast te stellen. Hoe was de situatie voor dit tijd precies, hoe loopt het nu, zeker omdat a de inhoudelijke taken vaak mee veranderen en de financiering van gemeenten de laatste jaren wel erg grote pieken en dalen kent. Los nog van de vraag of het geld optimaal wordt ingezet. Dat vertrouwen geven we ze. Maar afstand maakt het lastig dat goed te volgen.
- De WMO blijft natuurlijk wel een flinke 'kostenpost'.
- Dit verschilt per regeling. Aantal regelingen (en daarmee bestuursdruk) neemt toe
- Door sommige GR's bespaar je als gemeente geld, als je het alleen zou moeten doen was je meer geld kwijt. Bij andere GR's ben je juist weer meer geld kwijt als gemeente omdat je het anders meer op maat zou kunnen uitvoeren en niet met de protocollen van een groete organisatie zou hoeven werken
- Er zijn grote verschillen in grootte en in belang.
- Er zijn voorbeelden met sterke negatieve financiële gevolgen en andere met hele positieve.
- Gezien de financiële problemen is het de vraag of deelnames aan GR's niet een te zware ambtelijke en financiële last is. Tevens komt dan de vraag of een bepaalde GR wel voldoende oplevert.
- Ik denk dat onze gemeente te klein is om de meeste taken zelf uit te voeren, maar ik kan het niet helemaal beoordelen
- Is lastig beoordelen, je kunt niet vergelijken hoe het er financieel was gegaan als deze dienst alleen bij de eigen gemeente was uitgevoerd.
- Is niet over één kam te scheren
- Is wisselend
- Ook hier geldt dat het afhangt van de GR. Sommigen blijken financieel gunstig te zijn, andere niet.
- Soms kostenbesparend Vaak weinig invloed op beleid Weinig inzicht op financieel gebied nadat er een GR is aangegaan
- Van de gemeenten van voorheen Haaglanden wordt voorafgaand aan de begrotingen altijd een kadernota naar de GR'en gestuurd met kaders qua financiën. Dat loopt prima.
- We hebben wel aangegeven dat wanneer wij als gemeente moeten bezuinigen we van de GR-en ook een bijdrage hierin verwachten. Kan niet zijn dat dat gewoon doordraait terwijl de gemeente de dienstverlening aan het afknippen is.

Verslechterd

- Bij de GGD in het bijzonder Veilig Thuis als gevolg van de steeds toenemende budgetbehoefte
- Cijfers zijn worden niet of te laat bekend gemaakt inzake de lasten en de baten
- Dat is mijn beeld, het is echter moeilijk met zekerheid antwoord te geven aangezien referentiewaarden eigenlijk niet bestaan.

- De directe kosten zijn onvermijdelijk omdat het om wettelijke taken gaat die we zelf ook zouden moeten voeren. Die kosten moeten we dus altijd maken. Maar voor wat betreft de uitvoeringskosten van de GR als organisatie ontbreekt elke prikkel tot efficiency of het uitvoeren van taakstellingen . De GR kan zich

beroepen op de WGR dat alle kosten bij de deelnemende gemeenten gedeclareerd kunnen worden. Een gemeente heeft geen mogelijkheid de door het AB vastgestelde begroting te wijzigen, mede doordat de Provincie anders ingrijpt en het gevraagde bedrag dat ten laste van de gemeentelijk begroting brengt. De GR heeft dus financieel carte blanche.

- De GR'en blijven altijd buiten schot bij de gemeentelijke bezuinigingen
- Deze verslechtering komt in belangrijke mate door de transitie in het sociale domein waarbij taken naar de gemeente zijn gegaan zonder bijbehorende middelen en open einde regeling. Sommige regelingen zullen voordeliger zijn geweest, maar de meeste kostte de gemeenten uiteindelijk meer geld - ondanks de belofte dat alles 'efficiënter zou zijn. Net als fusies bij kleine gemeente dit juist meestal uiteindelijk kostenverhogend bleek te zijn.
- Door inefficiëntie dreigen de samenwerkingsverbanden niet te kunnen leveren waarvoor ze zijn opgericht.
- Er gaat veel geld naar toe maar de resultaten en effecten zijn onvoldoende duidelijk.
- Het beeld is dat gem.regelingen elk jaar gewoon meer geld vragen.... inhoudelijk hebben we al enkele zienswijzen hierop gemaakt waar toch weer vanuit de regelingen aanpassingen gedaan werden.
- Het is vooral de VVD die WMO zit te knippen waardoor we soms 7 miljoen moeten bezuinigen. Dat is het grote schandaal, het Rijk die geld wegknijpt waardoor we de bijdrages voor de inwoners weer moeten verhogen.
- Jeugdhulp, Participatie
- Kostenverhoging in GR doorgevoerd die onevenredig hard onze kleine gemeente treft; onze kleine gemeente betaalt 2x zoveel per inwoner als andere gemeenten.
- Meestal (lichte) budget overschrijdingen.
- Met name de uitvoering Jeugdzorg
- Ook moeilijk te beoordelen. Wat zou het betekenen wanneer een gemeente zelfstandig deze taken uitvoert die door de landelijke overheid worden opgelegd.
Wanneer het om de sociale werkvoorziening gaat, dan is de gemeente duurder uit.
- Regelingen kosten ons steeds meer geld, telkens in naam van een mooi klinkend maar abstract doel waar je in theorie moeilijk tegen kunt zijn (en waar morrend op gereageerd wordt als je er wel kritisch op bent, want 'de regio is toch belangrijk' en 'we moeten toch samenwerken').
- Samenwerking beoogd efficiënter, maar geen sprake van minder kosten. integendeel, vaak hogere kosten.
- Vooral omdat gemeenten te weinig geld krijgen voor steeds meer taken. Dus deels licht dit niet aan de bestuurders/regeling zelf.
- Wij bezuinigen sterk, de GR niet

Sterk
verslechterd

- De begrotingen van GRren komen eerder voordat de gemeentelijke begroting wordt gemaakt. Kortom, wie stuurt er op wie? Het geld gaat eerst naar de GRren en de gemeente houdt het restje voor zichzelf.. het hoort andersom te zijn!
- Door een aangepaste rekenmethode bij de veiligheidsregio betaald Zeewolde nu bijna een miljoen meer per jaar
Per hoofd van de bevolking in vergelijking met de andere grotere gemeenten, betaald de burger nu veel meer dan in het verleden

- Er zijn zaken waarop wij als gemeente geen invloed hebben zeker wat de zorg etc betreft
- Mijn stelling is: een GR gebruikt de gemeentes als flappentap. En heeft structureel een gat in de hand. Er moet namelijk altijd geld bij een inverdien effect of gezamenlijk voordeel lijkt altijd teveel gevraagd
- Veiligheidsregio kost meer dan het dubbele dan we voorheen aan een zelfstandige brandweer kwijt waren, en de materiaalmogelijkheden zijn mindergeworden
- Verschilt veel per gemeenschappelijke regeling. Sterk verslechtert t.a.v. de ambtelijke uitvoeringorganisatie voor 4 gemeenten DE BUCH .
Maakt veel overheadkosten. Ondoelmatige geldbesteder. .

Weet niet

- Dat kunnen we niet weten: er is geen vergelijking met als we het alleen hadden gedaan.
- Er is geen vergelijkingsmateriaal, geen nulmeting geweest, op grond waarvan ik nu zou kunnen beoordelen of wij financieel beter af zouden zijn geweest zonder gemeenschappelijke regelingen. Tot nu is er echter vaak sprake van financiële tekorten.
- Niet te beoordelen, het is onmogelijk in te schatten of een andere oplossing financieel betere resultaten zou hebben gegeven.
- Uitgaven en opbrengsten zijn niet goed te doorgronden om deze vraag te kunnen beantwoorden.
- We kunnen het niet zelf.
Twijfels of de jaarlijkse verhoging wel in de pas lopen met de uitkeringen uit het gemeentefonds

5.2. 'Uw gemeente is in staat om met de huidige middelen zelfstandig de haar toegewezen taken uit te voeren (d.w.z. zonder samenwerking met andere gemeenten)'

(In welke mate bent u het (on)eens met bovenstaande stelling?)

Toelichting

- Sterk mee eens
- Maar dit is vanwege het feit dat ik in de raad van een grote gemeente zit.
- Mee eens
- Dat vraag nogal wat om dit weer naar je toe te trekken. Ook lastig is om expertise weer lokaal op te bouwen en belangrijk is ook of er externe partijen zijn waaraan je ook die taak kan uitbesteden met dan de gemeente als regie voerder hierop. Daar zit volgens mij bij vele regelingen winst te halen.
  - Een grotere stad kan dat wel, de randgemeenten om ons heen heel vaak niet. Maar als je over fuseren praat dan breekt de pleuris los.
  - Het is uiteindelijk een kwestie van waar je je geld als gemeente aan wil besteden.
- Neutraal
- Afhankelijk van de deelgebieden
  - Daarvoor is de stelling te breed genomen. Wel denk ik dat zonder de regelingen de gemeenten sterker in kunnen en denken zouden zijn. Het word steeds meer een eenheidsworst.
  - De door het Rijk toegeschoven/afgeschoven taken maken het er zonder extra financiën natuurlijk niet gemakkelijker op.
  - Dit moet worden uitgezocht. Tot nu toe kan ik hier geen enkele uitspraak over doen.

- Eerste stap om antwoord te geven op deze stelling is een kerntakendiscussie.
- Elke gemeente heeft samenwerking nodig hoe groot of klein je bent
Je zal altijd moeten samenwerken
- Gedeeltelijk eens gedeeltelijk oneens, sommige regelingen hebben hun voordelen
- Ik denk dat onze gemeente te klein is om de meeste taken zelf uit te voeren, maar ik kan het niet helemaal beoordelen
- Ik kan dat niet goed beoordelen.
- Zou wel moeten voor een middengrote gemeente met 50.000 inwoners. We zijn geherindeeld om meer bestuurlijke daadkracht te krijgen. Blijkt een sprookje te zijn.

Mee
oneens

- 4 eilandgemeenten met een inwonertal van totaal minder dan 15000 maakt samenwerking broodnodig.
- Almere krijgt voor een aantal zaken binnen het Sociaal Domein extra budget om een en ander regiobreed uit te voeren. Ik heb geen idee van hoe het voor de stad zou uitpakken als dit extra regio-ondersteunend budget wegvalt.
- Dit is het geval met en zonder samenwerking.
- Diverse vraagstukken vragen meer expertise en middelen die wij als individuele gemeente niet hebben
- Het gaat niet om meer geld, het gaat erom dat we te klein zijn om het zelfstandig te moeten willen doen. Maar de oplossing is niet om maar voor elk onderwerp een GR op te tuigen.
- In de uitvoering samenwerken
- Jeugdzorg, ouderenzorg komt tekort
- Meerdere regelingen zouden m.i., niet hoeven en zouden in eigen beheer kostenbesparend zijn. Samenwerking wordt je ook vaak tamelijk opgelegd is een tamelijk algemene conclusie van veel raadsleden
- Met een gemeente van 44.000 inwoners, is de bezetting van bepaalde diensten niet met goede expertise te ondervangen. Dat vraagt specialistische kennis. BV op gebied van jeugdzorg. Tegelijkertijd neemt het zicht op dit soort zaken dan nog meer af. Wel betalen niet bepalen. Voelt altijd lastig ook omdat je de hulpvraag niet echt kan voorzien of ondervangen.
- Omvang gemeente en inwonertal maakt het zeer inefficiënt om alles in eigen hand te doen.
- Sommige taken wel. Andere niet.
- Soms is deelname verplicht. Wat moet hier dan worden geantwoord?

Sterk mee
oneens

- De gemeente is op den duur te klein om alles uit te kunnen voeren. De kortingen op het gemeente fonds hapt er aardig in bij kleine gemeente met ongeveer 11.000 inw.
- Erg afhankelijk van soort GR. Met name in sociaal domein noodzakelijk op grond van expertise en financiële efficiëntie noodzaak voor samenwerking
- Financieel is dat onhaalbaar gezien de beroerde toedelling uit het gemeentefonds ten opzichte van de opbouw van onze bevolking en onroerende zaken.
- Nee. Een gemeente van 23.000 zielen kan bijv. niet zelf de vuilnisophaaldienst, de belangstingheffing of het verstrekken van uitkeringen professioneel zelf regelen. Dat kunnen wij niet meer zelfstandig.
- Onmogelijk
- We komen elk jaar al flink tekort
- Verschilt per GR

Geen mening • Zie eerdere opmerking. De bezem moet er door

6. Als uw gemeente moet samenwerken, gaat uw voorkeur uit naar:

Anders, namelijk:

- Aangezien je hier maar 1 ding kunt invullen wordt het anders. Immers regionaal samenwerken moet niet maar op 1 manier vorm krijgen.
- Afhankelijk waar het over gaat. Enerzijds centrumgemeentefunctie zoals opvang, ambtelijke samenwerking bij inkoop hulpmiddelen etc
- Alle suggesties zijn mogelijk, maar we missen als raadsleden het inzicht in de reguliere bedrijfsvoering van onze eigen gemeenten en potentiële samenwerkingsgemeenten om nu een eenduidige uitspraak te doen
- Alleen samenwerking op gebieden met bewezen toegevoegde waarde (betere kwaliteit tegen acceptabele kosten)
- Als Waddeneiland hebben wij een bijzondere positie
- Ander vormen werken niet .
- Ben voorstander van een totale herindeling naar 25 tot 40 regio's in Nederland, maar realiseer me dat dat wishful thinking is.
- Bestuurlijke fusie
- Bestuurlijke samenwerking door portefeuillehouders
- Binnen de GR worden al meerdere bedrijfsvoeringstaken gezamenlijk uitgevoerd
- Breng dit soort taken bij de provincie onder, met bijhorende middelen en mandaat
- Daarom zijn wij reeds gaan herindelen
- De gemeente SWF is al gefuseerd.
- De taken die eerder van de provincie of van landelijk naar de gemeenten zijn gekomen bekijken en dan bezien of de gemeente nog steeds in the lead moet zijn. Dit is het startpunt!
- Democratisch gelegitimeerde samenwerkingsconstructies
- Een democratische regionale samenwerking die alle regionale taken uitvoert
- Een samenwerkingsverband zonder een zelfstandig bestuurlijk lichaam. Eigen ambtenaren moeten het werk doen.
- Een vaste regio zonder provincies
- Fusie
- Fusie met andere gemeente(n)
- Geen gemeentelijke herindeling omdat de kostenfactor van een GR dit vereist
- Geen herindeling
- Geen herindeling.
- Geen samenwerking
- Gelijkwaardigheid is een must. Niet te grote kerstboom optuigen!
- Herindelen betekent niet minder kosten. De afstand tot de inwoners en de betrokkenheid wordt minder. Groter is niet beter en efficiënter. De mens moet centraal staan en niet het systeem.
- Het is al vaak genoeg aangetoond dat schaalvergroting leidt tot meer bureaucratie (minder efficiënt) en een kleinere betrokkenheid van burgers.
- Het positieve effect van samenwerking wordt sterk overschat. Het is eigenlijk het afschuiven van verantwoordelijkheid ter compensatie voor een gebrek aan kennis.
- Ik twijfel hier omdat ik optie 2 niet goed ken. Ik nijk wel naar optie 2
- Is al Achterhoek raad
- Maatwerk voor gemeente-overstijgende taken

- Meer naar provincie en gemeenschappelijke regelingen creëren een tussenlaag die niet wenselijk is naar mijn mening
- Meer rijksmiddelen naar de gemeente
- Net herindeling achter de rug
- Onze gemeente heeft inmiddels herindeling achter de rug
- Per 1 januari land van cuijk
- Per beleidsveld bepalen met welke gemeente en op welke manier er samengewerkt kan worden (overdracht mandaat en beleidsruimte)
- Per uitvoeringstechnisch een samenwerking zoeken.
- Provinciale samenwerking inclusief provinciale democratische controle door de Staten
- Provincies en gemeenten in Nederland vervangen door regio's met democratisch gekozen bestuurders.
- Regionale afstemming tussen raden
- Regionale samenwerking
- Regionale samenwerking (Regio Achterhoek)
- Regioraad idee
- Rijk moet meer taken, kaders stellen en regie nemen op grote vraagstukken zoals energie transitie, versnippering landschap, landbouwtransitie. . expertise gaat op deze manier veel verloren. (is al verloren gegaan)
- Samenwerken indien er voordeel te behalen valt (ofwel financieel, ofwel door kennisoverdracht)
- Samenwerking met twee andere gemeenten via een GR
- Samenwerking tussen regiogemeenten maar zeker geen fusie!
- Taken weer teruggeven aan de Rijksoverheid of provincie
- Toch zoals het nu is.
- Veel scherpere politieke keuzes maken, per definitie kan een gemeente geen geld tekort komen.
- Via bestaande regelingen
- We zijn al bijna ambtelijk gefuseerd met een buurgemeente
- We zijn net heringedeeld
- We zijn net heringedeeld en zijn de nieuwe gemeente aan het opbouwen, voor zover de financiële situatie dit toestaat.
- Wel regionaal samenwerken, per beleidsveld bekijken, geen fusie of herindeling
- Wel samen werken geen herideling
- Wij hebben al een ambtelijke samenwerking.
- Wij hebben al twee keer een herindeling gehad en zijn daardoor bestuurlijk sterker en hebben een grotere stem in de regio. Calimero effect afschudden lijkt soms moeilijk
- Wij zijn een product van een grote herindeling in Friesland van 10 jaar geleden
- Zeer selectief samenwerken in de regio. gemeentes zijn te verschillend
- Zelfstandig blijven
- Zie hierboven
- Zijn binnenkort herindelingsverkiezingen
- Zitten met het feit dat we 1/3 etmaal fysiek afgesloten zijn van de wereld. Dit behoeft specifieke oplossingen waarin bv centrumgemeente geen optie is.
- Zoveel mogelijk met dezelfde gemeenten samenwerken op de terreinen waar dat past

6. Als uw gemeente moet samenwerken, gaat uw voorkeur uit naar:

Toelichting

Het zoeken van een samenwerkingsverband tussen ambtelijke organisaties (eventueel ambtelijke fusie)

- Goede samenwerking binnen GR en als gemeente onderling kan, herindelen is dan niet noodzakelijk. Je versterkt elkaar op kwaliteit en inhoudt en kunt op die manier de eigenheid behouden. Je blijft een betrokken gemeente dichtbij de inwoners.
- In u enquête vergeet u de samenwerkingsverbanden: bijvoorbeeld de RES en de ontwikkelbeelden. Dit zijn samenwerkingsverbanden met nauwelijks enige democratische legitimiteit. En zouden verboden moeten worden. Plannen van gemeenten zouden wel gebundeld kunnen worden of via de provincie geregeld kunnen worden. Maar bureau's gaan nu bepalen, hoe onze wereld eruit gaat zien ipv de democratie.
- Om de kosten beheersbaar te houden.

Per beleidsveld bepalen met welke gemeente(n) samengewerkt kan worden

- Dat is wat nu gebeurt. Dat lijkt handig want je stapt alleen met gewillige partijen in .... maar het zijn wel heel veel verschillende organisaties zo. De begrenzing van onze gemeente aan drie andere provincies maakt het er niet eenvoudiger op.
- Het is wel prettig als er een bepaald aantal gemeentes is waarmee je regelmatig samenwerkt.
- Lijkt me toch wel de voorkeur te hebben met de kennis die ik momenteel heb.
- Nooit herindeling. Een gemeente is ook een vorm van een gemeenschap, en niet alleen een administratieve eenheid.
- Omdat de inwoners van de gemeente te divers is en er weinig of geen rekening wordt gehouden
- Onze gemeente werkt in verschillende regio's samen. Helaas worden wij soms wettelijk gedwongen tot een onlogische keus. Naarmate regio's meer hechter samenwerken is het lastiger als je daar niet volledig aan deelneemt.
- Suggestieve vraagstelling.
- Wij werken nu naar tevredenheid met 7 westfriesse gemeenten samen. Er is een verdeling qua verantwoordelijkheid per gemeente. De een is 'trekker / centrumgemeente' voor het een, een andere voor het ander. Hier hoeft geen wijziging en/of aanvulling op te komen.
- Zeker geen herindeling. Het lijkt goed om grotere eenheden te maken, maar dat blijkt in de praktijk zelden te werken en het levert ook veel meer afstand tussen bewoner en bestuur op. Dat maakt ook dat bewoners niet meer zelf in actie komen maar alles van gemeente gaan verwachten. Kleinere gemeenschappen lossen meer samen op en uiteindelijk is dat goedkoper en effectiever ook omdat men dan zelf zich eigenaar voelt.

Een herindeling

- Ben altijd voor autonomie geweest. Iedere dag die ik langer in de lokale politiek zit, ben ik meer en meer voor herindeling.
- De enige manier dat het nog democratisch kan de mensen die besluiten zijn gekozen door de inwoners.

- Heel veel is een samenwerkingsverband met de centrumgemeentefunctie een gevalletje: wel de lusten niet de lasten voor de randgemeenten. Wel de voorzieningen willen hebben maar niet bereid de belasting daarvoor te verhogen (OZB etc).
- Ik ben een voorstander van een herindeling van NL o.b.v. Daily Urban Systems. Maar: elke bestuurlijke grens is discutabel en zorgt voor nieuwe “grensconflicten” (of beter: dilemma’s)
- Ik ben Raadslid in een relatief kleine gemeente. Herindeling zie ik als een logische stap. Helaas is ook de constatering dat na een herindeling het aantal gemeenschappelijke regelingen niet minder wordt!?
- Kleine gemeenten zijn niet meer in staat om alle taken goed uit te voeren (o.b.v. democratische principes) . Samenvoegen is m.i. noodzakelijk als ook standaardiseren van processen (met name ICT)! Het zelfde wiel wordt 350 keer door evenveel gemeenten uitgevonden (dit kost de belastingbetaler miljarden aan belastinggeld!
- Samenwerkingsverbanden zijn geprobeerd en hebben gefaald. Herindeling lijkt de enige overgebleven botte bijl om samenwerking af te dwingen door samenwerking overbodig te maken.

Anders, namelijk:

- Binnen de GR worden al meerdere bedrijfsvoeringstaken gezamenlijk uitgevoerd. De vraag is nu hoe ver strekt dat inmiddels en kom je op de keuze hoe lang kan je nog zelfstandig blijven. Een autonome gemeente blijven. Ligt een herindeling dan niet voor de hand.
- Dit kan wettelijk niet omdat de regionale gebieden (GGD, Veiligheid, Wonen, etc) niet gelijk zijn
- Door de politiek wanbeleid en geen keuzes durven maken in een veranderende wereld ontstaan te korten.
- Wat een verschrikkelijk slechte en suggestieve vraag, waarbij het verder uitwerken van huidige samenwerkingsregelingen gewoon niet eens genoemd is. Het lijkt wel partijpolitiek ingestoken. En dat voor een vereniging die onafhankelijk moet zijn.

Weet niet

- Weer een niet te beantwoorden vraag omdat er zoveel verschillen zijn.

7. Als het gaat om gemeentelijke herindeling:

Toelichting

Dan moet het initiatief altijd van de gemeenten zelf komen, niet van de provincie

- Absoluut geen herindelingen
- Alle antwoorden kunnen afhankelijk van de situatie van toepassing zijn.
- Alleen als de inwoners het willen.
- Dat is ook zo opgenomen in het landelijk beleid.
- Eigen identiteit blijft erg belangrijk
- Gemeentelijke herindelingen blijken slecht te werken mbt gevoel bij bewoners. Er zijn ook andere manieren om door samenwerking bv expertise in te kunnen zetten. Belangrijk is vooral de regie die (via gemeenteraad) dicht bij de burger staat. Bij kleinere eenheden werkt dat veel beter dan bij logge grote eenheden. Samenwerking is dan wel essentieel, zonder dus verlies van regie en zeggenschap.

- Gemeentelijke herindelingen blijken uiteindelijk niet de opbrengst te leveren die men in het vooruitzicht stelt en zelfs na decennia is er bij inwoners geen 'gemeenschappelijk' gemeente gevoel en blijft lokaal gevoel het sterkst - met bijbehorende achterstellingen bij bepaalde heringedeelde dorpen.
- Helemaal geen gemeentelijke herindeling, suggestieve vraag.
- Is achterhaald. De tijd haalt de politiek in op vele terreinen. Kerntaken discussie is nodig. Om duidelijk te hebben wat voor overheid hebben de burgers nodig anno 2021.

We besturen nog steeds vanuit 1900. Is achterhaald. De democratie staat onder druk, systemen lopen vast en de burger heeft geen binding meer met de politiek. Transitie is hoog nodig, vooral ook in de politiek en de overheid.

- Nogmaals, je moet gewoon politieke keuzes maken. Herindelen is nooit de oplossing maar verplaatsen van het probleem. Als gemeentes niet in staat zijn hun broek op te houden en een fusie komt er aan dan kan je er op wachten dat die fusie gemeente ooit weer moet fuseren.
Een innovatieve en slagvaardige gemeente, anticipeert op uitdagingen en maakt scherpe keuzes.
- Onze gemeente is al een aantal keren gefuseerd. 2011 voor het laatst. Wat mij betreft hoeven wij niet verder te fuseren. Wanneer wij als plattelandsgemeenten dit zouden doen raken we de feeling met de samenleving te veel kwijt.
Een aantal van de gemeenten waarmee wij samenwerken zijn een ambtelijke fusie aangegaan. Dit bevalt allerminst en lijkt mij daardoor ook geen goed idee voor de overige gemeenten waarmee wij samenwerken.
- Waarbij er een referendum onder de burgers gehouden moet worden
- Wat heeft een herindeling met een regionale samenwerking te maken? Uw aankondiging van deze enquête laat sterk te wensen over.
- We hebben in onze gemeente ervaring met een mislukte herindeling.

Dan mag de provincie stimuleren en faciliteren, maar niet voorschrijven

- Afdwingen, een gedwongen huwelijk, is het slechtste wat je kan doen.
- Als bestuurder afgelopen periode aan den lijve ondervonden dat een besluit van provincie dat de gemeente niet functioneerde absoluut niet opging. Een kleine gemeente kan ook grote stappen doen. De herindeling was het gevolg was van eerdere (afstandelijke) bestuurscultuur, haantjesgedrag. Ook bij de provincie overigens die vervolgens ingreep.
- De overtuiging dat herindeling van meerwaarde is moet m.i. van onderop komen. Daartoe kan de Provincie zeker bijdragen door bijv. te onderzoeken wat mogelijke effecten zijn maar het van bovenaf opleggen leidt alleen maar tot meer weerstand.
- Die regel is natuurlijk de laatste jaren met voeten getreden (Groningen/Haren, Barneveld).
De uitzondering die ik op deze regel zou willen maken is eerdergenoemde landelijke herindeling o.b.v. Daily Urban Systems
- Eenheden/ gemeenten worden te groot. kleiner schaalniveau is nodig om betrokken te blijven. op onderwerp kan in groter verband worden gekozen. wat is belangrijk en moet worden aangepakt in de regio. efficiëntie is alleen maar bekeken door bedrijfsmatige bril. overheid moet visie en richting durven geven.
- Eigenlijk initiatief van de gemeenten zelf, maar de provincie moet zorgen dat er geen kleine gemeenten buiten de boot vallen. Een beetje van beide is dus waar.

- Faciliteren is goed, maar ik lees te vaak dat er sprake is van drang en dwang, en dat is niet goed.
- Geen idee
- Hebben we net achter de rug...
- Ik twijfel. In uiterste gevallen mag ook worden voorgeschreven. Alleen heb ik geen definitie van "uiterste gevallen".
- Je kunt een eiland niet tegen de wal aanschuiven. Zie Waddentoets!
- N.v.t.
- Westvoorne is een fusiegemeente samen met Brielle en Hellevoetsluis.
- Zelfs bij provinciegrens overschrijdend tussen gemeenten

Dan mag de provincie stimuleren en faciliteren, en waar nodig ook voorschrijven

- Als het aan de Raden ligt dan modderen we nog decennia door en dat is totaal onbehoorlijk.
- Geen enkele gemeente zal zelfstandig tot een herindeling komen. Iedereen wil zogenaamd zelfstandig blijven.
- Gelaagdheid van 3 besturen moet uitvoerbaar blijven voor de provincie, mag om die reden grotere eerste bestuurslagen verlangen als dat past in beste optimale drielagen bestuur.
- Heb deze vraag alleen beantwoord, omdat ik de enquête anders niet kon insturen. Zie rol voor hogere overheid, maar niet per se voor provincies.
- Kleine gemeenten redden het simpelweg niet met alle decentralisaties
- Kleinere gemeenten zullen zich altijd verzetten. Is menselijk. Daarom mag Provincie wel verder gaan dan alleen stimuleren en faciliteren. Maar wel met goede onderbouwing komen.
- Lokale politiek gaat haar handen hier niet aan branden! Niemand wil verliezen met de verkiezingen. In onze kleine gemeente is het ons kent ons en word je hier privé op aangesproken. Sentimenten spelen op terwijl het wel beter zou zijn voor de gemeente en dus haar inwoners. Hier is echt provinciale sturing nodig.
- Men stuit vaak op sociologische problematiek
- Raadsleden en wethouders zijn vaak bang voor hun eigen positie en kijken dan niet meer wat het beste is voor de democratie. Dat heeft iemand die overzicht heeft en geen belangen vaak wel.
- Soms is het nodig dat een "buitenstaander" in het algemeen belang ingrijpt.
- Zoals het nu gaat in herindelen uiteindelijk beter. Het kan nog wel een aantal bestuursperioden door, maar uiteindelijk ontkom je er niet aan en dat is dan ook helemaal niet erg. Het gaat ook om effectief en efficiënt bestuur.

8. 'Een gemeentelijke herindeling voor mijn gemeente is alleen wenselijk als de kwaliteit en capaciteit van de gemeentelijke overheid gegarandeerd kan worden'

(In welke mate bent u het (on)eens met bovenstaande stelling?)

Toelichting

Sterk mee eens

- De burger moet geen nadeel ondervinden
- Een qua omvang grote gemeente betekent niet automatisch beter zal functioneren en meer kwaliteit heeft. Integendeel zelfs is de praktijk.
- Maar garanties op papier zijn heel gewillig
- Onder kwaliteit versta ik de identiteit eigen beleidsstukken en nabijheid van volksvertegenwoordigers voor inwoners

- Ook geen extra kosten
- Rare stelling. Moet toch altijd worden gegarandeerd?
- Vooral de kwaliteit van het ambtelijk apparaat moet sterk omhoog. Maar dat geldt steeds. De inwoner is vaak juridisch sterker dan de behandelend ambtenaar
- Zie 7

Mee eens

- Garanties kan je nooit geven. Politiek en bestuur is en blijft mensenwerk.
- In de praktijk pakt dat anders uit
- In hoeverre kan je, in genoemde situatie, kwaliteit garanderen en wat is je referentie
- Kun je moeilijk tegen zijn.
- Maar vaak komt de gemeente te veel op afstand. Hierdoor neemt ontevredenheid toe waardoor meer lokale populistische stemmen opkomen.
- Na een gemeentelijke herindeling meegemaakt te hebben is mijn ervaring dat de kwaliteit en capaciteit van de gemeente achteruitgaat, na bijna 3 jaar is deze nog steeds niet op orde. De van tevoren bedachte kwaliteit wordt bij lange na niet gehaald.
- Natuurlijk eens met de stelling, maar het is vaak andersom. De kwaliteit van de gemeentelijke overheid in de randgemeenten is nu al beneden peil. Angst voor geen gemeente dichtbij de burgers is wel terecht hoor. De neiging alles in een kantoor naast een station te kwakken is best onwenselijk. Natuurlijk wel efficiënt maar voor burgers ver buiten centrum wel onhandig. En de gemeente is er voor de burger.
- Onze gemeente heeft eerder besloten om deze redenen te gaan fuseren met de buurgemeente en zal per 1-1-2022 niet meer bestaan
- Op zich mee eens, dit is ook een belangrijke voorwaarde. Maar het gaat ook om wat het voor de mensen betekent.
- Vergroting gemeente is meer afstand inwoner tot politiek/bestuur.
- Wel een erg magere eis rondom gemeentelijke herindeling, ik mag hopen dat er meer doelstellingen aan de orde zijn

Neutraal

- Als wij de kwaliteit van dienstverlening aan onze inwoners kunnen/blijven garanderen.
- Argumente voor een gemeentelijke zijn erg complex en deze vraag op d3ze wijze niet goed gesteld. Kwaliteit en capaciteit gemeentelijk apparaat is onderdeel van overweging tot samengaan
- Denk dat er je nooit garanties kunt geven.
- Het argument om te herindelen is deze stelling. Als je de burger en democratisch gevoel primair stelt moet je niet herindelen. Maar wel zoeken naar kwaliteit en capaciteit op andere manieren. Bv door "inkopen" van werkzaamheden met een bepaalde kwaliteit. Dat kan bij andere gemeenten, maar ook een marktpartij. Men moet veel creatiever hiermee om gaan. Digitale wereld helpt hier ook bij.
- Ik neig naar eens maar welke garanties heb je?
- Ik snap de stelling niet helemaal.
- Ik zie in de toekomst wel een fusie tussen bv Lansingerland en Pijnacker-Nootdorp om een vuist te maken richting Den Haag en Rotterdam
- Kan zonder gemeentelijke herindeling kwaliteit en capaciteit gegarandeerd worden?
- Kun je op voorhand meestal niet zeggen en na afloop niet ongedaan maken

- Naar mijn idee gebeurt de herindeling juist met als doel het garanderen van kwaliteit en capaciteit van de gemeentelijke overheid
- Mee oneens
- Belangen van verschillende gemeente staan vaak haaks op elkaar en/ of hebben andere belangen.
  - Daar is geen garantie voor te geven volgens mij en eerdere herindeling zijn ook niet altijd succesvol gebleken wat dit betreft
  - Dat is niet genoeg, er moet eerst draagvlak onder bevolking zijn en het moet financieel aantrekkelijk zijn.
  - Een herindeling is ook goed om naar schaal grote te kijken en kosten verlagende effecten.
  - Gemeentelijke herindeling is niet wenselijk. Geldt over het algemeen voor alle nog bestaande gemeenten waar behoorlijk bestuurd wordt.
  - Herindeling is volgens mij niet aan de orde
  - Het is onmogelijk om kwaliteit en capaciteit van de gemeentelijke overheid te garanderen. De regering is bepalend daarin.
  - Ik ben tegen een gemeentelijke herindeling
  - Ik ben tegen herindelen om te herindelen
  - Primair zijn concrete voordelen voor de inwoners.
  - Verplichte herindeling is slecht.
Het gaat om meer dan alleen de ambtelijke en bestuurlijke capaciteit. Draagvlak en identiteit wegen voor mij veel zwaarder
  - Voorwaarde
- Sterk mee oneens
- Coelo rapporten laten zien, niet goedkoper, niet beter en burger verder bij de politiek vandaan
  - Dat is alleen wenselijk als de kwaliteit en capaciteit van de gemeentelijke overheid niet alleen gegarandeerd kan worden, maar het moet verbeterd worden. Anders heeft een herindeling gewoon geen enkele zin.'
  - Dat is bij lange na niet genoeg!
  - Een gemeentelijke herindeling is niet wenselijk! Meer is er niet over te zeggen
  - Het belangrijkste is dat de afstand burger-gemeentehuis kleiner wordt en de efficiëntie van de gemeente groter.
Bij mijn weten is dit nog nooit aangetoond na gemeentelijke herindeling.
  - Ik ben raadslid in een gemeente die in 2019 is ontstaan uit de samenvoeging van drie gemeenten
  - Met herindeling gaat de kwaliteit en capaciteit in het huidige landschap naar boven.
De stelling klopt daarmee in de huidige tijdgeest niet.
  - Niet wenselijk
  - Nog NOOIT is dat laatste aangetoond bij een gemeentelijke herindeling; zeker de laatste niet waar een beoordeling nu al mogelijk is.
  - Schaal vergroten en kwaliteit verhogen als de fusie wordt ingegeven door geld tekort is een utopie en mijns inziens wishful thinking
  - Stoppen met herindelen en garanties zoals deze zijn er alleen op papier
  - U mist in stelling 8 het belangrijkste punt. Bij een gemeentelijke herindeling moet de invloed van de inwoner en zijn/haar politiek vertegenwoordiger (in dit geval het raadslid) vergroot worden. En dat is bij een gemeentelijke herindeling nooit het geval.
  - Wederom een suggestieve vraag. Opschalen is helemaal geen garantie voor verbetering van kwaliteit en capaciteit. Op de eerste plaats moet de wil en de

noodzaak er zijn. Groter is niet automatisch beter. Er zijn tal van kleine organisaties die vele malen beter functioneren dan grote.

- Zo lang je op redelijk niveau kosten laag kunt houden, je eigen broek op kunt houden en ook de pl. bevolking zo kort mogelijk erbij kunt betrekken... moet je zeker niet gaan herindelen.
- Zou je dan willen herindeling zonder kwaliteit en capaciteit van de gemeentelijke overheid? Dat is toch geen 'wenselijkheid' maar gewoon basisvoorwaarde?

Niet van
toepassing

- De afstand tot de burger wordt te groot en te onoverzichtelijk. Per definitie gaat de kwaliteit van de dienstverlening achteruit. Onderzoeken naar de effecten van al eerder doorgevoerde herindelingen wijzen uit dat in géén van de gevallen, de tevoren ingeboekte voordelen in geld en kwaliteit van dienstverlening zijn gerealiseerd.
- Een dergelijke garantie kan geen enkele organisatie geven.
- Er spelen vele belangen mee.
- Er valt niets te garanderen, want een eiland kan je niet tegen de wal aan schuiven.
- Fusies werken zelden tot nooit ends doen we dit NIET!
- Geen enkele fractie is bereid, op dit moment, na te denken of te praten over een mogelijke herindeling. Ligt veel te gevoelig.
- Geen herindelingen laten plaatsvinden
- Gemeentelijke herindeling is eigenlijk nooit wenselijk
- Gemeentelijke herindeling is op voorhand onbespreekbaar
- Gezien de praktijk is herindeling eerder een exercitie om meer ambtenaren aan het werk te zetten dan wat anders. De afstand tot de inwoners wordt groter, het 'apparaat' logger en duurder. Zie ook de opmerkingen bij vorige vraag.
- Hebben in 2003 al een herindeling gehad. Groter worden is zinloos en t contact met burgers en regio verwatert omdat het te groot en niet meer te omvatten is
- Herindeling kan niet garanderen dat kwaliteit en capaciteit verbeteren maar zal zeker tot achteruitgang voor onze inwoners leiden. (hogere belastingen, minder subsidiemogelijkheden voor verenigingen enz.,)
- Hoe beantwoord je een dergelijke vraag als raadslid van Amsterdam en hoe als raadslid van Oostzaan als daar een herindeling plaatsvindt?
- Ik ben sowieso tegen een gemeentelijke herindeling van onze gemeente, dus ik heb geen voorwaarden waaronder het wel zou moeten gebeuren
- In ieder geval voorlopig geen herindeling meer.
- In ieder geval wanneer de inwoners geraadpleegd zijn! En wanneer je wilt fuseren moet de beoogde partner ook willen. "It takes two to tango"
- Is niet wenselijk
- Reeds in 2018 herindeling geweest
- Tegen herindeling.
- Tegen opschaling, dat is de meest overschatte strategie in Nederland.
- We hebben net een verkenner gehad die stuurde op zelfstandig maar wel in een sterk samenwerkingsverband. Uw vraag is niet sterk. Je wilt iets veranderen om te verbeteren. Uw vraag is niet meer dan veranderen en hetzelfde borgen. Opgaan in een grotere gemeente moet voordelen opleveren.
- We zijn in 2015 heringedeeld; dus niet meer aan de orde. Als we nog lokaal kunnen functioneren dan moeten we niet verder uitbreiden.
- Wij zijn 10 jaar geleden her-ingedeeld

- Wij zijn een kleine landelijke gemeente met (dorpscoöperaties en buurtverenigingen) die het relatief goed doet en deze kleinschaligheid willen we graag behouden (niet opgeslokt worden door een grote gemeente)
- Wij zijn in 2011 ontstaan als herindelingsgemeente en nog steeds de grootste gemeente van Nederland (in oppervlakte). De kwaliteit van de dienstverlening is gemiddeld toegenomen en de klanttevredenheid is hoog.

Weet niet

- Geen enkel idee wat met deze stelling bedoeld wordt.
- Kleine gemeentes werken vaak efficiënter dan grote gemeentes. Ook staan ze dicht bij hun burgers: onze gemeente is net zo groot als een wijk van een grote gemeente 20 kilometer verderop.
- Onduidelijke stelling, wat is de consequentie? Wie zou hier tegen zijn?
- Wat bedoelen we met kwaliteit en capaciteit?

9. 'Een gemeentelijke herindeling voor mijn gemeente zie ik liever niet gebeuren'

(In welke mate bent u het (on)eens met bovenstaande stelling?)

Toelichting

Sterk meeeens

- Al gehad in 2003 zijn er net een beetje bovenop aan t geraken met alle lijken uit de kasten
- Dat zou in dit geval het overzicht ten zeerste benadelen.
- Eigenheid, mate van beïnvloeding, cultuur, laagdrempelig
- Gemeentes en raden moeten leren dat de wereld veranderd en dat je 1 keer een euro kan uitgeven. Dat betekend weerbarstig beleid voeren en bijsturen als dat nodig is
- Onder de voorwaarde dat de gemeente wel in staat is/blijft om haar taken naar behoren uit te voeren. Als dat niet meer zo is, is herindeling een mogelijke oplossing.
- Onze gemeente is prima in staat om de eigen broek op te houden. Inwoners, bedrijven en instellingen hebben geen behoefte aan een herindeling. Dit is veelal enkel een "natte droom" van bestuurders die met de rug naar de samenleving staan.
- Tenzij er in ons geval een sterke buffer kan ontstaan tegen de expansiedrift van de steden.
- Vooral gezien de uitkomsten van herindelingen.
- Wat kan deze vraag nou als zinnige feedback opleveren? Dat hangt helemaal van de concrete omstandigheden af. We hebben in onze gemeente net (2013) een fusie gehad. Helemaal prima. Maar nog een keer? Nee, dan zou de gemeente te groot worden. Overigens neem ik aan dat onder "herindeling" ook een fusie bedoeld wordt. Bij een formele herinderling zou ik nog eens extra bezwaren hebben, want dat is administratief wel erg belastend.
- We moeten niet gaan naar die megalomale gemeenten die niet meer te besturen zijn. Andere bedrijfstakken die zo groot zijn geworden tonen ons hoe het niet moet, banken, ziekenhuizen etc
- We zijn drie jaar geleden nog gefuseerd
- We zijn in 2015 heringedeeld, maar nog steeds onwennig en ieder dorp heeft zijn eigen lokale partij; waardoor er op bestuurlijk niveau nu 11 partijen de 23 raadszetels verdelen. Da's 3x nix
- Wij hebben al fusie achter de rug, het is goed zo

- Wij staan er momenteel goed voor op de meeste terreinen, dat geldt zeker niet voor alle omringende gemeente dus als je daarmee samen moet dan ben je uiteraard "bang" voor de gevolgen voor je eigen gemeente.
  - Wij zitten op dit moment in een herindelingstraject, Voorne aan Zee
  - Zie 7
  - Zie ik niet gebeuren vanwege de geïsoleerdheid die specifieke maatregelen behoeft.
  - Zie vraag 8. Ook zijn extra bestuurslagen bijna onvermijdelijk
- Mee eens
- Deventer is van een rode stad naar een door het platteland geregeerde stad gegaan. De dorpen weten inwoners beter te mobiliseren met een hogere opkomst. Helaas is dat niet in het voordeel van veel stedelingen die zelf niet de moeite nemen om te gaan stemmen en zich dit ook niet realiseren.
  - In 2018 een herindeling plaatsgevonden
  - Onze gemeente is in 2019 gefuseerd.
  - We hebben 7 jaar geleden net een herindeling gehad.
  - We hebben er nu 2 achter de rug. Bestuurlijk moet eerst de zaak op orde komen.
- Neutraal
- Afhankelijk van welke gemeenten en op wiens initiatief, en welk toekomstbeeld dit geeft voor de komende 20 a 30 jaar
  - Alleen als nut en noodzaak daarvoor aangetoond is
  - Als gemeenten het zelf willen, kan het.
  - Ik weet de voor- en nadelen van beide (zelfstandig of herindeling) niet, dus ik kan hier geen mening over geven.
  - In ieder geval is samenwerking essentieel. Herindeling voorlopig nog niet.
  - Is voorlopig niet van toepassing
  - Recent al een herindeling gehad.
- Mee oneens
- Beschouwen in de context van het voorstel.
  - Er is ruimte voor toevoeging van een kleine buurgemeente met veel problemen, maar er is vanuit ons eigen standpunt geen noodzaak. Ik ben er niet op tegen omdat het op lange termijn goed zou zijn voor de buurgemeente en dus voor het hele gebied, ook al brengt dat dan voor een aantal jaren enig nadeel voor onze eigen burgers met zich mee.
- Sterk mee oneens
- In Enschede hebben we vrijwel geen grond meer om uit te geven aan kantoren en/of industriële activiteiten. Losser en Haaksbergen daarentegen hebben grond genoeg, maar worden in feite kunstmatig in leven gehouden als zelfstandige gemeente, omdat de grote buurgemeenten alle ambtelijke activiteiten hebben overgenomen. Door bundeling (is 100 jaar geleden ook gebeurd door de annexatie van de gemeente Lonneker door Enschede, krijg je een synergetisch effect. Daar is nu weer behoefte aan.
  - Is al een uit vijf oude gemeenten samengestelde nieuwe gemeente. De inwoners ervaren nu al een te grote afstand tussen gemeente en inwoners.
- Niet van toepassing
- Deze gemeente is al het ingedeeld groter zou niet beter worden dan wordt de afstand tussen inwoners en bestuur te groot.
  - Heerlen is een centrumgemeente
  - Mijn gemeente fuseert met twee buurgemeenten per 01.01.2023
  - Net achter de rug.
  - Per 1-1-2021 achter de rug. (Haaren)

- Per 1-1-23 zijn wij heringedeeld. Heeft overigens nauwelijks invloed op de GR-en die er zijn, behalve dat wij een grotere deelnemer worden.
- Reeds in 2018 herindeling geweest
- Waddeneiland
- We zijn net geherindeeld
- Wij (vijf gemeenten) zijn zelf al gefuseerd tot een gemeente van 100.000 plus. Helaas is de kwaliteit van de bestuurders niet toegenomen.
- Wij zijn een centrumgemeente
- Zie antwoord bij 8
- Zie onder vraag 10

10. 'Een gemeentelijke herindeling is, op termijn, onvermijdelijk voor mijn gemeente.'

(In welke mate bent u het (on)eens met bovenstaande stelling?)

Toelichting

Sterk mee eens	• 1-1-23 is het zover. Op de nog langere termijn voorzie ik nog een herindeling (+10 jaar) • Het zal wel 2030 worden, maar 2026 is verstandiger. • In fusie traject. • Inmiddels herindeling achter de rug • Omdat we al eens gefuseerd zijn en nu na 6 jaar met de zelfde coalitie nogsteeds niet met geld kunnen omgaan • Zie toelichting bij 9
Mee eens	• Als kosten rubriek 0 (bestuur en organisatie) ongeveer 50% van totale jaarbalans in beslag nemen, en de GR's en gemandateerde taken qua kosten nog eens 30% - 35% van de jaarbalans (en stijgend) in beslag nemen, kun je qua efficiency en juiste inzet van publieke middelen bijna niet anders dan naar gemeentelijke herindeling gaan. • De vele kleine gemeentes in de omgeving zullen op den duur met de uitbreiding van taken geen stand kunnen houden. Dan is het slim om samen te werken met (middel)grote gemeentes zoals die waarin ik werkzaam ben. • Er dreigt een gebrek aan politiek bestuurders die lokaal hun nek uit willen steken. • Gedwongen door de financiële onbetrouwbaarheid van Den Haag vrees ik dat gemeentelijke herindelingen in heel Nederland sluipend worden afgedwongen. • Gezien de signalen die ik van de secretaris van deze gemeente krijg wordt het steeds moeilijker om met 12.400 inwoners zelfstandig te blijven. Ik denk dat ook. • Omdat dit toch gepusht wordt mede doordat gemeenten een soort uitvoeringsorganisatie van de landelijke overheid is geworden
Neutraal	• 2021 heringedeeld. Financieel de komende jaren slecht. Bezuinigen dus. Dus minder kwaliteit. Met name op oa.groenvoorzieningen. • Als kwaliteit en capaciteit niet gegarandeerd kan worden kan gemeentelijke herindeling noodzakelijk worden. • Als we essentiële Gr en samenwerkingen kunnen aangaan kan onze gemeente zelfstandig blijven, maar zien kennis en capaciteits problemen. • Dat is van te veel factoren afhankelijk. Daar is niets zinnigs over te zeggen.

- Gezien de steeds zwaarder wordende opgaven die op de gemeente af komen, zal het waarschijnlijk uiteindelijk niet anders kunnen, maar er zijn wellicht betere oplossingen die op minder weerstand zullen stuiten en meer recht doen aan de belangen van de inwoners.
  - Ik ben het er enigszins mee eens
  - Onze financiën zijn een uitdaging. Fuseren / herindelen is geen oplossing op zichzelf. De kosten waar wij nu tegenaan lopen zullen daarmee niet verminderen. (Onderhoud gemeentelijke gebouwen; bij herindelen/fuseren komen er alleen maar meer bij. Sociaal Domein; met deze tekorten kampen vrijwel alle gemeenten.)
  - Recent al een herindeling gehad.
- Mee oneens
- Dan komen er allerlei andere vormen van belangen onder de bevolking. Subgroepwv die ook weer moeten overleggen met elkaar. Dan gaat het nog stroperiger.
  - Het blijft wel een probleem dat kennis van ambtenaren soms te kort schiet en dat ze niet blijven in kleinere gemeenten.
  - Waddeneiland
- Sterk mee oneens
- Compacter besturen is oplossing meer houtje touwtje dan wordt besturen ook weer als vanzelf creatiever en oplossingsgerichter
  - De kracht van kleinschaligheid. De val van meer efficiency en maatwerk door schaalvergroting zijn we nu toch wel te boven?
  - Hangt samen met taakverdeling rijk, provincie, gemeente
  - Het is een self-fulfilling prophecy van voornamelijk de landelijke en provinciale overheid. Door steeds meer taken over de schutting te gooien richting gemeente (vaak met een taakstelling (=mooi woord voor bezuiniging) loopt die gemeente vanzelf tegen de grenzen van haar kunnen aan. En dan roept de provincie/rijk: u moet herindelen want u kunt uw taken niet goed genoeg doen. Het is heel erg droevig en ernstig. De overheid moet eens diep bij zichzelf te raden gaan over hun onderliggende motieven en of zij een samenleving voor zich zien die sociale cohesie in gemeenten en die lastige gemeenten an sich wensen af te schaffen. Oftewel, de lokale democratie afschaffen. Wat zijn de maatschappelijke waarden die wij belangrijk vinden en waar wij voor opkomen?
  - Het is momenteel werkbaar en overzichtelijk.
  - Met 908 km² zijn we de grootste gemeente van Nederland. Met ruim 90.000 inwoners zijn we ook groot genoeg. De enige reden zou zijn dat een kleine buurgemeente onbestuurbaar zou blijken te zijn.
  - Mocht er bij Apeldoorn een andere gemeente gevoegd worden dan is Apeldoorn qua opp. vermoedelijk bijna de grootste van NL.
  - Nijmegen is de tiende stad van Nederland, dus gaat niet gebeuren. Hoogstens wordt een kleine buurgemeente bij ons gevoegd (waarvan ik ook zeg: alleen wanneer de bevolking er per referendum mee instemt).
  - Wellicht dat andere randgemeenten op de langere termijn nog wel fuseren of bij onze stad aansluiten
  - Zie antwoord bij vraag 8
- Niet van toepassing
- 150000+ gemeenten worden niet snel geherindeeld.
  - Een Parkstad gemeente, maar de tijd is nog niet rijp, lijkt mij na het Landgraaf debacle.
  - Nooit geen herindelingen

- Reeds in 2018 herindeling geweest
- Zie hiervoor
- Zie toelichting boven.
- Zie vraag 9

Weet niet

- Dat hangt in sterke mate af van het rijksbeleid, de financiële prikkels van het Rijk voor opschaling en het takenpakket dat deels door het Rijk wordt bepaald.
- Ik denk hier wel eens over omdat sommige zaken misschien beter zijn te organiseren maar wat is de netto winst? $1+1=3$ anders levert het geen voordeel en heeft herindeling geen zin.

11. Kent u de nieuwe handreiking grip en controle op regionale samenwerking van de Nederlandse Vereniging voor Raadsleden?

Toelichting

Ja, maar ik heb deze (nog) niet gebruikt

- Hebben in november weer een vergadering en zal eea zeker ter sprake komen.

Nee, ik ken de handreiking niet

- Deze vragenlijst kent een gemiste kans; er zijn (jammerlijk en spijtig genoeg) geen vragen gesteld over andere regionale samenwerkingsverbanden (buiten gemeenschappelijke regelingen om) gesteld. Bijvoorbeeld over de omgevingsorganisaties als U10 (in ons geval) waar onderzoeken binnen de RES of omgevingsvisies (deels) terugkomen. Of de steeds groter wordende bestuurstafels ivm het sociaal domein. Samenwerking die vaak/grotendeel buiten de democratische zalen om gaan. Daar ligt voor gemeenteraden juist de grootste uitdaging.
- Wellicht gezien, maar actief gebruikt.

12. Wat is uw hoogst voltooide opleidingsniveau?

Toelichting

LBO (LTS),
huishoudschool, vbo,
vmbo (kader- of
beroepsgerichte
leerweg)

- : Misleidende vraag. Wat is uw huidige beroep geweest en wat is/was uw functie Met mijn LTS als basis heb ik op HBO niveau gewerkt.
- : Neem aan dat dagonderwijs wordt bedoeld en niet bedoeld wordt het niveau behaald door bv. Schriftelijke- en bijspijkerscursussen.

Vwo, HBS,
Atheneum,
Gymnasium
MBO

- : Ik ben in de afrondende fase van een HBO opleiding.
- : Nadien management- en personeelscursussen erbij gevolgd.
- : Alsof een opleiding er toe doet
- : Waarom is het opleidingsniveau of geboortjaar interessant?

HBO,
kandidaatsexamen

- : Heb HBO opleiding maar volgens assessment universitair denk niveau, had geen zin meer in leren op mijn 25ste
- : Mijn achtergrond is heel divers en niet te vatten in het bovenstaande.

Universiteit (WO)

- : Ir. en Drs.

: Mijn naam is Bart van Asperdt en ik ben fractievoorzitter namens D66 in de gemeenteraad van Wijk bij Duurstede. Telefoon: 06-83213269

Postacademisch (bijv. : Ik ben Register Controller en bovendien werkzaam bij een GR
notariaat,
doctorstitel,
artsexamen)

6. Overheid in Nederland

Overheid in Nederland is een Horsters no-nonsens bedrijf, dat sterk is in het **raadplegen van meningen**. Met een **up-to-date database** met beleidsbepalers in Nederland kunnen wij snel en efficiënt de landelijk/regionale meningen peilen over relevante (politieke) vraagstukken.

Onze professionele en flexibele medewerkers hebben interesse voor uw onderzoeksvraag om de beleving en inzichten vanuit de maatschappij regulier zichtbaar te maken. Door een transparant inzicht in hetgeen leeft en speelt onder burgers / bestuurders / politici, levert dit beter beleid en meer draagvlak op.

Overheid in Nederland faciliteert dit proces als onafhankelijk onderzoeksbureau TIPTOP voor u.

Overheid in Nederland
Herstraat 20
5961 GJ Horst

www.overheidinnederland.nl
info@overheidinnederland.nl
085-4860150

Overheid in Nederland is lid van MOA.